

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemeen	7
Leeswijzer	7
Bestuurlijk voorwoord	7
Financieel perspectief	8
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	11
1.1 Bestuur	12
1.2 Burgerzaken	20
1.3 Veiligheid	21
1.4 Verbonden partijen	26
1.5 Beleidskaders	27
1.6 Beleidsindicatoren	28
2. Openbare ruimte	29
2.1 Verkeer en vervoer	30
2.2 Openbaar groen	35
2.3 Water	38
2.4 Beleidskaders	38
2.5 Beleidsindicatoren	38
3. Economie, Recreatie en Toerisme	39
3.1 Economie	40
3.2 Recreatie en toerisme	50
3.3. Bedrijfslocaties	54
3.4 Verbonden partijen	56

3.5 Beleidskaders	58
3.6 Beleidsindicatoren	58
4. Onderwijs.....	59
4.1. Onderwijsbeleid	59
4.2. Onderwijshuisvesting.....	66
4.3 Verbonden partijen	69
4.4 Beleidskaders	69
4.5 Beleidsindicatoren	69
5. Sport en Cultuur.....	70
5.1 Sport.....	70
5.2 Cultuur	73
5.3 Beleidskaders	76
5.4 Beleidsindicatoren	76
6. Sociaal domein.....	77
6.1 Leefbaarheid	78
6.2 Inkomensvoorziening.....	82
6.3 Werk en activering	83
6.4 Jeugd	86
6.5 Maatschappelijke ondersteuning.....	92
6.6. Gezondheidszorg.....	93
6.7 Verbonden partijen	96
6.8 Beleidskaders	98
6.9 Beleidsindicatoren	98
7. Milieu	99

7.1 Riolering	99
7.2 Afval	102
7.3 Milieubeheer	104
7.4 Verbonden partijen	121
7.5 Beleidskaders	122
7.6 Beleidsindicatoren	122
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing.....	123
8.1 Ruimtelijke ordening.....	123
8.2 Bouwen en wonen	129
8.3 Beleidskaders	132
8.4 Beleidsindicatoren	132
9. Algemene dekkingsmiddelen.....	133
9.1 Algemene uitkering.....	133
9.2 Lokale heffingen.....	134
9.3 Overige baten en lasten	135
9.4 Treasury	136
10. Overhead	138
10.1 Overhead.....	138
10.2 Beleidsindicatoren	139
11. Vennootschapsbelasting.....	141
11.1 Vennootschapsbelasting	141
12. Onvoorzien	142
12.1 Onvoorzien	142
Paragrafen	143

1. Lokale heffingen	143
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	150
3. Onderhoud kapitaalgoederen	159
4. Financiering.....	161
5. Bedrijfsvoering	165
6. Verbonden partijen	171
7. Grondbeleid	187
8. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	192
Jaarrekening 2023.....	195
Balans	195
Overzicht van baten en lasten.....	198
Grondslagen waardering en resultaatbepaling.....	199
Grondslagen balans.....	201
Toelichting op de balans	207
EMU	231
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023	231
Rechtmatigheidsverantwoording jaarrekening.....	232
Mutaties onvoorzien	233
Overzicht incidentele baten en lasten	233
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan en van reserves	244
Wet Normering Topinkomens (WNT)	245
Bijlage taakvelden	246
SiSa-bijlage bij de jaarrekening	251
Bijlage Verantwoording Frictiekosten 2023	252

Algemeen

Leeswijzer

Leeswijzer

In deze jaarstukken komen veel financiële tabellen voor. In deze tabellen zijn afgeronde bedragen gepresenteerd, hierdoor kan het gepresenteerde saldo afwijken van de opgetelde (afgeronde) bedragen.

Daarnaast mag u een negatief bedrag interpreteren als een last of verslechtering van het rekeningsaldo. Bedragen die positief zijn kunt u interpreteren als een baat of verbetering van het programmasaldo. Mocht dit anders zijn, dan is dit bij de tabel vermeld.

Bestuurlijk voorwoord

Voorwoord

Het jaar 2023 was een bewogen en dynamisch jaar, zowel op nationaal als internationaal niveau. In Nederland werden we geconfronteerd met de val van het kabinet, wat leidde tot vervroegde verkiezingen en een hernieuwd politiek landschap. Deze ontwikkelingen beïnvloeden niet alleen de nationale politiek, maar werken ook door naar de lokale overheden, waaronder onze gemeente Land van Cuijk.

Internationaal was 2023 eveneens een jaar vol uitdagingen. De voortzetting van verschillende conflicten en oorlogen, zoals die in Oekraïne, hebben de geopolitieke stabiliteit onder druk gezet. Deze conflicten hebben niet alleen humanitaire gevolgen, maar hebben ook bijgedragen aan de stijgende prijzen wereldwijd. De inflatie en stijgende kosten voor energie en levensonderhoud hebben hun weerslag gehad op ons dagelijks leven en op de financiële huishouding van vele gemeenten, inclusief die van ons.

Ondanks deze turbulente omstandigheden hebben wij ons als gemeente Land van Cuijk volledig ingezet om onze doelen te bereiken. Het jaar 2023 stond in het teken van verdere opbouw en consolidatie van onze nieuwe gemeente. De harmonisatieprocessen zijn succesvol afgerond en we hebben belangrijke beleidsvisies opgesteld die de basis zullen vormen voor ons toekomstige beleid.

In deze jaarstukken presenteren wij een positief resultaat van € 23 miljoen, wat aanzienlijk hoger is dan het begrote bedrag van € 10 miljoen na de decemberrapportage. Deze afwijking wordt veroorzaakt door verschillende factoren:

- Lagere kosten dan opbrengsten i.v.m. opvang van Oekraïners: € 4.242.000
- Hogere opbrengsten grexen/antérieure overeenkomsten: € 2.615.000
- Hogere algemene uitkering: € 2.410.000
- Lagere kosten voor salarissen en inhuur personeel: € 2.165.000
- Lagere kosten voorzieningen wethouders: € 795.000
- Lagere kosten voor ICT: € 975.000

In de jaarstukken staan deze mutaties nader toegelicht. Daarnaast kunnen we melden dat de controle door onze accountant goed is verlopen. We hebben een goedkeurende accountantsverklaring ontvangen, wat getuigt van ons zorgvuldig en transparant financieel beheer. Tevens was 2023 het eerste jaar waarin de rechtmatigheidsverantwoording een rol speelde. Het college heeft hierin een goedkeurende verklaring afgegeven, wat onze inzet voor rechtmatige en verantwoorde besluitvorming onderstreept.

Met trots en vertrouwen presenteren wij u de jaarrekening van 2023. Deze jaarrekening weerspiegelt de inspanningen, prestaties en de gezamenlijke inzet van iedereen die betrokken is bij onze gemeente. Het is een stap richting een stabiele en toekomstgerichte gemeente Land van Cuijk.

Financieel perspectief

Saldo jaarrekening

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.1 BESTUUR	-5.296	407	-4.889	-4.422	468
1.2 BURGERZAKEN	-2.443	-762	-3.206	-2.731	475
1.3 VEILIGHEID	-9.242	74	-9.168	-8.764	404
Totaal 1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID	-16.981	-282	-17.263	-15.917	1.347
2. OPENBARE RUIMTE					
2.1 VERKEER EN VERVOER	-14.073	-1.663	-15.736	-15.313	423
2.2 OPENBAAR GROEN	-5.968	-2.182	-8.149	-8.171	-22
2.3 WATER	-353	274	-79	-82	-2
Totaal 2. OPENBARE RUIMTE	-20.394	-3.571	-23.965	-23.566	399
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.1 ECONOMIE	-2.485	-369	-2.853	-2.584	269
3.2 Recreatie en Toerisme	-1.407	2.882	1.475	1.267	-208
3.3 BEDRIJFSLOCATIES	-37	878	841	676	-165
Totaal 3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME	-3.929	3.391	-537	-641	-104
4. ONDERWIJS					
4.1 ONDERWIJSBELEID	-2.714	598	-2.117	-2.415	-299
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	-5.512	782	-4.730	-5.805	-1.075
Totaal 4. ONDERWIJS	-8.226	1.379	-6.847	-8.220	-1.373
5. SPORT EN CULTUUR					
5.1 SPORT	-5.074	521	-4.552	-4.432	121
5.2 CULTUUR	-6.162	167	-5.994	-5.627	367
Totaal 5. SPORT EN CULTUUR	-11.235	689	-10.547	-10.059	488
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.1 LEEFBAARHEID	-9.123	-1.110	-10.233	-5.431	4.802
6.2 INKOMENSVORZIENING	-4.386	-891	-5.277	-6.044	-767
6.3 WERK EN ACTIVERING	-17.100	-1.602	-18.702	-18.256	446
6.4 JEUGD	-28.302	-2.337	-30.640	-30.269	371
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	-24.602	-268	-24.870	-24.384	486
6.6 GEZONDHEIDSZORG	-3.559	119	-3.439	-3.352	87
Totaal 6. SOCIAAL DOMEIN	-87.072	-6.088	-93.160	-87.736	5.424
7. MILIEU					
7.1 RIOLERING	2.642	-97	2.546	2.882	337

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
7.2 AFVAL	2.432	-132	2.300	2.579	279
7.3 MILIEUBEHEER	-5.672	-967	-6.639	-5.275	1.364
Totaal 7. MILIEU	-598	-1.195	-1.794	186	1.979
8. VHROSV					
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	-3.583	-674	-4.256	-3.429	827
8.2 BOUWEN EN WONEN	-1.441	476	-965	-557	409
Totaal 8. VHROSV	-5.024	-198	-5.222	-3.986	1.236
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.1 ALGEMENE UITKERING	172.141	9.484	181.626	184.039	2.414
9.2 LOKALE HEFFINGEN	24.781	-1.341	23.440	23.564	123
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-12.412	13.541	1.129	3.672	2.543
9.4 TREASURY	756	-243	513	91	-422
Totaal 9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	185.267	21.441	206.708	211.366	4.658
10. OVERHEAD					
10.1 OVERHEAD	-37.151	-901	-38.052	-39.612	-1.560
11. VENNOOTSCHAPSBELASTING					
11.1 VENNOOTSCHAPSBELASTING	-180	1.815	1.635	1.635	0
12. ONVOORZIEN					
12.1 ONVOORZIEN	-299	0	-299	0	299
13. MUTATIES IN DE RESERVES					
13. MUTATIES IN DE RESERVES	3.701	-3.701	0	0	0
Saldo	-2.121	12.779	10.658	23.450	12.792

**In de vastgestelde primaire begroting is dienstverlening per abuis opgenomen in programma 10 Overhead ipv programma 1 Bestuur, dienstverlening en Veiligheid. In de primaire begroting in de jaarstukken 2023 is deze juist opgenomen. Hierdoor is in bovenstaande tabel programma 1 (beleidsveld 1.1 Bestuur) € 100.000 hoger en op programma 10 € 100.000 lager dan was opgenomen in de vastgestelde primaire begroting. Dit geldt ook voor de tabellen voor deze programma's in het jaarverslag.*

1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Dit programma gaat over de manier waarop het gemeentebestuur samenwerkt met inwoners en met andere gemeenten, over de ambities ten aanzien van de dienstverlening (zoals de digitale dienstverlening, telefonische dienstverlening, burgerzaken) en over de organisatie van de gemeente.

Ook gaan we in dit programma in op de verschillende aspecten van veiligheid, crisisbeheersing en brandweer, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met diverse partijen, zoals het Zorg- en Veiligheidshuis, de GGD, politie, brandweer, Justitie en andere samenwerkingsorganisaties werken we aan een veilige en leefbare gemeente. We zetten in op het voorkomen én bestrijden van incidenten, veiligheidsproblemen, rampen en crises. Onze inwoners kunnen rekenen op een snelle hulpverlening. De gemeente is regievoerder en werkt nadrukkelijk samen met alle partners om de veiligheid en leefbaarheid op een zo hoog mogelijk niveau te brengen en te houden voor iedereen die woont, werkt en verblijft in de gemeente Land van Cuijk.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.1 BESTUUR	-5.423	233	-5.189	-4.692	497
1.2 BURGERZAKEN	-3.291	-762	-4.053	-3.839	215
1.3 VEILIGHEID	-9.356	-478	-9.834	-9.494	340
Totaal 1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID	-18.069	-1.008	-19.076	-18.025	1.051
Baten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.1 BESTUUR	126	174	300	271	-29
1.2 BURGERZAKEN	847	0	847	1.108	261
1.3 VEILIGHEID	114	552	666	730	64
Totaal 1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID	1.088	726	1.813	2.109	295
Saldo	-16.981	-282	-17.263	-15.917	1.347

1.1 Bestuur

Bestuur

Tot het beleidsveld Bestuur horen de positionering en de samenwerkingen van de gemeente Land van Cuijk. Zoals hoe we vorm willen geven aan de identiteit van onze gemeente en van haar kernen. En te bepalen wat ons kenmerkt en hoe we ons willen opstellen. Hoe we samenwerken, binnen ons eigen bestuur en met anderen, zoals (regio)gemeenten en andere overheden. Maar het gaat nadrukkelijk ook over de wijze waarop onze gemeente zich opstelt naar inwoners, vanuit dienstverlenend perspectief én als partner van inwonersinitiatieven.

Wat hebben we bereikt?

Communicatie

De gemeente Land van Cuijk wil een toegankelijke en benaderbare gemeente zijn die oog en oor heeft voor wat er speelt en leeft in de kernen. De opgestelde visie op communicatie en het uitvoeringsplan communicatie geven hier richting en uitvoering aan. We vinden het belangrijk om inwoners en ondernemers duidelijk en transparant te informeren over onze

dienstverlening, plannen, projecten, procedures en besluiten. We willen communiceren in begrijpelijke taal en gebruiken hiervoor nieuwe en bestaande communicatiekanalen, passend bij de doelgroep en de boodschap. In onze communicatie willen we aansluiten op de informatiebehoefte van inwoners en ondernemers. We halen de buitenwereld naar binnen en maken dit onderdeel van onze communicatieaanpak. We zijn trots op onze nieuwe gemeente, de 33 kernen en inwoners en ondernemers en dragen dit in onze communicatie, intern en extern, uit.

Wat hebben we gedaan?

Newsroom

In april 2023 is de newsroom gestart. Met de newsroom monitoren we onder andere wat er zich afspeelt op Social Media en analyseren we vragen die inkomen via ons Klant Contact Centrum. We leggen, bijvoorbeeld bij geconstateerde klachten, overlastmeldingen of informatietekorten, contact met de vakafdeling. We gaan in op vragen en passen onze communicatie aan. Met de newsroom kunnen we inspelen op hetgeen er leeft in onze gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

Tijd (toelichting)

Positionering gemeente Land van Cuijk (intern en extern)

Voor de nadere positionering van het Land van Cuijk gaan we, in samenwerking met stakeholders, een plan van aanpak uitwerken voor gebiedsmarketing. Hierbij sluiten we aan op de (gewenste) identiteit zoals is/wordt bepaald in de verschillende gemeentelijke visies (Wonen, Toerisme en Recreatie, Economie, Omgevingsvisie).

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is de opdrachtomschrijving en de aanbesteding voor een gebiedsmarketing/communicatiebureau in gang gezet. De verdere uitvoering loopt door in 2024 (en verder). Medio 2024 wordt het gebiedsmarketing concept Toerisme en Recreatie afgerond en opgeleverd.

Tijd (toelichting)

De start is gemaakt in 2023 en loopt door in 2024 en verder.

Uitvoeringsplan communicatie

De inmiddels opgestelde visie op communicatie en het bijbehorende uitvoeringsplan vormen een belangrijke leidraad voor de doorontwikkeling van (online) communicatie en de online dienstverlening. In het uitvoeringsplan staan de communicatieacties die we in 2022, 2023 hebben uitgevoerd en in 2024 gaan uitvoeren en die voortvloeien uit de zes communicatierichtlijnen in de visie op communicatie.

In 2023 hebben we onder andere de hiervoor omschreven newsroom opgezet. Ook werken we sinds 2023 met een contentkalender met daarin de regelmatig terugkerende onderwerpen waarover we actief communiceren. Dat zorgt voor meer overzicht en regelmaat in publieksgerichte communicatie.

Het tweewekelijks persgesprek is geoptimaliseerd. In 2023 is de voorbereiding hiertoe begonnen, sinds begin 2024 werken we minder 'vraaggericht' maar meer agendagericht waarbij we zelf actiever actuele onderwerpen inbrengen.

Kwaliteit (toelichting)

De acties zoals genoemd in het uitvoeringsplan zijn uitgevoerd.

Tijd (toelichting)

Deze werkzaamheden hebben in het gehele jaar 2023 plaatsgevonden.

Wat hebben we bereikt?

Dienstverlening

Als gemeente Land van Cuijk verbinden we ons aan de kernwaarden betrouwbaar, innovatief en wendbaar. Deze kernwaarden zijn bepalend voor het imago van de organisatie. Door de kernwaarden in onze dienstverlening toe te passen, blijven we geloofwaardig. Uiteindelijk blijven we op zoek naar manieren waarop we onze dienstverlening kunnen verbeteren.

Wat hebben we gedaan?

Op weg naar klantgedreven dienstverlening: kijken als klant

De nadruk in het dienstverleningsconcept inclusief het uitvoeringsplan ligt op het doorontwikkelen van de dienstverlening. Het continu verbeteren van de kwaliteit van onze (digitale) dienstverlening vraagt om het continu meten op alle contactkanalen, producten en processen. De antwoorden uit de verschillende onderzoeken geven waardevolle inzichten in de aspecten waar de organisatie gewaardeerd wordt en waar klanten en/of medewerkers juist ruimte zien voor verbetering. Hiermee zetten we in op de doelstelling om situationeel op zoek te gaan waar dienstverlening nog beter kan en tegelijkertijd geeft het inzicht in hoe betrouwbaar, innovatief en wendbaar we zijn. Om de kernwaarden goed in te zetten en toe te (blijven) passen is het structureel investeren nodig in expertise en middelen. Daarnaast is de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening en online communicatie van belang. In het vastgestelde uitvoeringsplan dienstverlening 2023-2024 staan de concrete acties.

Kwaliteit (toelichting)

Een van de activiteiten uit het Dienstverleningsplan 2023- 2024 is het uitvoeren van een tevredenheidsonderzoek. Dat is afgerond. Onze gemeente behaalde een score van 6,7 wat niet slecht is voor een gemeente die pas twee jaar bestaat. De inzichten die het tevredenheidsonderzoek opleverden, gebruiken we voor verdere verbetering van onze dienstverlening.

Tijd (toelichting)

Doorlopend uitvoering geven aan de planning zoals opgenomen in het uitvoeringsplan.

Wat hebben we bereikt?

Kabinetszaken

De gemeente Land van Cuijk is een van grotere gemeenten in Brabant en wil deze positie uitstralen, verder inkleuren en 'smoel' geven. Bij externe optredens dragen bestuurders deze visie uit als 'het gezicht van Land van Cuijk'. Daarbij worden ze gefaciliteerd en ondersteund door Kabinetszaken. De medewerkers stemmen waar nodig is af met diverse vakafdelingen. Bovendien zorgen zij voor een goede relatie met externe organisaties en hebben zij een goede antenne voor wat er leeft en speelt bij die maatschappelijke organisaties. Ze zijn alert op signalen uit de samenleving en zijn zich bewust van het afbreukrisico. Naast de reguliere taken als uitvoering geven aan en advisering over Koninklijk en gemeentelijk waarderingsbeleid, adviseert Kabinetszaken op het gebied van professionalisering van relatiebeheer.

Wat hebben we gedaan?

Professionaliseren kabinetszaken

Om de corporate identity goed uit te kunnen dragen en om de bestuurders optimaal te faciliteren bij representatieve en protocollaire optredens moet Kabinet in staat zijn verschillende rollen op zich te nemen: uitvoerder of volgend, dan weer facilitator, coördinator, beleidsmaker, adviseur of projectleider. Dit is voor een groot deel gelukt in 2023 maar zal zich in de toekomst nog verder gaan ontwikkelen.

Kwaliteit (toelichting)

Het bovenstaande vraagt een krachtig, professioneel Kabinet met een gedegen formatieve bezetting en medewerkers die verschillende competenties meebrengen. In 2023 hebben we daartoe de eerste stappen gezet. Deze personele wijzigingen zullen in 2024 zijn afgerond.

Tijd (toelichting)

Omdat de 'gedegen formatieve bezetting' bij Kabinet nog niet volledig heeft plaatsgevonden is de aangekondigde Beleidsnotitie Representatie doorgeschoven naar 2024.

Wat hebben we bereikt?

Kernendemocratie

Kernendemocratie, de participatiesamenleving, is een uitgangspunt uit het herindelingsadvies. Dit wordt de komende jaren verder ingevoerd. Hierbij is het van belang dat actief de samenwerking met de gemeenschap wordt opgezocht en dat wordt aangesloten bij de behoefte en de mogelijkheden van deze gemeenschap. Door een samenspel tussen de gemeentelijke organisatie en actieve mensen in het Land van Cuijk krijgt dit vorm. Kernendemocratie zal hierom een vanzelfsprekendheid in de bedrijfsvoering en het bestuurlijk besluitvormingsproces moeten worden.

Wat hebben we gedaan?

Communicatie met de kernen

De communicatie met de kernen vindt niet alleen plaats met de wijk- en dorpsraden, maar ook met verenigingen, groepen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Specifiek is de aandacht gericht op het samenspel tussen gemeente en de gemeenschap waarin de gebiedsmakelaars een verbindende rol vervullen. Ook stimuleren en begeleiden de gebiedsmakelaars nieuwe inwonersinitiatieven onder andere in het kader van de subsidieregeling Kernendemocratie KernenCV's en inwonersinitiatieven. Daarnaast vindt er regelmatig overleg/contact plaats met alle afzonderlijke wijk- en dorpsraden als het overkoepelend platform.

Kwaliteit (toelichting)

Na de vaststelling van de subsidieregeling Kernendemocratie KernenCV's en inwonersinitiatieven zijn al veel focuspunten uit de diverse KernenCV's opgepakt. Verschillende activiteiten konden met subsidie gefaciliteerd worden.

Tijd (toelichting)

Diverse werkzaamheden hebben in het gehele jaar 2023 plaatsgevonden.

Doorontwikkeling kernendemocratie

Na kaderstellende besluitvorming in de gemeenteraad hebben wij op in 2023 de volgende drie Subsidieregelingen Kernendemocratie vastgesteld:

1. Subsidieregeling Kernendemocratie Kernactiviteiten wijk- en dorpsraden;
2. Subsidieregeling Kernendemocratie Facilitering en Ondersteuning (uitsluitend voor wijk- en dorpsraden);
3. Subsidieregeling Kernendemocratie KernenCV's en Inwonersinitiatieven.

Voor de eerstgenoemde subsidieregeling gold in 2023 een overgangsregeling. Omdat de subsidieregelingen voor Kernendemocratie voor 1 januari 2023 nog niet waren vastgesteld en op grond van het feit dat er evenmin sprake was van een harmonisatie van het subsidiebeleid vanuit het sociaal domein, is op basis van het geldende subsidiebeleid van de voormalige gemeenten, (regulier) subsidie verleend aan de wijk- en dorpsraden.

Kwaliteit (toelichting)

In maart 2023 is het handboek Kernendemocratie en bijbehorend Uitvoeringsplan 2022-2026 vastgesteld. Er is eind 2023 een start gemaakt met de evaluatie van de gemaakte samenwerkingsafspraken met de 42 wijk- en dorpsraden.

Tijd (toelichting)

Deze werkzaamheden hebben in het gehele jaar 2023 plaatsgevonden.

Kernen CV's

Met de KernenCV's wordt door de afzonderlijke kernen divers omgegaan. Enkele kernen hebben hun focuspunten als basis laten dienen voor het opstellen van een eigen dorpsplan of -visie. Andere kernen pakken puntsgewijs actiepunten op in de vorm van inwonersinitiatieven. In een monitor die momenteel wordt opgetuigd, wordt de relatie zichtbaar tussen het inwonersinitiatief en het focuspunt uit het eigen kernenCV. Op basis van de Subsidieregeling Kernendemocratie KernenCV's en Inwonersinitiatieven zijn 2023 116 subsidieverzoeken ingediend. Daarvan zijn 78 aanvragen toegekend.

Kwaliteit (toelichting)

Met de vaststelling van de Subsidieregeling Kernendemocratie KernenCV's en Inwonersinitiatieven zijn in 2023 door groepen inwoners en dorpsraden al veel focuspunten uit de KernenCV's opgepakt.

Tijd (toelichting)

Deze werkzaamheden hebben in het gehele jaar 2023 plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.1 BESTUUR	-5.423	233	-5.189	-4.692	497
Baten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.1 BESTUUR	126	174	300	271	-29

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (1.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	Doordat meerdere voormalige wethouders elders betaald werk hebben gevonden is een lagere dotatie aan de voorziening benodigd.	254	
Kernendemocratie	Voor de onderdelen Werkbudget Kernendemocratie en Doorontwikkeling kernendemocratie zijn niet alle geraamde uitgaven besteed.	81	
Regiodeal: Leefbaarheid in de dorpen	Het project Leefbaarheid in de dorpen is in 2023 voortgezet. Dit betreft een SISA regeling waarbij de lasten worden gedekt door baten vanuit het Rijk, Provincie en de inzet van eigen middelen. Dit verloopt per saldo budgettair neutraal (zie baten).	135	
Regiodeal: Transformatie Centra Middelgrote steden	Het project 2: Transformatie Centra Middelgrote steden is in 2023 voortgezet. Dit betreft een SISA regeling waarbij de lasten worden gedekt door baten vanuit het Rijk, Provincie en de inzet van eigen middelen (zie baten).		63
Baten			
Voorziening pensioen wethouders	Door de rente-ontwikkeling is de voorziening naar beneden bijgesteld .	540	
Regiodeal: Leefbaarheid in de dorpen	Het project Leefbaarheid in de dorpen is in 2023 voortgezet. Dit betreft een SISA regeling waarbij de lasten worden gedekt door baten vanuit het Rijk, Provincie en de inzet van eigen		445

	middelen. Dit verloopt per saldo budgettair neutraal (zie lasten). Het verschil wordt veroorzaakt door een correctie uit 2022.		
Regiodeal: Transformatie Centra Middelgrote steden	Het project 2: Transformatie Centra Middelgrote steden is in 2023 voortgezet. Dit betreft een SISA regeling waarbij de lasten worden gedekt door baten vanuit het Rijk, Provincie en de inzet van eigen middelen (zie lasten). Het verschil wordt veroorzaakt door een correctie uit 2022.		126

1.2 Burgerzaken

Burgerzaken

Tot het beleidsveld Burgerzaken horen alle diensten die te maken hebben met wijzigingen in de basisregistratie personen of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn zoals, akten, reisdocumenten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook het organiseren van verkiezingen en het bijhouden van de begraafplaatsadministratie.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.2 BURGERZAKEN	-3.291	-762	-4.053	-3.839	215
Baten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.2 BURGERZAKEN	847	0	847	1.108	261

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (1.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Salarissen en inhuur personeel	Salariskosten en inhuur personeel		235
Baten			

Burgerzaken	Er zijn in 2023 meer paspoorten, rijbewijzen, identiteitskaarten aangevraagd.	261	

1.3 Veiligheid

Veiligheid

Tot het beleidsveld Veiligheid horen taken die gerelateerd zijn aan criminaliteit en de preventie daarvan in de gemeente. Ook de kosten voor de brandweer vallen onder dit beleidsveld.

Wat hebben we bereikt?

Veiligheid

De overheid komt op het brede terrein van veiligheid voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven te staan. Internationale ontwikkelingen hebben steeds meer invloed op het leven. Gebeurtenissen elders in de wereld kunnen van invloed zijn op ons dagelijks leven. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit waren al in opmars voor corona, echter de stijging van deze delicten heeft door de coronapandemie een extra boost gekregen. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid waarschuwt in haar Cybersecuritybeeld van juni 2021 dat cyberaanvallen het zenuwstelsel van de maatschappij kunnen aantasten. Ondermijnende criminaliteit is en blijft een groot probleem in ons land, en zeker ook in onze regio Oost-Brabant. De (criminele) infrastructuur, de strategische ligging, de ervaring met de productie van synthetische drugs, de relatief lage pakkans en het (onjuiste) beeld dat er in ons land licht gestraft wordt, zijn redenen dat internationale bendes Nederland (en ook onze regio) hebben uitgekozen als uitvalsbasis. De verwachting is dat dit niet zonder meer zal afnemen. Samen met onze partners als bijvoorbeeld de politie, belastingdienst en het Regionaal Informatie en Expertisecentrum blijven wij er op inzetten. Het is onze verantwoordelijkheid om de veiligheid in onze gemeente te bewaken. Mede gezien de hiervoor beschreven ontwikkelingen staan wij daarom, samen met onze interne en externe partners, aan de lat voor onder andere de volgende thema's: leefbaarheid, jeugd, ondermijning, zorg en veiligheid, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid. Vanuit veiligheid is ook een rol weggelegd voor het AZC en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Wat hebben we gedaan?

Aanpak van de gemeentelijk grensoverschrijdende overlastgevende criminaliteit

Voor de aanpak van gemeentegrensoverschrijdende overlastgevende criminaliteit door asielzoekers is door de gemeenten Nijmegen, Venray en Land van Cuijk het project Flying Squad opgezet.

Kwaliteit (toelichting)

Het project Flying Squad wordt volledig bekostigd vanuit subsidies. Dit zijn incidentele subsidies die we jaarlijks aanvragen bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. De subsidies variëren in looptijd van ½ tot 1 ½ jaar, in 2023 lopen 3 subsidies. Het ministerie van Justitie en Veiligheid is bekend met de wens van de gemeenten om deze gemeentelijke taak structureel te bekostigen.

Tijd (toelichting)

Er is een subsidie toegekend door het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor 2023 waardoor het project geborgd was.

Camerabewaking bedrijventerreinen

Met een eenmalige stimuleringsbijdrage (25% kosten) wordt aan de Stichting Duurzaam Bedrijven Overleg ondersteuning gegeven voor de inzet van camerabewaking op de bedrijventerreinen Saxe Gotha (Boxmeer), Haven Cuijk, alsook de uitbreiding voor De Beijerd en 't Riet, voor de beveiliging van gebouwen, terreinen en personen. Het betreft hier niet de plaatsing van camera's met als doel de openbare orde te handhaven.

Kwaliteit (toelichting)

Er is consensus met de betrokken bedrijven over hoe de camerabewaking geregeld moet worden. Een van de randvoorwaarden is het maken van een Data Protection Impact Assessment (DPIA), het opstellen van een convenant en een bijbehorend protocol ten behoeve van de inbedding van de privacy.

Tijd (toelichting)

De benodigde documenten zijn in 2023 afgerond.

De ontwikkeling van een VeiligheidsInformatieKnooppunt

De ontwikkeling van informatiegestuurd werken op het gebied van veiligheid: het ontsluiten van gemeentelijke data, het in kaart brengen en analyseren van gebeurtenissen, signalen en trends en het in beeld brengen van risico's en van ondermijnend en crimineel gedrag. Hiervoor dient software te worden aangeschaft en zal een (data-)analist worden aangesteld.

Kwaliteit (toelichting)

In het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 is het plan geformuleerd om steeds meer datagedreven te gaan werken. Centraal daarbij zal ook het werken met een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) staan.

Tijd (toelichting)

Omdat in 2023 prioriteit moest worden gegeven aan andere onderwerpen is de uitvoering van dit project opgeschoven naar 2024.

Hackshield (cybercrime)

Hackshield is een spel dat jongeren tussen de 8 en 12 jaar en hun omgeving weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit. Ze spelen een meeslepend verhaal, leren over online veiligheid, ontdekken wat de gevaren zijn en leren hoe ze zich hier tegen kunnen wapenen. Daarbij worden ze gestimuleerd hun omgeving (denk aan ouders, grootouders) te betrekken. Met de samenwerkende gemeenten in Oost-Brabant is afgesproken dat gemeenten deze bewezen methodiek uiterlijk in het 1e kwartaal 2023 hebben uitgerold binnen hun gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

In het eerste kwartaal van 2023 heeft de eerste lichting scholieren van 11 scholen aan het project deelgenomen. Op 26 juni 2023 was de huldiging van de groep 'Cyber Agents'. Meer dan 150 kinderen zijn zo geïnformeerd over online veiligheid en hebben tips gekregen om zich digitaal weerbaar te maken.

Tijd (toelichting)

Het project Hackshield is in de eerste helft van 2023 succesvol voltooid.

Harmonisatie ambulante jongerenwerk (overlast/leefbaarheid)

We willen komen tot een eenduidige lijn Land van Cuijk-breed voor de inzet op gesprekken met jongeren op straat. In de voormalige gemeenten werd anders omgegaan met de inzet op gesprekken met jongeren op straat: in Boxmeer door inhuur van een commercieel bedrijf met zogenaamde straatcoaches en in de CGM-gemeenten door jongerenwerkers van Sociom. In Boxmeer vond de aanpak projectmatig plaats. Er was hierdoor geen sprake van structurele financiering.

Kwaliteit (toelichting)

De pilot Ambulant jongerenwerk (straatwerk) 2023 Land van Cuijk ging van start op 1 maart 2023. Naar aanleiding van acute overlastproblematiek rond de scholen in Grave-West zijn eind 2023 straatcoaches in de nabije omgeving van de scholen ingezet. Straatcoaches hebben een andere rol dan het reguliere jongerenwerk. Recente overlastsituaties in Land van Cuijk en de jeugdproblematiek in onder andere Grave-West en het Weijerpark in Boxmeer vroegen om een aanpak, waarbij op een korte termijn snel en flexibel geacteerd en opgetreden kan worden. We willen verkennen of de inzet van straatcoaches bij overlastproblematiek van jeugd(groepen) en bij hotspotlocaties uitgebreid kan worden naar de hele gemeente Land van Cuijk.

Tijd (toelichting)

Gedurende het jaar is op verschillende momenten een tussenevaluatie van de pilot geweest. Eind 2023 is besloten om de pilot na 1 maart 2024 niet voort te zetten.

Veiligheidsmonitor

Gebruik van de gegevens van de tweejaarlijkse veiligheidsmonitor (gemeenten met meer dan 70.000 inwoners worden kosteloos meegenomen) voor het inzichtelijk maken van de ontwikkeling van veiligheid en leefbaarheid in de gemeente Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. De resultaten van dit onderzoek worden ook gebruikt om ons veiligheidsbeleid vorm te geven.

Tijd (toelichting)

In de loop van 2023 is het onderzoek uitgezet. We zijn in afwachting van de resultaten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.3 VEILIGHEID	-9.356	-478	-9.834	-9.494	340
Baten					
1. BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID					
1.3 VEILIGHEID	114	552	666	730	64

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (1.3)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Salarissen en inhuur personeel	Salariskosten en inhuur personeel	187	
Openbare orde en veiligheid	De lasten bestaan uit vaste en variabele kosten. Vaste kosten zijn subsidies slachtofferhulp, HALT en Beveiligingsfonds, het RIEC en Zorg en Veiligheidshuis. Daarnaast variabele kosten, opvang en zorg voor dieren, ophalen dode dieren, zorg voor stoffelijke overschotten, woningoverlast. Gedurende twee jaar is dit budget gemonitord. De werkelijke kosten blijken lager dan de raming. Deze raming wordt verlaagd in 2024 bij de eerste bestuursrapportage 2024.	175	

1.4 Verbonden partijen

Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) 2023

In 2023 heeft optimalisering van de inrichting van het e-depot plaatsgevonden, de elektronische opslagplaats van de digitale bestanden die in de toekomst door de deelnemers van het BHIC aan het BHIC zullen worden overgedragen. Verder zijn in 2023 de voorbereidingen gestart voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling BHIC.

Paragraaf Verbonden partijen

Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN)

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

2023 was het laatste jaar waarin uitvoering werd gegeven aan de koers die was uitgezet in de beleidsagenda 2020-2023. Naar aanleiding van de diverse ontwikkelingen in de maatschappij en veranderende rol van de veiligheidsregio's heeft in Brabant-Noord in 2023 op bestuurlijk niveau een strategische heroriëntatie plaatsgevonden. De veiligheidsregio bestendigt haar basis, maar zorgt ook voor veerkracht en wendbaarheid zodat zij niet alleen bij klassieke (flits)incidenten klaar kan staan, maar ook bij hedendaagse crises op bijvoorbeeld sociaal-maatschappelijk vlak. Deze is vertaald in de strategische koers die vervat is in een nieuw Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' en het Regionaal Risicoprofiel 2024-2027. Het Beleidsplan is een goede weergave van de huidige strategische opgave waar de veiligheidsregio op dit moment voor staat.

Paragraaf Verbonden partijen

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO) is, sinds de oprichting in 2019 het samenwerkingsverband waarin zorg- en strafpartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg en veiligheidsproblemen. De doelstelling van de samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en /of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken (of te wel: op maat). Nadrukkelijk is het de doelstelling om binnen het samenwerkingsverband multidisciplinaire vraagstukken en/of complexe casuïstiek op het gebied van zorg en veiligheid integraal te behandelen.

In het jaarplan van 2023 zijn een aantal thema's extra onder de aandacht gebracht, aangezien daar een belangrijke (door) ontwikkeling gaande is en behoefte ligt vanuit de convenantpartners. Een (verkort) overzicht:

1. Personen met verward gedrag

In 2022 heeft het ZVH BNO een rol gekregen bij de overkoepelende monitoring en coördinatie van de levensloopaanpak in de regio. Deze monitoringsfunctie op de samenwerking in casuïstiek is op papier uitgewerkt. In 2023 wordt de rol en werkwijze verder geïmplementeerd en uitgevoerd.

2. Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) en MDA ++

In 2023 is de pilotfase van MDA ++ (Multidisciplinaire Aanpak huiselijk geweld en (kinder)mishandeling) voor de duur van 3 jaar gestart, waarin het ZVH BNO een voorzittersrol heeft in het analyseteam en het casusteam en de procesregie voert in de casus. Verder neemt het ZVH BNO deel aan tussentijdse evaluatie en monitoring van de pilot.

Paragraaf Verbonden partijen

Bank Nederlandse Gemeenten

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

In 2023 hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in de BNG. Het totaal aantal aandelen voor onze gemeente bij de BNG bedraagt 88.463. Bij de jaarlijkse dividend uitkering die wij ontvangen wordt geen dividendbelasting ingehouden. Dit gaat, in verband met een gewijzigd standpunt van de belastingdienst per 1-1-2024 veranderen. Deze ingehouden dividendbelasting kan vervolgens door ons worden teruggevraagd van de belastingdienst, omdat het dividend bij ons niet is onderworpen aan vennootschapsbelasting.

Paragraaf Verbonden partijen

Brabant Water

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Brabant Water is het drinkwaterbedrijf dat aan de inwoners en bedrijven in Noord-Brabant drinkwater levert. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 16 juni 2023 heeft geen bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens met zich meegebracht.

Paragraaf Verbonden partijen

1.5 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk:

<https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

1.6 Beleidsindicatoren

Openbare orde en veiligheid

Waarstaatjegemeente: Openbare orde en veiligheid

Gemeentefinanciën

Waarstaatjegemeente: Gemeentefinanciën

2. Openbare ruimte

Openbare ruimte

Dit programma gaat over het voorbereiden en uitvoeren van beleid met betrekking tot wegen, straten en pleinen, verkeer en vervoer, openbaar groen en water.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.1 VERKEER EN VERVOER	-16.232	-3.626	-19.857	-19.452	405
2.2 OPENBAAR GROEN	-6.058	-2.238	-8.296	-8.430	-134
2.3 WATER	-353	101	-253	-168	85
Totaal 2. OPENBARE RUIMTE	-22.643	-5.763	-28.406	-28.050	356
Baten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.1 VERKEER EN VERVOER	2.159	1.963	4.121	4.140	19
2.2 OPENBAAR GROEN	90	57	147	258	112
2.3 WATER	0	173	173	86	-87
Totaal 2. OPENBARE RUIMTE	2.249	2.192	4.441	4.484	43
Saldo	-20.394	-3.571	-23.965	-23.566	399

2.1 Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer

Tot dit beleidsveld behoren de taken op het gebied van de aanleg en onderhoud van wegen en voet- en fietspaden in de openbare ruimte en de taken op het gebied van openbare verlichting.

Wat hebben we bereikt?

Beheer openbare ruimte

De openbare ruimte wordt intensief gebruikt en is steeds belangrijker als ontmoetings- en verblijfsplek. De gebruikers van deze openbare ruimte verwachten dat deze aantrekkelijk is en aansluit op de behoefte. Het basisuitgangspunt is dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is. Daarbij is het de uitdaging om de groeiende druk op onze wegen, pleinen en parken op een duurzame en kostenefficiënte wijze in te richten en te beheren. De grote vraagstukken zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, schaarste aan grondstoffen en gezondheidsvraagstukken hebben een sterke relatie met het beheer van de openbare ruimte. Daarnaast staan we de komende decennia voor grote vervangingsopgaven. De grootste groei van de kernen vond plaats in de naoorlogse periode. Veel gebouwen, infrastructuur en beplantingen moeten de komende perioden worden vernieuwd of vervangen. Deze vervangingsopgave biedt kansen voor vernieuwing en verbinding met de sociaalmaatschappelijke opgaven (zoals gasloos, klimaatadaptief of circulair). De kwaliteit van de openbare ruimte en daarmee ook het beheer, is van groot belang voor de lokale economie en de leefbaarheid in de kernen. We streven ernaar deze minimaal vast te houden en waar mogelijk naar een hoger niveau tillen en aan laten sluiten bij het veranderend gebruik.

Wat hebben we gedaan?

Beheer op orde

Beheer op orde door middel van het vaststellen van het IBOR-plan (integrale bundeling van beheerplannen) heeft gezorgd voor het benoemen van het benodigde kwaliteitsniveau met bijbehorende financiële dekking.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is het IBOR-plan vastgesteld met als uitgangspunt kwaliteitsniveau B, met voor de centrumgebieden kwaliteitsniveau A.

Tijd (toelichting)

Het IBOR-plan is het derde kwartaal van 2023 vastgesteld.

Klimaatbestendige inrichting openbare ruimte

Het Land van Cuijk is een klimaatbestendige gemeente. Aan de hand van de vastgestelde klimaatlabels is beleid vastgesteld om te komen tot een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte. Deze klimaatlabels geven de gemeente Land van Cuijk een overzicht van de klimaatrobuustheid in de 54 deelgebieden binnen de gemeente. Elk deelgebied is getoetst op de thema's wateroverlast en hittestress. De klimaatlabels worden ingezet om inzichtelijk te krijgen wat de kosten en globale maatregelen zijn om een deelgebied klimaatrobust te maken op de thema's wateroverlast en hittestress.

Kwaliteit (toelichting)

De maatregelen die nodig zijn om de negatieve gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan worden gecombineerd met integrale opgaven in- en onder de openbare ruimte, als vervangen riolering, vervangen verharding en vernieuwen van het openbaar groen.

Tijd (toelichting)

Het beleid met betrekking tot de klimaatlabels is in het vierde kwartaal van 2023 vastgesteld.

Werk in Uitvoering (WIU)

Met het WIU-proces willen we het integraal werken en programmeren verder gaan structureren. Met de integrale uitvoeringskaart krijgen we inzicht in alle werkzaamheden en projecten die invloed hebben op de openbare ruimte. Hiermee wordt het mogelijk om zowel intern maar ook met externe partijen zoals andere overheden en nutsbedrijven meerjarige planningen en werkafspraken te maken. Hierdoor krijgen we inzicht in de geplande ingrepen en kunnen we als gemeente daarop inspelen om zoveel mogelijk werk met werk te maken. Op deze wijze kunnen we steeds verder groeien naar integrale gebiedsaanpak. Met dit inzicht is het mogelijk om gekoppeld aan de P&C-cyclus de wijk- en dorpsraden vroegtijdig bij de voorgenomen werkzaamheden te betrekken en kunnen ze tijdig knelpunten en wensen aandragen. De werkwijze sluit ook helemaal aan bij het idee van kernendemocratie en de P&C-cyclus.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben een integrale uitvoeringskaart ingericht die we delen met de wijk -en dorpsraden. Wensen en knelpunten van de wijk- en dorpsraden worden in eerste instantie vanuit de vak-discipline beoordeeld en vervolgens worden de kansen en mogelijkheden op de integrale tafel afgewogen.

Tijd (toelichting)

WIU betreft een continue intern en extern proces, welke parallel loopt aan de P&C-cyclus.

Wat hebben we bereikt?

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid blijft een belangrijk thema. Zowel bij de enquête veiligheid en leefbaarheid in het buitengebied als ook bij het tot stand komen van de kernen CV's, komt de wens om de verkeersveiligheid te verbeteren steeds terug als een van de belangrijkste onderwerpen. Het jaar 2023 stond vooral in het teken van het harmoniseren van bestaande beleidskaders om hiermee een instrumentarium te verkrijgen voor de verdere verbetering van de verkeersveiligheid en leefbaarheid. Daarnaast is gestart met het opstellen van een meerjarenplan van aanpak verkeersveiligheid dat gerelateerd wordt aan de mobiliteitsvisie.

Wat hebben we gedaan?

Beleidsplan openbare ruimte

Dit onderdeel betreft het uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid voortkomend uit de mobiliteitsvisie.

Kwaliteit (toelichting)

Het uitvoeringsplan wordt opgesteld waarbij de belanghebbenden en de gemeenteraad nauw worden betrokken. Op verzoek van de raad zijn we daarmee gestart nadat het mobiliteitsplan, in december 2023, is vastgesteld.

Tijd (toelichting)

In december 2023 is gestart met het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

Integrale mobiliteitsvisie

Het integrale mobiliteitsplan is opgesteld, in samenhang en samenwerking met de regio. Daarbij zijn actuele onderzoeken naar verkeersstromen, verkeersveiligheid, parkeerbelasting uitgevoerd, en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen, economie en transitie buitengebied en innovatie op gebied van mobiliteit als bouwsteen ingezet. Tevens hebben stakeholders een adviesrol via klankbordsessies gehad. Dit middels een bijeenkomst en digitaal. Zie verder onder programma 7: Duurzaamheid.

Kwaliteit (toelichting)

In het verlengde van de integrale mobiliteitsvisie zal een meerjarig uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid worden opgesteld.

Tijd (toelichting)

Het uitvoeringsplan wordt in september 2024 aangeboden aan de raad ter vaststelling. Het uitstel is het gevolg van het raadsbesluit dat eerst de visie moet zijn vastgesteld voordat het uitvoeringsplan kon worden opgesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.1 VERKEER EN VERVOER	-16.232	-3.626	-19.857	-19.452	405
Baten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.1 VERKEER EN VERVOER	2.159	1.963	4.121	4.140	19

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (2.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Verkeersmaatregelen	In afwachting van de mobiliteitsvisie en het uitvoeringsprogramma dat daaruit volgt is gekozen voor temporisering.	130	
Kapitaallasten	De toerekening van rentelasten is 0,5% lager dan begroot door hogere renteopbrengsten.	136	
Verlichting openbare ruimte	Op basis van de voorschotten van de energiemaatschappij is bij de decemberrapportage de raming bijgesteld. De eindafrekening is ontvangen en het voorschot bleek te hoog. Daarnaast valt het energieverbruik door vervanging naar led-armaturen lager uit.	470	
Straatreiniging	De indexaties vanuit de gemeentelijke begroting zijn onvoldoende geweest t.o.v. de indexatie van de markt. Daarnaast is het areaal uitgebreid. Tevens zijn de werkzaamheden uitgebreid met onderhoud aan paden.		345

2.2 Openbaar groen

Openbaar groen

Tot dit beleidsveld behoren de taken op het gebied van de aanleg en onderhoud van het openbaar groen en speelvoorzieningen, circulaire grond-, weg- en waterbouw, beheer natuur en landschap, civiele objecten en technische installaties in de openbare ruimte.

Wat hebben we bereikt?

Openbaar groen

Het openbaar groen en de speelvoorzieningen dragen bij aan diverse maatschappelijke thema's. Denk hierbij onder andere aan biodiversiteit, hittestress maar ook aan het meer bewegen. Voor de onderdelen Groen en Spelen zijn door de voormalige gemeenten diverse beheer kwaliteitsplannen opgesteld. Het jaar 2023 stond vooral in het teken van het harmoniseren van de bestaande beleidskaders en het uitvoeren van bestaande plannen. Groene kwaliteit is belangrijk voor de inrichting van de openbare ruimte. Groene uitgangspunten zijn verwerkt in het meerjarig beleid.

Wat hebben we gedaan?

Bomenbeleid Land van Cuijk

In 2023 is gestart met het opstellen van de beleidsregels hoe om te gaan met de bomen binnen onze gemeente voor zowel particulieren als gemeentelijke bomen. Dit betreft monumentale, beschermde bomen.

Het boombeheerplan (incl. renovaties, areaal en uitbreiding) is in oktober 2023 opgesteld (gelijktijdig met het IBOR).

Kwaliteit (toelichting)

In het najaar van 2023 is gestart met het maken van Bomenbeleid en een Bomenverordening in samenwerking met externe stakeholders. Tot de vaststelling hiervan in 2024 is het tijdelijke afweegkader voor het kapbeleid van toepassing.

Tijd (toelichting)

Het Bomenbeleidsplan wordt naar verwachting in juni 2024 aan de gemeenteraad voor gelegd ter vaststelling.

Speelruimtebeleid

Harmoniseren speelruimtebeleid

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van de gemeentelijke herindeling zijn alle beheerplannen op integrale wijze geharmoniseerd en vastgesteld in het kader van IBOR. Ook het speelruimtebeleid van de voormalige gemeenten op het gebied van inrichting en beheer is geharmoniseerd.

Tijd (toelichting)

Het IBOR-plan, waar het speelruimtebeleid onderdeel van is, is het derde kwartaal van 2023 vastgesteld.

Vervangen bomen

Vervanging bomen door extreme droogte heeft plaatsgevonden in het najaar van 2023.

Kwaliteit (toelichting)

Door de droge zomer van 2022 hebben we jonge aanplant moeten vervangen door bomen die beter bestand zijn tegen de droogte.

Tijd (toelichting)

Vervanging bomen door extreme droogte heeft plaatsgevonden in het najaar van 2023.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.2 OPENBAAR GROEN	-6.058	-2.238	-8.296	-8.430	-134
Baten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.2 OPENBAAR GROEN	90	57	147	258	112

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (2.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Beheer bomen	In het najaar zijn meer bomen gerooid, dan verwacht n.a.v. de boomveiligheidscontrole (BVC). We hebben de plicht om ter compensatie nieuwe aanplant te planten. Dit draagt tevens bij aan de vastgestelde klimaatlabels ter voorkoming van hittestress.		260
Uitvoeringsprogramma Sint Anthonis	In 2022 is een start gemaakt met de uitvoering van deze uitvoeringsprojecten van voormalige gemeente Sint Anthonis. Er resteert nog een bedrag voor verharding eruit en groen erin (€ 41.000) en vergroening Lookant (€ 31.000). Exploitatiebudget van Oplouse Molenbeek is bij de decemberrapportage 2023 omgezet naar een krediet. De indexatie 2023 e.v. (€ 48.000) komt daarmee te vervallen.	120	
Baten			
Schade-uitkeringen	De schade-uitkeringen zijn hoger. De NODR (Nederlandse Organisatie voor Debiteurenbeheer & Rechtsvordering) is een partij die voor de gemeente schades in de openbare ruimte probeert te verhalen op de veroorzaker. Tevens is er een hogere opbrengst voor houtchips en incidentele afkoop onderhoud.		112

2.3 Water

Water

Tot dit beleidsveld behoren de economische havens en waterwegen. Taken op het gebied van (beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.3 WATER	-353	101	-253	-168	85
Baten					
2. OPENBARE RUIMTE					
2.3 WATER	0	173	173	86	-87

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (2.3)

Er zijn geen afwijkingen > € 100.000

2.4 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk:
<https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

2.5 Beleidsindicatoren

Mobiliteit

Waarstaatjegemeente: Mobiliteit

3. Economie, Recreatie en Toerisme

Economie, recreatie en toerisme

We zetten in op het realiseren van een toekomstbestendige economie met sterke samenwerkingsrelaties. Het vermogen van bedrijven, kennisinstellingen, overheden en gebruikers om met elkaar samen te werken, versterkt de veerkracht van de economie en de aantrekkingskracht van ecosystemen. Doel is een toekomstbestendige, vitale en leefbare gemeenschap met een stevige financieel-economische basis. Het veelzijdige palet aan economische activiteiten in onze gemeente draagt bij aan onze economische ontwikkeling. Economische ontwikkeling gaat vandaag de dag niet alleen meer over materiële zaken. Brede welvaart omvat naast financieel-economische ook sociaal-culturele en ruimtelijk-ecologische aspecten. Met de verdeling van welvaart, de volhoudbaarheid ervan voor toekomstige generaties ('later') en de welvaart regionaal, landelijk en internationaal biedt brede welvaart de basis voor een vitale leefomgeving met een stevige financieel-economische basis.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.1 ECONOMIE	-2.687	-338	-3.024	-2.702	322
3.2 Recreatie en Toerisme	-1.525	301	-1.224	-1.254	-30
3.3 BEDRIJFSLOCATIES	-3.608	-2.289	-5.897	-4.736	1.161
Totaal 3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME	-7.819	-2.326	-10.145	-8.692	1.454
Baten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.1 ECONOMIE	202	-31	171	118	-53
3.2 Recreatie en Toerisme	118	2.581	2.699	2.521	-178
3.3 BEDRIJFSLOCATIES	3.571	3.167	6.738	5.411	-1.327
Totaal 3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME	3.891	5.717	9.608	8.050	-1.558
Saldo	-3.929	3.391	-537	-641	-104

3.1 Economie

Economie

Dit programma gaat over het economisch klimaat van de gemeente, recreatie en toerisme en de verschillende werklandschappen, denk aan bedrijventerreinen, buitengebied en centrumgebieden in onze gemeente. In het Land van Cuijk is sprake van een (van oudsher) sterk cluster van bedrijven die (wereldwijd) werkzaam zijn op het gebied van agrarische sector-, food branche- en technologische ontwikkeling. Kernpunt is dat ze ten dienste staan van de primaire sector. Om deze economische kracht te behouden en te versterken is integrale inzet op verschillende thema's wenselijk. Hierbij moet worden gedacht aan Identiteit, Communicatie, Ruimte en Infrastructuur, Toekomstbestendige Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs. Regionale en lokale samenwerking dragen bij aan de versterking van economische doelen.

1. Economie

-
- We zetten in op het realiseren van een toekomstbestendige economie met sterke samenwerkingsrelaties. Het vermogen van bedrijven, kennisinstellingen, overheden en gebruikers om met elkaar samen te werken, versterkt de veerkracht van de economie en de aantrekkingskracht van ecosystemen. Doel is een toekomstbestendige vitale en leefbare gemeenschap met een stevige financieel-economische basis. Het veelzijdige palet aan economische activiteiten in onze gemeente draagt bij aan onze economische ontwikkeling. Economische ontwikkeling gaat vandaag de dag niet alleen meer over materiële zaken. Brede welvaart omvat naast financieel-economische ook sociaal-culturele en ruimtelijk-ecologische aspecten. Met de verdeling van welvaart, de volhoudbaarheid ervan voor toekomstige generaties (‘later’) en de welvaart regionaal, landelijk en internationaal biedt brede welvaart de basis voor een vitale leefomgeving met een stevige financieel-economische basis.

2. Recreatie en Toerisme

- Onze gemeente kent een veelzijdig economisch profiel. Daarbinnen vormt recreatie en toerisme een sterke pijler die grote invloed heeft op de economische vitaliteit en leefbaarheid. Wij kiezen ervoor om deze veelzijdigheid aan economische- c.q. toeristisch-recreatieve activiteiten verder te versterken, aan te jagen en te promoten. Doel is meer overnachtingen, mensen die langer blijven, meer uitgeven en verdere groei van dagrecreatie. Dat doen we onder andere door onze kernen aantrekkelijk en bereikbaar te houden, maar zeker ook door de aantrekkingskracht te benutten van ons veelzijdig landschap (o.a. Unesco Maasheggen).

Wat hebben we bereikt?

A) Identiteit, communicatie en Samenwerking

Land van Cuijk heeft unieke, economische kenmerken, die onderscheidend zijn van andere gemeenten. Het positioneren van de gemeente en werken aan de bekendheid, zal leiden tot verdere economische ontwikkeling.

Wat hebben we gedaan?

Communicatie

Het positioneren van de gemeente en werken aan de bekendheid zal bijdragen aan verdere economische ontwikkeling. Voor de juiste positionering van het economisch landschap van de gemeente Land van Cuijk is de lobby en communicatie noodzakelijk. Via de juiste communicatiemiddelen, bijvoorbeeld een website of digitale nieuwsbrief, kan het ambassadeurschap van het ondernemersklimaat worden uitgedragen en zo het ecosysteem worden versterkt.

Kwaliteit (toelichting)

Een communicatieplan wordt opgesteld na realisatie van de economische visie.

Tijd (toelichting)

In het laatste kwartaal van 2024 wordt er een communicatieplan opgesteld.

Identiteit

Om de economische ambities waar te maken, vinden we het belangrijk om de economische identiteit van het Land van Cuijk te bepalen en een economische visie op te stellen met aandacht voor de bijzondere kenmerken van het Land van Cuijk op het gebied van Agri Food Tech en Health. We vinden het daarbij belangrijk om de bijzondere plekken en bedrijven van Land van Cuijk in beeld te brengen en profielen te ontwikkelen die richting geven, maar ook flexibel kunnen zijn. Het creëren van nieuwe banen zal hand in hand moeten gaan met het aantrekken van nieuwe inwoners. Maar ook digitalisering speelt een belangrijke rol, waarbij bewustzijn, vaardigheden en veiligheid aan de orde komen. In 2023 is gestart met het opstellen van de economische visie met een uitvoeringsplan waarin aandacht is voor een goede sturing, prioritering, afbakening en het houden van aandacht voor de actuele ontwikkelingen.

Kwaliteit (toelichting)

De aanzet voor de economische visie is gerealiseerd. Deskresearch, interviews met ondernemers en een ondernemersbijeenkomst zijn uitgevoerd. Een vervolg hierop zal in 2024 plaatsvinden.

Tijd (toelichting)

Economische Visie gereed medio 2024.

Samenwerking

Het economisch ecosysteem van Land van Cuijk is ontstaan vanuit regionale en lokale samenwerking. Het belang van samenwerking tussen en met bedrijven en andere belangenpartijen draagt bij aan de brede welvaart van onze gemeente. Daarvoor blijven we

inzetten op het uitbouwen van AgriFood, Tech en Health, clusteren van kennisinstellingen en samenwerken met de regio's om ons heen bij gemeentegrens overstijgende projecten.

Kwaliteit (toelichting)

Het stimuleren van samenwerking is een continue proces, dit houdt onder andere in:

- Uitbouwen AgriFood Tech / actieve deelname aan het Platform AgriFood Tech.
- Uitbouwen en versterken van de Health sector
- Regionaal samenwerken in Noordoost Brabant (RNOB).
- Samenwerking FoodNL
- Samenwerken en bijdragen aan deelprojecten Euregio.
- Bevorderen samenwerking Havengemeenten Brabant (lid geworden van Brabant Ports).

Tijd (toelichting)

In 2023 hebben we gewerkt aan

- Het uitbouwen van het platform AgriFood Tech
- Lidmaatschap Health Valley
- Regionaal samenwerken in Noordoost Brabant
- Lidmaatschap Brabant Ports.
- Samenwerken en bijdragen aan deelprojecten Euregio.

Wat hebben we bereikt?

B) Ruimte en infrastructuur

Door de bijzondere kenmerken van het Land van Cuijk, een omvangrijke, hoofdzakelijk landelijke gemeente met 33 kernen met economisch sterke en internationaal vooraanstaande bedrijven, is een unieke, economische propositie op te stellen op het gebied van locatieontwikkeling die onderscheidend is van andere gemeenten. Middels het opstellen van de economische visie is hiermee een begin gemaakt.

Wat hebben we gedaan?

Havenontwikkeling en bevorderen goederenvervoer over water (modal shift)

De Haven in Cuijk levert een belangrijke economische bijdrage aan de regionale economie en aan het vervangen van vervoersstromen over de weg naar transport over water (modal shift). Het verduurzamen van de transportopgaven en het toekomstbestendig maken van de

haven vragen continu onze aandacht. Denk daarbij onder andere aan kade-uitbreiding en duurzamere verlaadoplossingen.

Kwaliteit (toelichting)

Verdere ontwikkeling van de haven door:

- Voorbereiding van de realisatie van de Bulk Terminal Cuijk.
- Optimalisering van het gebruik van de haven door de toename van watergebonden activiteiten (modal shift).
- Samenwerking met Brabantse Havens om gezamenlijk in te zetten op verduurzaming, veiligheid en versterking van de havens en binnenvaart, middels Brabant Ports.
- Warmte- en energietransitie in de haven: het leveren van walstroom aan binnenvaart en inzetten op het elektrificeren van de binnenvaart (Programma Milieu – Green Deal).

Tijd (toelichting)

De realisatie van Bulk Terminal Cuijk (BTC) stond gepland voor 2023. Vanwege de stikstofmaatregelen en toegenomen kosten is er vertraging ontstaan. Hier wordt actie op ingezet, in overleg met Provincie Brabant worden de mogelijkheden onderzocht.

- Tevens is er in 2023 ingezet op verdere samenwerking met de Brabantse havens op de onderwerpen verduurzaming, veiligheid en versterking van de havens. Gemeente Land van Cuijk sluit aan bij Brabant Ports.
- Ook wordt in 2023 onderzoek naar elektrificatie van binnenvaart en de mogelijkheden voor de Clean Energy Hub opgepakt. Hierover lopen gesprekken met de Provincie Noord-Brabant.

Versterken economische dragers buitengebied

De economische dragers van het buitengebied gaan veranderen. Een goede mix van nieuwe economische dragers is van belang om het buitengebied toekomstbestendig te maken en een goede verbinding te realiseren met het ecosysteem van Land van Cuijk en de andere werklocaties (bedrijventerreinen en centra).

Kwaliteit (toelichting)

Het proces om te komen tot de Economische Visie en de Visie Transitie Buitengebied is in 2023 opgestart.

Tijd (toelichting)

Het starten met dit onderwerp is afhankelijk van de oplevering van beide visies (Economische Visie als de Visie Transitie Buitengebied).

Faciliteren mogelijkheden toekomstbestendige economische ontwikkelingen

De energietransitie en circulaire economie hebben effect op de ruimtebehoefte van bedrijven op de verschillende werklocaties. De impact op de ontwikkeling van de verschillende werklocaties zal aan bod komen bij bedrijventerreinontwikkeling. Nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van de toekomstbestendige economie worden gefaciliteerd.

Kwaliteit (toelichting)

Het beleidskader windenergie en het beleidskader zon op land (inclusief zoekgebieden) zijn opgesteld. Tevens is een voorbereidend onderzoek uitgevoerd naar een smart energy hub op Laarakker.

Ten behoeven van bedrijventerreinontwikkeling is de ruimtebehoefte in beeld gebracht. Deze kwalitatieve ontwikkeling op bedrijventerreinen wordt ook meegenomen in de Provinciale prognose. Ook faciliteren we nieuwe mogelijkheden voor bedrijven op het gebied van energietransitie en circulaire economie.

Tijd (toelichting)

Het lokale behoefteonderzoek naar bedrijventerreinen is uitgevoerd. Dit onderzoek (het rapport) werd eind juni 2023 opgeleverd. De kwalitatieve ontwikkeling van bedrijventerreinen wordt meegenomen in de Economische visie en de Provinciale prognose bedrijventerreinen, die beide in 2024 worden opgeleverd.

Wat hebben we bereikt?

C) Toekomstbestendige economie

De kansen en mogelijkheden die zich aandienen vanuit de verschillende transitieën zorgen voor een toekomstbestendige economie en dragen bij aan een vitale en duurzame leefomgeving. De verschillende transitieën hebben een grote impact op onze gemeenschap maar bevordert ook innovatie en biedt nieuwe werkgelegenheid. Denk aan de

mogelijkheden die ontstaan vanuit de energietransitie, digitaliseringstransitie, circulaire transitie en landbouwtransitie. Zo is circulaire economie van belang voor het verminderen van de druk op het milieu, een verbeterde leveringszekerheid van grondstoffen en een betere concurrentiepositie. Om bij te dragen aan de doelstelling van Brabant om 50% circulair te worden, dienen nieuwe mogelijkheden voor bedrijven gefaciliteerd te worden.

Wat hebben we gedaan?

Pilot- en demo-omgevingen

Om de transities te ondersteunen en innovatieve oplossingen te stimuleren is enige flexibiliteit noodzakelijk. Het mogelijk maken van pilot- en/of demo-omgevingen, nieuwe samenwerkingen en kennis- en innovatiecentra dragen bij aan toekomstige mogelijkheden. Zo dragen bedrijven in de haven al bij aan de energietransitie en de circulaire transitie in Land van Cuijk en daarbuiten. Een voorbeeld is de circulaire stoomuitwisseling die bijdraagt aan de energietransitie.

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van de toekomstbestendige economie, worden een aantal activiteiten ontplooid. Onder andere pilot- en/of demo-omgevingen. Tevens worden nieuwe samenwerkingen en kennis- en innovatiecentra voor energietransitie en circulaire economie gestimuleerd en mogelijk gemaakt. Ook worden kansen voor een SmartEnergy Hub benut.

Tijd (toelichting)

In 2023 zijn:

- De mogelijkheden voor pilot- en demo-omgevingen, nieuwe samenwerkingen en kennis- en innovatiecentra gefaciliteerd.
- De opdracht om tot een Smart Energy Hub in Land van Cuijk te komen wordt nu onderzocht.

Nog lopende:

- De mogelijkheden voor een bijdrage aan de elektrificatie van binnenvaart worden verder onderzocht.

Verkenning verduurzaming

De kansen en mogelijkheden die zich aandienen vanuit de verschillende transitieën zorgen voor een toekomstbestendige economie en dragen bij aan een vitale en duurzame gemeenschap. De verschillende transitieën hebben een grote impact op onze gemeenschap, maar bevordert ook innovatie en biedt nieuwe werkgelegenheid. De impact en mogelijkheden van de verduurzaming brengen we in beeld.

Kwaliteit (toelichting)

De impact en mogelijkheden van de verduurzaming rond bijvoorbeeld de bedrijventerreinen wordt meegenomen in de opdracht van de Green Deal. Dit traject is eind 2023 gestart.

Tijd (toelichting)

Eind 2023 is de impact en mogelijkheden van de transitieën als onderdeel van de Economische visie en bedrijventerreinontwikkeling afgerond.

Vitalisering centrumgebieden

De functie van centrumgebieden wijzigt sterk door de digitalisering, globalisering en meer behoefte aan beleving. Dat zorgt voor een nieuwe benadering van de centrumfuncties in de gemeente Land van Cuijk. De functie van het centrum op het gebied van ontmoeting blijft. Ontmoeten in de centrumgebieden draagt bij aan het welbevinden en leefbaarheid. Het creëren van compacte winkelgebieden, het terugdringen van leegstand en dynamiek behouden in het centrum blijven de aandachtsgebieden om de leefbaarheid in de kernen op niveau te houden.

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit de samenwerking in de regio Noordoost-Brabant werken we vanuit de Regiodeal samen aan het creëren van toekomstbestendige middelgrote centrumgebieden (waaronder Cuijk en Boxmeer). In 2023 is de regionale detailhandelsvisie opgesteld. Deze zal als basis dienen voor hoe we met onze centrumgebieden zullen omgaan. Deze gebieden verdienen aandacht en mogelijke vernieuwing om de leefbaarheid in stand te houden. Tevens is ingezet op het verbeteren van de organisatiegraad van het centrummanagement in de verschillende centra.

Tijd (toelichting)

In 2023 hebben vanuit de Regio Deal gewerkt aan het project Transitie Midsized centra. De Regiodeal krijgt in 2024 een vervolg.

Wat hebben we bereikt?

D) Arbeidsmarkt en onderwijs

De druk op de arbeidsmarkt is groot. Momenteel is er sprake van enerzijds een tekort aan arbeidskrachten en anderzijds ook een mismatch tussen de vraag en het aanbod. Het Land van Cuijk moet concurreren met andere regio's. De beschikbaarheid van 'human capital' is een essentieel onderdeel van economische ontwikkeling. Inzet op versterken, ontwikkelen en aantrekken van talenten op alle opleidingsniveaus en leeftijdscategorieën is van belang voor deze economische ontwikkeling.

Wat hebben we gedaan?

Clustering Agri Food Tech

We onderzoeken of we door een clustering van praktijkopleidingen kunnen voorzien in de (toekomstige) behoefte van (technische) ondernemers naar een adequate leer- en ontwikkelruimte en de regionale binding van talenten vergroten.

Kwaliteit (toelichting)

Er is continue inzet op het faciliteren van een adequate leer- en ontwikkelruimte voor (technisch) personeel.

Tijd (toelichting)

In 2023 is een eerste stap gezet in het clusteren van technische opleidingen. Met de Vakopleiding Techniek is overeenstemming bereikt om op het Homburgterrein in Cuijk de nieuwe locatie te realiseren. Daarbij worden de huidige locaties van Cuijk en Nijmegen samengevoegd inclusief ruimte voor Technopromo.

Veerkrachtige arbeidsmarkt

Een veerkrachtige arbeidsmarkt ontstaat door inzet op versterken, ontwikkelen en aantrekken van talent op alle opleidingsniveaus en leeftijdscategorieën. Ondernemers en gemeente kunnen hun krachten bundelen door starters of startups van informatie te voorzien, door ervaringen te delen, expertise samen te brengen en ondersteuning en advies te bieden. Om dat mogelijk te maken wordt een startup- en startersklimaat Land van Cuijk ontwikkeld.

Kwaliteit (toelichting)

Een startup- en startersklimaat Land van Cuijk ontwikkelen door middel van een activiteitenprogramma (2024).

Tijd (toelichting)

Vanuit de regionale samenwerking met de RNOB wordt er nu een onderzoek uitgevoerd naar het opzetten van een Startup-ecosysteem (2024).

Zorg, voedsel en gezondheid

Voor de ontwikkeling van goede zorg, voedsel en gezondheid is het belangrijk dat 'health' georiënteerde bedrijven zich vestigen op bedrijventerrein Health Campus en dat deze ontwikkeling kenmerkend wordt voor de regio. Dit vraagt om specifieke marketing en aansluiting bij netwerkorganisaties.

Kwaliteit (toelichting)

Versterking van het zorgonderwijs via Sterk Zorg en Welzijnsonderwijs is ingezet in samenwerking met onderwijs en de zorgbranche. Ook wordt ingezet op de versterking van Sterckwijck als Healthcampus door gericht 'health' georiënteerde bedrijven te faciliteren en actief te zijn in het netwerk. Een mooi voorbeeld is het afgesloten lidmaatschap voor Health Valley. Tevens is een traject doorlopen met Necron om te komen tot realisatie van de Health Campus.

Tijd (toelichting)

Om naast het AgriFood Tech ecosysteem ook de juiste aandacht te hebben voor de ontwikkeling van "health" vergt continue inzet en tijd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.1 ECONOMIE	-2.687	-338	-3.024	-2.702	322
Baten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.1 ECONOMIE	202	-31	171	118	-53

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (3.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Salariskosten en inhuur personeel	Salariskosten en inhuur personeel	100	
Economische ontwikkeling	De inzet is in 2023 vooral gericht geweest op visie- en beleidsvorming, waardoor de lasten lager zijn. Daarnaast zijn er minder congressen en netwerkbijeenkomsten geweest.	200	

3.2 Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme

We willen inzetten op versterking van de identiteit. Regionale ontwikkeling en lokale samenwerking versterken horeca en toeristisch-recreatieve bedrijven.

Wat hebben we bereikt?

Recreatie en toerisme

Onze gemeente kent een veelzijdig economisch profiel. Daarbinnen vormt recreatie en toerisme een sterke pijler die grote invloed heeft op de economische vitaliteit en leefbaarheid. Wij kiezen ervoor om deze veelzijdigheid aan economische en toeristisch-recreatieve activiteiten verder te versterken, aan te jagen en te promoten. Doel is meer overnachtingen, mensen die langer blijven, meer uitgeven en verdere groei van dagrecreatie. Dat doen we onder andere door onze kernen aantrekkelijk en bereikbaar te houden, maar zeker ook door de aantrekkingskracht te benutten van ons veelzijdig landschap (o.a. Unesco Maasheggen).

Wat hebben we gedaan?

Harmonisatie beleid toeristische platforms

We hebben het beleid van lokale toeristische Platforms geharmoniseerd voor versterking van het toeristisch netwerk. Dit is in november 2023 vastgesteld door de raad.

Kwaliteit (toelichting)

De toeristische platforms dragen in de 6 gewesten bij aan de lokale toeristische promotie. Het beleid geeft de kaders hiervoor weer.

Tijd (toelichting)

De platforms werken gedurende het gehele jaar aan lokale toeristische promotie.

Promotie via Visit Land van Cuijk

Visit Land van Cuijk, voorheen het Regionaal Bureau voor Toerisme Land van Cuijk, heeft in haar visie Onvergetelijk Onthaasten verwoord welke rol deze organisatie kan en wil vervullen. Op basis van deze visie is ingezet op verdere versterking van regionale en (inter)nationale promotie. Ook met visit Brabant en het Routebureau van Visit Brabant is samengewerkt om de promotie te maken en om recreatieve routestructuren te optimaliseren.

Kwaliteit (toelichting)

Visit Brabant heeft in 2023 een digitale vakantiebeurs georganiseerd, een vakantiekrant uitgebracht en is landelijke promotie gemaakt via social media. Visit Brabant heeft meegewerkt aan promotie van Land van Cuijk als onderdeel van Brabant en vanuit Routebureau is geadviseerd bij de ontwikkeling van het ruiternetwerk.

Tijd (toelichting)

Met Visit Land van Cuijk en Visit Brabant wordt gedurende het gehele jaar gewerkt aan promotie van Land van Cuijk.

Uitvoering grote projecten

Grote projecten als Romeins Verleden Cuijk, Maasheggen en wandel/fiets/ruiternetwerken willen we initiëren en willen we ondersteunen. Uitvoering van projecten draagt bij aan de ontwikkeling en het vergroten van de aantrekkelijkheid van de verschillende gebieden vanuit toeristisch perspectief.

Het ambitiedocument Maasheggen UNESCO Man en Biosphere 2023 is vastgesteld. In dit document wordt nu de focus gelegd op het mensdeel van het Unesco gebied “De Maasheggen” en wordt in lijn met de uitgangspunten van UNESCO, een grote stap richting een vervolg nominatie in 2028 gezet.

Kwaliteit (toelichting)

Het nieuwe ruiternetwerk voor het Land van Cuijk is opgeleverd en in april 2023 officieel geopend. Verder zijn gerealiseerd ambitiedocument voor de Maasheggen en een nieuwe natuurpoort aan de Kraaijenbergse Plassen. In 2023 is gestart met het project Strandjes langs de Maas en het project voor Meubilair in de Maasheggen. Er wordt voortdurend gewerkt aan Maasheggen Unesco en andere projecten. Ook participatie in samenwerkingsverbanden als de Via Romana (thematische grensoverschrijdende fietsroute NL-D) draagt bijvoorbeeld bij aan het zichtbaar maken van het Romeinse verleden.

Tijd (toelichting)

Het werken aan projecten in Maasheggen Unesco en rond Romeins Verleden is een continue en doorlopend proces.

Visie R&T

We willen een toeristische visie Land van Cuijk gaan ontwikkelen om eenheid in het toeristisch beleid te bevorderen. Er liggen oude en recente toeristische visies van de vijf voormalige gemeenten. Ook hebben de voorheen samenwerkende gemeenten de afgelopen jaren al recreatief beleid ontwikkeld voor het Land van Cuijk. Dit alles gaan we gebruiken als basis voor een actuele toeristische visie Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

Het maken van deze toeristische visie is gestart in 2023, er is opdracht gegeven aan een bureau. De planning is erop gericht om een concept visie op te leveren aan het eind van het eerste kwartaal 2024 en deze voor besluitvorming aan te bieden rond de zomer 2024.

Tijd (toelichting)

- oplevering toeristische visie eind tweede kwartaal 2024.
- aanbieden besluitvorming aan gemeenteraad in september 2024.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.2 Recreatie en Toerisme	-1.525	301	-1.224	-1.254	-30
Baten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.2 Recreatie en Toerisme	118	2.581	2.699	2.521	-178

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (3.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Baten			
Toeristen en forensenbelasting	De inkomsten uit toeristenbelasting is ten opzichte van vorige jaren licht gestegen. Het verschil wordt voornamelijk verklaart doordat de raming hoger is opgenomen.		120

3.3. Bedrijfslocaties

Bedrijfslocaties

Tot dit beleidsveld behoren de grondexploitatie van bedrijventerreinen en land- en tuinbouwgronden.

Wat hebben we bereikt?

Bedrijventerreinontwikkeling

Tot dit beleidsveld behoren de grondexploitatie van bedrijventerreinen en land- tuinbouwgronden.

Wat hebben we gedaan?

Bedrijventerreinontwikkeling

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen willen we de zoekgebieden van de bedrijventerreinen per (voormalige) gemeente en de evaluatie van de huidige regionale afspraken voor vraaggericht ontwikkelen samenbrengen in een lokale visie bedrijventerreinen als onderdeel van de Economische visie. Daar waar geen passende bedrijfskavels meer beschikbaar zijn, werken we aan een passend aanbod. Vooral ook de toekomstbestendigheid van de bestaande bedrijventerreinen is een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast hebben klimaatverandering, energietransitie en circulaire economie effect op de ontwikkelingen op de werklocaties. In Land van Cuijk hebben succesvolle projecten op dit vlak gezorgd voor ontwikkeling en wensen op andere werklocaties. De toekomstbestendigheid komt aan bod in de lokale visie bedrijventerreinen. In het uitvoeringsprogramma Green Deal is aandacht voor de ontwikkeling van duurzame bedrijventerreinen. (zie Milieu – duurzame bedrijventerrein – uitvoeringsprogramma Green Deal).

Kwaliteit (toelichting)

Ten opzichte van de begroting 2023 is de planning enigszins gewijzigd. Als onderdeel van de Economische Visie wordt de bedrijventerrein-ontwikkeling opgenomen. Regionaal moesten de afspraken voor bedrijventerreinontwikkelingen eind 2023 worden afgerond. Eind 2022 is de provinciale Prognose Bedrijventerreinen beschikbaar gekomen. In de gemeente Land van Cuijk is een lokaal bedrijventerrein behoefteonderzoek uitgevoerd, als onderdeel van een regionaal onderzoek naar de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte in de regio en met het oog op de Economische visie Land van Cuijk. Dit behoefte onderzoek is eind juni 2023 opgeleverd en dient als bouwsteen voor de Economische visie.

Tijd (toelichting)

De bedrijventerrein-ontwikkeling als onderdeel van de Economische visie wordt medio 2024 afgerond.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.3	-3.608	-2.289	-5.897	-4.736	1.161
BEDRIJFSLOCATIES					
Baten					
3.ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME					
3.3	3.571	3.167	6.738	5.411	-1.327
BEDRIJFSLOCATIES					

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (3.3)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Grondexploitatie - Bedrijvenlocaties	Er zijn minder lasten dan geraamd en dit staat in relatie tot de mindere baten (verkopen gronden).	1.131	

Reserves	Vershil betreft storting in egaliseriereserve onderhoud gebouwen op basis van gemaakte kosten.	105	
Baten			
Grondexploitaties - Bedrijvenlocaties	Er zijn minder grondverkoop gerealiseerd dan geraamd.		1.859
Verkoop land- en tuinbouwgronden	Na het opstellen van de decemberrapportage 2023 hebben er nog twee grote grondtransacties plaatsgevonden die niet waren voorzien voor 2023.	830	
Reserve	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.		286

3.4 Verbonden partijen

Euregio Rijn-Waal

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

In 2022 is het programma INTERREG VI Deutschland-Nederland van start gegaan. In een periode van zeven jaar is ca. 450 mln. beschikbaar (voor vier Euregio's), voor projecten en programma's op vier prioriteiten:

1. Een innovatiever programmagebied;
2. Een groener programmagebied;
3. Samenwerking aan een verbonden grensgebied;
4. Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied.

Tijdens de Euregioraadsvergadering van 15 juni 2023 is Marieke Moorman, burgemeester van Land van Cuijk, verkozen tot lid van het Dagelijks Bestuur en voorzitter van de Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding van Euregio Rijn-Waal.

Paragraaf Verbonden partijen

Agrifood Capital

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De stichting is een samenwerking van bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid in de regio Noordoost Brabant. De stichting heeft als doel het realiseren van de 'Strategische Agenda AgriFood Capital'. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).

Voor de periode 2021-2024 is een Strategische Agenda AgriFood Capital en een nieuwe regionale strategische Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' Regio Noordoost Brabant

opgesteld. Deze geven de koers weer voor de te activiteiten en projecten van de stichting. In 2024 wordt gewerkt aan de vernieuwing van het samenwerkingsconvenant 'Regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024', waarin ook stichting AgriFood Capital een plek heeft.

Paragraaf Verbonden partijen

Regionaal bedrijvenpark Laarakker

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Het college van burgemeester en wethouders en BNG Gebiedsontwikkeling B.V. zijn een uittredingsovereenkomst overeengekomen voor de uittreding van BNG Gebiedsontwikkeling B.V. uit de samenwerking Regionaal Bedrijvenpark Laarakker B.V./C.V. De gemeenteraad heeft hier op 19 mei 2022 mee ingestemd. Hiermee is de gemeente de enige commandite in de RBL C.V. en de enige aandeelhouder in de beherende vennoot RBL B.V. en heeft de gemeente de volledige zeggenschap over RBL B.V./C.V. De verdere ontwikkeling blijft plaatsvinden vinden binnen RBL B.V./C.V.

Paragraaf Verbonden partijen

Enexis Holding N.V.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Enexis zal in het voorjaar van 2024 een voorstel voorleggen aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) tot aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening.

In de AVA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:

1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes
Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.
2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie
Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten.
3. Klanten weten wat ze aan ons hebben
Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties

Paragraaf Verbonden partijen

3.5 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: <https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

3.6 Beleidsindicatoren

Economie

Waarstaatjegemeente: Economie

4. Onderwijs

Onderwijs

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
4. ONDERWIJS					
4.1 ONDERWIJSBELEID	-3.817	-1.639	-5.456	-5.431	26
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	-5.962	-1.138	-7.100	-6.593	507
Totaal 4. ONDERWIJS	-9.779	-2.777	-12.556	-12.023	533
Baten					
4. ONDERWIJS					
4.1 ONDERWIJSBELEID	1.103	2.237	3.340	3.016	-324
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	450	1.919	2.369	788	-1.582
Totaal 4. ONDERWIJS	1.553	4.156	5.709	3.803	-1.906
Saldo	-8.226	1.379	-6.847	-8.220	-1.373

4.1. Onderwijsbeleid

Onderwijsbeleid

Tot dit beleidsproduct behoren het openbaar basisonderwijs, het onderwijsbeleid, achterstandenbeleid, peuterspeelzalen en leerlingenvervoer.

Wat hebben we bereikt?

Alle kinderen en jongeren kunnen zich kansrijk ontwikkelen

Om kinderen optimale en gelijke kansen te geven, is een sterke basis om het kind heen nodig waarin ook het onderwijs en de kinderopvang onderdeel van uit maakt. We werken aan een opgroeklimaat waarin kinderen en jongeren worden gestimuleerd om talenten te ontwikkelen en kansen te pakken. Een goede aansluiting tussen onderwijs- en arbeidsmarkt is uiteengezet in programma 3: 'Economie'. De acties en interventies die we hiervoor

uitzetten zijn opgenomen in de beleidsnota Kansrijk Opgroeien die in maart 2023 ter besluitvorming aan de raad is aangeboden.

Wat hebben we gedaan?

Aanpak verzuim/(dreigende) thuiszitters verstevigen

Kwaliteit (toelichting)

Het protocol ziekteverzuim op het VO is in 2023 uitgevoerd en dit werkt goed. De inzet van de jeugdartsen die betrokken zijn bij de triages wordt uitgebreid en verder ontwikkeld met de GGD. Voor jongeren die niet ingeschreven staan op een school is 'Wel in Ontwikkeling' opgezet.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien

Continueren stevig aanbod VVE en onderwijskansen

Kwaliteit (toelichting)

Als specifiek onderdeel van o.a. Nederlandse taalontwikkeling van kinderen, zetten we Vroeg en Voorschoolse Educatie (VVE) in voor doelgroeppeuters- en kleuters. In 2023 is het volgende gerealiseerd:

- Er zijn extra toelidingsactiviteiten ingezet om meer kinderen die dat nodig hebben deel te laten nemen aan het VVE aanbod. Het bereik neemt verder toe. Hiervan zijn er 100 naar VVE gegaan (bereik 88.5%). In 2023 hebben 153 kinderen een VVE indicatie ontvangen. Van deze 153 kinderen nemen 136 kinderen VVE af, dus een non bereik van 17 kinderen. Het bereik VVE ligt hiermee op 89%.
- De VVE locaties met de samenwerkende onderwijspartners hebben kwaliteits- en locatieplannen aangeleverd waarin ook ouderbetrokkenheid is opgenomen.
- Er is een themabijeenkomst ouderbetrokkenheid voor professionals gehouden.
- De resultaatafspraken en monitoring VVE zijn in ontwikkeling.

- De pilot VVE voor nieuwkomers is geëvalueerd met goede resultaten in het terugdringen van onderwijsachterstanden. De financiering van de VVE trajecten voor peuters van het AZC Grave wordt vanuit de onderwijsachterstandsmiddelen bekostigd. Alle geïndiceerde peuters in het AZC ontvangen VVE aanbod.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien.

Doorgaande leerlijnen en IKC vorming

Kwaliteit (toelichting)

Met de samenwerkingsovereenkomst en nota Kansrijk Opgroeien, hebben alle onderwijs- opvang- en jeugdpartijen in het Land van Cuijk zich geëngageerd aan een intensievere samenwerking. Het grootste deel van de verandering vindt volgens de overeenkomst en nota plaats op scholen/IKC's. De overeenkomst en nota zijn begin 2023 vastgesteld en getekend.

Kinderopvangorganisaties en scholen werken steeds nauwer samen oa middels samenwerkingsgroepen en gezamenlijk pedagogisch beleid waar onderwijs en kinderopvang samen in een IKC zitten. Met het CJG en het jongerenwerk (voor VO) op school geven we verdere invulling aan een meer compleet kindcentrum. Bij de bouw van nieuwe scholen wordt de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang gestimuleerd. Dit alles bevordert de doorgaande leerlijnen voor kinderen. Er zijn tussen de betrokken partijen in 2023 ook afspraken gemaakt voor warme overdrachten om die doorlopende leerlijnen te bevorderen.

Tijd (toelichting)

Deze ontwikkeling betreft een doorlopend proces. In 2023 zijn hier geen specifieke resultaatafspraken voor gemaakt. Er is wel inzet op gepleegd binnen de uitvoering van Kansrijk Opgroeien. In 2024 zal er op initiatief van het netwerk Kansrijk Opgroeien wel een concreter plan en tijdspad opgesteld en uitgevoerd worden.

Meer inclusief en passend onderwijs realiseren

Kwaliteit (toelichting)

Om inclusiever onderwijs en kinderopvang mogelijk te maken zijn er in 2023 gestart met het opstellen van een plan door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en de schoolbesturen voor primair- en voortgezet onderwijs. De gemeente faciliteert en stimuleert dit en bekostigt een aantal projecten. Dit krijgt in 2024 verder vorm. Verder zijn er concreet de volgende resultaten geleverd in 2023 om inclusiever onderwijs mogelijk te maken:

- Passende Kinderopvang is gestart in Q4 2023.
- De gerealiseerde jonge kind groepen en passende kinderopvang zorgen voor een vroegtijdige inzet van passend onderwijs.
- Er is op drie extra middelbare scholen voor speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs capaciteitsfinanciering ingezet voor zorg binnen het onderwijs, waaronder de Mikado school.
- M.b.t. onderwijshuisvesting is in het IHP opgenomen dat de gemeente extra m2 financiert om inclusiever onderwijs mogelijk te maken. Daarnaast is er een toetsingskader ontwikkeld voor het onderwijs om aanspraak te kunnen maken op de extra m2.
- M.b.t. leerlingenvervoer is er een aangepaste verordening vastgesteld die maatwerk (/passend onderwijs) mogelijk maakt. Meer leerlingen maken gebruik van een passend onderwijsaanbod, ook wanneer dit de verder gelegen school is. Vanuit leerlingenvervoer wordt ook leerlingenvervoer bekostigd voor de voltijds onderwijsarrangementen in het basisonderwijs zoals de jonge kind groep en het voortgezet onderwijs (b.v. Flexcollege). Aantallen leerlingen die gebruik maken van de verruimde mogelijkheden van het leerlingenvervoer om onderwijs te volgen (op advies van het samenwerkingsverband, via de hardheidsclausule of anderszins maatwerk) zijn als volgt: totaal 44 leerlingen voor schooljaar 2022-2023 en voor schooljaar 2023-2024 (t/m februari) 64. De samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs is hierin sterk verbeterd en als gemeente zijn we met de maatwerkmogelijkheden in de verordening een voorbeeld voor andere gemeenten.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien. Voor de ontwikkelingen richting inclusiever onderwijs zijn schoolbesturen en samenwerkingsverbanden primair aan zet. Als gemeente faciliteren en stimuleren we dit, maar hebben we niet alle controle over de planning.

Meer jeugdigen doen mee aan sport, cultuur, vrijwilligerswerk/ zijn maatschappelijk betrokken

Kwaliteit (toelichting)

De sportnota en de cultuurnota zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Er is in 2023 een start gemaakt om het aanbod van sport- en cultuur verder te verbinden met het onderwijs. Met de nieuwe cultuurnota en de oprichting van een kunstencentrum en de nieuwe sportnota met uitvoering door Bureau Negen, gaat uitvoering in samenwerking met het onderwijs vanaf 2024 lopen.

Om gelijke kansen voor kinderen te vergroten is er geïnvesteerd in een pilot voor naschools aanbod voor sport, cultuur en talentontwikkeling bij basisschool de Regenboog in Cuijk. De pilot is opgezet samen met de gemeente, het onderwijs, de kinderopvang en uitvoerende partijen rond sport- en cultuur. De investering wordt gedaan op basis van achterstandsscores van de scholen (ongelijk investeren voor gelijke kansen).

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien en de trajecten van het opstellen van de sportnota en de cultuurnota.

Meer jeugdigen en hun ouders zijn de Nederlandse taal beter machtig

Kwaliteit (toelichting)

Een talige ontwikkeling is een belangrijke basis voor onderwijskansen. De volgende inzet is hier in 2023 op gedaan:

- Het nieuwe plan NT2 (focus op schakelklassen) en NT1 (taalstimulering) is vormgegeven. De uitvoering start vanaf schooljaar 2024-2025.
- 4 VVE locaties hebben Boekstart in de kinderopvang geïmplementeerd in 2023. Uitbreiding volgt in 2024.
- Een start is gemaakt met betrokkenen voor concrete stappen rond het vroegsignaleren van spraak-taalproblematiek. De gemeente financiert een tweetal projecten (LOGO3000 en het Ei van Columbus) bestemd voor de taalstimulering van ouders voor een aantal scholen.
- De inzet van de wijkcoach heeft plaatsgevonden in de Cuijkse wijk de Valuwe als intermediair tussen de ouders en scholen. De wijkcoach heeft een uitnodigende rol in de deelname van ouders aan activiteiten in de school, waaronder de ouderkamer. Dit versterkt de ouderbetrokkenheid.

Verdere inzet is gedaan specifiek op Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE), welke te vinden is onder 'continuering stevig aanbod VVE'.

Tijd (toelichting)

Het nieuwe integrale aanbod voor NT2 onderwijs zou eerder starten dan 2024, maar heeft enige vertraging opgelopen vanuit het onderwijs. De gemeente is hierin volgend geweest omdat er uit is gegaan van de behoefte van het onderwijsveld. Verder is alle inzet uitgevoerd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien.

Samenwerking (preventieve) jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang

Kwaliteit (toelichting)

Een zeer belangrijke basis is in 2023 gelegd voor de samenwerking op (preventieve) jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang. Namelijk de handen ineen met alle partners die in onze gemeente in de basis rond het kind en gezin staan. Dit is vastgelegd in de gezamenlijke doelen, die de basis vormen van de beleidsnota Kansrijk Opgroeien, en in de samenwerkingsovereenkomst. De samenwerkingsovereenkomst is getekend door alle schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in het Land van Cuijk (primair- voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs), door alle kinderopvangorganisaties die VVE aanbieden, door de GGD, Sociom, Biblioplus, RBL BNO en onszelf als gemeente en het CJG.

Een aantal concrete resultaten op het gebied van samenwerking (preventieve) jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang die uit deze nota en samenwerking voort zijn gevloeid in 2023:

CJG op school: Op iedere school is een jeugdconsulent (CJG) fysiek aanwezig en laagdrempelig benaderbaar. De uren verschillen per school op basis van leerlingaantal en geschatte problematiek. Uit de eerste evaluatie blijkt dat de samenwerking tussen onderwijs en CJG is versterkt en effectiever is. Er wordt meer gezamenlijk opgetrokken bij vraagstukken. Er zijn korte lijnen. Bij “de Poort” (aanmeldingsloket van het CJG) zijn er bijna geen aanmeldingen meer vanuit scholen. De vragen van ouders hebben voornamelijk betrekking op: eten, slapen, structuur bieden, kinderen die zich moeilijk kunnen uiten (boosheid, frustratie, prikkelgevoeligheid), onzekere ouders, etc. Op iedere basisschool is een inloopmoment. Er zijn gesprekken met de jeugdige, ouders en professionals. Er worden meer (klassikale) trainingen gegeven in het speciaal onderwijs. Bij het speciaal onderwijs zien we minder/nauwelijks contact met ouders. De toegekende uren zijn toereikend.

Jongerenwerk op school: Op alle VO scholen is jongerenwerk aanwezig. Het aantal uur verschilt per school en is afhankelijk van de schoolgrootte. Dit verloopt goed. Scholen betalen zelf extra om meer jongerenwerk op school in te kunnen zetten. Veel vraagstukken zijn gericht op opleiding, sociaal netwerk en sociale vaardigheden en gedrag. Contacten (leerlingen) zonder hulpvraag: 3172 (Cuijk), 2630 (Grave), 1946 (Mill), 1808 (Metameer Boxmeer), 1893 (Stevensbeek), 255 (PRO), 1689 (Elzendaal). Contacten (leerlingen) met hulpvraag: 63 (Cuijk), 10 (Grave), 3 (Metameer Boxmeer), 5 (Stevensbeek), 1 (PRO)

Lichte opvoedondersteuning: Vanuit de middelen Nationaal Programma Onderwijs is de GGD gestart met een pilot collectieve lichte opvoedondersteuning 0-4 jaar. Er zijn themabijeenkomsten georganiseerd en er is gestart met een online oudercursus Ouders Inc.

CJG-GGD: De samenwerking tussen het CJG en de GGD op school is verder versterkt. Samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd en de voortgang wordt periodiek besproken.

Capaciteitsfinanciering VO-VSO: We zijn betrokken bij een pilot samen met de gemeenten uit het Rijk van Nijmegen om op drie scholen de zorg binnen onderwijs (ZBO) middels een capaciteitsfinanciering gezamenlijk te bekostigen. Dat wil zeggen dat we de zorg gebundeld inkopen in plaats van via individuele beschikkingen. Het betreft voor leerlingen uit onze gemeente met name de Mikadoschool.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
4. ONDERWIJS					
4.1 ONDERWIJSBELEID	-3.817	-1.639	-5.456	-5.431	26
Baten					
4. ONDERWIJS					
4.1 ONDERWIJSBELEID	1.103	2.237	3.340	3.016	-324

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (4.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Baten			
Reserve onderwijsbeleid en leerlingzaken	Door lagere lasten bij de pilots Kansrijk Opgroeien hoeft er minder onttrokken te worden uit de reserve Kansrijk Opgroeien. De voordeel op lasten is verantwoord bij beleidsveld 6.4 Jeugd.		281

4.2. Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting

Tot dit beleidsproduct behoort de huisvesting van het onderwijs.

Wat hebben we bereikt?

Kwalitatief goede en toekomstbestendige onderwijshuisvesting

De vorming van integrale kindcentra (IKC's) is belangrijk voor het faciliteren van een positief opvoedklimaat. De gemeente faciliteert adequate huisvesting die bijdraagt aan ontwikkelijnen en een optimale samenwerking rond het kind. Dit betekent realisatie van integrale kindcentra (opvang en onderwijs), multifunctioneel inzetbare ruimten, verduurzaming van gebouwen en een gezond binnenklimaat. In de buitenruimte van kindcentra zetten we in op een groene omgeving.

Wat hebben we gedaan?

Continuïteit van afgegeven projecten borgen

De afgelopen periode heeft een explosieve markt laten zien wat betreft bouwrijzen. We willen dat we de continuïteit van reeds afgegeven projecten/investeringen kunnen garanderen.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn de kredieten voor MFA Sambeek en Dorpsplan Langenboom verhoogd als gevolg van de gestegen bouwkosten. Uw raad heeft bij beide projecten aanvullend budget beschikbaar gesteld.

Optimus voert een onderzoek uit naar de mogelijkheden voor levensverlengend onderhoud, nieuwbouw op eigen locatie en nieuwbouw in het nieuwe Dorpsplan.

Tijd (toelichting)

Ingezet waar benodigd in 2023 afhankelijk van projectfase.

Opstellen en uitvoeren IHP onderwijs

We gaan een visie voorleggen over de manier waarop wij willen omgaan met onze schoolgebouwen/kindcentra: het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP). Daaruit vloeit de opgave om te komen tot toekomstbestendige en duurzame schoolgebouwen.

Kwaliteit (toelichting)

In het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) staat de visie op onderwijshuisvesting. Daarnaast bevat het IHP een uitvoeringsplan voor 0-5 jaar dat financieel vertaald is. Die bedragen zijn vertaald in de voorliggende begroting en het meerjarenperspectief. De uiteindelijke beschikbaarstelling van het krediet komt per project richting de raad voor besluitvorming.

Gestart is met de uitwerking van het IHP in een uitvoeringsprogramma. Daarnaast is de voorbereiding van de eerste projecten uit het IHP ter hand genomen.

Voor het voortgezet onderwijs zijn in september 2023 aanvragen gehonoreerd voor de haalbaarheidsonderzoeken voor de locaties van Merlet, Metameer en Elzendaal in Boxmeer, Cuijk, Grave en Velp. Uw raad is hierover reeds per raadsinformatiebrief geïnformeerd.

In het primair onderwijs zijn de voorbereidingen gestart voor de permanente uitbreiding van De Weijerwereld te Boxmeer. Voor de vervangende nieuwbouw van de Nienekes te Cuijk heeft uw raad in september 2023 een kredietvoorstel geaccordeerd. Voor SBO Palet is aan schoolbestuur Optimus verzocht de inhoudelijke voorbereiding op te starten. Ook is uw raad per raadsinformatiebrief geïnformeerd over het locatieonderzoek kindcentrum Beers-Vianen ter uitvoering van de aangenomen motie van juli 2023. Op basis van de besluitvorming over de locatie Beers-Vianen zal nadien nadere uitwerking van de planvorming ter hand worden genomen.

Volledigheidshalve worden de toegekende projecten vanuit voormalige gemeenten uitgevoerd: De Waai te Cuijk, Het Telraam te Oeffelt, De Sprong te Wanroij, Jenaplankindcentrum Peppels/Canadas te Boxmeer, Klimop te Rijkevoort, Josefschool te Overloon.

Tijd (toelichting)

Per project wordt een inhoudelijk traject doorlopen conform de lijnen als opgenomen in het IHP. Het integraal kindcentrum te Overloon is in november 2023 geopend. De uitbreiding van Jenaplan Kindcentrum Boxmeer is in november 2023 stilgelegd omwille van flora- en faunawetgeving. De benodigde onderzoeken zullen hier worden uitgevoerd en maatregelen - waar nodig - worden getroffen. Dit betekent wel dat de uitvoering van het project vertraging oploopt van minimaal één jaar.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
4. ONDERWIJS					
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	-5.962	-1.138	-7.100	-6.593	507
Baten					
4. ONDERWIJS					
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	450	1.919	2.369	788	-1.582

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (4.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Onderhoud kindcentra	Wordt voornamelijk veroorzaakt doordat voor achterstallig groot onderhoud kindcentra abusievelijk dubbel was opgevoerd voor 2023.	158	
Haalbaarheidsonderzoeken voortgezet- en primair onderwijs	De opdrachten zijn door schoolbestuur OMO aanbesteed en gegund, maar nog niet in 2023 uitgevoerd. Daadwerkelijke opdrachtwaarde ligt op € 140.000 totaal. Dit bedrag zal worden overgeheveld naar 2024.	180	
Tijdelijke huisvesting Nienekes	In 2023 zijn er reeds voorbereidingskosten geweest voor de tijdelijke huisvesting van de Nienekes. Hiermee is in 2023 geen rekening gehouden. De raming hiervan is abusievelijk opgenomen in 2024.		114
Kapitaallasten onderwijshuisvesting	De toerekening van rentelasten is 0,5% lager dan begroot door hogere renteopbrengsten.	387	
Belastingen en heffingen onderwijshuisvesting	Het nadeel wordt veroorzaakt door de lasten voor belastingen en heffing van voorgaande jaren.		84
Baten			
Reserves	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.		1.638

4.3 Verbonden partijen

GR voor het toezicht op het openbaar onderwijs

We hebben de taak voor het toezicht op Openbaar Onderwijs uitgevoerd volgens de wettelijke vereisten. In deze toezichthoudende rol zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Paragraaf Verbonden partijen

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant

Het RBL BNO heeft de inzet in 2023 gepleegd zoals voorgenomen.

Paragraaf Verbonden partijen

4.4 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: <https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

4.5 Beleidsindicatoren

Onderwijs

Waarstaatjegemeente: Onderwijs

5. Sport en Cultuur

Sport en cultuur

Dit programma gaat over de manier waarop sport en cultuur kunnen bijdragen aan het welzijn, het welbevinden en de vitaliteit van de inwoners van het Land van Cuijk. Bovendien dragen sport en cultuur bij aan een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
5. SPORT EN CULTUUR					
5.1 SPORT	-5.751	-967	-6.718	-6.092	625
5.2 CULTUUR	-6.406	-1.310	-7.716	-7.356	360
Totaal 5. SPORT EN CULTUUR	-12.157	-2.277	-14.434	-13.448	986
Baten					
5. SPORT EN CULTUUR					
5.1 SPORT	677	1.488	2.165	1.660	-505
5.2 CULTUUR	244	1.478	1.722	1.729	7
Totaal 5. SPORT EN CULTUUR	921	2.966	3.887	3.389	-498
Saldo	-11.235	689	-10.547	-10.059	488

5.1 Sport

Sport

Tot dit beleidsproduct behoren het sportbeleid, de binnen- en buitensportaccomodaties.

Wat hebben we bereikt?

Een toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod voor iedereen

Sport en bewegen dragen bij aan de gezondheid. Sport zorgt voor meer spierkracht, een betere conditie en een gezonde leefstijl. Het verkleint daarmee het risico op een groot aantal medische aandoeningen. Sport is daarnaast ook goed voor de geest, stimuleert de cognitieve ontwikkeling, vergroot het sociale netwerk van mensen en versterkt de participatie en eigen kracht van (kwetsbare) inwoners. Hierdoor kan sport en bewegen ook een belangrijke bijdrage leveren aan andere vraagstukken binnen het Sociaal Domein.

Wat hebben we gedaan?

Harmoniseren van het sportbeleid

De nieuwe sportnota van Land van Cuijk is op 14 december 2023 vastgesteld door uw raad.

Het subsidiebeleid voor de waarderingssubsidies sport, cultuur, jeugd, en welzijn is in vergadering van 14 december 2023 door uw raad vastgesteld.

Kwaliteit (toelichting)

De sportnota bevat een harmonisatieslag van de kaders uit de voormalige gemeenten. In 2024 zal een nadere uitwerking met de verenigingen en andere stakeholders, alsook met uw raad plaatsvinden in de vorm van een uitvoeringsprogramma.

De waarderingssubsidies zijn in algemene zin naar boven toe bijgesteld zodat verenigingen hun positie als belangrijk element voor vitale gemeenschappen kunnen blijven waarmaken.

Tijd (toelichting)

Het sportbeleid en het subsidiebeleid voor de waarderingssubsidies zijn tijdig geharmoniseerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
5. SPORT EN CULTUUR					
5.1 SPORT	-5.751	-967	-6.718	-6.092	625
Baten					
5. SPORT EN CULTUUR					
5.1 SPORT	677	1.488	2.165	1.660	-505

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (5.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
SPUK Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (MEOZ)	Het begrote bedrag voor SPUK MEOZ is gebaseerd op de aanvraag van SPUK-uitkering MEOZ. Bij deze aanvraag is gerekend met zeer hoge energietarieven zoals die destijds werden verwacht. De werkelijke energietarieven zijn echter veel lager. Dit verschil verloopt budgettair neutraal (zie baten).	613	
Baten			
SPUK Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (MEOZ)	Het begrote bedrag voor SPUK MEOZ is gebaseerd op de aanvraag van SPUK-uitkering MEOZ. Bij deze aanvraag is gerekend met zeer hoge energietarieven zoals die destijds werden verwacht. De werkelijke energietarieven zijn echter veel lager. Dit verschil verloopt budgettair neutraal (zie lasten).		613
SPUK Sportstimulering	In 2019 zijn de BTW-regels rondom sport gewijzigd. Als gevolg van deze wijziging is de SPUK-regeling sportstimulering in het leven geroepen. Geraamd was dat we € 224.000 zouden ontvangen van het rijk ipv de € 355.000 die we gaan ontvangen.	131	

5.2 Cultuur

Cultuur

Tot dit beleidsproduct behoren de cultuuraccommodaties, musea, bibliotheken, lokale omroep en cultureel erfgoed.

Wat hebben we bereikt?

Cultureel Erfgoed

Om de omgang met ons onroerend cultureel erfgoed goed te borgen, ontwikkelen we erfgoedbeleid voor de gemeente Land van Cuijk. Dit beleid dient een versterkende bijdrage te leveren aan het gemeenschapsgevoel en een gezamenlijke identiteit voor de gemeente Land van Cuijk, waarbij tevens aandacht is voor de uniciteit van de diverse kernen. Hierdoor ontstaat uiteindelijk een sterke gemeente, gefundeerd op een collectieve geschiedenis die zowel voor inwoners als bezoekers zeer waardevol zal blijken.

Wat hebben we gedaan?

Harmoniseren van het beleid

Harmoniseren erfgoedplan en erfgoedverordening.

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit de vijf voormalige gemeenten waren nog vijf verschillende verordeningen van toepassing. In 2023 zijn de verordeningen van de vijf voormalige gemeenten op elkaar afgestemd.

Tijd (toelichting)

Het Erfgoedplan en de Erfgoedverordening zijn op 6 april 2023 door de raad vastgesteld.

De harmonisatie van de subsidieregelingen onderhoud gemeentelijke monumenten is op 19 december door het college vastgesteld.

Hiermee is het harmoniseren van het bestaande beleid afgerond.

Het opstellen van archeologische en cultuurhistorische waardekaarten.

Om in een oogopslag de te nemen maatregelen op basis van archeologische en cultuurhistorische waarden te kunnen beoordelen dient er een archeologische en een cultuurhistorische waardekaart te worden opgesteld.

Kwaliteit (toelichting)

De opdracht om de cultuurhistorische waarden (mede op basis van de bestaande waardekaarten van de voormalig gemeenten Grave, Mill en Sint Hubert) te inventariseren is in januari 2023 uitgezet. De concept cultuurhistorische waardekaarten zijn in december 2023 opgeleverd, in januari 2024 zijn de definitieve versies ontvangen. Het beleid en de waardekaarten worden op 4 april aan de raad aangeboden ter vaststelling. Na vaststelling worden de data in GIS (geografisch informatiesysteem) verwerkt en ontsloten. Deze zijn daarna raadpleegbaar via de gangbare digitale kanalen,

Tijd (toelichting)

De Cultuurhistorische Waardekaart, Archeologische Waardekaart en het archeologiebeleid zijn eind 2023 opgeleverd en worden in de raad van 4 april 2024 ter vaststelling aangeboden.

Wat hebben we bereikt?

Een toekomstgericht breed gemeentelijk cultuurbeleid

Door de fusie van de vijf gemeenten tot een gemeente Land van Cuijk is behoefte ontstaan aan een integrale cultuurvisie voor de gemeente Land van Cuijk. We willen een visie ontwikkelen die aansluit bij trends en kansen en die de culturele identiteit van de gemeente weerspiegelt. We verliezen daarbij niet uit het oog dat cultuur niet per definitie entertainment biedt of 'slechts' een hobby is, maar juist een inhoudelijke en structurele bijdrage levert aan maatschappelijke doelen en het welzijn en welbevinden van onze inwoners.

Wat hebben we gedaan?

Opstellen van een cultuurvisie

Opstellen van een cultuurvisie

Kwaliteit (toelichting)

De cultuurvisie, de Cultuurnota Land van Kunst en Cultuur 2023-2030 is na een uitvoerig traject met het culturele veld in de raadsvergadering van 28 september vastgesteld en in uitvoering genomen. Als onderdeel van deze cultuurvisie is onder andere een normenkader vastgesteld voor de harmonisatie van de subsidies op het gebied van kunst en cultuur met ingang van 2024.

Inhoudelijk richt de Cultuurnota zich op het versterken, vernieuwen en verbinden van het brede culturele aanbod in het Land van Cuijk en bevordering van actieve en passieve participatie door inwoners, in het bijzonder door minderjarigen.

Tijd (toelichting)

Het opstellen van de cultuurvisie is volgens planning verlopen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
5. SPORT EN CULTUUR					
5.2 CULTUUR	-6.406	-1.310	-7.716	-7.356	360
Baten					
5. SPORT EN CULTUUR					
5.2 CULTUUR	244	1.478	1.722	1.729	7

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (5.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			

Subsidies cultuurpresentatie	Er is sprake van een onderbesteding op de subsidieregelingen voor muziekonderwijs en op incidentele subsidies door lagere aanvragen en/of deelnemers. Er is sprake van een incidenteel voordeel voor het jaar 2023, omdat voor 2024 en volgende jaren het budget grotendeels is herbestemd voor uitvoering van de vastgestelde Cultuurnota.	120	
Musea en Cultureel erfgoed	Er zijn minder incidentele subsidies voor musea aangevraagd en/of toegekend (€ 61.000). De inzet in 2023 voor cultureel erfgoed is uitgegaan naar visie en beleidsvorming. Daaruit volgt temporisering voor de andere werkzaamheden, dit leidt tot lagere lasten (€ 30.000).	91	
Kapitaallasten	De toerekening van rentelasten is 0,5% lager dan begroot door hogere renteopbrengsten.	75	
Baten			
Geen afwijking > € 100.000			

5.3 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: <https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

5.4 Beleidsindicatoren

Sport en cultuur

Waarstaatjegemeente: Sport en cultuur

6. Sociaal domein

Sociaal domein

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Land van Cuijk onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te kunnen leven, wonen en mee te doen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd en participatie.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.1 LEEFBAARHEID	-9.754	-17.043	-26.797	-23.793	3.004
6.2 INKOMENSVORZIENING	-23.500	-3.618	-27.117	-27.707	-590
6.3 WERK EN ACTIVERING	-17.654	-1.555	-19.210	-19.055	154
6.4 JEUGD	-28.317	-2.449	-30.766	-30.780	-14
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	-25.930	-234	-26.164	-25.738	426
6.6 GEZONDHEIDSZORG	-3.559	-402	-3.961	-3.772	189
Totaal 6. SOCIAAL DOMEIN	-108.714	-25.301	-134.015	-130.846	3.169
Baten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.1 LEEFBAARHEID	632	15.933	16.565	18.363	1.798
6.2 INKOMENSVORZIENING	19.114	2.727	21.840	21.663	-177
6.3 WERK EN ACTIVERING	554	-47	508	799	292
6.4 JEUGD	15	111	126	511	385
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	1.328	-34	1.294	1.354	60
6.6 GEZONDHEIDSZORG	0	522	522	420	-102
Totaal 6. SOCIAAL DOMEIN	21.642	19.212	40.855	43.110	2.255
Saldo	-87.072	-6.088	-93.160	-87.736	5.424

6.1 Leefbaarheid

Leefbaarheid

Tot dit beleidsproduct behoren burgerparticipatie, Wmo, sociaal en cultureel werk, buurt en clubhuizen, collectief aanvullend vervoer, mantelzorg, ouderenbeleid, jeugdbeleid, wijk-dorpsraden, vreemdelingen- en kinderopvang.

Wat hebben we bereikt?

Toekomstbestendige accommodaties

Accommodaties zijn de fysieke plekken zijn waar ontmoeting, sport, en cultuurbeoefening plaats kunnen vinden. Denk hierbij aan sporthallen, gemeenschapshuizen en buitensportaccommodaties. In die zin zijn accommodaties een voorwaarde om invulling te geven aan inhoudelijke ambities op het terrein van ontmoeting, sport en cultuur. Accommodaties zijn het fundament voor leefbare kernen en de versterking van sociale cohesie.

Wat hebben we gedaan?

Investeren in accommodaties

Het college heeft gewerkt aan de uitvoering van de door uw raad vastgestelde kaders in het accommodatiebeleid.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is de beleidsregel OZB-compensatie voor gemeenschaps- en sportaccommodaties (gemeenschapsaccommodaties, binnen- en buitensportaccommodaties in breedste zin, gildes, molenstichtingen) ingesteld.

Een voorstel inzake de verruiming van de horecamogelijkheden voor gemeenschapsaccommodaties in die dorpen waar geen reguliere horeca meer is, is opgenomen in de bepalingen over de paracommercie in de door uw raad vastgestelde Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Met gemeenschapsaccommodaties die vanuit het beleid van de voormalige gemeente een exploitatiesubsidie ontvingen, zijn en worden individuele trajecten doorlopen voor afbouw. Met accommodaties De Wis Langenboom en De Wester Mill is reeds akkoord bereikt, of heeft uw raad reeds een voorstel aangereikt gekregen. Voor de De Jachthoorn Sint Hubert, De Wilg Wilbertoord is dit traject nog onder handen.

Voor Grave binnenstad en bovenwijks is een verkennend onderzoek gestart voor een gemeenschapsvoorziening al dan niet aangevuld met cultuurfuncties, beoogd als opvolging van de huidige Catharinahof te Grave. Uw raad is hierover eerder per RIB geïnformeerd.

In juni 2023 heeft uw raad ingestemd met de renovatie van Sportcomplex De Kwel te Cuijk. De bijbehorende overeenkomst is tevens door uw raad akkoord bevonden en in 2023 afgesloten met Sportfondsen.

Na vaststelling van het accommodatiebeleid is de aanbesteding doorlopen voor het privatiseringsmodel en 0-meting van de aangewezen buitensportaccommodaties. De 0-meting is uitgevoerd bij de voormalige gemeenten Cuijk en Sint Anthonis. Voor de overigen wordt deze 0-meting doorlopen tegen het einde van de huidige overeenkomsten of op verzoek van de verenigingen. De betreffende sportbonden, sportkoepel en verenigingen zijn bij dit traject betrokken. Na oplevering van het model kan vaststelling hiervan door het college plaatsvinden. Nadien kan de vereniging met de combinatie van model en 0-meting een keuze maken voor de soort verhouding tot de gemeente. Voorstellen per vereniging worden daarna aan college en uw raad voorgelegd voor besluitvorming.

Met de verenigingen actief in sporthal de Looierij is het traject gestart om te komen tot een overdracht van beheer en exploitatie aan een beheerstichting i.o.

Medio juni 2023 is het verkennend onderzoek gestart met de aanwezige verenigingen op Sportpark Groenendijkse Kampen te Cuijk aangevuld met tennisvereniging Graaf Herman, Merlet College en Waterschap Aa en Maas. Uw raad is per raadsinformatiebrief geïnformeerd over de het besluit van ons college om in te stemmen met de richting om, in lijn met de rapportage 'Vooronderzoek revitalisering sportpark Groenendijkse Kampen', het sportpark te transformeren naar een openbaar sport- en beweegpark met nadrukkelijk aandacht voor ontmoeting en deelname inclusief ruimte voor de beoogde uitbreiding van het Merletcollege locatie Cuijk. Er is draagvlak onder alle verenigingen waarmee gesproken is alsook vanuit het Merletcollege om de transformatie van het sportpark vorm te geven en nader uit te werken in de vervolgfase van het onderzoek, de zogenaamde 'scenario-ontwikkeling'.

Daarnaast lopen er diverse individuele projecten zoals MFA Vierlingsbeek, Dorpsontwikkelingsplannen Sint Anthonis, of zijn deze opgestart zoals verkenning MFA Wilbertoord. Daar waar dit aan de orde is, krijgt uw raad separate voorstellen aangeboden. Uw raad is in de thema-avond van 8 juni 2023 reeds geïnformeerd over de stand van zaken inzake de uitvoering accommodatiebeleid.

Voor de verduurzaming van de accommodaties heeft uw raad de Routekaart 2030 verduurzaming maatschappelijk vastgoed vastgesteld.

Tijd (toelichting)

De gedeeltelijke renovatie van Sporthal De Looierij te Mill is in uitvoering genomen.

De overeenkomst horende bij de uitvoering van het besluit tot renovatie, exploitatie, en overdracht van eigendom aan de gemeente van sportcomplex De Kwel te Cuijk is gesloten.

Samen met de gevestigde sportverenigingen van sportpark Groenendijkse Kampen te Cuijk, aangevuld met tennisvereniging Graaf Herman en het Merletcollege is de verkenning gestart naar revitalisering door samenwerking en herinrichting van het sportpark. De 1e fase is opgeleverd, hieruit blijkt voldoende basis om samen de scenario-uitwerking in te gaan.

In 2023 is het tweede kunstgrasveld van hockeyclub Civicum te Cuijk vervangen, na afkeuring van het veld. De kunstgrasvelden van SIOL en JVC zijn nog goedgekeurd.

De stichting beheer Warandahal Sambek heeft conform investeringsprogramma middelen beschikbaar gesteld gekregen voor de uitbreiding van hun toestellenberging.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.1 LEEFBAARHEID	-9.754	-17.043	-26.797	-23.793	3.004
Baten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.1 LEEFBAARHEID	632	15.933	16.565	18.363	1.798

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (6.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Onderhoud buurt- en clubhuizen	In verband met de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed zijn enkele geplande werkzaamheden niet uitgevoerd. Deze zullen gezamenlijk met de verduurzaming worden uitgevoerd.	100	
Energielasten MFC Oelbroeck	Op basis van de voorschotten van de energiemaatschappij is bij de decemberrapportage de raming bijgesteld met €		100

	200.000 . De eindafrekening is ontvangen en het voorschot bleek te laag.		
Salariskosten en inhuur personeel	Salariskosten en inhuur personeel	143	
Kapitaallasten	De toerekening van rentelasten is 0,5% lager dan begroot door hogere renteopbrengsten.	123	
Beheervergoeding gemeenschapsaccommodaties	De overschrijding wordt met name veroorzaakt door een stijging in de beheervergoeding voor het MFC Oelbroeck en Catharinahof met respectievelijk € 100.000 en € 50.000 . Deze waren te laag geraamd, als gevolg van een indexering van 6,6% en de kosten BTW à 21%. Daarnaast zijn er nog diverse kleinere overschrijdingen voor in totaal € 60.000. Ook aan de opbrengstenzijde zien we een vergelijkbare afwijking.		210
Opvang vluchtelingen Oekraïne	Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne wordt van het ministerie van Justitie en Veiligheid een subsidie ontvangen. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal (zie baten). Het verschil tussen de baten en lasten wordt veroorzaakt door de budgetoverheveling jaarrekening 2022 die bestemd is voor de realisatie woonunits voor een bedrag van € 3.414.000. Dit bedrag wordt opgenomen in de resultaatbestemming 2023 om in 2024 ingezet te worden. Daarnaast is er € 828.000 meer subsidie ontvangen dan de hoogte van de lasten. Dit bedrag wordt opgenomen in de budgetoverheveling.	2.779	
Subsidie Sociom	Een gedeelte van de reguliere subsidie aan Sociom is ten laste gebracht van middelen voor de brede SPUK uitkering BDU Sociale Basis.	111	
BDU Sociale Basis	Door late informatie van het ministerie over de juiste taakvelden met betrekking tot de Brede doeluitkering is het begrote bedrag op dit beleidsveld te laag. De werkelijke lasten zijn op dit beleidsveld verantwoord. Dit verloopt budgettair neutraal (zie baten).		83
Baten			
Energielasten MFC Oelbroeck	Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er conform de overeenkomst een nacalculatie van	353	

	de energielasten van 2022 en 2023 in totaal voor € 305.000 aan MFC Oelbroeck als baten is opgenomen.		
BDU Sociale Basis	Door late informatie van het ministerie over de juiste taakvelden met betrekking tot de Brede doeluitkering is het begrote bedrag op dit beleidsveld te laag. De werkelijke opbrengst is op dit beleidsveld verantwoord. De werkelijke lasten zijn op dit beleidsveld verantwoord. Dit verloopt budgettair neutraal (zie lasten).	83	
Buurt en clubhuizen	De huuropbrengst van MFC Oelbroeck en Catharinahof is respectievelijk € 50.000 en € 20.000 te laag geraamd. Ook hier speelt net als bij de lastenzijde, de indexering van 6,6%. De overige € 4.000 betreffen kleinere afwijkingen.	74	
Opvang vluchtelingen Oekraïne	Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne wordt van het ministerie van Justitie en Veiligheid een subsidie ontvangen. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal (zie lasten).	1.463	
Reserve	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.		228

6.2 Inkomensvoorziening

Inkomensvoorziening

Tot dit beleidsproduct behoren het armoedebeleid, kwijtschelding, inkomensvoorzieningen op grond van de wet Buig en fraudebestrijding.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.2 INKOMENSVORZIENING	-23.500	-3.618	-27.117	-27.707	-590
Baten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.2 INKOMENSVORZIENING	19.114	2.727	21.840	21.663	-177

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (6.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Salariskosten en inhuur personeel	Salariskosten en inhuurpersoneel		158
Energietoeslag 2023	Bij het opstellen van de decemberrapportage is getracht zo goed mogelijk in te schatten hoeveel uitkeringen er in 2023 verstrekt zouden worden en hoeveel in 2024. Er zijn in 2023 echter meer uitkeringen verstrekt dan verwacht. Daardoor is er teveel budget doorgeschoven naar 2024.		480
Gemeentelijk armoedebeleid	In 2023 hebben we een hogere instroom van statushouders gehad. Zij ontvangen bij huisvesting een inrichtingskrediet vanuit de bijzondere bijstand. Dit zien we terug in de uitgaven bijzondere bijstand. Daarnaast hebben we in 2023 actief ingezet op het vergroten van het bereik. Het succes daarvan is ook terug te zien in hogere uitgaven, meer mensen hebben de weg weten te vinden.		219
Baten			
Reserve energiearmoede	De lasten voor inhuur personeel om de werkzaamheden ten behoeve van de energietoeslag uit te voeren zijn lager dan begroot. Daardoor hoeven we minder te onttrekken uit de reserve. Dit levert een nadeel op bij de baten, maar een voordeel bij de lasten.		107

6.3 Werk en activering

Werk en activering

Tot dit beleidsproduct behoren participatie en inburgering.

Wat hebben we bereikt?

Bestaanszekerheid bieden

Wij willen onze inwoners bestaanszekerheid bieden; een stevige financieel-economische basis waarmee economische zelfstandigheid wordt bevorderd. Immers, een onzekere financiële situatie belemmert mensen om zich te ontwikkelen. Dit betekent dat in al het (cliënt)contact de financiële situatie een punt van aandacht is en de gemeente een financieel vangnet biedt.

Wat hebben we gedaan?

Begeleiding naar werk

Kwaliteit (toelichting)

Om het doel te bereiken meer mensen te begeleiden naar werk en activering zijn overeenkomsten gesloten met re-integratiebedrijven. Middels motivatietrajecten, trajecten arbeidsfit maken, jobcoaching, jobhunting, etc. worden mensen begeleid naar werk. Daarnaast is medio 2023 een overeenkomst gesloten met IBN (Startprogramma 'Talent in beeld') om klanten 6 weken een traject te geven dat afgesloten wordt met een eindadvies over welke vervolgactie passend is. Dit kan betekenen begeleiding naar regulier werk, gesubsidieerd werk, vrijwilligerswerk of anderszins (persoonlijke of maatschappelijke) zingevende dagbesteding. Dit heeft geleid tot meer inzet van loonkostensubsidies. In 2023 zijn 16 loonkostensubsidies meer ingezet (1 januari 274; 31 december: 290).

Tijd (toelichting)

In 2023 bleef de arbeidsmarkt krap maar een groot deel van de uitkeringsgerechtigden had in 2023 en zal ook in 2024 de kwaliteiten missen om in te zetten bij het 'binnenhalen' van bedrijven. De plaatsingen worden vooral met individuele begeleiding en ondersteuning gerealiseerd.

Beleidsplan bestaanszekerheid

Kwaliteit (toelichting)

De gemeenteraad Land van Cuijk heeft in haar vergadering van 6 april 2023 het beleidsplan 'Op weg naar bestaanszekerheid' voor de periode 2023-2026 vastgesteld.

"Het plan is opgesteld vanuit het 3-fasenmodel: preventie, lichte problematiek en zware problematiek. Elk van deze fasen vraagt om een andere inzet, met andere partners, om eventuele problemen aan te pakken en erger te voorkomen. Vanuit het 3-fasenmodel willen we het bereik vergroten, actief inzetten op het voorkomen van (zwaardere) problematiek, onze dienstverlening verbeteren en (langdurige) armoede doorbreken. Als gevolg van de uitvoering van het plan zijn meer inwoners economisch zelfredzaam. Inwoners zijn beter in staat rond te komen met hun inkomen en weten waar zij terecht kunnen voor hulp en ondersteuning."

Tijd (toelichting)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.3 WERK EN ACTIVERING	-17.654	-1.555	-19.210	-19.055	154
Baten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.3 WERK EN ACTIVERING	554	-47	508	799	292

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (6.3)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Salariskosten en inhuur personeel	Salariskosten en inhuur personeel	110	
Arbeidsparticipatie	Het jaar 2023 heeft in het teken gestaan van voorbereidingen van de ambities zoals verwoord voor 2024 en verder. Hiertoe is er een nieuwe aanbesteding re-integratie inkoop gedaan die enigszins vertraagd in april is afgerond. Dit heeft tijdelijk geleid tot minder uitgaven re-integratie dan gepland.	190	
Inburgering	Bij het opstellen van de decemberrapportage zijn de verwachte uitgaven voor inburgering 2023 ingeschat. Abusievelijk is een nota voor de onderwijsroute niet in de berekening meegenomen. Daardoor is er het budget teveel naar beneden bijgesteld. We ontvangen wel een hogere SPUK-uitkering. Per saldo verloopt dit verschil budgettair neutraal (zie baten).		220
Baten			
Inburgering	Door hogere lasten voor inburgering ontvangen wij een hogere SPUK uitkering dan begroot. Per saldo verloopt dit verschil budgettair neutraal (zie lasten).	220	

6.4 Jeugd

Jeugd

Dit beleidsproduct bestaat uit ons beleid Kansrijk Opgroeien, waarbij we ons richten op het geheel aan aspecten waar onze jeugd mee te maken heeft. Dit is ook deels opgenomen onder het programma onderwijsbeleid (4.1). Preventie en jeugdzorg maken hier nadrukkelijk onderdeel van uit.

Wat hebben we bereikt?

Een Sterke Basis voor de Jeugd bieden

We hebben gewerkt aan ons doel: kinderen groeien kansrijk, gezond en veilig op. We hebben geïnvesteerd in de beweging van genezen naar voorkomen. Vooral voor kinderen is een versterking van het gewone, dagelijkse leven belangrijk. We zetten daarom in op een sterke basis voor de jeugd.

We creëren een opgroei-klimaat waarin alle opvoeders samenwerken, elkaar aanvullen en versterken. Waar medeopvoeders zoals familie, burens, kinderopvangmedewerkers, leerkrachten, jongerenwerkers, sport- en cultuurbegeleiders en waar nodig jeugdzorgwerkers in nauw contact met het kind/gezin en met elkaar staan. Dat bevordert het gewone opgroeien, ontwikkelen, opvoeden en het hebben van gelijke kansen. We zetten ons er voor in dat kinderen en jongeren worden gestimuleerd om talenten te ontwikkelen en kansen te pakken. Inzet op een Sterke Basis moet leiden tot toename van de belangrijkste beschermende factoren en afname van de meest relevante risicofactoren in de wijk en bij de kinderen zelf. Ook kan zo'n sterke basis voorkomen dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.

Wat hebben we gedaan?

Onderwijskansen

Kwaliteit (toelichting)

De onderdelen 'Onderwijs' en 'Jeugd' van onze P&C stukken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden omdat het de inzet betreft die we plegen voor onze jeugd. 'Onderwijskansen' is toelicht onder programma 4 'Onderwijs'.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien en is toelicht onder programma 4.

Talentontwikkeling en opgroei-klimaat

Kwaliteit (toelichting)

In programma 4 (Onderwijs) onder 'Meer jeugdigen doen mee aan sport, cultuur, vrijwilligerswerk/ zijn maatschappelijk betrokken' staat beschreven wat de resultaten uit 2023 op het gebied van aanbod voor talentontwikkeling, in combinatie met de cultuurnota en sportnota. Naast dit aanbod is ook jongerenparticipatie een belangrijk onderdeel van talentontwikkeling en opgroei-klimaat. Naast dat participatie op zichzelf bijdraagt in de ontwikkeling van een jongere, is het ook een beschermende factor wanneer jongeren zich onderdeel voelen van hun eigen omgeving. Resultaten in 2023 op dit vlak zijn:

- Maatschappelijke Diensttijd: het projectplan is opgesteld in samenwerking met Sociom. De subsidie vanuit het rijk van €380.000 is toegekend. De uitvoering start in 2024.
- Het maatjesproject Wereldmeiden gaat begin 2024 van start in samenwerking met Sociom en Negen.
- Met het voortgezet onderwijs is een start gemaakt met jongerenparticipatie. Vanuit het vak burgerschap worden jongeren betrokken bij politieke besluitvorming. Er is gestart met Klassenbezoek en Democracy van ProDemos. Daarnaast worden gemeentelijke vraagstukken gekoppeld aan schoolopdrachten. Dit wordt verder uitgebouwd in 2024.
- Voor het primair onderwijs is een eerste keer Burgemeestersklas van ProDemos uitgevoerd. De organisatie voor een kidscongres (uitvoering 2024) loopt.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien.

Van genezen naar voorkomen: ondersteuningsstructuur en preventieve inzet

Kwaliteit (toelichting)

In de nota en samenwerkingsovereenkomst Kansrijk Opgroeien zijn gezamenlijke inhoudelijke doelen en samenwerkingsafspraken opgesteld, samen met alle onderwijs- opvang en jeugdpartijen in onze gemeente. Het vaststellen en ondertekenen hiervan is een belangrijk resultaat uit 2013. Een aantal belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de ondersteuningsstructuur en preventieve inzet die uit deze nota en samenwerking voort zijn gevloeid dit jaar (deels overeenkomstig met 'Samenwerking (preventieve) jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang' uit programma 4):

- Er is door de GGD een overzicht opgeleverd van (hiaten in) opvoedondersteuning in het Land van Cuijk, welke heeft geleid tot een keuze in intensivering/uitbreiding van het aanbod in opvoedondersteuning. Deze uitbreiding komt in 2024 tot uitvoer.
- Er is een campagne/communicatieplan opgesteld voor leren over opvoeding. De uitvoering start in 2024. Er wordt gefocust op de volgende doelgroepen:
 - Jonge ouders algemeen
 - Alleenstaande ouders
 - Risicogroep hoogopgeleide ouders met weinig tijd
 - Risicogroep lage SES score (sociaal economische score)
 - Sociale kring rond jonge ouders
- In 2023 hebben 33 ouders deelgenomen aan de cursus Peuter in Zicht. Er zijn 31 aanmeldingen geweest (start september 2023) voor de online cursus Ouders Inc. 49 mensen hebben een online webinar gevolgd en 40 een lezing.
- Er zijn op vraag extra preventieve interventies ingekocht zoals stevig ouderschap en ziekteverzuimbegeleiding.
- Vanaf 1 juni is er een online ouderschaps cursus voor (aanstaande) ouders beschikbaar.
- De samenwerking tussen het CJG en de GGD op school is verder versterkt. Samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd en de voortgang wordt periodiek besproken.
- Verloskundigen hebben extra tijd beschikbaar om met cliënten de zorgbehoefte te bepalen (project Kansrijke Start).
- Het aanbod Steunouders is gestart bij Sociom. Vrijwillige (ouders) bieden tijdelijk steun aan ouder(s) dit dat nodig hebben (beschikkingsvrij). De coördinator is nu gericht op het werven van steunouders. Er zijn voorsnog meer vraagouders dan steunouders.
- Een jeugdprofessional van het Centrum Jeugd en Gezin is aanwezig op alle scholen voor Basis- en Voortgezet Onderwijs in de gemeente Land van Cuijk. De preventieve functie is hiermee versterkt, laagdrempelig kan hulp worden geboden en indien nodig wordt jeugdzorg ingezet.
- Een jongerenwerker van Sociom is aanwezig op alle scholen voor Voortgezet Onderwijs in de gemeente Land van Cuijk. De preventieve functie is hiermee versterkt en wordt gezorgd voor verbinding tussen school en omgeving van de jeugdige.
- De samenwerking tussen huisartsen gemeente Land van Cuijk en het Centrum Jeugd en Gezin zijn geïntensiveerd en vastgelegd.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens planning van het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien.

Versterken jeugdhulp

Kwaliteit (toelichting)

Uit onze analyse naar aanleiding van onze lokale en regionale inzet op jeugdhulp blijkt dat:

- Het aantal jeugdigen met geïndiceerde jeugdhulp niet verder stijgt.
- Er een toename is van bouwstenen voor ambulante hulp, behandeling en individuele ondersteuning.
- Specialistische GGZ een daling laat zien, evenals Jeugdbescherming/Jeugdreclassering.
- Het aantal cliënten met verblijf licht daalt.

De samenwerking tussen scholen en CJG is verbeterd, wat heeft geleid tot verkorte communicatielijnen en preventieve signalering. Het CJG is nu toegankelijker, en het aantal schoolaanmeldingen bij "de Poort" is afgenomen.

- Het onderzoek naar de effectiviteit en kwaliteit van de jeugdhulp wordt begin 2024 uitgevoerd.
- De poortwachter dyslexie is gecontinueerd.
- Er loopt een pilot 18- / 18+ waar per casus tijdig en met alle betrokken partijen met de jongere gekeken wordt wat nodig is om zo zelfstandig als mogelijk het volwassen leven in te gaan.
- Er is in 2023 ingezet op extra aandacht voor het behouden en uitbreiden van gezinshuizen en pleegzorg in onze gemeente. Er is een bijeenkomst voor gezinshuisouders gehouden en de pleegzorgouders hebben een bedankje ontvangen. Inzet naar aanleiding van het versterkte contact met gezinshuisouders wordt in 2024 gepleegd.
- Er is gewerkt aan het regionale beleidsprogramma jeugd 2024-2028. Deze zal voor de zomer 2024 voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

Tijd (toelichting)

Uitvoering is gebeurd volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien. Het onderzoek naar de effectiviteit en kwaliteit van de jeugdzorg is iets uitgesteld ten opzichte van de planning omdat onze datakwaliteit op orde diende te zijn voordat er met het onderzoek gestart kon worden.

Versterken veilig opgroeien

Kwaliteit (toelichting)

De inzet van preventieve voorzieningen voor veiligheid/criminaliteit in de wijk en op school zoals jongerenwerk en HALT is gecontinueerd. De samenwerking tussen veiligheids- en sociale partners rondom hinderlijke jeugdgroepen is versterkt maar behoeft verdere versterking in 2024. Resultaten op dit gebied in 2023 zijn:

- Er is uitvoering gegeven aan de nieuwe samenwerkingsafspraken tussen het CJG en de veiligheidspartners.
- Aanbod rond (kennis over) huiselijk geweld en kindermishandeling is opnieuw bekend gemaakt bij de uitvoerende afdelingen van de gemeente en Sociom.
- Er is een justitieel en jeugdzorgoverleg. Het daarvoor opgestelde convenant wordt getoetst aan de AVG. De casuïstiekbesprekingen tussen de zorg- en veiligheidspartners vinden periodiek plaats.
- Er is voor veiligheid op straat in 2023 extra jongerenwerk ingezet.

Daarnaast heeft het college in mei het Koersplan werkgroep Veilig in Afhankelijkheidsrelaties (VIA), Integrale aanpak Noordoost Brabant 2023-2028 vastgesteld. Daarmee stelt het college meerjarig capaciteit beschikbaar om zowel in regionaal als lokaal verband werk te maken van o.a. de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De uitvoering van dit plan loopt.

Tijd (toelichting)

Uitvoering gebeurt volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien, het koersplan VIA en in samenwerking met de interne collega's veiligheid.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.4 JEUGD	-28.317	-2.449	-30.766	-30.780	-14
Baten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.4 JEUGD	15	111	126	511	385

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (6.4)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Salarissen en inhuur	Salariskosten en inhuur personeel	200	
Specialistische jeugdzorg	Een casus van € 220.000 is in januari 2024 met terugwerkende kracht over 2023 overgedragen van de gemeente Maashorst naar de gemeente Land van Cuijk. Reden om de casus over te dragen is het woonplaatsbeginsel, wat stelt dat de gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf, de zorgkosten op zich neemt. Deze kosten waren onvoorzien en verklaren het overgrote deel van het verschil.		245
Kansrijk Opgroeien pilots	In maart 2023 is het plan Kansrijk Opgroeien vastgesteld door de gemeenteraad en vanaf dat moment zijn de projecten gestart. Een groot aantal projecten loopt inmiddels. Een ander deel vergt nog verdere afstemming met partners en planvorming. Dit maakt dat een deel van de projecten pas vanaf 2024 gefinancierd zal worden, waar dat voor sommigen al voor 2023 in de planning stond. Voor dekking van de lasten van het project Kansrijk Opgroeien is een reserve gevormd. Doordat de lasten minder hoog zijn dan verwacht, hoeven we minder uit de reserve te onttrekken (zie beleidsveld 4.1 onderwijsbeleid).	257	

Integraal Zorgakkoord	Vanuit centrumgemeente 's-Hertogenbosch zijn aan het einde van 2023 middelen overgeheveld naar de gemeenten in de zorgregio. Uit deze middelen zijn een aantal reguliere taken betaald, zoals ontmoetingsfunctie GGZ, plustaken GGD en extra inzet verloskundigen. Per saldo verloopt dit verschil budgettair neutraal (zie baten).		308
Cliëntondersteuning	De reguliere lasten voor ontmoetingsfunctie GGZ zijn ten laste gebracht van middelen voor het integraal zorgakkoord, maar waren geraamd op cliëntondersteuning. Daardoor is er een voordeel op cliëntondersteuning ontstaan.	176	
Baten			
Integraal Zorgakkoord	Vanuit centrumgemeente 's-Hertogenbosch zijn er SPUK-middelen voor het integraal Zorgakkoord overgeheveld naar gemeenten in de zorgregio. Per saldo verloopt dit verschil budgettair neutraal (zie lasten).		308

6.5 Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

Tot dit beleidsproduct behoren voorzieningen en diensten, hulp en ondersteuning op maat gericht op zelfredzaamheid en participatie voor mensen met een fysieke en/of psychische beperking (Wmo).

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	-25.930	-234	-26.164	-25.738	426
Baten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	1.328	-34	1.294	1.354	60

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (6.5)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Salariskosten en inhuur personeel	Salariskosten en inhuur personeel	316	
Maatwerkvoorzieningen WMO	We zien een stijgende lijn in het aantal inwoners met een Wmo maatwerkvoorziening, waardoor de kosten op deze post zijn toegenomen.		104
Huishoudelijke verzorging	Door het personeelstekort (tekort aan huishoudelijke hulpen) constateren we dat er ongeveer 10% minder huishoudelijke hulp wordt ingezet dan wordt geïndiceerd.	236	

6.6. Gezondheidszorg

Gezondheidszorg

Tot dit beleidsproduct behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

Wat hebben we bereikt?

Een Sterke Basis voor volwassenen bieden

We willen investeren in de basis: van genezen naar voorkomen. De koppeling tussen welzijn (preventie) en Wmo (geïndiceerde individuele voorzieningen) is belangrijk. We ondersteunen een gezonde leefstijl van onze inwoners. In de gemeente Land van Cuijk streven we naar een gezonde leefstijl en leefomgeving. 'Gezond' betekent fysiek gezond, mentaal gezond, een goede kwaliteit van leven, meedoen in de samenleving, zingeving en dagelijks functioneren. Dat betekent zo veel mogelijk in de eigen buurt kansen krijgen om gezond te leven. Ook willen we eenzaamheid terugdringen en streven we ernaar dat inwoners zelfstandig hun leven kunnen leiden. We bouwen zo aan een omgeving waarin meer kansen en mogelijkheden ontstaan voor iedereen om op eigen kracht en op eigen wijze bij te dragen aan de samenleving.

Wat hebben we gedaan?

Fysiek gezonde leefstijl stimuleren

Kwaliteit (toelichting)

De gemeenteraad Land van Cuijk heeft op 8 december 2022 de beleidsnota "Gezond Land van Cuijk" voor de periode 2023-2026 vastgesteld. Deze nota beschrijft welke prioriteiten de gemeente heeft op het gebied van preventie, gezondheid en een gezonde leefstijl.

De doelen op het gebied van gezondheid vragen om periodieke aandacht. In 2023 is verder gewerkt aan de uitvoeringsagenda en de resultaten voor Land van Cuijk vinden we terug in de periodieke GGD-gezondheidsmonitor.

Tijd (toelichting)

De nota "Gezond Land van Cuijk" beschrijft de kaders, thema's en doelen voor het gezondheidsbeleid in de genoemde vier jaren. De uitvoeringsagenda wordt jaarlijks aangepast en aangescherpt waarmee de focus voor de actiepunten per jaar vastgesteld worden.

Goede zorg bieden

Kwaliteit (toelichting)

In de eerste helft van 2023 is een kwantitatieve en kwalitatieve wijkscan uitgevoerd naar aanleiding van de vastgestelde werkagenda voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Besluitvorming hieromtrent gaat plaatsvinden in 2024. In een groot deel van 2023 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden om te komen tot een woonvisie voor Land van Cuijk. Een belangrijk onderdeel van deze visie is het woonzorg-hoofdstuk dat inzicht geeft in de behoefte en ontwikkelingen van diverse doelgroepen die om passende huisvesting vragen.

In de praktijk is gebleken dat er meerdere ontwikkelingen zijn op het gebied van ontmoeting, bijvoorbeeld de huiskamers. Geconcludeerd is dat het beter is om de beoogde transformatie van de open Inloop GGZ in samenhang met deze ontwikkelingen op te pakken. Dit punt is om die reden in 2023 nog niet afgerond. De volgende notities zijn vastgesteld:

1. Beleidskader Wet maatschappelijke ondersteuning 2024-2028
2. Koersdocument inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2024 -2028
3. Centrumregeling Wmo 2024-2028
4. Inkoopplan Wmo 2024-2025.

Tijd (toelichting)

De gemeenteraad in Land van Cuijk heeft op 29 juni 2023 een nieuw Wmo-beleidskader voor de komende jaren vastgesteld. Dit in afstemming met de regiogemeenten. Het college van B&W was op 2 mei 2023 al akkoord gegaan met het Wmo-inkoopplan voor de komende jaren. Besluitvorming rondom de woonvisie gaat plaatsvinden medio 2024. Daarna wordt ingezet op de uitwerking van de concrete activiteiten.

Van genezen naar voorkomen

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn ambtelijk de voorbereidingen getroffen om naast 'Kansrijk opgroeien' als sterke basis voor Jeugd eveneens een helder beeld te scheppen over een sterke basis voor volwassenen in het Land van Cuijk. Er is behoefte aan een beleidsnota die hieromtrent alles samen brengt. Met andere woorden wat vormt een sterke basis voor onze inwoners. De sterke basis gaat uit van de eigen kracht van inwoners en het zoveel als mogelijk voorkomen van ondersteuning en zorg, door hiervoor een kwalitatief goed preventief aanbod te bieden. Wat is er al en wat kan mogelijk nog verbeteren.

Tijd (toelichting)

De voorbereidingen zijn gestart in 2023 maar de beleidsnota onder de werktitel 'sterke basis voor volwassenen' krijgt nader vorm in 2024.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.6 GEZONDHEIDSZORG	-3.559	-402	-3.961	-3.772	189
Baten					
6. SOCIAAL DOMEIN					
6.6 GEZONDHEIDSZORG	0	522	522	420	-102

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (6.6)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Brede doeluitkering Gezond en actief leven akkoord (GALA)	Door late informatie van het ministerie over de juiste taakvelden met betrekking tot de Brede doeluitkering is het begrote bedrag op dit beleidsveld te hoog. De werkelijke lasten zijn op het juiste taakveld 5.1 en 6.1 verantwoord. Daardoor ontstaat er op dit beleidsveld een voordeel en op taakveld 5.1 sport en 6.1 samenkracht een nadeel. Per saldo verloopt dit verschil budgettair neutraal (zie baten).	155	
Baten			
Brede doeluitkering Gezond en actief leven akkoord (GALA)	Door late informatie van het ministerie over de juiste taakvelden met betrekking tot de Brede doeluitkering is het begrote bedrag op dit beleidsveld te hoog. De werkelijke baten zijn op het juiste taakveld 5.1 en 6.1 verantwoord. Daardoor ontstaat er op dit beleidsveld een nadeel en op taakveld 5.1 sport en 6.1 samenkracht een voordeel. Per saldo verloopt dit verschil budgettair neutraal (zie lasten).		155

6.7 Verbonden partijen

Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant - bestuur

Met de invoering van de Participatiewet stromen er geen nieuwe mensen meer in de Wsw. In 2023 is het aantal Wsw-ers afgenomen van 523 naar 512 (stand per 01-10-2023). Voor het uitvoeren van de krimpende Wsw heeft het SW-bedrijf samen met de deelnemende gemeenten de samenwerking verstevigd door een partnership voor onbepaalde tijd aan te gaan. De focus van het partnership ligt op het uitvoeren van beschermt werk én op de doorstroom van mensen naar regulier werk. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het instrument loonkostensubsidie. In 2023 is het aantal verstrekte loonkostensubsidies met 16 toegenomen (van 274 naar 290). Daarnaast is in het laatste kwartaal 2023 het Startprogramma 'Talent in beeld' opgestart. In 2023 zijn 3 groepen gestart, waarvan 2 groepen het traject in 2023 hebben afgesloten.

Paragraaf Verbonden partijen

GGD Hart voor Brabant

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

- In 2022 is de toekomstvisie op publieke gezondheid vastgesteld. De visie ‘Samen gezond gewoon maken’ is tot stand gekomen met input van bestuurders, partners, inwoners en medewerkers. Om impact te maken op publieke gezondheid is samenwerking onmisbaar.
- In juli 2023 stelde het algemeen bestuur de beleidsvisie 2024-2027 vast waarin de doelen voor de korte termijn worden benoemd. De titel is ‘Wij maken samen gezond gewoon’. Positieve gezondheid is bij alles het uitgangspunt en de GGD brengt haar boodschap eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Het beleidsplan benoemt vier pijlers: Voorkomen als het kan, beschermen als het moet; Iedereen verschillend, allemaal gelijk; Zelf, maar niet alleen; Overall om ons heen, binnen en buiten.
- In 2021 is gestart met de actualisering van het basispakket van de GGD. Het basispakket beschrijft alle diensten van de GGD en de keuzes die de gemeenten hebben. Het geactualiseerde basispakket was de basis voor de begroting 2024 en is in juli 2023 door het algemeen bestuur vastgesteld.
- In najaar 2023 hebben de drie Brabantse GGD-en het ‘Portaal omgevingsadvies’ gelanceerd. Dit is een portaal waar de gemeenten adviezen kunnen vinden in het kader van de Omgevingswet. Het bevat informatie over wonen, maatschappelijke zorg, agrarische sector, bedrijven/industrie en openbare ruimte.

Paragraaf Verbonden partijen

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost

In 2023 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden voor een aanbesteding van het Regiotaxivervoer vanaf 1 januari 2024. Deze aanbesteding heeft tot een nieuwe vervoerder Connexion Taxi Services geleid.

Paragraaf Verbonden partijen

Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

- Op 1 januari 2021 werd de Wet ambulancevoorzieningen van kracht. Conform deze wet is de Minister verantwoordelijk voor het duurzaam veilig stellen van ambulancevoorzieningen en zijn de kosten van de RAV's belegd bij de zorgverzekeraars. In de wet is vastgelegd dat de vergunning tot ambulancezorg wordt verleend aan de huidige aanbieders, onder strakke overheidsregulering. De ambulancezorg is wettelijk aangemerkt als NEDAB (niet-economische dienst van algemeen belang) en hoeft niet Europese aanbesteed te worden.
- De RAV is als rechtsvorm echter nog steeds een gemeenschappelijke regeling.
- In 2020 is het Kwaliteitskader Ambulancezorg 1.0 ingevoerd waarmee de kwaliteit van de zorg wordt gemeten op 26 indicatoren, waaronder tijdigheid. Eind 2023 is dit geëvalueerd en naar verwachting komt er in 2024 een nieuwe versie van het Kwaliteitskader.
- Zorgcoördinatie: in Brabant is vanuit het ROAZ (Regionaal Overleg Acute Zorgketen) een werkgroep opgericht om te komen tot een ROAZ-plan waarin de acties voor de

ketenpartners in de acute zorg worden geformuleerd en waar mogelijk de vraag te dempen en het aanbod aan te passen. De RAV is actief hierbij betrokken.

- **Zorgdifferentiatie:** De RAV heeft de afgelopen jaren het zorgaanbod gedifferentieerd. De RAV biedt een breed aanbod in ambulancezorg, waarbij de patiënt wordt vervoerd of ter plaatse geholpen wordt. In de ambulancezorg ter plaatse zijn, naast standaardzorg door reguliere teams, nu meer mogelijkheden in behandeling en diagnosestelling door inzet van verpleegkundig specialisten en physician assistants in het primaire proces. Zorgdifferentiatie biedt niet alleen een betere zorg op maat voor de patiënt, maar draagt ook bij aan efficiency van de inzet en het terugdringen van het personeelstekort.
- **Dekkingsnorm:** In samenwerking met de zorgverzekeraars zijn verbeterplannen uitgewerkt met als doel het zo vaak mogelijk behalen van de 15-minutennorm bij urgentie A1. Bij volledige invulling van de paraatheid én onder normale omstandigheden streeft de RAV ernaar 95% dekking te kunnen behalen.
- **De krapte op de arbeidsmarkt voor acute zorg is een probleem.** De RAV heeft een eigen opleiding om HBO-V afgestudeerden in 18 maanden op te leiden tot ambulanceverpleegkundige. Daarnaast creëert de RAV doorstroommogelijkheden voor personeel en participeert in een landelijke pilot om instroom van te werken met anders opgeleide zorgprofessionals op de meldkamer ambulancezorg.

Paragraaf Verbonden partijen

6.8 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: <https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

6.9 Beleidsindicatoren

Werk en inkomen

Waarstaatjegemeente: Werk en inkomen

Jeugd en jeugdhulpverlening

Waarstaatjegemeente: Jeugd en jeugdhulpverlening

Gezondheid

Waarstaatjegemeente: Gezondheid

7. Milieu

Milieu

Dit programma gaat over de inzameling van afval, het aanleggen en onderhouden van riolen, duurzaamheid, duurzame energie, klimaatbestendigheid, natuur en landschap en milieubeheer.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
7. MILIEU					
7.1 RIOLERING	-7.777	255	-7.523	-7.355	167
7.2 AFVAL	-9.656	-1.258	-10.914	-10.927	-14
7.3 MILIEUBEHEER	-6.088	-2.040	-8.128	-6.961	1.167
Totaal 7. MILIEU	-23.522	-3.043	-26.564	-25.244	1.320
Baten					
7. MILIEU					
7.1 RIOLERING	10.420	-351	10.068	10.237	169
7.2 AFVAL	12.088	1.126	13.213	13.506	293
7.3 MILIEUBEHEER	416	1.073	1.489	1.686	197
Totaal 7. MILIEU	22.923	1.847	24.771	25.430	659
Saldo	-598	-1.195	-1.794	186	1.979

7.1 Riolering

Riolering

Tot dit beleidsproduct behoren de zorg voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater.

Wat hebben we bereikt?

Riolering en Stedelijk afvalwater

Gemeenten hebben drie zorgplichten vanuit de Wet milieubeheer en de Waterwet:

- De zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater.

- De zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater.
- De zorgplicht voor het grondwater.

We streven naar een doelmatige invulling van deze zorgplichten tegen de laagst maatschappelijk kosten bij geringste milieubelasting.

Wat hebben we gedaan?

Harmonisatie beleid

Het hebben van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) was voor gemeenten tot en met 2023 een wettelijke verplichting. Met komst van de Omgevingswet is het wettelijk verplichte onderdeel van het GRP vertaald in het water- en rioleringsprogramma (WRP). Deze is in 2023 vastgesteld en heeft een looptijd tot en met 2026. In dit plan is vastgelegd hoe we aan de (water)zorgplichten voldoen, welke kosten ermee gemoeid zijn en welke inzet van financiële en personele middelen hiervoor nodig is. Dit is de beleidsmatige basis voor de rioolheffing.

Kwaliteit (toelichting)

Door middel van het vaststellen van het water- en rioleringsprogramma 2024-2026 is voor het beleidsterrein stedelijk water de harmonisatie beleidsmatig voltooid. We continueren verder de planmatige uitvoering van de watertaken, hierbij zoeken we de integrale aanpak met andere opgaven in- en onder de openbare ruimte, als het vervangen van verharding en het vernieuwen van het openbaar groen.

Tijd (toelichting)

Het water- en rioleringsprogramma is eind 2023 vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
7. MILIEU					
7.1 RIOLERING	-7.777	255	-7.523	-7.355	167
Baten					
7. MILIEU					
7.1 RIOLERING	10.420	-351	10.068	10.237	169

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (7.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Riolering	Riolering gaat uit van maximaal 100% kostendekkendheid, wat wil zeggen dat de uitgaven m.b.t. riolering worden gedekt door de baten uit rioolheffingen. Tekorten en overschotten worden gecompenseerd door de voorziening "riolering", zodat de exploitatie per saldo budgettair neutraal verloopt. In het kader van deze kostendekkendheid is een bedrag gedoteerd aan de voorziening. De dotatie uit de voorziening (voordeel voor meerdere lasten) wordt bij riolering verantwoord, in totaal een bedrag van € 729.000. De lasten zijn in meerdere programma's verantwoord. In dit programma riool zijn de lasten € 896.000 lager dan begroot vanwege niet uitgevoerde werkzaamheden. Per saldo geeft dit in dit programma een voordeel van € 167.000. Een totaaloverzicht van de kostendekkendheid is opgenomen in paragraaf 1 lokale heffingen.	167	
Baten			
Rioolheffing	In 2023 zijn er meer bijdrage ontvangen van inwoners en ondernemers voor aansluitingen op het gemeentelijke rioolnetwerk (€ 125.000) dan voorzien. Daarnaast is in de begroting 2023 voor de	169	

	categorie niet- woningen uitgegaan van een te laag aantal aansluitingen en door incidentele opbrengsten (€ 44.000) als gevolg van nog opgelegde aanslagen belastingjaar 2022 e.v.		

7.2 Afval

Afval

Tot dit beleidsproduct behoren het inzamelen en laten verwerken of recyclen van huishoudelijk afval, en het heffen van afvalstoffenheffing voor deze dienstverlening.

Wat hebben we bereikt?

Afval

We hebben een wettelijke zorgplicht om huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen. De gemeente Land van Cuijk heeft deze taak per 1 januari 2022 overgenomen van de Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel. De activiteiten worden deels bepaald door uitvoering van Europese, landelijke en provinciale regelgeving, deels door lokaal of regionaal ontworpen en vastgesteld beleid of de politieke intentie daartoe. Naast de inzameling van huishoudelijk afval aan huis behoren onder andere de verwerking van afval, de exploitatie van de milieustraten, glaszameling, inzameling van bruin- en witgoed en Klein Chemisch Afval, inclusief communicatie en voorlichting, tot de vaste taken. Daarnaast worden maatregelen genomen ter voorkoming en bestrijding van zwerfafval en dumpingen. Met deze brede aanpak willen we het aantal dumpingen, het onjuist aanbieden van huisvuil en verspreiden van zwerfafval zo veel mogelijk beperken. Bij het bepalen van de tarieven willen we zoveel mogelijk het uitgangspunt hanteren dat de vervuiler betaalt.

Wat hebben we gedaan?

Afval

In 2023 zijn de uitvoeringsregels Afvalstoffenverordening gemeente Land van Cuijk vastgesteld en inwerking getreden. Verder is in 2023 het grondstoffenbeleidsplan vastgesteld. Hierin zijn per grondstoffenstroom concrete uitvoeringsmaatregelen genoemd om de transitie naar circulair huishoudelijk afvalbeheer te versnellen. Hierbij zijn preventie en het inzamelen van zuivere grondstoffen belangrijke pijlers.

Kwaliteit (toelichting)

Door middel van preventie en het inzamelen van zuivere grondstoffen dragen we bij aan een duurzame samenleving door het verminderen van milieudruk.

Tijd (toelichting)

Het grondstoffenbeleidsplan is vastgesteld in het eerste kwartaal van 2023.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
7. MILIEU					
7.2 AFVAL	-9.656	-1.258	-10.914	-10.927	-14
Baten					
7. MILIEU					
7.2 AFVAL	12.088	1.126	13.213	13.506	293

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (7.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Baten			
Afval	Afval gaat uit van maximaal 100% kostendekkendheid, wat wil zeggen dat de uitgaven m.b.t. afval (ook gemaakte kosten voor straatreiniging, kwijschelding, etc.) worden gedekt door de baten uit afvalstoffenheffingen. Tekorten en overschotten worden gecompenseerd door de voorziening "afval", zodat de exploitatie per saldo budgettair neutraal verloopt. In het kader van deze kostendekkendheid is een bedrag onttrokken uit de voorziening. De onttrekking uit de voorziening betreft een bedrag van € 466.000. De lagere baten worden veroorzaakt door lagere heffingen van de inwoners en stichting afvalfonds verpakkingen (€		293

	173.000). Per saldo geeft dit in dit programma een voordeel van € 293.000. Een totaaloverzicht van de kostendekkenheid is opgenomen in paragraaf 1 lokale heffingen.		

7.3 Milieubeheer

Milieubeheer

Tot dit beleidsproduct behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

Duurzaam bereikbaar

We streven naar het duurzaam bereikbaar maken van en behouden van voorzieningen in dorpen. We hebben de bestaande situatie onderzocht, knelpunten geïnventariseerd, mogelijkheden om deze op te lossen onderzocht of als dat niet kan, te verkleinen. De resultaten van de onderzoeken is als basis gebruikt voor het mobiliteitsplan en de concrete resultaten zullen worden meegenomen in het uitvoeringsplan mobiliteit dat in 2024 wordt vastgesteld. In het mobiliteitsplan is ook gekeken naar alternatieve vormen van vervoer en gedragsverandering.

Bereikbaarheid maakt in samenhang deel uit van onze ruimtelijke opgave. In het mobiliteitsplan is beschreven hoe we duurzaam bereikbaar willen bereiken en waarop we inzetten als gemeente, ook in relatie tot de regio.

Wat hebben we gedaan?

Duurzaam bereikbaar

Het mobiliteitsplan is vastgesteld. De visie op fietsinfrastructuur en verkeersveiligheid is onderdeel van het mobiliteitsplan.

Kwaliteit (toelichting)

Het mobiliteitsplan is in december 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Het mobiliteitsplan heeft een horizon tot 2040. In het uitvoeringsplan dat volgens planning in

september 2024 wordt vastgesteld worden concrete projecten, programma en acties opgenomen en geprioriteerd.

Tijd (toelichting)

Het mobiliteitsplan heeft een horizon tot 2040. Veel projecten en processen hebben een meerjarige doorlooptijd.

Goede verbindingen voor fiets en (H)Openbaar Vervoer

We zorgen primair voor goede verbindingen voor fiets en (H)OV en werken aan een verschuiving van autogebruik naar fiets en (H)OV. Dit is meegenomen in het mobiliteitsplan.

Kwaliteit (toelichting)

De Fietsagenda 2023-2027 wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het mobiliteitsplan. Het uitvoeringsprogramma wordt volgens planning in september 2024 vastgesteld. Bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma wordt tevens de prioriteit bepaald.

Onze lobby (samen met provincie en andere gemeenten) voor de aanpassing van de Maaslijn heeft in 2023 geresulteerd in een aanbesteding en gunning van het werk. Uitvoering is gepland in 2025 -2027. Daarmee wordt de Maaslijn geëlektrificeerd en deels aangepast van enkel naar dubbel spoor, o.a. nabij de stations in Cuijk en Boxmeer. In de verstedelijkingsstrategie Regio Den Bosch hebben we de belangen voor verbeterde bereikbaarheid en OV voor de kernen in het landelijk gebied behartigd. Dat heeft o.a. geresulteerd in een mobiliteitsplan en een aanzet voor een dorpenstrategie. De gemeente Land van Cuijk is bestuurlijk kartrekker van de dorpenstrategie en participeert in de regio in het project bereikbaarheid kleine kernen.

Tijd (toelichting)

Laadpalen voor elektrische auto's

In 2023 zijn veel nieuwe laadpalen voor elektrische auto's op openbare parkeerplaatsen geplaatst.

We blijven deelnemer aan de Provinciale concessie voor de grootschalige uitrol van openbare (niet-snellaad) laadpalen. Dit wil zeggen dat we ook deelnemen aan de nieuwe concessie die de Provincie aan het vormgeven is.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is het aantal openbare laadpunten weer flink toegenomen. Eind 2022 waren er 188 openbare laadpunten in de gemeente Land van Cuijk. Eind 2023 was dit 273. Een toename van 45%.

Tijd (toelichting)

De gemeente gaat in 2024 nieuw beleid voor elektrisch laden opstellen en eind 2024 aanbieden aan de Raad. We gaan daar ook beleid opnemen voor oplaadpunten voor fietsen, snellaadpunten voor (zakelijke) auto's e.d.

Verbeteren leefbaarheid in kernen

Het parkeerbeleid is geharmoniseerd. Verder onderzoeken we in overleg met stakeholders en inwoners naar mogelijkheden voor autoluwe zones en centra.

Kwaliteit (toelichting)

Het onderzoek naar de mogelijkheden om de leefbaarheid in kernen te verbeteren is doorgeschoven naar het besluit over het uitvoeringsplan.

Tijd (toelichting)

Het geharmoniseerd parkeerbeleid is in 2023 vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

Duurzame bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn een belangrijke motor voor onze economie. Ze zorgen voor werkgelegenheid zoals beschreven is in het hoofdstuk economie, maar er wordt ook veel

energie gebruikt op bedrijventerreinen. Bij het hoofdstuk milieu willen we ingaan op het verduurzamen van onze bestaande bedrijventerreinen. Dit doen we samen met de Industriële Kring Land van Cuijk en Noord-Limburg, Hoofdbedrijventerreinvereniging Land van Cuijk en Noord-Limburg, Stichting Duurzaam Bedrijven Overleg Land van Cuijk en Noord-Limburg, gemeenten Land van Cuijk, Gennep en Bergen. Samen gaan we een Green Deal sluiten voor 2022 – 2025. Deze partijen hebben eensluidende ambities en opdrachten op het gebied van duurzaamheid en klimaatbestendigheid en zijn voornemens afspraken te maken om daar waar mogelijk hier gezamenlijk invulling aan te geven.

Wat hebben we gedaan?

Green deal

Er is een Green Deal gesloten met het bedrijfsleven. Onderdeel van de Green Deal is het maken van een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma heeft betrekking op informatievoorziening en bewustwording richting ondernemers, stimuleren, ondersteunen en (mede) initiëren van projecten met betrekking tot de energietransitie. Voor wat betreft klimaatadaptatie willen we aandacht schenken aan wateroverlast, hittestress en biodiversiteit.

Kwaliteit (toelichting)

Er hebben verschillende kennissessies plaatsgevonden voor lokale ondernemers. De laatste betrof een goed bezochte bijeenkomst voor ondernemers over de toepassing van batterijen, het elektrificeren van het bedrijfspark en de netcongestie.

De gemeenten Gennep, Bergen en Land van Cuijk hebben in 2023 additionele gelden van het Rijk gekregen (CDOKE). Deze zetten we gedeeltelijk in om vanaf Q2-2024 een project coördinator aan te stellen die de bedrijventerreinen gaat ondersteunen in het verduurzamen.

Tijd (toelichting)

Wat hebben we bereikt?

Duurzame opwekking

We maken vaart met de duurzaamheidsplannen en het opstellen van een meerjarige duurzaamheidsvisie die recht doet aan de ambities van Land van Cuijk. De doelstelling is een klimaatneutrale gemeente in 2045.

Wat hebben we gedaan?

Energiebesparing

Energiebesparing is de basis van de energietransitie. Want alle energie die je bespaart hoef je niet duurzaam op te pakken. Om energiebesparing gestructureerd aan te pakken hebben we een Actieplan energiebesparing opgesteld.

Kwaliteit (toelichting)

In het actieplan staan alle acties opgenomen die we nu en in de nabije toekomst (gaan) uitvoeren. Zo krijgen inwoners onafhankelijk advies via ons energieloket Brabant Woont Slim en energiesprekuren in de bibliotheek.

Daarnaast hebben onze energiebespaarcoaches hebben in totaal al 950 bezoeken afgelegd sinds de start (waarvan dus zo'n 220 tot de energiearme huishoudens behoren). In 2023 hebben we ongeveer 200 duurzaamheidsleningen uitgegeven voor een bedrag van bijna 2,6 miljoen euro. We zien daarbij een verschuiving van zonnepanelen naar isolatiemaatregelen.

Tijd (toelichting)

Energievisie Land van Cuijk

We hebben een langjarige energievisie (2024 - 2030+) opgesteld voor de gemeente Land van Cuijk. Hierin leggen we op hoofdlijnen de opgave vast. Ook leggen we vast aan welke toepassingen we ruimte geven en onder welke voorwaarden. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op duurzame elektriciteitsproductie (wind/zon/biomassa) en de warmtetransitie. De energievisie sluit aan bij de doelstellingen uit de Regionale Energiestrategie (RES). We zoeken naar creatieve oplossingen voor de netwerkcongestie.

Kwaliteit (toelichting)

De energievisie is in 2023 vastgesteld.

Tijd (toelichting)

De energievisie is in 2023 vastgesteld.

Vaststellen van de zoekgebieden zon- en windenergie

We harmoniseren het beleid voor de zoekgebieden voor zonnevelden en windenergie. Dit houdt in:

- Zoekgebieden waar we ruimte zien en de lokale randvoorwaarden die daaraan gekoppeld zijn.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 zijn de beleidsstukken voor zon-op-land en windenergie vastgesteld door de Gemeenteraad.

Tijd (toelichting)

In 2024 gaan we, conform het vastgestelde beleid, starten met een inventarisatie (stap 1) van de initiatieven.

Wat hebben we bereikt?

Een groene gemeente

Een gemeente met voldoende natuur (ofwel groen) zorgt voor een prettig en gezond leef- en woonklimaat voor haar inwoners. De gemeente Land van Cuijk heeft mooie natuurgebieden, unieke landschappen en veel (natuurlijk) groen. Door onder andere klimaatverandering en druk vanuit onze woon- en werkomgeving zullen we extra inspanningen moeten verrichten om onze groene, natuurlijke omgeving te behouden en te versterken. We zorgen daarom voor groene groei binnenstedelijk en in het buitengebied vanuit een integrale benadering (gezondheid, klimaat, energie, landbouw en natuur) en leggen hiermee de basis voor een nieuwe balans in het landelijk gebied.

Wat hebben we gedaan?

Meerjarenvise Natuur

In 2023 is daadwerkelijk gestart met het opstellen van een Meerjarenvise Natuur voor de periode 2024 - 2030 met Uitvoeringsprogramma. In de visie worden de ambities voor Natuur, Landschap en Ecologie weergegeven. De te ontwikkelen Meerjarenvise Natuur

maakt onderdeel uit van Transitie Landelijk Gebied en de Omgevingsvisie, in het proces worden alle betrokken stakeholders meegenomen. Op basis van de Meerjarenvisie wordt een uitvoeringsprogramma met bijbehorende budgetten opgesteld. Onderdeel van de visie is het doen van een nulmeting biodiversiteit. We meten de toename aan biodiversiteit in de periode 2024 t/m 2030.

Kwaliteit (toelichting)

De Meerjarenvisie was eind 2023 nagenoeg gereed voor vaststelling door de gemeenteraad. Naast een Meerjarenvisie is ook een Werkprogramma opgesteld voor uitvoering van de visie tot en met het jaar 2030.

Tijd (toelichting)

De Meerjarenvisie Natuur wordt op 4 april 2024 aangeboden aan de gemeenteraad.

Wat hebben we bereikt?

Energie besparing specifieke regelingen

Energiebesparing is de basis van de energietransitie. We zetten in op het stimuleren van energiebesparing door onze inwoners en het isoleren van alle woningen. We hebben samen met andere gemeenten ons eigen digitale energieloket: Brabant Woont Slim. Hier kunnen inwoners onafhankelijk advies krijgen over energiebesparing en verduurzaming van de woning. Ook bieden we gratis energiesprekuren in de bibliotheken aan die goed bezocht worden. We blijven energiecafés organiseren en pakken energiearmoede aan. Tevens blijven we particulieren en (sport)verenigingen aantrekkelijke duurzaamheidsleningen aanbieden om de woningen en verenigingsgebouwen te verduurzamen.

Wat hebben we gedaan?

Energiearmoede

De energierekening is de laatste jaren enorm gestegen. Hierdoor kunnen sommige inwoners hun energierekening niet meer betalen. Vanuit duurzaamheid helpen wij deze inwoners met energiebesparingsmaatregelen.

Kwaliteit (toelichting)

Voor de bestrijding van energiearmoede is een aanpak opgesteld. Deze start voor inwoners met een gesprek met een energiebespaarcoach. Samen kijken ze welke maatregelen het beste werken. Zo'n 220 energiearme huishoudens hebben hier inmiddels gebruik van gemaakt. Voor deze huishoudens zijn ook gratis kleine energiebesparende maatregelen besteld door de energiebespaarcoach. Daarnaast is in december de Klusbus ingezet tijdens een pilot-wijkactie in de Valuwe. De Klusbus gaat bij mensen langs om meteen kleine energiebesparende maatregelen toe te passen, zoals het plaatsen van tochtstrips, radiatorfolie of een waterbesparende douchekop. In totaal zijn hiermee zo'n 160 huishoudens geholpen door de Klusbus.

Tijd (toelichting)

Nationaal Isolatieprogramma

Het rijk wil een versnelling bereiken door woningen met de laagste energielabels versneld te isoleren: het Nationaal Isolatieprogramma (NIP). Ook gemeenten hebben hierin een rol voor de particuliere woningeigenaren en particuliere verhuurders.

Kwaliteit (toelichting)

Voor het (Nationaal Isolatieprogramma (NIP) hebben we een programma uitgewerkt om die versnelling te bereiken. Met het plan van aanpak hebben we een SPUK (Specifieke uitkering) aangevraagd en gekregen. Met deze SPUK gelden moeten we 1.512 woningen met een laag energielabel en een lage WOZ gaan verduurzamen. Per woning is ongeveer € 2000,- beschikbaar. Voor woningen van huiseigenaren met energiearmoede is € 4.000,00 beschikbaar. Met de grootschalige uitvoering moeten we wachten tot het onderzoek naar beschermde diersoorten is afgerond. Samen met de regiogemeenten werken we aan een uitvoeringsplatform om inwoners uit de doelgroep van het NIP te helpen om hun woning te isoleren.

Tijd (toelichting)

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Het verduurzamen van de vastgoedportefeuille richting energie neutraliteit in 2050 is een langjarige en omvangrijke opgave die stapsgewijs wordt uitgevoerd. We gaan onze gebouwen energiezuiniger maken en zetten daarnaast in op het opwekken van duurzame additionele energie. We treffen duurzaamheidsmaatregelen zoveel mogelijk op natuurlijke

momenten om kostenefficiënt te werk te gaan en geen desinvesteringen te doen. Door het verkrijgen van inzicht in de energieprestaties en de mogelijke maatregelen per object kunnen we duurzaamheid koppelen aan onze reguliere cyclus van uitvoering van beheer en onderhoud maar ook aan incidentele renovatieprojecten. De stapsgewijze verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is beschreven in de Routekaart 2030 verduurzaming maatschappelijk vastgoed Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

De Routekaart 2030 verduurzaming maatschappelijk vastgoed Land van Cuijk is 14 december 2023 vastgesteld. Deze routekaart bestaat uit een strategisch kader waarin de strategie en de uitgangspunten voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt beschreven. Daarnaast is een meerjarenplanning voor de periode 2024 tot en met 2030 opgesteld waarin per gemeentelijk vastgoedobject is bepaald wanneer deze wordt verduurzaamd met als doel een grote stap te zetten naar CO2-neutraliteit.

Tijd (toelichting)

In het voortraject is de kernportefeuille geïnventariseerd en is een vastgoedstrategie opgesteld. Daarnaast is gebruik gemaakt van het aanbod vanuit de Provincie Noord-Brabant (Het Ontzorgingsloket) om kosteloos voor een groot aantal accommodaties (19) energiescans te laten opstellen. Ook is gebruik gemaakt van het aanbod van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om voor 12 binnensportaccommodaties een kosteloze energiescans op te stellen. Daarnaast zijn er voor drie geprivatiseerde accommodaties en Cultureel Centrum De Weijer ook energierapportages opgesteld. De inzichten uit deze 35 rapporten zijn gebruikt voor de Routekaart en het uitvoeringsplan 2024 verduurzaming maatschappelijk vastgoed Land van Cuijk. Dit uitvoeringsplan 2024 zal begin 2024 ter vaststelling aangeboden worden.

Wat hebben we bereikt?

Inzicht in kwaliteit grondstoffen en samenstelling restafval

Transitie naar circulair huishoudelijk afvalbeheer, hierbij zijn preventie en inzamelen van zuivere afvalstoffen belangrijks pijlers.

Wat hebben we gedaan?

Opstellen grondstoffenbeleidsplan

In 2023 zijn de uitvoeringsregels Afvalstoffenverordening gemeente Land van Cuijk vastgesteld en inwerking getreden.

Verder is in 2023 het grondstoffenbeleidsplan vastgesteld. Hierin zijn per grondstoffenstroom concrete uitvoeringsmaatregelen genoemd om de transitie naar circulair huishoudelijk afvalbeheer te versnellen. Hierbij zijn preventie en het inzamelen van zuivere grondstoffen belangrijke pijlers.

Kwaliteit (toelichting)

Door middel van preventie en het inzamelen van zuivere grondstoffen dragen we bij aan een duurzame samenleving door het verminderen van milieudruk.

Tijd (toelichting)

Het grondstoffenbeleidsplan is vastgesteld in het eerste kwartaal van 2023.

Wat hebben we bereikt?

Klimaatbestendig Land van Cuijk

Samen met externe partners en overheden verbeteren we de klimaatbestendigheid van het Land van Cuijk.

Wat hebben we gedaan?

Nieuw programma Klimaatbestendig Land van Cuijk

In het kader van het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk streven we ernaar om het Land van Cuijk klimaatbestendig te maken. Samen met het waterschap Aa en Maas en de provincie Noord-Brabant wordt een klimaatadaptieve agenda opgesteld. We werken aan het uitvoeren van projecten die inwoners, ondernemers, scholen of organisaties stimuleren om klimaatmaatregelen te nemen.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk III succesvol afgesloten. De verschillende projecten uit het programma zijn afgerond, waarbij sommige projecten helemaal zijn afgerond en andere een verbredings- of verdiepingsslag krijgen in het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk IV. Ook is in 2023 dit vierde programma opgesteld en vastgesteld.

Tijd (toelichting)

Het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk III is in 2023 afgerond. Het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk IV is vastgesteld en wordt vanaf 2024 uitgevoerd.

Voortzetten van het lopende programma Klimaatbestendig Land van Cuijk

Samen met externe partners en overheden verbeteren we de klimaatbestendigheid van het Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is samen met waterschap Aa en Maas gewerkt aan het afronden van het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk III. Ook is in gezamenlijkheid het vierde programma (2024 - 2027) opgesteld, wat samen wordt uitgevoerd. Organisaties als de beroepsopleidingen, onderwijsinstututen, bedrijventerreinverenigingen, lokale scholen en (boven)regionale overheden zijn bij het vorige en het nieuwe plan betrokken.

Tijd (toelichting)

De uitvoering van het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk IV loopt van 2024 tot en met 2027.

Wat hebben we bereikt?

Milieubeleid

We willen een leefomgeving creëren die uitnodigt tot een gezonde levensstijl en die bijdraagt aan het bevorderen van de gezondheid. In 2023 is het aanhoudingsbesluit Wet geurhinder en veehouderij vastgesteld als voorbereiding op een nieuwe geurverordening.

Wat hebben we gedaan?

Harmonisatie van beleid

De harmonisatie betreft het omvormen van het meervoudige milieubeleid op het gebied van externe veiligheid, geluid en geur (agrarisch) van de voormalige gemeenten tot een enkel beleid van de nieuwe gemeente Land van Cuijk. Hiervan is de harmonisatie van geur inmiddels van start gegaan. De bestaande geurverordeningen in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij zijn geanalyseerd en de ontwikkelingen qua geurhinder zijn geïnventariseerd en gepresenteerd in het Rapport ontwikkelingen veehouderij 2007 - 2023. De nieuwe regelingen zijn in ontwerp bekendgemaakt en worden in 2024 doorontwikkeld en definitief gemaakt.

Kwaliteit (toelichting)

Er is nog geen sprake van definitieve stukken.

Tijd (toelichting)

De aspecten geluid en externe veiligheid zijn nog niet opgepakt.

Wat hebben we bereikt?

Schone Lucht Akkoord

Land van Cuijk heeft het Schone Lucht Akkoord ondertekend. We gaan dit uitwerken in een plan van aanpak. Hierin maken we onderscheid in de verschillende beleidsterreinen, waaronder bijvoorbeeld houtstook, duurzame mobiliteit en geuroverlast. Door deelname dragen we bij aan de doelstelling om de negatieve gezondheidseffecten van luchtverontreiniging, gemeten in verloren levensjaren met 50% verminderd te hebben in 2030.

Wat hebben we gedaan?

Opstellen van, en uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma Schone Lucht Akkoord voor de gemeente Land van Cuijk is vastgesteld, hieraan wordt nu uitvoering gegeven.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben 2 Spuk subsidies aangevraagd en gegund gekregen van de Rijksoverheid.

In 2024 gaan we deze inzetten voor:

1. Een subsidie voor de verwijdering van houtkachels in woningen.
2. Een subsidie voor het uitbreiden van het meetnetwerk in samenwerking met burgerwetenschappers.

Tijd (toelichting)

Wat hebben we bereikt?

Versterken van Natuur en Landschap

In een gezonde, groene omgeving is het rijk wonen, werken en recreëren. We verbinden natuurgebieden tussen Maasheggen aan de oostzijde en de hogere gebieden aan de westzijde, beschermen de groenblauwe zones en leggen meer natuur aan in het buitengebied, zorgen voor meer biodiversiteit en herstellen oude landschappen. Hiermee creëren we ook kansen voor de transitie van het agrarisch landschap. We geven prioriteit aan natuurontwikkeling, waaronder de aanleg van ecologische verbindingzones (EVZ), herstel van biodiversiteit, natuurbehoud, integraal bomenbeleid en gebiedsgerichte natuurontwikkeling (Verborgten Raamvallei, Unesco Maasheggen en Geopark Peelhorst en Maasvallei o.a.).

Wat hebben we gedaan?

Advieskosten expertise

Voor ontwikkelingen op het gebied van natuur, landschap en ecologie willen we ondersteuning bieden bij gebiedsprocessen met stakeholders. Hierbij valt te denken aan proces kavelruil, maken van inrichtingsplannen per gebied, taxatiebegeleiding en indiening en afhandeling van subsidieverzoeken.

Kwaliteit (toelichting)

Nauwe samenwerking tussen diverse disciplines intern, maar ook met provincie en het waterschap is van belang om nieuwe natuurontwikkeling te laten slagen. In 2023 is ondersteuning ingezet bij (natuur) ontwikkelingen in diverse gebiedsprocessen vanuit

Natuur en Landschap. Denk hierbij aan kavelruilprocessen, inrichtingsplannen en subsidieverzoeken. Tevens is een Plan van Aanpak Natuurontwikkeling opgesteld om het proces de komende jaren gestructureerd te kunnen uitvoeren en volgen.

Tijd (toelichting)

Vanaf 2023 wordt op basis van het plan van aanpak de Natuurontwikkeling gestructureerd uitgevoerd, dit is een continue proces.

Beheer Ecologische verbindingzones

Na realisatie van ecologische verbindingzones en stapstenen is beheer nodig. Over welke kosten voor de gemeente zijn, wordt een bandbreedte berekend, inclusief kansen voor agrarisch landschapsbeheer. De maximale kosten zijn bekend en het opstellen van de beheervarianten wordt in 2023 nader uitgewerkt.

Kwaliteit (toelichting)

Ecologische verbindingzones vormen een essentiële bouwsteen voor het Natuurnetwerk Brabant.

Tijd (toelichting)

Beheer van ecologische verbindingzones wordt uitgevoerd conform vastgestelde beheerplannen.

Realisatie Ecologische verbindingzones

De gemeente heeft een verplichte opgave voor de aanleg van nieuwe natuur, de zogenaamde ecologische verbindingzones. Er zijn al de nodige kilometers aangelegd. Op basis van normbedragen is een inschatting gemaakt van de kosten.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is een Plan van Aanpak opgesteld met daarin de opgaven voor de komende jaren, het (interne) werkproces en de wijze van monitoring. Tegelijkertijd zijn de werkzaamheden

van lopende projecten door gegaan zoals de EVZ Graafsche Raam en diverse stapstenen in de Verborgen Raamvallei.

Tijd (toelichting)

Eind 2026 dient de realisatie van de ecologische verbindingzones gereed te zijn.

Stimuleringsregeling Landschap

Dit betreft een subsidieregeling voor grondeigenaren in het buitengebied. Cofinanciering van de provincie bedraagt 50%. De voormalige gemeenten doen al jaren aan deze succesvolle regeling mee. Het contract loopt eind 2023 af, maar zeer waarschijnlijk loopt de cofinanciering van de provincie door. Ook deze regeling gaat onderdeel uitmaken van de Meerjarenvisie Natuur.

Kwaliteit (toelichting)

De Stimuleringsregeling Landschap is herzien en de gemeente is een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de provincie voor de komende twee jaar (2024-2025). Er is weer sprake van 50% cofinanciering vanuit de provincie. Er is animo voor de regeling, specifiek voor de aanleg van landschapselementen. De verwachting is dat de beschikbare gelden volledig ingezet gaan worden.

Tijd (toelichting)

De uitvoering van de Stimuleringsregeling Landschap loopt tot en met 31 december 2025. De uitvoering loopt via Brabants Landschap.

Koppelkansen Verborgen Raamvallei

Binnen het gebiedsproces Verborgen Raamvallei zijn kansrijke koppelkansen aanwezig met cofinanciering van het waterschap en de provincie op het gebied van recreatie, klimaatadaptatie en het zichtbaar maken van de cultuurhistorie (investering).

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is geen meekoppelkans uitgevoerd, maar er is wel e.e.a. in voorbereiding voor 2024.

Tijd (toelichting)

De investering van 2023 zal worden ingezet in 2024.

Wat hebben we bereikt?

Warmtetransitie

Met warmteplannen willen we stap voor stap onze kernen van het aardgas afhalen. Samen met inwoners gaan we alternatieve bronnen kiezen en innovatieve technieken onderzoeken en waar mogelijk toepassen. Hierbij kijken we ook nadrukkelijk naar de samenwerking met het bedrijfsleven, woningbouwcorporaties, energiecorporaties en andere overheden.

Wat hebben we gedaan?

Herzien Transitievisie warmte

De Transitievisie warmte is de basis van de energietransitie. Nu werken we nog met vijf visies vanuit de oude gemeenten. We willen toe naar één Transitievisie warmte voor heel Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is niet gewerkt aan een nieuwe Transitievisie warmte. Dit komt omdat we eerst nieuwe wetgeving zoals de Omgevingswet en de Warmtewet moeten afwachten.

Tijd (toelichting)

Opstellen wijkuitvoeringsplannen

Om een wijk of kern van het aardgas af te halen is een plan nodig. Het plan moet samen met inwoners gemaakt worden. Het is tenslotte hun huis dat van het aardgas afgaat.

Kwaliteit (toelichting)

Met de kernen Maashees, Escharen, Vierlingsbeek en Beugen zijn gesprekken met inwoners gestart om te komen tot een plan van aanpak om hun dorp van het aardgas af te kunnen halen. De eerste stap is altijd isoleren. Pas in tweede instantie wordt gekeken naar een alternatief voor aardgas. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd om inwoners te informeren.

Tijd (toelichting)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
7. MILIEU					
7.3 MILIEUBEHEER	-6.088	-2.040	-8.128	-6.961	1.167
Baten					
7. MILIEU					
7.3 MILIEUBEHEER	416	1.073	1.489	1.686	197

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (7.3)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Omgevingsdienst (ODBN)	Het werkprogramma 2023 (verzoek- en overige taken) is niet volledig uitgevoerd. Daarnaast is de jaarrekening 2022 positief afgesloten.	300	
Regionale Energiestrategie (RES)	De gemeente Land van Cuijk is vanaf juli 2023 penvoerder voor de RES. Deze exploitatie is budgettair neutraal. Het verschil wordt veroorzaakt doordat de raming lager is dan de werkelijke lasten (zie baten).		180
Duurzaamheid	Niet alle projecten uit het tijdelijke duurzaamheidsplan 2022 - 2023	300	

	zijn uitgevoerd. In het nieuwe duurzaamheidsplan 2024 - 2028 zijn deze wederom opgenomen.		
Warmtetransitie	Het jaar 2023 staat in het teken van beleidsvorming. De uitgaven zijn lager, uitvoering volgt na beleidsvorming en vooronderzoek.	375	
Energietransitie	Het jaar 2023 staat in het teken van beleidsvorming. De uitgaven zijn lager, uitvoering volgt na de beleidsvorming.	150	
Baten			
Regionale Energiestrategie	Medio 2023 is het penvoerderschap voor de RES overgegaan naar de gemeente Land van Cuijk. Deze exploitatie is budgettair neutraal. Raming uitgaven en inkomsten is lager opgenomen, dan werkelijk (zie lasten).	180	

7.4 Verbonden partijen

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Als deskundige uitvoeringsorganisatie staat de ODBN ook in 2024 klaar om haar kerntaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving te vervullen. Onze leefomgeving is volop in beweging. We staan met zijn allen voor grote maatschappelijke opgaven. De voornaamste inhoudelijke ontwikkeling is de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024. De ODBN en de deelnemende gemeenten staan hierbij voor een behoorlijke opgave. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de omzetting van ons inrichtingenbestand naar een bestand met milieubelastende activiteiten, de inrichting van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (het DSO) en het instellen van de werkprocessen.

Daarnaast kijkt de ODBN naar de wijze waarop haar taken worden ingericht, en waar eventueel aanknopingspunten zijn om de werkzaamheden doelmatiger in te richten. De voornaamste ontwikkeling daarbij is de impuls van informatie gestuurd werken. Door meer datagericht te gaan werken, kan het werk steeds slimmer worden ingericht en kunnen voordelen worden behaald op het gebied van efficiency en effectiviteit.

De voorgenomen grotere inbreng van deelnemende gemeenten en provincie aan de voorkant van een proces van een product wordt gestreefd naar meer draagvlak en een betere kwaliteit van de stukken. Daarin is ook aandacht voor het meer outcomegericht zijn van de programma's en van de stukken door het stellen van duidelijke doelen (SMART) maar binnen de afgesproken kaders van de begroting.

Paragraaf Verbonden partijen

7.5 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk:
<https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

7.6 Beleidsindicatoren

Energietransitie

Waarstaatjegemeente: Energietransitie

Duurzame leefomgeving

Waarstaatjegemeente: Duurzame leefomgeving

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Dit programma omvat de ruimtelijke beleidsontwikkeling. Hierbij moet worden gedacht aan ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook de grondexploitatie, de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet en vergunningverlening, de Transitie van het Landelijk Gebied én toezicht en handhaving (VTH) deel uit van dit programma.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
8. VHROSV					
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	-4.244	-3.544	-7.788	-7.667	121
8.2 BOUWEN EN WONEN	-11.177	-15.207	-26.384	-26.354	30
Totaal 8. VHROSV	-15.421	-18.751	-34.172	-34.021	151
Baten					
8. VHROSV					
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	662	2.870	3.532	4.238	707
8.2 BOUWEN EN WONEN	9.736	15.683	25.419	25.798	379
Totaal 8. VHROSV	10.397	18.553	28.951	30.036	1.085
Saldo	-5.024	-198	-5.222	-3.986	1.236

8.1 Ruimtelijke ordening

Ruimtelijke ordening

Tot dit beleidsproduct behoren ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen en faciliterend grondbeleid.

Wat hebben we bereikt?

Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Deze invoering heeft een grote impact op onze organisatie. Niet alleen vraagt de wet om een andere manier van werken, ook van initiatiefnemers wordt meer verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid verlangd. De wet bundelt en moderniseert de regelgeving die betrekking heeft op de fysieke leefomgeving en vereist dat de omgevingsdialoog wezenlijk onderdeel gaat uitmaken van de procedures. De implementatie van de wet in de gemeentelijke organisatie is nagenoeg afgerond. In dat kader is ook een start gemaakt met het opstellen van twee nieuwe wettelijke instrumenten (omgevingsvisie en omgevingsplan). In de geest van deze nieuwe wet wordt gewerkt aan de positionering en profilering van onze gemeente en de maatschappelijke opgaven waarvoor we de komende jaren aan de lat staan. Majeure opgaven in dit verband zijn onder andere woningbouw en de transitie van het landelijk gebied.

Wat hebben we gedaan?

Harmoniseren verordeningen en beleid

Verordeningen en beleid, die gericht zijn op de fysieke leefomgeving, zijn opgeschoond en geharmoniseerd.

Kwaliteit (toelichting)

Verordeningen en beleid die twee jaar na de gemeentelijke herindeling zouden vervallen maar die wel gehandhaafd moesten blijven zijn geharmoniseerd.

Beleed dat een raakvlak heeft met de transitie buitengebied en mede afhankelijk is van de op te stellen omgevingsvisie en diverse deelvisies, zoals een visie voor het buitengebied, wordt opgesteld op het moment dat die visies in de loop van 2024 zijn vastgesteld.

Tijd (toelichting)

2024-2025

Implementatie Informatiesystemen rond Omgevingswet

Samen met onze softwareleverancier voor de Omgevingswet gaan we informatiesystemen implementeren en aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Kwaliteit (toelichting)

Alle bestemmingsplannen zijn omgezet naar het omgevingsplan en zijn raadpleegbaar via het DSO. Ook nieuwe vergunningen die per 1 januari 2024 vallen onder de Omgevingswet vraag je geheel digitaal aan via het DSO.

Tijd (toelichting)

Door het uitstel van de Omgevingswet naar 1 januari 2024 heeft de gemeente meer tijd gekregen voor een goede implementatie.

Oprichten omgevingstafel

In 2023 is de omgevingstafel ingericht. Dit is een overlegvorm die wordt ingezet indien er tegenstrijdige adviezen zijn van interne en/of externe adviseurs.

Kwaliteit (toelichting)

De omgevingstafel is in 2023 vorm gegeven. Deze overlegvorm zetten we in, als wij tegenstrijdige adviezen ontvangen van interne en/of externe adviseurs. In 2023 hebben we twee-maal gebruik gemaakt van deze overlegvorm.

Daarnaast is in de aanloop naar de Omgevingswet een expertteam ingericht dat per 1 januari 2024 aan de slag gaat om de regie te houden op nieuwe ontwikkelingen.

Tijd (toelichting)

In 2023 is de omgevingstafel ingericht.

Opstellen omgevingsplan

Opstellen van een omgevingsplan. Na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 moeten gedurende de overgangperiode tot 1 januari 2032 diverse werkzaamheden plaatsvinden, zoals het stapsgewijs omzetten van bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten naar uiteindelijk één omgevingsplan en het opstellen van een basisset omgevingsplan regels (handboek).

Kwaliteit (toelichting)

Er is een handleiding concrete initiatieven opgesteld waarin voor initiatiefnemers de verschillende procedures onder de Omgevingswet zijn beschreven en welke vervolgstappen genomen moeten worden om tot een wijziging omgevingsplan te komen. Een handboek omgevingsplanregels en een plan van aanpak om alle bestemmingsplannen voor 1 januari 2032 om te zetten naar een omgevingsplan zijn in voorbereiding.

Tijd (toelichting)

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De voorbereidingen voor het opstellen van een omgevingsplan en een handboek omgevingsplanregels zijn gestart. Stapsgewijs werken we toe naar een omgevingsplan. Aangezien de invoering van de Omgevingswet is verschoven naar 1-1-2024 is de einddatum waarop het omgevingsplan gereed moet zijn verschoven naar 1-1-2032. Het handboek omgevingsplanregels wordt gedurende dit proces steeds verder aangevuld (dynamisch document).

Opstellen omgevingsvisie

We gaan van start met het opstellen van de omgevingsvisie. Deze omgevingsvisie is het centrale beleidsdocument en moet uiterlijk in 2024 klaar zijn. In de omgevingsvisie worden de strategische beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving bepaald. Op verschillende plaatsen in deze kaderbrief is sprake van harmonisatie of nieuw beleid. Voor zover dat sectorale beleid van invloed is op de fysieke omgeving, is het een bouwsteen voor de omgevingsvisie of krijgt het haar doorvertaling in de omgevingsvisie. Behalve strategisch en gebiedsgericht, wordt de omgevingsvisie dus ook het document waarin belangen en doelen integraal zijn afgewogen.

Kwaliteit (toelichting)

Tijd (toelichting)

Wat hebben we bereikt?

Transitie Landelijk gebied

De economische dragers van het buitengebied gaan veranderen. Een goede mix van nieuwe, economische dragers is van belang om het buitengebied toekomstbestendig te maken en een goede verbinding te realiseren met het ecosysteem van Land van Cuijk. Landbouw staat vooral in verbinding met de energieopgave en met de ambities en doelen voor natuur en landschap. Om de verschillende ambities en doelen te bereiken wordt in eerste instantie een visie voor het buitengebied gemaakt, in samenhang met de omgevingsvisie. Belangrijk is hierbij de samenwerking en betrokkenheid van (landbouw)ondernemers en relevante organisaties.

Wat hebben we gedaan?

Opgave Transitie Landelijk Gebied

De ontwikkelingen in de agrarische sector, in combinatie met nieuwe ruimteclaims voor duurzame energie, economie, klimaat(adaptatie), natuur en biodiversiteit, woningbouw, de wens om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te versterken en de toeristische beleving te vergroten, vormen aanleiding voor een ingrijpende transitie van het landelijk gebied. Deze transitie is één van de prioritaire opgaven voor de gemeente. De gemeenteraad heeft in het raadsprogramma een duidelijke ambitie geformuleerd: "De raad wil invulling geven aan een vitaal en duurzaam landelijk gebied. In dat gebied blijft ruimte voor vitale landbouw met een goed economisch perspectief voor ondernemingen die ook werken aan een gezonde leefomgeving".

We geven hier richting aan door opgave gericht te werken, door het zoeken naar synergie, meekoppelkansen en het verbinden van activiteiten en ontwikkelingen op het gebied van natuur, landbouw en klimaat, die zowel binnen als buiten het gemeentehuis plaatsvinden. We zijn binnen de landelijke en provinciale kaders op zoek naar kansen en perspectief. Om richting te geven aan deze opgave stellen we een Visie vitaal landelijk gebied op.

Kwaliteit (toelichting)

De "Visie Vitaal landelijk gebied" is een bouwsteen voor de omgevingsvisie en wordt opgesteld in samenwerking met diverse partijen. Met onder andere de ZLTO, de Milieuvereniging en het Waterschap worden hierover op ambtelijk en bestuurlijk niveau regelmatig gesprekken gevoerd. De gemeenteraad is tijdens een aantal raadsavonden geïnformeerd over de voortgang en aanpak van dit proces.

Parallel aan deze visie werken we aan een perspectief voor de landbouw en een uitvoeringsplan voor de transitie. In de visie Vitaal landelijk gebied is het perspectief op de landbouw, de natuurvisie en de visie(s) op het gebied van energie en duurzaamheid integraal tegen elkaar afgewogen.

Tijd (toelichting)

In 2023 hebben we:

- Een aantal raadsbijeenkomsten georganiseerd;
- Een kernklankbordgroep opgericht waarin we samen met maatschappelijke partners als ZLTO, de Milieuvereniging Land van Cuijk en het Waterschap samenwerken op belangrijke thema's zoals bijvoorbeeld geur, stikstof en de totstandkoming van een landbouw perspectief;
- Ervoor gezorgd dat we zowel bestuurlijk als ambtelijk in de regio een leidende positie innemen op een aantal strategische onderwerpen. Bijvoorbeeld bij het programma NOVEX de Peel en de regionale kopgroep transitie landbouw;
- Het speelveld in kaart gebracht en een bureau geselecteerd om met ons een visie en een programma te maken.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
8. VHROSV					
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	-4.244	-3.544	-7.788	-7.667	121
Baten					
8. VHROSV					
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	662	2.870	3.532	4.238	707

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (8.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			

Bestemmingsplannen en implementatie omgevingswet	Het aantal in procedure gebrachte bestemmingsplannen was in 2023 aanzienlijk hoger i.v.m. de komst van de Omgevingswet. Doordat de inwerkingtreding van Omgevingswet is uitgesteld van 1-7-2023 naar uiteindelijk 1-1-2024, zijn de uitgaven in 2023 lager. Het restant zal overgeheveld worden naar 2024.	100	
Baten			
Bestemmingsplannen	De inkomsten uit leges voor aanpassing bestemmingsplannen komen in 2023 meer uit anterieure overeenkomsten.		190
Mutatie reserve	Tegenover de lasten uitvoeringsplan Sint Anthonis staat een onttrekking aan de reserve. Dit komt door lagere uitgaven. De uitgaven staan op diverse beleidsvelden.		160
Opbrengst Anterieure overeenkomst	Hogere opbrengst uit diverse overeenkomsten (Landschappelijke inpassing anterieure overeenkomsten en Ruimte voor Ruimte). Bij het opstellen van de decemberrapportage 2023 waren deze inkomsten nog niet bekend.	1.000	

8.2 Bouwen en wonen

Bouwen en wonen

Tot dit beleidsproduct behoren de grondexploitatie (niet bedrijventerreinen), volkshuisvesting en wonen.

Wat hebben we bereikt?

Wonen

Het zorgen voor voldoende en geschikte woningen voor alle doelgroepen is een topprioriteit. Er ligt een stevige ambitie om 4.000 nieuwe woningen te realiseren vóór 2030. Dat is een versnelling van 1.250 woningen ten opzichte van de huidige prognose. Daarnaast zullen we additioneel nog moeten inzetten op tijdelijke woningen voor spoedzoekers. Het invullen van de opgave is noodzakelijk om het woningtekort op te lossen en de sociale en economische veerkracht te vergroten. De uitdaging daarbij is om nieuwe woonlocaties te zoeken die duurzaam- en klimaatbestendig zijn, goed bereikbaar en gelegen in de nabijheid van voorzieningen.

Wat hebben we gedaan?

Opstellen huisvestingsverordening

Ter uitvoering van de Woonvisie, kunnen in de Huisvestingsverordening regels worden vastgelegd over de toewijzing van huurwoningen en over het bepalen van de urgentievolgorde voor woningzoekenden. Daarnaast kunnen wijzigingen in de woningvoorraad (bijvoorbeeld splitsen van woningen) vergunningsplichtig worden gesteld. Andere mogelijkheden zijn het voorkomen/beperken van toeristische verhuur van woonruimten en het invoeren van een opkoopbescherming. Omdat het proces van woonvisie gedurende 2023 heeft gespeeld en in 2024 wordt vastgesteld is opstellen van de huisvestingsverordening uitgesteld tot 2024.

Kwaliteit (toelichting)

De huisvestingsverordening wordt gebruikt om mede sturing te geven aan de de uitvoering van de woonvisie. Deze verordening wordt opgesteld in 2024.

Tijd (toelichting)

De Woonvisie is in 2023 voorbereid en wordt door de raad in 2024 vastgesteld. De huisvestingsvisie wordt in 2024 opgesteld.

Opstellen woonvisie

Om de ambities waar te maken is het belangrijk om met een woonvisie de opgaven in te vullen. Dit is ook een belangrijk product voor de programmering en om afspraken te kunnen maken met de corporaties.

Kwaliteit (toelichting)

Voor het woonprogramma worden de volgende kaders en instrumenten ontwikkeld:

- Toetsingskader woningbouwplannen is ontwikkeling (medio 2024 gereed).
- Bouwsteen omgevingsvisie (kernenenveloppen) (is gereed).
- Kader voor prestatieafspraken met woningcorporaties (meerjarige afspraken worden in 2024 gemaakt).
- Weging instrumenten als: doelgroepenverordening, erfpacht, financieringsconstructies, koopconstructies, verkoop-onder-voorwaarden etc. (deze instrumenten worden in 2024 verder ingevuld).

Tijd (toelichting)

In de eerste helft van 2023 is een woonbehoefteonderzoek uitgevoerd en zijn gesprekken gevoerd met tal van stakeholders (o.a. dorps- en wijkraden, corporaties). De opstelling van de woonvisie heeft in de tweede helft van 2023 plaatsgevonden. Medio 2024 wordt aan de gemeenteraad de woonvisie ter vaststelling voorgelegd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
8. VHROSV					
8.2 BOUWEN EN WONEN	-11.177	-15.207	-26.384	-26.354	30
Baten					
8. VHROSV					
8.2 BOUWEN EN WONEN	9.736	15.683	25.419	25.798	379

Toelichting "Wat geeft het gekost?" (8.2)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Geen afwijking > € 100.000			
Baten			
Grondexploitatie	In de begroting is geen rekening gehouden met een eventuele winstneming op de bouwgrondexploitaties.		339

8.3 Beleidskaders

Regelgeving, beleidsstukken en verordeningen

Hierbij verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk:
<https://www.gemeentelandvancuijk.nl/verordeningen>

8.4 Beleidsindicatoren

Bouwen en wonen

Waarstaatjegemeente: Bouwen en wonen

9. Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene middelen en onvoorzien omvat alle baten en lasten die niet specifiek aan een programma toegerekend kunnen worden. Dit betreft bijvoorbeeld de algemene uitkering en niet-gebonden belastingen, zoals de onroerendezaakbelastingen (OZB).

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.1 ALGEMENE UITKERING	-35	-8	-44	-41	3
9.2 LOKALE HEFFINGEN	-1.541	143	-1.398	-1.289	109
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-7.553	-58.439	-65.992	-66.947	-955
9.4 TREASURY	-3.496	369	-3.128	-3.054	73
Totaal 9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	-12.626	-57.935	-70.561	-71.331	-770
Baten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.1 ALGEMENE UITKERING	172.177	9.493	181.669	184.080	2.411
9.2 LOKALE HEFFINGEN	26.322	-1.484	24.838	24.853	15
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-2.738	69.859	67.121	70.619	3.498
9.4 TREASURY	4.253	-612	3.641	3.145	-496
Totaal 9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	200.014	77.256	277.269	282.697	5.428
Saldo	187.388	19.320	206.708	211.366	4.658

9.1 Algemene uitkering

Algemene uitkering

Tot dit beleidsproduct behoort de algemene uitkering: de financiële afdracht van de rijksoverheid uit het gemeentefonds.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.1 ALGEMENE UITKERING	-35	-8	-44	-41	3
Baten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.1 ALGEMENE UITKERING	172.177	9.493	181.669	184.080	2.411

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (9.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Baten			
Algemene Uitkering	Bij de decembercirculaire 2023 hebben we via het gemeentefonds extra gelden gekregen. Deze konden niet meer verwerkt worden in de begroting 2023. Hier bent u via een raadsinformatiebrief (2024-RIB-15) over geïnformeerd.		2.411

9.2 Lokale heffingen

Lokale heffingen

Tot dit beleidsproduct behoren de OZB, parkeerbelastingen en belastingen die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.2 LOKALE HEFFINGEN	-1.541	143	-1.398	-1.289	109
Baten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.2 LOKALE HEFFINGEN	26.322	-1.484	24.838	24.853	15

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (9.2)

Er zijn geen afwijkingen > € 100.000

9.3 Overige baten en lasten

Overige baten en lasten

Tot dit beleidsproduct behoren overige baten en lasten die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-7.553	-58.439	-65.992	-66.947	-955
Baten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-2.738	69.859	67.121	70.619	3.498

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (9.3)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Correctie	Voor een project was twee keer budget opgenomen. Dit budget is daarom op dit programma niet besteedt.		357
Correctie investeringen 2023	Dit zijn investeringen waarbij de bijdrage niet juist is verantwoord. Deze wordt in 2024 gecorrigeerd.		100
Reserves	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.		1.483
Baten			
Verkoop gemeentelijke (snipper)gronden	In 2023 hebben er zich enkele incidentele verkopen van gemeentelijke (snipper) gronden voorgedaan.		180
Verkoop gemeentelijk vastgoed	In 2023 heeft zich een verkoop (incidentele opbrengst) voorgedaan van een gemeentelijke vastgoedobject.		287
Aanwending reserve gebouwenbeheer	Door temporisering onderhoud gemeentelijke vastgoed in verband met verduurzaming vallen de kosten lager uit. Dit tot gevolg dat ook de aanwending vanuit de reserve gebouwenbeheer lager uitvalt.		185
Reserves	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.		3.135

9.4 Treasury

Treasury

Tot dit beleidsproduct behoren posten die betrekking hebben op treasury.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.4 TREASURY	-3.496	369	-3.128	-3.054	73
Baten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.4 TREASURY	4.253	-612	3.641	3.145	-496

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (9.4)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Baten			
Rente	Wij zijn uitgegaan van een voorcalculatorisch rentepercentage van 1%. Door liquiditeitsoverschotten is de uiteindelijke renteomslag uitgekomen op 0,5%. Hierdoor hebben we minder rentelasten doorbelast naar andere beleidsvelden. Op deze beleidsvelden leidt dit uiteraard tot lagere lasten.		496

10. Overhead

10.1 Overhead

Overhead

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. De sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen, gericht op het realiseren van taken en doelen van een gemeente, wordt ook wel “bedrijfsvoering” genoemd. Onder de bedrijfsvoering vallen alle bedrijfsprocessen die ervoor zorgen dat een gemeente functioneert. Bedrijfsvoering gaat dus over de manier waarop een bedrijf of organisatie wordt bestuurd of beheerd. Het betreft de onderdelen:

- Inkoop.
- HRM.
- Juridische zaken.
- Digitale informatievoorziening (DIV).
- Informatievoorziening en automatisering.
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging).
- Secretariaten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
10. OVERHEAD					
10.1 OVERHEAD	-37.362	-3.355	-40.717	-41.235	-518
Baten					
10. OVERHEAD					
10.1 OVERHEAD	212	2.453	2.665	1.623	-1.042

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (10.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			

Personeel	De post Inhuur personeel is in 2023 niet bijgesteld. Op de andere programma's ontstaat een voordeel door onbenut personeelsbudget. Tevens is de storting voorziening voormalig personeel hoger dan voorzien.		1.045
ICT	Het budget voor Activiteit gerichte werkplekken is nog niet benut. Tevens zijn er minder uitgaven geweest bij de Multifunctionals -door het aflopen van het contract. Hierbij is gekozen om alleen een "fee" te betalen. Voor onderhoud waren de lasten lager. Dit is te wijten deels aan doorbelasting van ICT kosten naar andere taakvelden en deels omdat onderhoudskosten of in 2022 al zijn betaald of deels in 2024 zullen worden betaald.	965	
FRICTIE	Via de decemberrapportage 2023 zijn er teveel frictiegelden overgeheveld naar 2024. Dit zal gecorrigeerd worden in 2024.		809
Facilitaire zaken en Huisvesting	Als gevolg van een lagere doorberekening van de rente zijn de kapitaallasten lager.	251	
Baten			
HRM	Er zijn opbrengsten in verband met personele aangelegenheden ontvangen.	198	
Facilitaire zaken en Huisvesting	Bij een voormalige gemeente stonden nog bedragen opgenomen voor "nog te ontvangen SDE subsidies" De uiteindelijke afrekening leidt tot een negatieve bijstelling.		104
Reserve	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.		1.200

10.2 Beleidsindicatoren

Overhead

De volgende vijf indicatoren hebben betrekking op elementen van de overhead:

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Formatie	669	665	677
Bezetting	635	638	652
Apparaatskosten	36.979	39.610	39.936
* Externe inhuur	8.814	1.524	10.284
Overheadkosten	36.979	39.610	39.936

*Toelichting externe inhuur:

In de begroting is een budget geraamd voor ziekte van €1.524.000. In de realisatie van 2023 is er niet alleen ingehuurd vanwege ziekte. Deze inhuur werd gedekt vanuit budgetten vanuit de organisatie, die zijn overgeboekt naar deze post. Daarom is een toename zichtbaar. Dit cf. de werkwijze in de jaarstukken 2022.

11. Vennootschapsbelasting

11.1 Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd. Vanaf deze datum hebben alle voormalige gemeenten en BCA jaarlijks de Vpb-aangifte gedaan. Voor 2021 volgt de afwikkeling voor de voormalige gemeenten. Hierover is contact gelegd met de belastingdienst. Vanaf 2022 gaat de gemeente Land van Cuijk de aangifte doen en op hoofdlijnen worden alle activiteiten waar de gemeente Land van Cuijk optreedt als ondernemer en het winstoogmerk hanteert Vpb-plichtig. De belangrijkste activiteiten zijn grondexploitaties en grondverkoop, opbrengsten buitenreclame en verkoop van reststromen afval. De hoogte van de Vpb is nog niet bekend voor 2023 en volgende jaren. Indicatief hebben we onderstaande bedragen meerjarig opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
11. VENNOOTSCHAPSBELASTING					
11.1 VENNOOTSCHAPSBELASTING	-180	1.815	1.635	1.635	0

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (11.1)

Er zijn geen afwijkingen > € 100.000.

12. Onvoorzien

12.1 Onvoorzien

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
12. ONVOORZIEN					
12.1 ONVOORZIEN	-299	0	-299	0	299

Onvoorzien

Op basis van de BBV (Besluit begroting en verantwoording) en het Gemeentelijk Toezichtskader van de provincie, is het verplicht om een redelijk bedrag voor onvoorzien op te nemen. Het beleid voor de post onvoorzien moet nog worden opgesteld.

Toelichting "Wat heeft het gekost?" (12.1)

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Toelichting	Voordeel	Nadeel
Lasten			
Onvoorzien	De post onvoorzien is in 2023 niet benut.		299

Paragrafen

1. Lokale heffingen

Algemeen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn in artikel 10 een aantal eisen opgenomen waaraan deze paragraaf moet voldoen. Al deze eisen zijn in deze paragraaf opgenomen. Die eisen hebben tot doel meer transparantie in het besluitvormingsproces te bieden en daarmee een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden. Een ander doel is een betere vergelijkbaarheid van kosten en beleidsresultaten met andere gemeenten. Verder kan hiermee een versterkt inzicht in de financiële positie van de gemeenten worden bereikt.

Geraamde opbrengsten

In onderstaand overzicht zijn de geraamde opbrengsten 2023 van alle (niet gebonden) lokale heffingen. Ongebonden lokale heffingen, zoals de onroerende zaakbelastingen (OZB) en parkeerbelasting, rekenen we tot de algemene dekkingsmiddelen, omdat zij geen betrekking hebben op lasten van specifieke gemeentelijke dienstverlening in een inhoudelijk begrotingsprogramma.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Baten					
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN					
9.2 LOKALE HEFFINGEN	26.078	-1.350	24.728	24.666	-62

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De beleidskaders, dus ook die op het terrein van de lokale heffingen, zijn opgenomen in de programma's. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen. De beleidsuitgangspunten met betrekking tot de kostendekking en de daaraan gekoppelde tariefstelling moeten op grond van de BBV in deze paragraaf zelf worden opgenomen.

Overzicht op hoofdlijnen diverse heffingen

In deze paragraaf is inzichtelijk gemaakt, bij de berekening van tarieven van deze heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt geborgd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Voorts wordt vermeld wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling zijn en worden gehanteerd.

Hiervoor staan de heffingen die in onze gemeenten worden geheven. Deze zijn gebaseerd op

de Gemeentewet en de Wet milieubeheer en verder uitgewerkt in de belastingverordeningen. In dit onderdeel gaan wij met name in op de rioolheffingen, de reinigingsheffingen, de graf- en begrafenisrechten/lijkbezorgingsrechten en de leges. Volgens de toelichting op de BBV moet voor deze heffingen de kostendekking inzichtelijk worden gemaakt. De geraamde baten van deze heffingen mogen de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Anders gezegd: er mag geen “winst” worden gemaakt. Dat gebeurt ook niet.

Bij het opstellen van de tarieven en de leges wordt gebruikt gemaakt van de handreikingen Kostenonderbouwing uitgebracht door de VNG en de BBV-notitie Overhead. Bij het inzichtelijk maken van de kostendekking van riolering, afval en begraven dient een berekening te worden gemaakt op basis van de volgens BBV toe te rekenen overhead.

Onroerende-zaakbelastingen

Onroerende-zaakbelastingen worden geheven van eigenaren van woningen en niet-woningen en van gebruikers van niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2023 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2022.

Ten aanzien van de OZB is voor het belastingjaar 2023 geen (trendmatige) verhoging opgenomen en zijn de tarieven ook niet verhoogd met inflatiecorrectie. Bij de berekening van de tarieven is rekening gehouden met de nieuwe WOZ-waarden. Uitgangspunt hierbij is: stijgt de waarde, dan daalt het tarief, waarna de geraamde opbrengst gelijk blijft.

Rioolheffing

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- Rioolheffing is een bestemmingsheffing.
- Met de rioolheffing kan de gemeente naast de zorg voor het riool tevens voorzieningen bekostigen op de zorg voor het hemelwater en grondwater.
- Deze zorgtaken zijn destijds opgenomen in de door de vijf gemeenteraden vastgestelde verbrede gemeentelijke rioleringsplannen (VGRP's 2019-2023).
- Via storting en aanwending van de gevormde voorziening kunnen de tarieven gelijkmatig worden ingezet.
- De VGRP's 2019-2023 zijn budgettair verwerkt in de taakvelden in de programmabegroting 2023.
- Beoordeeld is welke kosten van activiteiten toerekenbaar zijn en daarmee kunnen worden verhaald via de rioolheffing.
- De BTW en de overheadkosten zijn extra comptabel toegerekend.
- De raming van de baten is tot stand gekomen op basis van historische opbrengsten, de ontwikkeling van het aantal belastingplichtigen en de tarieven 2023.
- In 2023 bedraagt de kostendekking op basis van de huidige tarieven 100% .

Hieronder volgt nog een overzicht ten aanzien van de berekening van de kostendekkendheid rioolheffing 2023.

Overzicht in de begroting		
Kosten taakveld (directe kosten + toerekenbare indirecte kosten -/- overhead -/- BTW)	8.397.218	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen (baatbelasting + huurinkomsten)	-17.947	
Netto kosten taakveld		8.379.271
Toe te rekenen kosten:		
Overhead (conform financiële verordening LVC 2022 Art. 13 lid 3)	1.398.675	
BTW	454.665	
		1.853.340
Totale kosten		10.232.612
Opbrengst heffingen + aanwending voorziening		-10.232.612
		0
Dekking		100%

Reinigingsheffingen

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- Reinigingsheffingen omvatten de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten.
- De afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen.
- Reinigingsrechten worden in rekening gebracht voor het op verzoek van belanghebbende ophalen van bedrijfsafval wat naar aard en omvang gelijkwaardig is aan huishoudelijke afvalstoffen.
- Beoordeeld is welke kosten van activiteiten toerekenbaar zijn en daarmee kunnen worden verhaald via de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht.
- De raming van de baten is tot stand gekomen op basis van historische opbrengsten, de ontwikkeling van het aantal belastingplichtigen en de tarieven 2023.
- De tarieven zijn voor 2023 niet verhoogd. De kostendekkendheid bedraagt 92%.

Hieronder volgt nog een overzicht ten aanzien van de berekening van de kostendekkendheid reinigingsheffingen 2023.

Overzicht in de begroting		
Kosten taakveld (directe kosten + toerekenbare indirecte kosten -/- overhead -/- BTW)	10.829.020	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-2.145.223	

(Opbrengsten afvalfonds)		
Netto kosten taakveld		8.683.797
Toe te rekenen kosten:		
Overhead (conform financiële verordening LvC 2022 Art. 13 lid 3)	494.532	
BTW	2.063.708	
		2.558.240
Totale kosten		11.242.037
Opbrengst heffingen		-10.307.237
		934.800
Dekking		92%

Graf- en begrafenisrechten / lijkbezorgingsrechten

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- De rechten worden geheven voor diensten die verband houden met het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen.
- Bij het streven naar een verbetering van de kostendekking wordt permanent beoordeeld of de tarieven in de pas blijven lopen met de regionale tarieven.
- Het aantal begravingen neemt af ten opzichte van het aantal crematies.
- Verhoging van de tarieven kan leiden tot nog minder begravingen.
- Beoordeeld is welke kosten van activiteiten toerekenbaar zijn en daarmee kunnen worden verhaald via de graf- en begrafenisrechten.
- De BTW is waar van toepassing extra comptabel toegerekend.
- De raming van de baten is tot stand gekomen door historische opbrengsten, de ontwikkeling van de aantallen en de tarieven.

Hieronder volgt nog een overzicht ten aanzien van de berekening van de kostendekkendheid graf- en begrafenisrechten 2023.

Overzicht in de begroting		
Kosten taakveld (directe kosten + toerekenbare indirecte kosten -/- overhead -/- BTW)	418.754	
Netto kosten taakveld		418.754
Toe te rekenen kosten:		
Overhead (conform financiële verordening LvC 2022 Art. 13 lid 3)	124.882	
		124.882
Totale kosten		543.636

Opbrengst grafrechten		-288.069
		255.566
Dekking		53%

Leges

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- De tarieven zijn vooral gebaseerd op historische ervaringscijfers waarbij de gemiddelde tijdsbesteding, indien meetbaar, de basis vormt.
- Voor de berekening van de directe en indirecte kosten (overhead) zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd zoals die bij de rioolheffing, reinigingsheffingen en de graf- en begrafenisrechten.
- Als het om heel geringe aantallen gaat is aansluiting gezocht bij landelijk gangbare tarieven.
- Gelet op het maatschappelijk belang en/of de aard van de instelling of vereniging heeft de raad besloten voor een aantal diensten vrijstelling te verlenen.
- Door de Rijksoverheid zijn wettelijke legestarieven voorgeschreven die daarmee qua tariefstelling niet beïnvloedbaar zijn door gemeentelijke kostenberekeningen.
- De Rijksoverheid hanteert voor rijbewijzen en reisdocumenten wettelijke maxima.
- De raming van de baten is een resultaat van de historische opbrengsten, de ontwikkeling van de aantallen en de tarieven.
- Voor de legesbaten omgevingsvergunningen is de raming gecompliceerder. Bij incidentele grote bouwprojecten kan toerekening van de bate aan het incidentele jaar tot schommelingen leiden. Mocht blijken dat er structureel (3 jaar) meer leges worden ontvangen dan geraamd dan zal dat – in relatie tot de kosten van het in behandeling nemen – eventueel moeten worden vertaald in lagere tarieven.

In deze paragraaf moet op grond van het BBV een overzicht van baten en lasten (2023) worden opgenomen per hoofdstuk van de tarieventabel. Ook dient voor zover mogelijk de kostendekking per hoofdstuk worden gepresenteerd. Zoals bekend beoordeelt de belastingrechter uitsluitend de kostendekking op het niveau van de totale legesopbrengsten (toets artikel 229b Gemeentewet).

Lokale lastendruk

Hieronder volgt een overzicht van de gemiddelde lokale lastendruk in 2023 voor iedere eigenaar / bewoner en huurder van een gemiddelde woning in de gemeente Land van Cuijk onderscheiden naar een meerpersoons- of eenpersoonshuishouden. Deze lasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen, de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing. Voor het belastingjaar 2023 zijn de tarieven van de hierboven genoemde heffingen ten opzichte van de tarieven 2022 niet verhoogd. De bedragen zijn naar beneden afgerond op hele euro's.

Berekening belastingdruk per huishouden in euro's (afhankelijk van definitieve besluitvorming)	2022	2023	Vershil 2022 met 2023
Eigenaar/bewoner (gemiddeld) Meerpersoonshuishouden	€	€	€

Onroerende-zaakbelasting (OZB)	357	357	0
Afvalstoffenheffing	214	214	0
Rioolheffing eigenaar	117	117	0
Rioolheffing gebruiker	125	125	0
Totaal	813	813	0
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten t.o.v. 2022			0%
<i>Eigenaar/bewoner (gemiddeld) Eenpersoonshuishouden</i>	€	€	€
Onroerende-zaakbelasting (OZB)	357	357	0
Afvalstoffenheffing	214	214	0
Rioolheffing eigenaar	117	117	0
Rioolheffing gebruiker	65	65	0
Totaal	753	753	0
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten t.o.v. 2022			0%
<i>Huurder (gemiddeld) Meerpersoonshuishouden</i>	€	€	€
Afvalstoffenheffing	214	214	0
Rioolheffing gebruiker	125	125	0
Totaal	339	339	0
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten			0%
<i>Huurder (gemiddeld) Eenpersoonshuishouden</i>	€	€	€
Afvalstoffenheffing	214	214	0
Rioolheffing gebruiker	65	65	0
Totaal	279	279	0
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten			0%

De gemeente Land van Cuijk staat momenteel (2023) op de ranglijst van de gemiddelde woonlasten op plaats 105 van de 342 gemeenten waarbij nummer 1 de goedkoopste is.

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige over te weinig financiële middelen beschikt, kan kwijtschelding worden verleend. De kwijtscheldingsnormen in Land van Cuijk zijn zo ruim als wettelijk is toegestaan. Vermogensbestanddelen en onverantwoord bestedingsgedrag kunnen kwijtschelding in de weg staan.

Het aanvragen van kwijtschelding is in veel gevallen eenvoudig. Dat kan desgewenst digitaal via het belastingloket van de gemeente met DigiD. Men hoeft dan geen uitgebreid inlichtingenformulier in te vullen en minder verplichte bijlagen mee te sturen. Voor de burger betekent dit dat zij veel minder gegevens hoeven te verstrekken.

De gemeente laat het Inlichtingenbureau een uitgebreide toets doen. Dit is een overheidsinstantie die daar helemaal voor is uitgerust. Het Inlichtingenbureau toetst of de aanvrager in aanmerking komt voor automatische kwijtschelding. Is dat niet het geval, dan

ontvangt de gemeente zoveel mogelijk detailinformatie terug. Op die manier is de controle op rechtmatige verstrekking van kwijtschelding beter gewaarborgd. Als er een belemmering is om automatisch kwijtschelding te verlenen (bijvoorbeeld door vermogen of het bezit van meerdere motorvoertuigen), dan zal de aanvrager nadere informatie worden gevraagd.

Actuele ontwikkelingen

Harmonisatie belastingverordeningen

Binnen twee jaar na datum herindeling moet (eventuele) harmonisatie van andere belastingverordeningen plaatsvinden. In 2023 zijn de hieronder genoemde (belasting)verordeningen geharmoniseerd dan wel samengevoegd tot één verordening Land van Cuijk:

- verordening toeristenbelasting;
- Graf- en begrafenisrechten;
- kwijtschelding;
- Reclamebelasting.

Omgevingswet en leges

De beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023 is niet gehaald. De wijzigingen als gevolg van een eventuele inwerkingtreding van de wet voor het heffen van leges voor bijvoorbeeld het afgeven van een omgevingsvergunning kon derhalve in 2023 derhalve nog achterwege blijven. De Omgevingswet is inmiddels met ingang van 1 januari 2024 inwerking getreden en de legesverordening 2024 is hierop aangepast..

Verruiming vermogensnorm kwijtschelding .

De Kamer nam de vorige kabinetsperiode een motie aan over het verruimen van de vermogensnorm bij kwijtschelding van de lokale belastingen, zodat mensen een kleine financiële buffer hebben. De minister van BZK heeft geregeld dat de vermogensnorm met maximaal € 2.000 werd opgehoogd. Hiervoor is op 16 september 2022 een nieuwe Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden vastgesteld. Deze verruiming is inmiddels opgenomen in de gemeentelijke verordening Kwijtschelding en werkt terug tot 1 januari 2022.

Onderzoek naar eenvoudiger, sneller en beter waarderen van woningen

Binnen de VNG loopt een meerjarig gemeentelijk samenwerkingstraject getiteld: Samen Organiseren. Daar wordt bekeken of processen die alle gemeenten uitvoeren eenvoudiger / sneller / beter kunnen worden uitgevoerd. De uitvoering van de Wet WOZ is zo'n proces. In dat kader is een project opgestart met de focus op het modelmatig waarderen van woningen. Het project wordt ondersteund door de VNG en gefinancierd vanuit het fonds GGU (Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering). Binnen het project is een aantal pilots opgestart zoals Artificial Intelligence (Ai) in de Wet WOZ. Hebben Ai, locatiegegevens en Automated Valuation Models ons iets te bieden bij modelmatige waardebeoordeling van woningen? Er loopt nog steeds een aantal experimenten waarin de computer via machine learning de waarde bepaalt op basis van bepaalde factoren. Die 'schaduwwaarderingen'

worden naast de traditionele modellen gelegd om te zien of er verschillen zijn. Uiteindelijk wil de Waarderingskamer er naartoe dat uitvoeringsorganisaties gebruikmaken van een aantal AI-modellen, waarmee de taxateur ondersteund kan worden.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

Het weerstandsvermogen van de gemeente geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt (de financiële weerbaarheid), de mogelijkheid voor de gemeente om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat het bestaande beleid daarvoor hoeft te worden aangepast en geeft de robuustheid van de financiële positie van de gemeente aan. Het in stand houden van voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen. Het kan en mag niet zo zijn dat, wanneer er sprake is van tegenvallers, de normale bedrijfsvoering en de uitvoering van het vastgestelde beleid dusdanig onder druk komen te staan, dat van een normale of gewenste uitvoering geen sprake meer kan zijn. Bekend mag zijn dat het ontwikkelen en uitvoeren van beleid niet mogelijk is zonder risico's aan te gaan. In de dagelijkse bedrijfsvoering liggen per definitie risico's besloten. Zowel financiële als niet-financiële risico's. Van belang is een goed systeem van risicomanagement om bewust en gecaluleerd om te gaan met risico's en planmatig maatregelen te treffen om deze risico's zoveel mogelijk weg te nemen of te verminderen.

De gemeente Land van Cuijk wil als gemeente risicobewust werken door op een gestructureerde wijze risico's te inventariseren, te accepteren of te beheersen en te rapporteren. De nota Risicomanagement Land van Cuijk draagt hieraan bij door helderheid te verschaffen over de beleidsregels en verantwoordelijkheden om risicobewust te kunnen werken. Daarnaast wordt er in deze nota aandacht besteed aan de verplichte onderdelen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

De nota Risicomanagement is in het najaar 2023 vastgesteld. De beleidsregels uit deze nota zijn zoveel als mogelijk worden toegepast in de jaarrekening 2023. De risico-inventarisatie inclusief score is echter nog niet afgerond. Voor inventarisatie van de risico's in de jaarrekening 2023 is gekozen voor een top twaalf risico's op basis van een inventarisatie van meest voorkomende risico's in gemeentelijke risicoparagrafen 2018-2021 door de VNG aangevuld met enkele lokale 'hoofdpijndossiers'.

2. Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Dit is wenselijk, omdat je een risico met structurele gevolgen niet wilt dekken met incidentele middelen en anderzijds voor een incidenteel risico geen structurele maatregelen wilt nemen.

Conform de Nota Risicomanagement Land van Cuijk worden de volgende onderdelen tot de weerstandscapaciteit gerekend:

a. Begrotingsruimte (structureel)

De meerjarenbegroting van de gemeente moet structureel en reëel in evenwicht zijn. Als de begroting en meerjarenraming sluit met een positief saldo, is er sprake van begrotingsruimte. Vanwege de ingreep van het kabinet in het gemeentefonds vanaf 2026 adviseert de VNG voor 2026 en 2027 een realistische begroting in beeld te brengen met waarschijnlijk duidelijke tekorten. De gemeente Land van Cuijk heeft dit advies opgevolgd, waardoor de meerjarige begrotingsruimte nihil is.

b. Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog aanwezig is tussen de huidige opbrengst en de maximaal toegestane belastingopbrengst. Hierbij kijkt de gemeente Land van Cuijk alleen naar de OZB. De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2023 is vastgesteld op 0,1729. Het gewogen gemiddelde percentage 2023 voor de gemeente Land van Cuijk bedraagt 0,1405. Derhalve bedraagt de ruimte 0,0324% van de totale waarde woningen+ waarde niet-woningen gebruikers+ waarde niet-woningen eigenaren (totaal 17.907.073.000) is € 5.802.000.

c. Resultaat jaarrekening 2023 (incidenteel) bedraagt € 23.450.000

d. Algemene reserve

De Algemene reserve is onderdeel van het eigen vermogen en is gevormd uit overschotten uit de exploitatie en is in principe vrij aanwendbaar. In de op 6 april 2023 vastgestelde Nota Reserves en voorzieningen Land van Cuijk wordt het doel van de algemene reserve als volgt omschreven: de reserve vormt een algemene buffer c.q. weerstandsvermogen. De Algemene reserve bedraagt per 31-12-2023 € 66.802.000 .

e. Stille reserves

Stille reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen, welke niet in de balans tot uitdrukking komen. Het gaat hierbij om bezittingen die geen boekwaarde hebben maar wel een marktwaarde. Het Gemeentelijk ToezichtKader 2020 geeft kaders voor de toerekening van stille reserves voor de weerstandscapaciteit. Conform de Nota Risicomanagement Land van Cuijk worden alleen de (verpachte) landbouwgrond toegerekend tot de weerstandscapaciteit met een onderscheid tussen lang en korte verpachting. Deze gronden zijn duidelijk geregistreerd, goed verhandelbaar, zijn goed te waarderen en tasten het functioneren van de gemeente bij verkoop niet aan.

Op basis van cijfers van de ASR bedraagt de gemiddelde grondprijs van bouw- en grasland in onze regio op € 7,10 per m². Voor lange verpachting wordt uitgegaan van waarde van 60% van deze grondprijs en voor korte verpachting een waarde van 70%. In 2023 bedroeg het areaal 1.314 hectare lange verpachting en 376 hectare korte verpachting. De waarde van de stille reserve wordt hiermee bepaald op € 74.664.000.

Hiermee komt de structurele weerstandscapaciteit 2023 op € 5.802.000 en de incidentele weerstandscapaciteit 2023 op € 164.916.000, is totaal op € 170.718.000.

3. Risico's

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is naast de weerstandscapaciteit ook inzicht nodig in de omvang van de risico's waarmee in de begroting geen rekening is gehouden en waarvoor geen verzekeringen zijn afgesloten.

Zoals eerder is vermeld is de nota Risicomanagement Land van Cuijk in het najaar 2023 vastgesteld. De risico-inventarisatie inclusief score is echter nog niet afgerond. Voor inventarisatie van de risico's in de jaarrekening 2023 is gekozen voor een top twaalf risico's op basis van een inventarisatie van meest voorkomende risico's in gemeentelijke risicoparagrafen 2018-2021 door de VNG aangevuld met enkele lokale 'aandacht dossiers'.

1. Grondbeleid en ruimtelijke ontwikkelingen

Achter het vaak genoemde risico van grondexploitatietekorten gaan meerdere maatschappelijke uitdagingen schuil. In de eerste plaats de krapte op de woningmarkt en de landelijke gestuurde bouwopgave. Ook zaken zoals de Omgevingswet, de verduurzamingsopdracht en de stikstofproblematiek raken het gemeentelijk grondbeleid. Grondbeleid – zoals vastgelegd in de nota Grondbeleid Land van Cuijk – is geen doel op zich maar een middel. Het is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren.

De gemeente dient een passend financieel weerstandsvermogen op te bouwen voor de risico's van grondexploitaties. Risico's door het effect van vertraging van de opbrengsten, het effect van een lagere indexering van de opbrengsten, het effect van stijging van de rente.

Een mogelijke methode van risicoberekening is de hantering IFLO-norm van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Deze norm is een snelle en eenvoudige manier om het minimaal noodzakelijke weerstandscapaciteit te bepalen. De norm bestaat uit 2 elementen:

- 10% van de boekwaarden van de exploitaties;
- 10% van de nog te maken kosten in deze exploitaties.

2. De digitalisering en informatieveiligheid

De toenemende digitalisering biedt zowel kansen als bedreigingen. Kansen zijn dat een gemeente de dienstverlening en de taken efficiënter en gebruiksvriendelijker kan vervullen. De bedreigingen komen neer op het kunnen weerstaan van cybercriminaliteit, geen goede gegevensbescherming en/of langdurige uitval van systemen.

Een cybercrisis is iedere (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie-) systeem of informatiedienst die de maatschappelijke continuïteit, openbare orde en veiligheid bedreigt of verstoort.

Mogelijke (financiële) risico's

Bij ransomware: wel of niet betalen van het losgeld (kan onder andere effect en effectduur beïnvloeden);

Inhuur: inschakelen forensische experts en digitale experts van buiten;
Vrijgeven systeem: duur van monitoring van het systeem na (mogelijke) infectie ten opzichte van het vrijgeven van het systeem;
Herstel systemen: kosten tot herstel getroffen systemen;
Uitschakeling (nog niet getroffen) systemen: uitschakelen van systemen en/of applicaties waardoor bepaalde bedrijfsprocessen stilvallen met als doel isolatie, maar met als gevolg onduidelijke keteneffecten;
Voortgang dienstverlening: dienstverlening valt stil vanuit getroffen en nog niet getroffen systemen.
Datalek van privacygevoelige informatie.
Iedere gemeente behoort te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Overheid (BIO). Dit is het minimumniveau van maatregelen dat dient te zijn geïmplementeerd.

De onzekerheid op de mogelijke financiële impact van inbreuken op de integriteit, vertrouwelijkheid en beschikbaarheid van gegevens is in het algemeen, dus niet voor een specifiek geval, bijzonder groot. Daarom wordt dit risico voorlopig opgenomen voor 10% van de ICT-kosten 2023 in het weerstandsvermogen.

3. Energie- en andere transities

Gemeenten hebben een cruciale rol in de energietransitie. De energietransitie en de klimaatdoelen kennen meerdere stippen aan de horizon, zoals een halvering van de broeikasgassen (2030) of van het aardgas af (2050). Het rijk heeft voor deze transities geen expliciete taakstelling opgelegd, maar heeft gekozen voor een meerjarige programmatische aanpak met landsdekkende integrale regionale energie strategieën (RES). De besluitvorming over deze strategieën vindt plaats via het Omgevingsbeleid van rijk, provincies en gemeenten.

De gemeente Land van Cuijk heeft binnen de RES Noordoost Brabant een opgave afgesproken om vóór 2030 een vastgestelde hoeveelheid duurzame elektriciteit opwek gerealiseerd te hebben. Daarnaast heeft de raad de ambitie om in 2045 een klimaatneutraal Land van Cuijk te zijn. Riskante innovaties, dure pilots en oplopende prijzen voor fossiele bronnen en investeringen in duurzaamheid zijn voorbeelden van gebeurtenissen waar deze transitie voorlopig nog mee te maken zal krijgen. Dit risico wordt voorlopig opgenomen voor 10% van de energietransitiekosten 2023 in het weerstandsvermogen.

4. Gemeenschappelijke regelingen (verbonden partijen)

Elke gemeente heeft te maken met gemeenschappelijke regelingen. De invloed die een gemeente erop kan uitoefenen verschilt per partij.

Cao en prijsontwikkelingen werken over het algemeen door in de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Conform artikel 15 BBV dient in de paragraaf verbonden partijen de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente opgenomen te worden. In dit artikel wordt ook een relatie gelegd met artikel 11 BBV (Weerstandsvermogen).

Op basis van de begroting 2023 bedragen de kosten gemeenschappelijke regelingen in de gemeente Land van Cuijk in 2023 € 14.861.000.

5. Het sociaal domein

Het sociaal domein omvat het geheel aan ondersteunende sociale voorzieningen voor de lokale samenleving. De gemeente voert uit wat in onder meer de Jeugdwet (JW), de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Participatiewet (PW) wordt voorgeschreven. Voor het sociaal domein gelden binnen deze beleidskaders onzekerheden aan zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. Het betreffen open eind regelingen waarbij de uitgaven niet altijd beheersbaar zijn. Naast risico in de ontwikkeling van het aantal zorgvoorzieningen geldt ook hier het inflatie-risico. Binnen de Participatie geldt daarnaast dat de uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Tenslotte geldt dat de middelen die het Rijk beschikbaar stelt aan de gemeenten voor deze taken ter discussie staan en dat zorgt voor onzekerheden aan de inkomstenkant.

Als risico houden we rekening met een financieel risico van 2% op prijs en 2% op volume aan van de werkelijke kosten 2023.

6. Grote (infrastructurele) projecten

Een project betekent per definitie risico-gestuurd werken, gefaseerd, met tussentijdse mijlpalen en een duidelijk eindresultaat. De meeste grote projecten zijn complex qua uiteenlopende belangen, tijdsduur en technologische zekerheid. De huidige cumulatie van ontwikkelingen maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen, schaarste aan energiebronnen en -dragers en beperkingen als gevolg van de milieu- en stikstofproblematiek. Hierdoor kunnen projecten veel duurder worden en kan de uitvoering vertraging oplopen.

In de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met een extra stijging van 10% over de openstaande investeringssom per 31-12-2023.

7. Rentestijging

De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De oplopende rente zorgt er momenteel voor dat geld lenen duurder wordt, terwijl tegelijkertijd de inflatie historisch hoog is en investeringen meer kosten.

8. Gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds kende de afgelopen jaren veel fluctuaties. De verschillende crisis situaties hebben effect gehad op de rijksuitgaven. De “trap op-trap af” systematiek in de algemene uitkering werkt deze fluctuaties in de hand, terwijl gemeenten behoefte hadden aan stabiliteit. De discussie rondom de herverdeling heeft ook onrust veroorzaakt. Dit heeft geleid tot het inbouwen van meer stabiliteit in de algemene uitkering van de komende jaren. De “trap op-trap af” systematiek is losgelaten en gemeenten hebben meer duidelijkheid over herverdelingseffecten.

In de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk staat dat gemeenten er vanaf 2027 structureel geld bij krijgen en dat het kabinet voornemens is om het accres goed te regelen. Deze nieuwe financieringssysteem moet echter nog nader worden uitgewerkt. Ook blijven voor gemeenten in de jaren vanaf 2026 grote kortingen in de boeken staan: in 2026 een daling van circa € 3 miljard ten opzichte van 2025. Onderdeel daarvan is de opschalingskorting van ongeveer € 700 miljoen. Dit zet de gemeentelijke uitvoering van wettelijke taken én de haalbaarheid van de grote maatschappelijke opgaven onder druk. Één punt afwijking in de uitkeringsbasis levert een mutatie op van afgerond € 130.000. De Meicirculaire 2023 laat voor de periode 2024-2027 een gemiddeld negatief effect zien van € 2.187.000 per jaar voor de gemeente Land van Cuijk.

9. Arbeidsmarkt/Organisatie

Eén van de belangrijkste uitdagingen binnen de gemeente Land van Cuijk is het vasthouden van de balans tussen de ambities van het bestuur, de financiële middelen en de capaciteit in de organisatie (zowel kwalitatief als kwantitatief).

De arbeidsmarkt is zeer krap, nieuw personeel werven blijft de komende periode moeilijk. Deze krapte zal waarschijnlijk voorlopig aanhouden. Dat noopt ons anders te kijken naar de arbeidsmarkt en het werven van nieuwe medewerkers. Een andere uitdaging is de stijging van het langdurig ziekteverzuim.

Deze ontwikkelingen brengen het risico met zich mee dat de voorgenomen ambities niet of niet met hetzelfde tempo kunnen worden gerealiseerd. Inhuur van personeel kost aanzienlijk meer dan eigen personeel. Dit risico wordt ingeschat op 10% van de salariskosten personeel 2023.

10. Schadestaatsprocedure faillissement scheepswerf

Deze latente schadeclaim kan (potentieel) een financieel risico voor de gemeente opleveren. Hoe groot dit risico is, is helaas onduidelijk. De advocaat van de curator die het faillissement van de scheepswerf (de scheepswerf is al in 2011 failliet gegaan) heeft al meermaals aangekondigd een zg. schadestaatsprocedure te starten. De gemeente moet hiertoe worden gedagvaard. Eerder is namelijk door de Hoge Raad geoordeeld dat de voormalige gemeente Grave aansprakelijk is voor het faillissement van de scheepswerf. In een aparte dagvaardingsprocedure (de schadestaatsprocedure dus) moet vervolgens worden vastgesteld hoe veel de schade vervolgens bedraagt. Inmiddels is een opgave gedaan van de schade en vindt hierover overleg plaats met de curator. Een schadestaatsprocedure is nog niet gestart. Namens de gemeente is een advocaat van AKD als ondersteuning aangetrokken.

11. Garantstellingen

De gemeente heeft zich in het verleden garant gesteld voor een aantal geldleningen. De meeste garantstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Waarborgfonds Eigen Woningen. Bij problemen worden deze fondsen als eerste aangesproken. Onze gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft de zogenaamde achtervang. Hierbij is het risico aanzienlijk gereduceerd. Op dit moment bedraagt het saldo van de gegarandeerde leningen circa € 289.000.000. Hiervan is het overgrote gedeelte overgegaan naar de waarborgfondsen sociale woningbouw € 287.000.000. De overige verstrekte gegarandeerde geldleningen bedragen € 2,5 mln.

12. Klimaatrisico's

Bij natuurrampen en/of extreem weer kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan door wateroverlast, storm, droogte en brand die niet door de verzekering worden gedekt. Waar we de laatste jaren daarnaast steeds meer mee te maken krijgen is aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade door insecten en ziekte.

13. Mogelijke nabetalingsclaim

Bij de rechtbank Oost-Brabant loopt momenteel een gerechtelijke procedure tussen de gemeente Land van Cuijk en een private partij inzake de nabetalingsclaim verwerving gronden Dommelsvoort door de voormalige gemeente Cuijk. De uitkomst van deze gerechtelijke procedure staat nog niet vast. De rechtbank laat momenteel een deskundigenonderzoek uitvoeren.

Bovenstaande risico's leiden tot een totaal financieel risico van € 42.769.000. Uitgaande van een zekerheidspercentage van 90% leidt dit tot een benodigde weerstandscapaciteit van € 38.492.000 .

4. Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt landelijk uitgedrukt in een verhoudingsgetal, de weerstandsratio. De ratio wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (het totaal aan verwachte risico's).

De weerstandsratio Land van Cuijk jaarrekening 2023: $170.718.000 / 38.492.000 = 4,44$

Onderstaande waarderingstabel is opgenomen in de Nota Risicomanagement Land van Cuijk:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Als beleidsregel is in de Nota Risicomanagement opgenomen: de ratio van het weerstandsvermogen dient minimaal uit te komen op het waarderingcijfer B (ruim voldoende) volgens de waarderingstabel. Indien de ratio lager uitvalt dan B, wordt er een plan aan de raad voorgelegd om de beschikbare weerstandscapaciteit te vergroten en/of de benodigde weerstandscapaciteit te verlagen.

Conclusie: de ratio weerstandsvermogen van de gemeente Land van Cuijk 2023 jaarrekening is uitstekend.

5. Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basis-set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening. Het betreft de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote en deze gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte
- Grondexploitatie
- Belastingcapaciteit

Doel van deze kengetallen is om u op eenvoudige wijze inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen	Jaarverslag 2022	Begroting 2023	Jaarverslag 2023
Netto schuldquote	39%	94%	37%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	35%	90%	32%
Solvabiliteitsratio	43%	27%	45%
Structurele exploitatieruimte	11%	0%	5%
Grondexploitatie	8%	10%	7%
Belastingcapaciteit	90%	90%	86%

De netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) is lager dan begroot doordat er minder schulden zijn dan begroot, doordat er minder is geïnvesteerd dan begroot.

De solvabiliteit is positiever dan begroot. Dat wordt veroorzaakt doordat het eigen vermogen hoger is dan werd begroot. De stijging van het eigen vermogen wordt veroorzaakt door positieve rekeningresultaten van de jaren 2022 en 2023.

De overige kengetallen zijn ongeveer gelijk aan de begroting.

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt tussen de 0% en 100%. Matig is tot 130% en daarna is dit slechter.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage hoe beter. Dit cijfer ligt doorgaans rond de 30% bij gemeenten.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de

grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting (OZB). Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Hoe hoger dit percentage, hoe beter.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Hoe lager dit percentage hoe beter. De belastingdruk binnen de gemeente Land van Cuijk ligt onder het landelijke gemiddelde.

Positie gemeente Land van Cuijk

In de Nota Risicomanagement Land van Cuijk is een methode vastgesteld om de kengetallen in samenhang te beoordelen. Op deze wijze kan een totaal oordeel worden gegeven over de financiële positie van de gemeente Land van Cuijk in vergelijking met voorgaande jaren. Ook kan de financiële positie worden vergeleken met andere gemeenten.

Kengetal	Jaarverslag 2023	Score	Toelichting
Netto gecorrigeerde schuldquote	32%	30	Meerjarig laat dit kengetal een licht dalende trend zien. De score 2023 is conform de streefwaarde "minst risicovol". Ten opzichte van de begroting 2023 is dit kengetal in de jaarrekening beduidend lager. Dit wordt met name veroorzaakt door latere uitvoering investeringen.
Solvabiliteitsratio	45%	27	Meerjarig laat dit kengetal een licht stijgende trend zien. De score 2023 is conform de streefwaarde "neutraal". Ten opzichte van de begroting 2023 is dit kengetal in de jaarrekening beduidend hoger. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere algemene reserve.
Grondexploitatie	7%	15	Meerjarig laat dit kengetal een licht dalende trend zien. De score 2023 van "minst risicovol" is beter dan de streefwaarde "neutraal". Ten opzichte van de begroting 2023 is dit kengetal in de jaarrekening licht lager. Dit wordt met name veroorzaakt door de lagere grondpositie als gevolg van verkopen.
Structurele exploitatieruimte	5%	10	De score 2023 van "minst risicovol" is beter dan de streefwaarde "neutraal". Ten opzichte van de begroting 2023 is dit kengetal in de jaarrekening hoger. Dit wordt veroorzaakt door het rekeningresultaat 2023.
Belastingcapaciteit	86%	5	Meerjarig laat dit kengetal een licht dalende trend zien. De score 2023 is conform de streefwaarde "minst risicovol". Ten opzichte van de begroting 2023 is dit kengetal lager. Dit wordt veroorzaakt doordat de woonlasten landelijk sterker zijn gestegen dan de woonlasten Land van Cuijk.
Totaalcijfer		87	De laatst bekende landelijke score betreft de score over de jaarrekening 2022. Deze bedroeg gemiddeld 85 punten. Voor gemeenten in de grootteklasse 50.000-100.000 bedroeg de gemiddelde score in 2022 84 punten. De gemeente Land van Cuijk scoort ten opzichte van deze gemiddelden licht hoger. Hiermee laat de financiële positie van de gemeente Land van Cuijk in 2023 wederom een goed jaar zien zonder bijzondere uitschieters (noch positief, nog negatief). De streefwaarde van 78 punten uit de Nota Risicomanagement Land van Cuijk is ruimschoots gehaald.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud komen op diverse programma's voor. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid.

Het betreft onderhoud van kapitaalgoederen voor:

- Wegen
- Openbare verlichting
- Groen en Spelen
- Riolering
- Gebouwen
- Civiele objecten

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader, het uit het beleid voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Openbare ruimte

De openbare ruimte wordt intensief gebruikt en is steeds belangrijker als ontmoetings- en verblijfsplek. De gebruikers van deze openbare ruimte verwachten dat deze aantrekkelijke is en aansluit op de behoeften.

We staan voor een complexe opgave om de groeiende druk op onze wegen, pleinen en parken op een duurzame en zo kostenefficiënte wijze in te richten en te beheren. De grote vraagstukken zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, grondstoffenschaarste en gezondheid hebben een sterke relatie met het beheer van de openbare ruimte.

De komende decennia staat ook de nieuwe gemeente Land van Cuijk voor grote vervangingsopgaven. De grootste groei van de dorpen vond plaats in de naoorlogse periode. Veel gebouwen, infrastructuur en beplantingen uit die tijd moeten worden vernieuwd of vervangen. Deze vervangingsopgave is een grote kans voor vernieuwing en de verbinding met opgaven als energie -en warmtetransitie en bijdragen aan een klimaatadaptieve leefomgeving.

De kwaliteit van de openbare ruimte, en daarmee ook het beheer, is van groot belang voor de lokale economie en de leefbaarheid in de kernen. Deze kwaliteit is middels het IBOR-plan in 2023 vastgesteld, in het kader van het harmoniseren van de diverse beheer- en beleidsplannen.

Wegen

In 2023 is het beheerplan wegen, als onderdeel van het integrale beheerplan (IBOR), vastgesteld. Het kwaliteitsniveau waar volgens gewerkt wordt betreft niveau B, met uitzondering van de centrumgebieden, waar A-niveau geldend is.

Op basis van de gehouden globale visuele inspectie, als nulmeting, is het beheerplan opgesteld en vastgesteld.

We richten ons verder op een integrale aanpak om zoveel mogelijk werk met werk te kunnen maken. Denk daarbij aan combinatie met rioleringswerkzaamheden, verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid, werkzaamheden nutsbedrijven en woningbouwprojecten.

Openbare verlichting

In 2023 is het beheerplan openbare verlichting, als onderdeel van het integrale beheerplan (IBOR), vastgesteld.

Het beheerplan voorziet de komende jaren in onderhoud aan de bestaande openbare verlichting, maar zeker ook in het verder verduurzamen van de verlichting door de verouderde armaturen te vervangen door LED-verlichting. Daarnaast wordt de verlichting in de nachtelijke uren gedimd volgens een vastgesteld dimregime.

Openbaar Groen en Spelen

In 2023 zijn de beheerplannen groen en speelvoorzieningen, als onderdeel van het integrale beheerplan (IBOR), vastgesteld. Voor wat betreft groen wordt gewerkt volgens kwaliteitsniveau B, met uitzondering van de centrumgebieden, hier is A-niveau geldend. Voor de speelvoorzieningen geldt dat de objecten schoon, heel en veilig moeten zijn.

Vanuit de beheerplannen wordt uitvoering gegeven aan het dagelijks onderhoud aan het groen en aan de speelvoorzieningen, maar ook aan het vervangen (reconstructie) van groen en het vervangen van speelvoorzieningen. Bij de vervangingsopgave wordt ingezet op het combineren van werkzaamheden door een integrale aanpak. Te denken valt hierbij aan vervanging riolering en wegen of het inzetten op klimaatadaptieve maatregelen.

Gebouwen

In 2023 is het beheerplan gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Het beheerplan voorziet de komende jaren in het onderhoud van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Aansluitend is gestart met de inventarisatie van de beschikbare meerjaren onderhoudsplanningen (MJOP's) van de gemeentelijke accommodaties en zijn reeds verschillende MJOP's geactualiseerd. Tot slot is de routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed door uw raad vastgesteld.

Riolering

In 2023 is het water- en rioleringsprogramma (WRP) voor de gemeente Land van Cuijk opgesteld en vastgesteld door de raad. In dit plan is vastgelegd hoe we ervoor zorgen dat we aan de (water)zorgplichten voldoen, welke kosten ermee zijn gemoeid en welke inzet van financiële en personele middelen hiervoor nodig is. De speerpunten voor de komende planperiode zijn H2S-bestrijding en het op orde brengen van de data. Volledige en juiste data is voorwaarde om regenwatervisies per kern te kunnen opstellen en hydraulische berekeningen te kunnen doorvoeren voor de kernen waar nog geen stresstest/wateroverlast-berekening voor is gemaakt.

Civiele objecten

In 2023 is het beheerplan civiele objecten, als onderdeel van het integrale beheerplan (IBOR), vastgesteld. Voor de civiele objecten (bruggen, viaducten, tunnels, etc.) geldt dat deze schoon, heel en veilig moeten zijn.

De basis voor het beheerplan civiele objecten was een globale visuele inspectie, welke inzicht heeft gegeven in de staat van de de objecten. Vanuit het beheerplan is klein onderhoud uitgevoerd en zijn de voorbereidingen gestart om een aantal civiele objecten te gaan vervangen in 2024.

4. Financiering

Algemeen

Deze paragraaf vloeit voort uit bepalingen van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet beoogt het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden en het beheersen van financiële risico's. Voor de gemeente Land van Cuijk is deze regelgeving vertaald in een 'treasurystatuut' dat door de gemeenteraad is vastgesteld op 3 januari 2022.

Treasuryfunctie

In het treasurystatuut worden allereerst het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd. Deze worden vervolgens geconcretiseerd voor verschillende deelgebieden van treasury: risicobeheer, gemeentefinanciering en kasbeheer. Daarna worden de organisatorische randvoorwaarden van de treasuryfunctie weergegeven. Daarbij ligt het accent op de helderheid betreffende de verdeling van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Tot slot worden de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te maken en te houden.

De treasuryfunctie van onze gemeente dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.

- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, valutarisico's, kredietrisico's en interne liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van de financiële verordening.

Risicobeheer

De financiële risico's bestaan uit renterisico's, koersrisico's, valutarisico's, interne liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

De Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) geeft een aantal verplichte elementen aan die het risico beperken. In het door de raad vastgestelde Treasurystatuut wordt aangegeven hoe de gemeente Land van Cuijk deze wet in de praktijk toepast. Het doel van dit statuut is, naast het beperken van deze risico's, het verhogen van een slagvaardig beleid bij het aantrekken respectievelijk het uitzetten van gelden. Een belangrijke eis uit de Wet FIDO is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (voorzichtig) dient te zijn. De gemeente Land van Cuijk heeft geen beleggingen die niet in het verlengde van de publieke taak liggen.

Renterisico

Bij de inwerkingtreding van de Wet FIDO is het begrip 'renterisiconorm' ingevoerd. De renterisiconorm beoogt een zodanige opbouw van de leningenportefeuille, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen wordt beperkt. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen.

Koers- en valutarisico

Van koersrisico is sprake als financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Sinds de invoering van het schatkistbankieren kunnen koersrisico's alleen nog worden gelopen over uitzettingen zonder hoofdsomgarantie van vóór de invoeringsdatum.

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet bij de schatkist of bij andere overheden. Dit gebeurt in vastrentende waarden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's. Onze gemeente heeft deze uitzettingen niet, waardoor koersrisico's niet aan de orde zijn. Valutarisico's worden door onze gemeente uitgesloten. Er worden uitsluitend leningen verstrekt, aangegaan of gegarandeerd in euro's. Aandelen worden in de balans opgenomen tegen de nominale waarde, waardoor er geen koersrisico's worden gelopen.

Kredietrisico

De gemeente gaat leningen aan, zet middelen uit en verleent garanties uitsluitend ten behoeve van de publieke taak. Uitzettingen geschieden uitsluitend aan tegenpartijen die aan

de in het treasury statuut genoemde eisen voor kredietwaardigheid voldoen. Daardoor worden kredietrisico's beperkt.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico's doen zich bijvoorbeeld voor wanneer de gemeente gelden voor een bepaalde periode heeft uitgezet en gedurende de looptijd van de uitzetting blijkt dat de gelden (onverwacht) nodig zijn voor het doen van een investering. Dit kan tot gevolg hebben dat de gemeente (tijdelijk) een lening moet aantrekken of tussentijds een uitzetting moet verkopen. In beide gevallen kan dit negatieve financiële gevolgen hebben. Door een (meerjarige) liquiditeitsplanning ontstaat inzicht in de behoefte aan liquide middelen dan wel in het overschot aan liquide middelen. In 2023 hebben zich geen liquiditeitsrisico's voorgedaan.

Kasgeldlimiet

Om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken is in de Wet FIDO de kasgeldlimiet opgenomen. Dit houdt in dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten bij aanvang van het jaar. In 2023 zijn er geen kasgelden aangetrokken waardoor de limiet voor ons niet van toepassing is geweest.

Renterisiconorm

Voor de lange termijn wordt de renteonzekerheid uitgedrukt in het renterisico. In de Wet Fido is een renterisiconorm voor decentrale overheden vastgelegd. Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten met het risico van snel oplopende rentelasten.

De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Uit de berekening van de huidige renterisiconorm, zoals hieronder weergegeven, blijkt dat voor het jaar 2023 de renterisiconorm niet is overschreden.

Bedragen x €1.000

Renterisiconorm 2023		
Stap	Variabelen renterisico(norm)	2023
1	Renteherzieningen	
2	Aflossingen	12.152
3	Renterisico (1 + 2)	12.152
4	Renterisiconorm	54.347

5a = 4 > 3	Ruimte onder renterisiconorm	42.195
5b = 3 > 4	Overschrijding renterisiconorm	n.v.t.
Berekening		
renterisiconorm		
4a	Begrotingstotaal	271.733
4b	Percentage regeling	20%
$4 = 4a \times 4b / 100$	Renterisiconorm	54.347

Schatkistbankieren

Op basis van de Wet Verplicht schatkistbankieren zijn decentrale overheden (o.a. gemeenten) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist bij het Ministerie van Financiën aan te houden. Dit houdt in dat geld en vermogen niet bij banken en instellingen buiten de schatkist mogen worden gehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. Dit verplicht schatkistbankieren is ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen.

Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen, is er een drempelbedrag dat buiten de rijks-schatkist mag worden gehouden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting, Voor 2023 is dit drempelbedrag voor onze gemeente € 5.435.000.

Met onze huisbankier de BNG is de afspraak gemaakt dat dagelijks banksaldi boven een bedrag van € 250.000 worden overgeboekt naar de schatkist zodat wij in ruime mate voldoen aan de Wet Verplicht schatkistbankieren.

Financiering

Het financieringsbeleid is er op gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met "kort geld" te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat noodzakelijk is. Wij streven ernaar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen.

De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt van kortlopende en langlopende financieringsmiddelen zijn ook medebepalend voor het moment waarop een lening wordt aangetrokken. In 2023 hebben wij geen langlopende- en kortlopende geldleningen afgesloten .

Rentetoerekening

De commissie BBV heeft in 2017 een rentenotitie uitgebracht waarin men adviseert om het renteschema uit deze notitie op te nemen in de financieringsparagraaf. In onderstaand overzicht wordt hierdoor o.a. inzicht gegeven in de rentelasten en het renteresultaat.

Bedragen x €1.000

Rente-omslagberekening: Rekening 2023	Bedrag
Externe rentelasten	
-korte financiering	
-lange financiering	2.873
-rentebaten	-990
	1.883
Rente grondexploitatie	-386
Rente projectfinanciering	0
	-386
Saldo door te rekenen externe rente	1.497
Rente voorzieningen	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.497
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	1.515
Rente resultaat	18

5. Bedrijfsvoering

Algemeen

De paragraaf Bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens betreffende bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning en control en de interne controle) en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede het welslagen van onze dienstverlening.

Ook in het jaar 2023 zijn verdere kaders gesteld om te komen tot een wendbare, innovatieve en betrouwbare organisatie waarin de opgaven vanuit de kernen centraal staan en er goed wordt samengewerkt.

Personeel

De medewerker als drijvende kracht voor de (door)ontwikkeling van de organisatie, is het uitgangspunt van onze beleidsvisie "het Land van Cuijk ontwikkelt door 2022-2025". Jaarlijks

wordt gewerkt met een uitvoeringsplan vanuit de thema's goed werkgeverschap, leiderschap, veranderkracht en vitaliteit.

Op basis van het organisatiebrede project strategische personeelsplanning (SPP) is de capaciteitsbehoefte (kwantitatief en kwalitatief) vastgesteld. Uitgangspunt daarbij was het bij de herindeling vastgestelde functieboek (664,85 Fte). Op basis van de uitkomsten van SPP gaat het in totaal over een gefaseerde formatie uitbreiding, over een periode van twee jaar, van maximaal 76 fte. Deze uitbreiding is noodzakelijk om alle wettelijke taken en ambities naar behoren te kunnen uitvoeren, sinds de herindeling 2022. Dit is mede door de verschuiving en toename van Rijkstaken en opgaven naar de gemeente.

De invulling van de vacatures hangt natuurlijk samen met de beschikbaarheid van gekwalificeerde mensen op de arbeidsmarkt. Neemt niet weg dat wij het goed doen als werkgever. Door positieve PR en een sterk werkgeversmerk leveren de wervingsacties voor de nieuwe vacatures voldoende respons op.

In 2024 en 2025 zullen we naast instroom ook gaan inzetten op doorstroom. Zo wordt ingezet op een verdere professionalisering van onze ontwikkel- en opleidingsaanbod aan medewerkers. Dit zal o.a. bestaan uit een breed opleidingsaanbod in onze (digitale) leeromgeving 'Leerland van Cuijk'. Organisatieontwikkeling blijft een belangrijk speerpunt. Daarbij hoort het verder investeren in de uitwerking van de organisatiestructuur, opgave- en activiteitgericht werken van belang. Er zijn al diverse programma's ingezet om dit te ondersteunen.

Dienstverlening en huisvesting

Als gemeente Land van Cuijk verbinden we ons aan de kernwaarden betrouwbaar, innovatief en wendbaar. Deze kernwaarden zijn bepalend voor het imago van de organisatie. Door de kernwaarden in onze dienstverlening toe te passen, blijven we geloofwaardig. Uiteindelijk blijven we steeds op zoek naar manieren waarop we onze dienstverlening kunnen verbeteren.

De nadruk in het dienstverleningsconcept inclusief het uitvoeringsplan lag op het doorontwikkelen van de dienstverlening. Het continu verbeteren van de kwaliteit van onze (digitale) dienstverlening vraagt om het continu meten op alle contactkanalen, producten en processen. De antwoorden uit de verschillende onderzoeken geven waardevolle inzichten in de aspecten waar de organisatie gewaardeerd wordt en waar klanten en/of medewerkers juist ruimte zien voor verbetering. Hiermee zetten we in op de doelstelling om situationeel op zoek te gaan waar dienstverlening nog beter kan en tegelijkertijd geeft het inzicht in hoe betrouwbaar, innovatief en wendbaar we zijn. Om de kernwaarden goed in te zetten en toe te (blijven) passen is het structureel investeren nodig in expertise en middelen. Daarnaast is de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening en online communicatie van belang. In het vastgestelde uitvoeringsplan dienstverlening 2023-2024 staan de concrete acties.

Voor de centrale huisvesting van de organisatie, door het uitbreiden en vernieuwen van het gemeentehuis Land van Cuijk te Boxmeer, heeft uw raad in mei 2022 het krediet beschikbaar gesteld. In 2023 heeft de aanbesteding plaatsgevonden, in oktober 2023 is gestart met de werkzaamheden. Naar verwachting kan de oplevering van het gemeentehuis Land van Cuijk

eind 2024 plaats vinden. De ingebruikname zal dan in het eerste kwartaal van 2025 aan de orde zijn.

Informatiebeveiliging en privacy

De gemeente beschikt over waardevolle en privacygevoelige gegevens. Het is van belang dat die gegevens goed worden beschermd. We vergroten onze grip hierop door te werken met een Control Framework (CFW), dit hebben we in 2023 verder uitgerold in de organisatie. Daarnaast blijven we jaarlijks toetsen via ENSIA. Beide toetsingsmethoden laten zien hoe de stand van zaken is en waar verbetering nodig is.

Een aantal processen is getoetst via Data Protection Impact Assessments (DPIA's), voor meerdere overlegtafels en samenwerkingen is met het opstellen privacy protocollen gestart en er worden regelmatig verwerkersovereenkomsten afgesloten met leveranciers. Dit zijn allemaal documenten die inzicht geven in de verwerking van persoonsgegevens binnen een proces en welke maatregelen zijn getroffen voor een veilige werkwijze.

Bewustwording is een doorlopend punt van aandacht, omdat veel staat of valt met zorgvuldig en bewust werken. Door middel van een verplichte e-learning voor alle medewerkers en een roadshow langs alle teams over informatiebeveiliging en privacy is hier in 2023 aandacht aan besteed.

Inkoop

De gemeente Land van Cuijk werkt voor wat betreft inkoop en aanbesteden volgens de Aanbestedingswet 2012 die is ingaan op 1 juli 2016. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Land van Cuijk (vastgesteld in uw raad van 29 september 2022) is dan ook een uittreksel van voornoemde wetgeving. Wel is er in het eigen beleid extra aandacht voor specifieke items waar rekening mee gehouden dient te worden. Denk hierbij aan het kansen bieden aan de lokale en regionale economie. Tevens is er aandacht voor social return, duurzaamheid en circulariteit. Deze laatste drie onderwerpen worden door de desbetreffende teams nader uitgewerkt in beleidsplannen. Zodra deze zijn vastgesteld maken deze plannen integraal onderdeel uit van het inkoopproces.

Interne controle

In het jaar 2023 is door uw raad het normenkader ende aangepaste financiële verordening vastgesteld. Vanuit het interne controleplan is er op basis van gegevensgerichte controle de verbijzonderde interne controle (VIC) uitgevoerd en zijn de volgende processen gegevensgericht gecontroleerd: Participatiewet, WMO, Jeugd, Belastingen, Vergunningen, Burgerzaken, Subsidies, Inkoop en aanbestedingen, Grex-en, Verhuur en Personeel. Daarnaast heeft de interne controle zich met name gericht op de eerste rechtmatigheidsverantwoording door het college en zijn we stappen aan het zetten om gedurende de komende twee jaar door te groeien van gegevensgericht naar procesgericht.

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan de projectenkalender en een aantal speerpunten welke zijn opgenomen in de projectenkalender Informatie en ICT. Deze zijn in lijn met de opgestelde Informatievisie Land van Cuijk.

Om in te kunnen spelen op de ontwikkelingen en bijbehorende uitdagingen van de huidige informatiesamenleving is in 2023 het Programmaplan Datagedreven Werken vastgesteld. Hierin beschrijven we de huidige situatie, het beoogde toekomstbeeld (ambities) en de randvoorwaarden omtrent Datagedreven Werken. Aan de uitvoeringskant zijn verschillende informatieproducten opgeleverd, zoals het dashboard Melddesk (openbare meldingen), het dashboard SPP (Strategische Personeelsplanning), het NIP dashboard (Nationale Isolatie Aanpak) en het dashboard Vergunningverlening (met sturingsinformatie en kwaliteitscontroles op de data met betrekking tot Vergunningen). Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor een inspiratiebijeenkomst rondom Datagedreven Werken in maart 2024, waarbij alle medewerkers van de gemeente op een laagdrempelige manier worden geïntroduceerd op het thema.

In 2023 hebben we ook stappen gezet die de ontwikkeling van een datawarehouse (DWH) mogelijk moeten maken. Zo hebben we een datamodel geselecteerd dat wij gaan toepassen om samenwerking met andere gemeentes te bevorderen (het Gemeentelijk Gegevensmodel). Daarnaast is besloten welke tooling wij gaan gebruiken om het DWH op te bouwen.

ICT-Belastingapplicatie

Als gevolg van de herindeling per 1 januari 2022 zijn de belastingadministraties van de vijf voormalige gemeenten geconverteerd naar één belastingapplicatie. Vanuit de belastingapplicatie worden de jaarlijkse belastingopbrengsten via een geautomatiseerde koppeling ter verantwoording aangeboden aan de financiële administratie. Geconstateerd is dat deze “koppeling” niet in alle gevallen correct heeft gewerkt en dit tot dubbele boekingen heeft geleid. In samenwerking met de softwareleverancier is dit probleem opgelost en zijn de dubbele boekingen gecorrigeerd. De huidige problemen zijn louter technisch van aard en zullen op korte termijn worden opgelost door de softwareleverancier.

Informatiebeheer

In 2023 hebben we stappen gezet om de grip op de te beheren (digitale) overheidsinformatie te verbeteren. Toegankelijke en betrouwbare overheidsarchieven zijn immers essentieel voor een goed bestuur, alsmede voor de controle op het bestuur en de verantwoording naar de samenleving. Binnen het project zaakgericht werken hebben we in 2023 onder meer ingezet op de gebruiksvriendelijkheid van het zaakstelsel, het optimaliseren van trainingen en handleidingen voor medewerkers, het werven van ambassadeurs en het creëren van draagvlak. Dit blijft ook in 2024 een aandachtspunt. Verder is er in 2023 een uitvoeringsplan kwaliteitsborging informatiebeheer opgesteld waardoor het beheer op de kwaliteit van de opgeslagen archiefwaardige informatie in het zaakstelsel Join Zaak & Document beter is te monitoren. Om overzicht te krijgen op de informatieopslag organisatie breed, worden samen met de beheerders van alle applicaties

informatiebeheerplannen ingevuld. Dit onderwerp is een speerpunt vanuit het toezicht door de provincie Noord-Brabant en de inventarisatieronde dient in 2024 te zijn afgerond.

Voor de analoge archieven is een start gemaakt met het wegwerken van archiefachterstanden van de voormalige gemeenten. Daarnaast dienen in 2024 een aantal archiefblokken van de voormalige gemeente overgebracht te worden naar de archiefbewaarpplaats (BHIC). Er is een archiefbewerkingplan opgesteld en er is in 2023 een start gemaakt met de bewerking van deze archiefblokken.

Financiën

In 2023 zijn we verder gegaan om de processen te optimaliseren voor zowel de interne als de externe dienstverlening en de verdere verfijning van onze financiële cijfers ten behoeve van (interne) managementinformatie.

In 2023 is een pilot gestart met het stellen van (technische) vragen via onze P&C software Pepperflow. Dit is samen met de auditcommissie opgestart, uitgevoerd en geëvalueerd om een mogelijk vervolg te krijgen voor onze P&C producten in 2024 en verder. Doorontwikkeling voor het opstellen en publiceren van P&C, om te raad te voorzien van de juiste, tijdige en overzichtelijke informatie, gaat in 2024 plaatsvinden.

Fraude en onregelmatigheden

In 2023 is er gestart met een risicoanalyse op het gebied van frauderisicobeleid en misbruik en oneigenlijk gebruik. Dit vloeit voort uit de vastgestelde financiële verordening, zijnde artikel 14 lid 2. Het frauderisicobeleid en de frauderisicoanalyse zijn vastgesteld op 13 december 2023 in de directie en op 2 april 2024 door het college.

Het beoogde doel is om het overkoepelende beleid en de belangrijkste uitgangspunten bij de voorkoming en de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en fraude van gemeentelijke regelingen en eigendommen vast te leggen. Het totaal biedt een kader voor controle en sancties, benoemt welke risicogebieden er zijn en hoe het frauderisicobeleid in de bedrijfsvoering kan worden vorm gegeven door middel van het treffen van beheersmaatregelen.

Voor het jaar 2024 zijn er 16 aanbevelingen gedaan om te komen tot een verdere professionalisering van dit frauderisicobeleid en de uitvoering daarvan. De aanbevelingen hebben met name betrekking op het opstellen van richtlijnen en procedures binnen diverse teams. Deze aanbevelingen staan per verantwoordelijk team benoemd in het stuk dat op 2 april 2024 is vastgesteld door het college. De controle op de uitvoering daarvan is belegd bij het team rechtmatigheid en advies.

In het jaar 2023 zijn er geen onvolkomenheden aangetroffen en kan er gesteld worden op basis van de gehouden risicoanalyse dat de organisatie al behoorlijk in controle is op dit onderdeel.

Inleiding

In de jaarrekening hebben wij de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met betrekking tot de begrotingsonrechtmatigheden. In de financiële verordening heeft de gemeenteraad met het college van burgemeester en wethouders afgesproken dat begrotingsonrechtmatigheden vanaf € 100.000 (rapportagegrens) in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht. Naast deze toelichting gaan wij hieronder in op de bevindingen van het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van onze gemeente. Daarnaast geldt het door de gemeenteraad op 28 september 2023 vastgesteld normenkader en het Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) beleid als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting. Het gaat hierbij om de exploitatie, investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand komen. De onder- en overschrijding op baten en onderschrijdingen op lasten in de programmarekening zijn tot stand gekomen in de periode tussen de laatste tussentijdse rapportage en de jaarrekening. In lijn met artikel 6 van de financiële verordening zijn deze daardoor rechtmatig.

Bij onze controles voor het begrotingscriterium hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd die uitkomen boven de verantwoording- en rapportagegrens.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Bij onze controles voor het voorwaarden criterium hebben wij een onrechtmatigheid geconstateerd die uitkomt boven de verantwoording- en rapportagegrens.

Bedragen x €1.000

Bevinding	Bedrag	Toelichting	Maatregel
Aanbesteding energie	81	Door een spoed aansluiting, noodzakelijk voor opvang Oekraïners, is een aanvullend contract energie afgesloten naast het lopende energie contract (zelfde aanbieder). Omdat dit contract op korte termijn moest worden afgesloten was het niet mogelijk aan te sluiten bij het lopende contract of om de geldende	In het vervolg, eventueel met terugwerkende kracht, aansluiten op bestaande contracten of een aanbestedingsprocedure volgen.

		aanbestedingsregels te volgen. Hierdoor is dit deel van het contract niet rechtmatig afgesloten. Overigens is het afzonderlijke contract goedkopere dan het afgesloten raamcontract hierdoor is er minder uitgegeven dan dat we bij het lopende raamcontract zouden zijn aangesloten.	
Hogere subsidie uitkering dan door college was beschikbaar	150	Het college heeft de afspraken met de stichting over de hoogte van de subsidie vastgelegd in een contract. Dit contract benoemt de mogelijkheid voor 'bijstellen' van de subsidie, echter geldt daar wel de normale mandaat en autorisatie procedures. De aanvraag voor de additionele € 150.000 subsidie is ten onrechte niet vooraf aan het college voorgelegd.	Er zijn aanvullende steekproeven uitgevoerd waarmee is vastgesteld dat het een incident betrof. Voor 2024 is een addendum op de bestaande overeenkomst opgesteld waarin meer middelen beschikbaar zijn
Onderhoud elementverharding	202	Deze lasten zijn gemaakt o.b.v. een gunning welke afliep per ultimo 2022 (initiële periode van de gunning betrof 2018 t/m 2020, met de optie tot verlenging voor 2 jaar waarvan gebruik is gemaakt). In 2023 had hier echter een aanbestedingsprocedure voor opgestart moeten worden, daardoor zijn deze kosten onrechtmatig.	Betreffende team gewezen op de te doorlopen procedures en tevens verwezen naar de interne opleiding (Leerland van Cuijk) inkopen en aanbesteden.
Aanlevering jaar verantwoording door subsidieontvanger heeft niet tijdig plaats gevonden.	0	Door omstandigheden heeft een subsidieontvanger de jaarverantwoording te laat ingediend (4,5 maand later). Hierdoor is niet voldaan aan de gezamenlijke afspraken die ten grondslag liggen aan de subsidieverstrekking. Er zijn geen signalen dat de subsidie ten onrechte is verstrekt, de omstandigheden die door de subsidieontvanger zijn genoemd zijn herkenbaar en begrijpelijk.	De verantwoording op korte termijn beoordelen om te beoordelen of subsidie definitief kan worden toegekend. Aan subsidieontvanger aangeven dat volgend jaar verantwoording tijdig moet worden ingediend.
Heronderzoeken PW	0	In 3 gevallen van lopende algemene bijstand hebben al meer dan 5 jaar geen heronderzoek meer heeft plaatsgevonden. Vanwege de drukte na de herindeling is prioriteit gegeven aan nieuwe aanvragen en risicovolle gevallen.	In 2024 is gestart met een heronderzoeksplan waarbij voor alle lopende dossiers een rechtmatigheidsonderzoek en/of een servicegesprek inzake bestaanszekerheid gepland wordt.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik heeft betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. Bij onze controles voor het M&O criterium hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd die uitkomen boven de verantwoording- en rapportagegrens, waaronder fraude door medewerkers van de gemeente Land van Cuijk.

6. Verbonden partijen

Algemeen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke dito risico's is het gewenst dat in de begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Het is niet de bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee de

gemeente op enigerlei wijze verbonden is. Het criterium is daarom gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang (artikel 1 lid d BBV) wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Met een financieel belang (artikel 1 lid c BBV) wordt bedoeld: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Overzicht verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regeling	Programma	Gemeenschappelijke regeling	Vennootschappen en coöperaties	Stichtingen en verenigingen
Euregio Rijn-Waal	3	X		
Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)	7	X		
Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant - bestuur	6	X		
Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)	1	X		
GGD Hart voor Brabant	6	X		
Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN)	1	X		
Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost	6	X		
GR voor het toezicht op het openbaar onderwijs	4	X		
Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant	4	X		
Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord	6	X		
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost	1			X
Bank Nederlandse gemeenten	1		X	
Brabant Water	1		X	
Regio Noord-Oost Brabant	3			X
Agrifood Capital	3			X
Regionaal Bedrijvenpark Laarakker	3		X	
Enexis Holding N.V.	3		X	
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	3		X	
CSV Amsterdam BV	3		X	

Bijzondere ontwikkelingen

Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Het doel van deze wetswijziging is het versterken van de positie van de raden bij besluitvorming door gemeenschappelijke regelingen. Een ander doel is de controlerende rol van de

gemeenteraad te versterken. Dit gebeurt deels door bestaande bevoegdheden aan te passen. De wet biedt ook nieuwe instrumenten aan voor de raad.

Een deel van deze wijzigingen volgt direct uit de wet en gold meteen op 1 juli 2022. Een aanpassing van de GR is hiervoor niet nodig. De wet schrijft voor dat de andere wijzigingen binnen twee jaar, uiterlijk op 1 juli 2024, opgenomen moeten zijn in de GR. Een aantal gemeenschappelijke regelingen en de coördinatiegemeente Meierijstad hebben het voortouw genomen om samen een plan van aanpak te maken voor de invoering van de gewijzigde Wgr. In de raadsinformatiebrief RIS 2023-RIB-131 d.d. 28 juni 2023 bent u hierover geïnformeerd.

Motie Kritisch op gemeenschappelijke regelingen

In de raadsvergadering van 6 juli 2023 is de motie "Kritisch op- gemeenschappelijke regelingen" aangenomen. In deze motie verzoekt de gemeenteraad het college:

1. om in het vervolg zowel in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regelingen als in haar eigen besluitvorming kritischer te zijn op de kosten bij gemeenschappelijke regelingen en
2. in raadsvoorstellen over P&C stukken van gemeenschappelijke regelingen een meerjarig overzicht van de kosten voor onze gemeente en de effecten hiervan op ons begrotingssaldo toe te voegen.

Het college zal deze motie conform uitvoeren in 2024 bij de behandeling van de Kadernota's en Begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen.

Centrumregelingen

De gemeente Land van Cuijk neemt deel aan twee centrumregelingen, te weten Centrumregeling WMO Brabant Noordoost en centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant. De Wet gemeenschappelijke regelingen kent vijf (publiekrechtelijke) samenwerkingsverbanden: Openbaar lichaam, Bedrijfsvoeringsorganisatie, Gemeenschappelijk orgaan, Centrumregeling en Regeling zonder meer. Bij een centrumregeling worden bestuursbevoegdheden van het ene gemeentebestuur gemandateerd aan en uitgeoefend door het gemeentebestuur van een andere gemeente. Een centrumregeling vereist geen nieuwe organisatie; er is anders dan bij het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie en het gemeenschappelijk orgaan geen sprake van verzelfstandiging. Er is ook geen sprake van een eigen rechtspersoonlijkheid. Derhalve vallen de centrumregelingen niet onder de verbonden partijen.

Verbonden partijen en rechtmatigheidsverantwoording

De meeste vormen van samenwerking bij verbonden partijen hebben een eigenstandige verantwoordingsplicht. Bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van het college kan worden beïnvloed door niet-rechtmatig handelen van een instelling, waarmee de gemeente is verbonden indien:

- In de regeling, statuten, oprichtingsakte of overeenkomst is geregeld dat voorwaarden aan de bijdrage zijn verbonden waaraan de instelling zich moet houden om niet gehele of gedeeltelijke vermindering van de bijdrage van de gemeente te krijgen;

- De verbonden partij een mandaat heeft om namens en met gemeentelijke middelen geld te besteden, waarbij de gemeente feitelijk opdrachtgever is;
- De verbonden partij een eigen rechtspersoonlijkheid heeft en een aanbesteding verricht terwijl deze verbonden partij binnen de gezagsstructuur van de gemeente werkzaamheden verricht voor de gemeente;
- De verbonden partij geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft en de opdracht daarmee feitelijk is verstrekt door de gemeente.

Wij constateren dat alle verbonden partijen van de gemeente Land van Cuijk een eigenstandige verantwoording hebben ten aanzien van het rechtmatig handelen en geen van de hierboven 4 omstandigheden zich voordoen. De gemeente handelt derhalve niet onrechtmatig als de verbonden partij onrechtmatig handelt. Bij het Werkvoorzieningsschap heeft de gemeente een verantwoordingsplicht richting Rijk in het kader van de Participatiewet. Hier zijn rechtmatigheidsaspecten aan de orde die van belang zijn voor de gemeentelijke verantwoording rechtmatigheid.

Bij de beoordeling van de jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen zullen wij in alle gevallen aandacht besteden aan de rechtmatigheidsverantwoording van de betreffende gemeenschappelijke regeling.

Euregio Rijn-Waal

Algemene informatie			
Programma:	3. Economie, Recreatie en Toerisme		
URL:	https://www.euregio.org/		
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilisen		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur Euregioraad door Marieke Moorman, Maarten Jilisen, Marcel van den Elzen en Jochem Jacobs.			
Openbaar belang			
De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ongeveer 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.			
De belangrijkste risico's			
Niet van toepassing			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente	24.498	24.498	18.625

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Algemene informatie	
Programma:	7. Milieu
URL:	https://www.odbn.nl

Verantwoordelijk bestuurder:	David Sölez		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door David Sölez.			
Openbaar belang			
De omgevingsdienst voert voor de deelnemende gemeenten en de provincie taken uit op het gebied van omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een schone, leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.			
De belangrijkste risico's			
Iedere organisatie loopt natuurlijk risico's. De omgevingsdienst streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te ondervangen door het treffen van beheersmaatregelen, de benodigde verzekeringen af te sluiten en/of buffers te vormen voor niet voorzienbare financiële tegenvallers. Aan het begin van 2021 is een nieuwe actualisatie van het risicoprofiel van de omgevingsdienst uitgevoerd. Hierbij zijn alle financiële risico's meegenomen die, na het nemen van beheersmaatregelen, nog steeds een mogelijke financiële impact hebben die niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden. Eventuele risico's die afgedekt zijn door middel van een verzekering, een getroffen voorziening of een specifiek aangewezen bestemmingsreserve, zijn buiten beschouwing gelaten. Bij het bepalen van de impact van het risico is rekening gehouden met de kans van optreden van het risico. De impact van het risico wordt daardoor bepaald door de ingeschatte financiële jaaromvang te vermenigvuldigen met de kans van optreden. Daar waar een risico mogelijk een meerjarig effect heeft, is uitgegaan van het principe dat de financiële impact in één jaar vermenigvuldigd is met twee, vanuit het principe dat twee jaar doorgaans voldoende is om maatregelen te nemen om de financiële impact van het risico te beperken of te verwerken in de begroting. Per risico zijn de genomen beheersmaatregelen opgenomen en is inzicht gegeven in de financiële omvang, kans van optreden en impact van het risico. In de begroting 2023 is als nieuw risico aangedragen <i>Prijsstijgingen als gevolg van onrust in de wereld</i> . Toegenomen risico's zijn: externe ontwikkelingen als gevolg van politieke besluitvorming, juridische uitspraken en maatschappelijke veranderingen, niet realiseren opdrachtvolume en onevenredige stijgende inhuur tarieven.			
Financieel belang	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente	3.143.491	3.725.015	3.816.849
Eigen vermogen per 1-1	10.127.000	9.040.000	9.040.000
Eigen vermogen per 31-12	9.040.000	8.010.000	9.262.000
Vreemd vermogen per 1-1	11.379.000	10.920.000	10.920.000
Vreemd vermogen per 31-12	10.920.000	10.885.000	12.329.000
Resultaat	988.000	106.200	992.000

Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant - bestuur

Algemene informatie	
Programma:	6. Sociaal domein
URL:	https://www.wvs-nb.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	Willy Hendriks - van Haren
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijk belang	
Gemeenten zijn (indirect) eigenaar/aandeelhouder van IBN. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningsschap. Sinds 2019 is er een nieuwe governance structuur operationeel. Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door Willy Hendriks - van Haren.	
Openbaar belang	

Het Werkvoorzieningsschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningsschap is namens elf gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.			
De belangrijkste risico's			
De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente	23.466	24.248	24.248
Eigen vermogen per 1-1	26.986.00	27.004.000	27.004.000
Eigen vermogen per 31-12	27.004.000	27.004.000	26.067.000
Vreemd vermogen per 1-1	1.848.000	2.837.000	1.054.000
Vreemd vermogen per 31-12	1.054.000	2.837.000	180.000
Resultaat	-192.000	0	-938.000

Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Algemene informatie			
Programma:	1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid		
URL:	https://www.bhic.nl		
Verantwoordelijk bestuurder:	Marieke Moorman		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
De gemeente Land van Cuijk is niet vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.			
Openbaar belang			
Het Brabants Historisch Informatie Centrum heeft een wettelijke taak en een maatschappelijke opgave. De wettelijke taak bestaat uit het goed, geordend en toegankelijk beheren voor het Rijk, de aangesloten gemeenten, de aangesloten waterschappen en de provincie van de archieven die aan het BHIC zijn overgedragen. Dit alles volgens de Archiefwet en de daaruit voortvloeiende richtlijnen. De maatschappelijke opgave is de verbreiding van de kennis van de Brabantse geschiedenis.			
De belangrijkste risico's			
Uitgangspunt blijft dat binnen het beschikbare budget wordt gebleven en dat nieuw beleid budgettair neutraal wordt gerealiseerd. Belangrijkste risico's zijn gerelateerd aan de bijdragen van de participanten en prijsstijgingen.			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente	334.500	354.200	354.200
Eigen vermogen per 1-1	1.444.000	1.576.000	1.576.000
Eigen vermogen per 31-12	1.576.000	1.397.000	1.621.476
Vreemd vermogen per 1-1	1.210.000	1.100.000	1.100.000

GGD Hart voor Brabant

Algemene informatie			
Programma:	6. Sociaal domein		
URL:	https://www.ggdhvb.nl		
Verantwoordelijk bestuurder:	Willy Hendriks - van Haren		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door Marieke Moorman en Willy Hendriks - van Haren.			
Openbaar belang			
De GGD geeft uitvoering aan de wet Publieke Gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio Oost-Brabant vallende 19 gemeenten. Het doel van de GGD is om mensen gezonde kansen te bieden om alles uit hun leven te halen. Het beleid van de GGD richt zich op de publieke en preventieve gezondheid; de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te bewaken, beschermen en bevorderen, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Daarbij hebben ze extra aandacht voor mensen die meer hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze kwetsbaar zijn of zorg mijden. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling. Taken GGD: • Jeugdgezondheid;• Gezondheidsbescherming;• Gezondheidsbevordering en leefstijl;• Monitoren, signaleren en advies;• Toezicht houden;• Publieke gezondheid bij rampen en crisis;• Openbare geestelijke gezondheidszorg.			
De belangrijkste risico's			
• Het werk staat nog steeds onder druk door de coronacrisis en door nieuwe ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingen uit dat land.• Door schaarste op de arbeidsmarkt vertrekken medewerkers en zijn vacatures moeilijk in te vullen. Dit kan leiden tot achterstanden in het primaire proces.			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente	3.443.600	3.737.000	3.884.326
Eigen vermogen per 1-1	7.749.000	7.376.000	7.376.000
Eigen vermogen per 31-12	7.376.000	5.316.000	4.024.000
Vreemd vermogen per 1-1	14.530.000	10.000.000	10.854.000

Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN)

Algemene informatie	
Programma:	1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid
URL:	https://www.vrbn.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	Marieke Moorman
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijk belang	

Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door Marieke Moorman.			
Openbaar belang			
De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweerzorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.			
De belangrijkste risico's			
De Veiligheidsregio wordt geconfronteerd met forse prijsstijgingen op drie onderdelen, namelijk huisvesting, energie en personeelslasten. Zij wordt hiervoor gecompenseerd via de indexerings van de gemeentelijke bijdrage.			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente		5.798.600	5.790.765
Eigen vermogen per 1-1	13.846.000	15.924.000	15.924.000
Eigen vermogen per 31-12	15.924.000	14.941.000	17.628.000
Vreemd vermogen per 1-1	30.704.000	n.b.	44.540.000

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost

Algemene informatie			
Programma:	6. Sociaal domein		
URL:	https://www.regiotaxinoordoostbrabant.nl		
Verantwoordelijk bestuurder:	Willy Hendriks - van Haren		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door Willy Hendriks - van Haren.			
Openbaar belang			
De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer. Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoerssysteem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Land van Cuijk.			
De belangrijkste risico's			
Belangrijkste risico's betreffen: 1. Stijging vervoersvolume als gevolg van demografische en maatschappelijke ontwikkelingen;2. Onzekerheden beheersbaarheid van vervoer (aanbesteding, voldoende personeel etc.);3. Effecten NEA-indexering (o.a. stijgende energieprijzen, stijgende lonen etc).			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente		129.900	129.793
Organisatiekosten			
Eigen vermogen per 1-1	860.000	844.000	844.000

Eigen vermogen per 31-12	844.000	663.000	839.000
Vreemd vermogen per 1-1	368.000	311.000	355.000

GR voor het toezicht op het openbaar onderwijs

Algemene informatie			
Programma:	4. Onderwijs		
Verantwoordelijk bestuurder:	Joost Hendriks		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
De gemeente Land van Cuijk is centrumgemeente. Daarnaast is de wethouder onderwijs uit elke betrokken gemeente vertegenwoordigd in het Overlegorgaan toezicht openbaar onderwijs dat jaarlijks advies uitbrengt aan de centrumgemeente over de uitvoering van de toezichthoudende taken.			
Openbaar belang			
Het bestuur van het openbaar onderwijs is ondergebracht bij deze stichting. De gemeente heeft op grond van artikel 48 van de Wet op het primair onderwijs een toezichthoudende taak ten aanzien van het openbaar onderwijs. Het toezicht beperkt zich tot de in de wet genoemde taken.			
De belangrijkste risico's			
Niet van toepassing.			
Financieel belang			
Voor de uitvoering van de toezichthoudende taken en het secretariaat van het Overlegorgaan toezicht openbaar onderwijs door de centrumgemeente verstrekt elke deelnemende gemeente een gelijke bijdrage.			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente	812	812	812

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant

Algemene informatie			
Programma:	4. Onderwijs		
URL:	https://www.rblbno.nl		
Verantwoordelijk bestuurder:	Joost Hendriks		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door Joost Hendriks.			
Openbaar belang			
Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 16 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een MBO-diploma op minimaal MBO-niveau 2.			
De belangrijkste risico's			
Deze gemeenschappelijke regeling kent een beperkte risicoparaagraaf. Indien de gemeente haar bijdrage aan het RBL drastisch terugbrengt, kan de dekking van de RBL-begroting in geding komen. Leerplicht is echter een wettelijke taak, waardoor bezuinigen op de bijdrage aan RBL feitelijk geen optie is.			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023

Bijdrage van gemeente	212.000	216.000	216.266
Eigen vermogen per 1-1	325.000	592.000	592.000
Eigen vermogen per 31-12	592.000	592.000	583.000
Vreemd vermogen per 1-1	niet van toepassing		n.v.t.

Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Algemene informatie			
Programma:	6. Sociaal Domein		
URL:	https://www.ravbrabantmwn.nl		
Verantwoordelijk bestuurder:	Marieke Moorman		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang			
Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door Marieke Moorman.			
Openbaar belang			
Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Bij de RAV staat de patiënt centraal. Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid staan hoog in het vaandel.			
De RAV Brabant Midden-West-Noord heeft tot taak:			
• Het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening.• Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg.• Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan.• Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen voor de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.			
De doelstelling van de RAV Brabant Midden-West-Noord is het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd.			
De belangrijkste risico's			
Het grote knelpunt in de paraatheidsuitbreiding is nog steeds personeel. Het is al jaren erg lastig om voldoende geschikt personeel te werven en het personeelstekort in de acute zorg zal de komende jaren alleen nog maar toenemen. De RAV Brabant MWN heeft de laatste jaren veel aandacht besteed aan het bevorderen van de instroom van nieuwe medewerkers, duurzame inzetbaarheid van het zittende personeel en efficiëntere capaciteitsplanning.			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1	14.180.000	14.293.000	14.293.000
Eigen vermogen per 31-12	14.293.000	14.369.000	15.119.000
Vreemd vermogen per 1-1	32.686.000	29.564.000	29.564.000
Vreemd vermogen per 31-12	29.564.000	28.702.000	27.545.000
Resultaat	221.000	0	900.000

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Algemene informatie	
Programma:	1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

URL:	https://www.veiligheidshuizen.nl/veiligheidshuizen/zvbnbno		
Verantwoordelijk bestuurder:	Marieke Moorman		
Soort verbonden partij:	Vereniging		
Openbaar belang			
Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is dé plek waar veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtketen en gemeentelijke partners. Alle partners kunnen complexe casuïstiek waarvoor inzet van de zorg-, straf- en bestuurlijke keten nodig is, aanmelden bij het Veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis geeft advies over de aanpak, biedt expertise op het verbinden van partijen op het snijvlak van zorg en veiligheid en voert waar nodig procesregie. De hoofdtaken van het Veiligheidshuis zijn: 1. Procesregie op keten overstijgende, complexe casuïstiek (probleemgestuurd en oplossingsgericht).2. Adviseren van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek.3. Signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.			
De belangrijkste risico's			
Indexering en reguliere loonontwikkelingen kunnen tot gevolg hebben dat de gemeentelijke toeneemt. Risico's liggen daarnaast in een stijging van de case-load of een uitbreiding van de werkzaamheden.			
Financieel belang			
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Bijdrage van de gemeente	81.530	91.900	91.900

Bank Nederlandse gemeenten

Algemene informatie	
Programma:	1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid
URL:	https://www.bng.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilisen
Soort verbonden partij:	NV
Bestuurlijk belang	
De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG Bank. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.	
Openbaar belang	
BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Toelichting. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat, alsmede het door de statuten beperkte werkteerrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).	
De belangrijkste risico's	
Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat, alsmede het door de statuten beperkte werkteerrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.	

Financieel belang		
De gemeente heeft 88.463 aandelen van € 2,50. Er wordt jaarlijks achteraf dividend uitgekeerd.		
Over 2023 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 254 miljoen (2022: EUR 300 miljoen). De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2023 kan de bank daarom niet maken.		
Over 2022 bedroeg de winstuitkering 2,50 per aandeel (ontvangen in 2023).		
	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023
Winstuitkering	300 miljoen	254 miljoen
Eigen vermogen per 1-1	5.062.000.000	4.615.000.000
Eigen vermogen per 31-12	4.615.000.000	4.721.000.000
Vreemd vermogen per 1-1	143.995.000.000	107.459.000.000

Brabant Water

Algemene informatie		
Programma:	1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	
URL:	https://www.brabantwater.nl	
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilisen	
Soort verbonden partij:	NV	
Bestuurlijk belang		
De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Openbaar belang		
Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.		
De belangrijkste risico's		
Niet van toepassing.		
Financieel belang		
De gemeente is aandeelhouder (82.628 aandelen). Er wordt geen dividend uitgekeerd. Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 17 juni 2022 is het Dividendbeleid 2022-2026 vastgesteld. Dit houdt in dat vanaf het boekjaar 2022 dividend wordt uitgekeerd mits na uitkering van het dividend de solvabiliteit bestendig gehandhaafd blijft boven de streefwaarde van 50% én de indicatieve credit rating minimaal op het niveau van A bestendig gehandhaafd blijft. Het uit te keren dividend zal maximaal 35% van de netto winst bedragen. Tijdens de AVA van 16 juni 2023 is geconcludeerd dat er op basis van dit beleid geen ruimte is voor het toekennen van een dividenduitkering vanuit de winst over het boekjaar 2022.		
	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023
Eigen vermogen 31 december	€ 690 miljoen	€ 699 miljoen
Vreemd vermogen 31 december	€ 576 miljoen	€ 619 miljoen
Resultaat	€ 5,3 miljoen	€ 9,2 miljoen

Regio Noord-Oost Brabant

Algemene informatie	
Programma:	3. Economie, Recreatie en Toerisme

URL:	https://www.rnob.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	Marieke Moorman
Soort verbonden partij:	Convenant tussen 11 gemeenten en 2 waterschappen
Bestuurlijk belang	
Vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door Maarten Jilissen.	
Openbaar belang	
RNOB is een samenwerking van en door 11 gemeenten en 2 waterschappen in de regio Noordoost-Brabant. Gezamenlijk worden de maatschappelijke en economische uitdagingen opgepakt die we alleen door samenwerking voor elkaar krijgen. Zo wordt slagvaardig gewerkt aan een regio waar het goed leven, wonen en werken.	
De belangrijkste risico's	
Geen.	
Financieel belang	
Op basis van de afspraken in het Samenwerkingsconvenant storten de gemeenten en waterschappen uit de regio een financiële bijdrage op de Regiorekening. Voor gemeenten is dit jaarlijks € 3 per inwoner. De bijdrage van de waterschappen voor de Regiorekening is 6,5% van de totale bijdrage van alle gemeenten. Daarnaast is er een jaarlijkse bijdrage van de gemeenten uit de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant. Deze bedraagt € 1 per inwoner voor het programma arbeidsmarkt. De middelen worden vervolgens op grond van het bestuursconvenant 2021-2024 verdeeld over de organisaties RNOB (€ 1,56 per inwoner), Agrifood Capital (€ 1,44 per inwoner) en Noordoost Brabant werkt (€ 1 per inwoner).	

Agrifood Capital

Algemene informatie	
Programma:	3. Economie, Recreatie en Toerisme
URL:	https://www.agrifoodcapital.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilissen
Soort verbonden partij:	Stichting
Bestuurlijk belang	
Vertegenwoordigd in de Bestuurlijke Coördinatiegroep door Marieke Moorman. Vertegenwoordigd in de Klankbordgroep door Jochem Jacobs en Bregje van Lieshout.	
Openbaar belang	
De Stichting heeft als doel het versterken van het unieke economische ecosysteem van AgriFood Capital ter bevordering van de (inter)nationale competitiviteit in de regio Noordoost-Brabant en daarmee ook in Nederland. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep (BRG) regio Noordoost-Brabant (RNOB) over de activiteiten van de Stichting.	
De belangrijkste risico's	
Geen.	
Financieel belang	
Er wordt vanuit de Regio Noordoost Brabant een jaarlijkse bijdrage ter beschikking gesteld (€ 1,44 per inwoner).	

Regionaal bedrijvenpark Laarakker

Algemene informatie	
Programma:	3. Economie, Recreatie en Toerisme
URL:	http://www.laarakker.com
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilisen
Soort verbonden partij:	CV
Bestuurlijk belang	

Het bestuur van RBL B.V. wordt gevormd door een statutair directeur. Deze directeur is benoemd op voordracht van de gemeente Land van Cuijk. De gemeentelijke vertegenwoordigers in de Algemene vergadering van Aandeelhouders zijn Burgemeester M. Moorman en wethouder M. Jilisen. De gemeentelijke vertegenwoordigers in de Vergadering van Vennoten van de RBL C.V. de directeur RBL B.V. en de Concern controller van de gemeente Land van Cuijk.

RBL B.V. is beherend venoot van RBL C.V. Besluiten van de RBL C.V. betreffende daden van beschikking of beheer worden genomen door het bestuur van de RBL B.V. De gemeente Land van Cuijk heeft stemrecht als commanditaire venoot van RBL C.V. Bepaalde te nemen directiebesluiten hebben voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen nodig, respectievelijk de algemene vergadering van aandeelhouders van de RBL B.V. De gemeente Land van Cuijk heeft per 31 maart 2022 volledige zeggenschap over RBL B.V./C.V.

Openbaar belang

Behoud en bevordering van werkgelegenheid door realisatie van een bedrijventerrein.

De belangrijkste risico's

De gebruikelijke risico's bij dit soort participaties en grondexploitaties. Na uittreding van BNG Gebiedsontwikkeling in 2022 zal de gemeente als enige aandeelhouder de resterende ontwikkeling van het bedrijvenpark voor 100% voor eigen rekening en risico uitvoeren.

Financieel belang

Alle toekomstige positieve en negatieve ontwikkelingen zijn voor 100% voor rekening en risico van de gemeente. De deelneming is op de balans van de gemeente Land van Cuijk opgenomen onder de financiële vaste activa.

Enexis Holding N.V.

Algemene informatie	
Programma:	3. Economie, Recreatie en Toerisme
URL:	https://www.enexisgroep.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilisen
Soort verbonden partij:	NV
Bestuurlijk belang	
De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Openbaar belang	
Als gevolg van de invoering van de wet Onafhankelijk netbeheer in Nederland is Essent gesplitst in een netwerkbedrijf en een productie en leveringsbedrijf per 30 juni 2009. Op basis van de wet worden de publieke aandeelhouders van Essent N.V. voor exact hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder van Enexis.	
Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.	
Enexis zal in het voorjaar van 2024 een voorstel voorleggen aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) tot aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening.	
In de AVA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:	
1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes	
Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.	
2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie	
Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten.	
3. Klanten weten wat ze aan ons hebben	
Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.	

Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties

De belangrijkste risico's

De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A-credit-rating behoudt. Eind 2022 hebben de 3 regionale netbeheerders (Enexis, Alliander en Stedin) en hun aandeelhouders een onderhandelingsakkoord bereikt met het Rijk over de voorwaarden en het proces voor een toekomstige participatie door het Rijk als de kapitaalbehoefte de mogelijkheden van het bedrijf en de huidige aandeelhouders overstijgt. De AVA heeft in april 2023 ingestemd met het akkoord. In 2022 heeft Enexis de commerciële dochter Fudura verkocht, met een boekwinst van € 1,1 mld. Hiervan is € 100 mln uitgekeerd aan de aandeelhouders. Tevens heeft de AVA besloten om het huidige dividendbeleid te handhaven om jaarlijks maximaal 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering uit te keren als dividend aan de aandeelhouders onder de voorwaarde dat deze uitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A-rating profiel kan verliezen. Er is sprake van een solide financiële positie.

Financieel belang

Het financiële belang bij effectenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (daling dividend). De gemeente bezit 23.177 aandelen met een nominale waarde van € 1 per aandeel.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft in haar vergadering van 13 april 2023 het dividend over het boekjaar 2022 vastgesteld op € 1,2910613 per aandeel. Na aftrek dividendbelasting ontvangt de gemeente Land van Cuijk netto € 25.434,49

	31 december 2022	30 juni 2023
Eigen Vermogen	5.441 miljoen	5.263 miljoen
Vreemd Vermogen	4.907 miljoen	5.517 miljoen
Resultaat na belastingen	1.300 miljoen	15 miljoen

Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.

Algemene informatie	
Programma:	3. Economie, Recreatie en Toerisme
URL:	n.v.t.
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilisen
Soort verbonden partij:	B.V.
Bestuurlijk belang	
De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Openbaar belang	
Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders Essent).	
Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele.	
Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V. ("PBE").	
In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen.	
In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.	

PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.

Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V.

Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Beleidsvoornemens:

Het bestuur van de vennootschap heeft met het Ministerie van Klimaat en Energie, ZEH Energy BV en Energy Resources Holding BV in februari 2024 overeenstemming bereikt over de terugtrekking van PBE als contractpartij uit het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Daarmee resteren er geen openstaande contractuele verplichting meer en kan PBE als vennootschap worden ontbonden. Het bestuur van de vennootschap treft op moment van het schrijven van dit memo voorbereidingen voor het opheffen van de vennootschap en om de resterende liquide middelen zo spoedig mogelijk na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 25 april 2024 uit te keren aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

De belangrijkste risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterende werkkapitaal in deze vennootschap.

Financieel belang

De gemeente Land van Cuijk heeft een belang van 0,0155%.

In april 2024 zal het bestuur van de vennootschap een aanvullende kapitaalstorting (naar verwachting € 250.000) vragen aan de aandeelhouders van CSV Amsterdam BV. Deze aanvullende kapitaalstorting zal op voorstel van het bestuur van de vennootschap worden verrekend met de vrijval (agio uitkering in 2024) als gevolg van de opheffing van Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV.

(bedragen x € 1.000)

	31 december 2021	31 december 2022	31 december 2023
Eigen vermogen	1.532	1.480	1.445
Vreemd vermogen	7	10	32
Resultaat	-37	-52	-75
Agio / Dividend	0	0	0

CSV Amsterdam B.V.

Algemene informatie	
Programma:	3. Economie, Recreatie en Toerisme
URL:	n.v.t.
Verantwoordelijk bestuurder:	Maarten Jilisen
Soort verbonden partij:	B.V.
Bestuurlijk belang	
De zeggenschap die met dit aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Openbaar belang	

Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie

Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de Aandeelhoudercommissie, de gerechtelijke procedure voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.

In februari 2024 heeft CSV de motivering beroepschrift tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting bij de Rechtbank ingediend. De Rechtbank heeft de Belastingdienst een termijn gesteld tot 22 maart 2024 voor het indienen van zijn verweerschrift. Afhankelijk van de uitspraak van de Rechtbank (verwachting eind 2024/begin 2025) zal, in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV, de procedure al dan niet worden voortgezet.

Na afwikkeling van deze gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

De belangrijkste risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterende werkkapitaal van deze vennootschap.

Financieel belang

De gemeente Land van Cuijk heeft een financieel belang van 0,0155%

In april 2024 zal het bestuur van de vennootschap een aanvullende kapitaalstorting (naar verwachting € 250.000) vragen aan de aandeelhouders. Deze aanvullende kapitaalstorting zal op voorstel van het bestuur van de vennootschap worden verrekend met de vrijval als gevolg van de opheffing van Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV.

(bedragen x € 1.000)

	31 december 2021	31 december 2022	31 december 2023
Eigen vermogen	312	210	98
Vreemd vermogen	23	13	51
Resultaat	-43	-102	-111
Agio / Dividend	0	0	0

7. Grondbeleid

Algemeen

Deze paragraaf beschrijft de visie op het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering daarvan. Daarnaast vindt u hier de verwachte financiële resultaat en risico's van de gemeentelijke grondexploitaties.

Visie gemeentelijk grondbeleid

In 2023 is de Nota Grondbeleid 2023 vastgesteld, in deze nota wordt beschreven op welke wijze de gemeente uitvoering geeft aan haar grondbeleid. Grondbeleid is dienend aan de gemeentelijke ambities en doelstellingen. De nota kan gezien worden als een instrument die de gemeente waar nodig kan inzetten indien regie of betrokkenheid gewenst is. Per

locatie/gebiedsontwikkeling wordt afgewogen welk grondbeleid, instrumentarium of geschikte samenwerkingsvorm wordt toegepast, met als doel het behalen van ruimtelijke en maatschappelijke doelen. Voor alle keuzes geldt dat de gemeente de risico's zo veel mogelijk beperkt en beheerst.

Woningmarkt

De druk op de woningmarkt Land van Cuijk is op dit moment hoog en de aard van de groei is continue in beweging. In 2023 is gestart met het ontwikkelen van een woonvisie, waarin is gekeken naar de woonwensen, veranderende context, en wat dit betekent voor het woningbouwprogramma.

Actueel: Wonen en bedrijventerreinen

Er zijn diverse grondexploitaties voor woningbouw en bedrijventerreinen. Zowel in ontwikkeling door derden als gronduitgifte door de gemeente.

Herziening grondexploitaties

De gemeentelijke grondexploitaties herzien we jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening. Gedurende het jaar wordt beoordeeld of het nodig is grondexploitaties aan te passen, die we vervolgens in de decemberrapportage verwerken. Alle grondexploitaties zijn bij het samenstellen van de jaarrekening tegen het licht gehouden en van alle exploitaties is een (her)calculatie opgesteld.

Parameters

De invloed van gebruikte parameters in langlopende grondexploitaties is groot. Daarom is het van belang deze parameters zorgvuldig vast te stellen en jaarlijks te monitoren. De trends en ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan zijn hierbij van belang. Daarnaast zijn recente marktontwikkelingen van belang voor de verwachte ontwikkeling van de parameters in de komende periode. In onderstaande tabel zijn de parameters verwerkt zoals we deze hanteren binnen de grondexploitatieprojecten. Deze parameters zijn gebaseerd op een extern advies. Het gehanteerde rentepercentage sluit aan op de rekenrente van de algemene dienst conform BBV.

Parameters	2024	2025	2026	2027
Rente	1,08%	1,08%	1,08%	1,08%
Opbrengstenstijging woningbouw	0,00%	2,00%	2,00%	1,00%
Opbrengstenstijging bedrijventerreinen	0,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Kostenstijging	3,00%	3,00%	3,00%	2,00%

De grondexploitaties voor woningen, bedrijventerreinen en recreatie zijn op basis hiervan als volgt:

Lopende grondexploitaties:

(N=Nadeel, V=Voordeel)

Bedragen x €1.000

Nr	Grondexploitatie	Eindjaar	Boekwaarde 1-1-2024	NCW JR 2022	NCW JR 2023		Mutatie voorziening	
I. Woningbouw								
Beers								
900101	Bouwkavel De Wisse	2024	-100	-69	-56	V	0	nvt
900103	CPO II Beers	2025	-400	-1.294	-1.220	V	0	nvt
Beugen								
900201	Lange Heggen West	2026	173	592	578	N	-14	V
Boxmeer								
900302	Bakelgeert	2026	2.789	1.225	1.317	N	92	N
900303	Hoek Steen-Burg.Verkuilstraat	2026	1.007	891	877	N	-14	V
900304	Maasbroekse Blokken afr 1e fase	2024	-1.320	-1.013	-1.052	V	0	nvt
Cuijk								
900401	De Valuwe	2024	3.317	4.136	4.231	N	95	N
900404	Heeswijkse Kampen, fase 3	2028	-12.192	-	-	V	0	nvt
900405	Zicht op Parkbos	2024	-321	-287	-229	V	0	nvt
900407	Grotestraat	2030	3.814	330	338	N	8	N
900408	Merlet	2026	-453	-1.147	-1.039	V	0	nvt
900409	Mgr. Zwijsenstraat	2026	-1.093	-394	-471	V	0	nvt
900410	Robijnlaan	2026	-1.436	-773	-765	V	0	nvt
Grave								
900701	De Sprankel	2027	310	-588	-593	V	0	nvt
Groeningen								
900801	Achter de kapel	2025	-20	-159	-162	V	0	nvt
Haps								
900901	De Schans	2024	-911	-711	-753	V	0	nvt
900902	Beerseweg	2024	856	682	647	N	-35	V
900903	vm gemeentewerf Haps (CPO)	2024	196	361	356	N	-5	V
Holthees								
901001	Horstenweg	2026	350	487	477	N	-10	V
Landhorst								
901201	Landhorst Oost	2024	-1.661	-1.015	-1.032	V	0	nvt

901202	De Vlieger Landhorst	2025	97	0	54	N	54	N
Ledeacker								
901401	Den Dries	2025	-708	-464	-588	V	0	nvt
901402	Den Dries fase III	2030	1.671	106	149	N	43	N
901403	Den Dries fase IV	2029	33	-346	-336	V	0	nvt
Maashees								
901601	Achter de school	2026	-419	-408	-424	V	0	nvt
Mill								
901701	Havikstraat	2024	-61	-95	-7	V	0	nvt
901703	Leeuwerik	2024	-77	-43	-60	V	0	nvt
901704	t Kavelt	2028	-656	-1.105	-1.157	V	0	nvt
901705	Concertzaal	2024	10	73	71	N	-1	V
901707	Tielemans	2029	719	-8	-116	V	0	nvt
Oeffelt								
901801	Hogehoek	2024	-223	-192	-200	V	0	nvt
901802	Brakels Eng	2031	424	1.247	1.227	N	-21	V
Overloon								
902001	Stevensbeekseweg	2024	-983	-712	-740	V	0	nvt
Rijkevoort								
902102	Achter de Molen fase III	2028	-344	-484	-365	V	0	nvt
Sambeek								
902201	Catharinaklooster	2024	-1.096	-572	-615	V	0	nvt
Sint Agatha								
902301	St. Agatha	2024	406	583	619	N	36	N
Sint Anthonis								
902401	Sprenkel op de Beek	2024	-457	-408	-411	V	0	nvt
902402	Drieskens fase II - III	2035	1.561	-776	-748	V	0	nvt
902404	Hanenspoor	2024	823	1.010	1.034	N	24	N
902405	Oelbroeck woningbouw	2026	4.764	5.113	5.241	N	127	N
902406	Zuidzijde Breestraat	2026	774	930	957	N	28	N
902407	Gemeentehuis e.o.	2025	860	109	122	N	13	N
902408	Garage van de Weem	2025	570	505	509	N	4	N
Vierlingsbeek								
902901	Soetendaal	2026	-227	0	5	N	5	N

902902	't Hulder	2026	533	340	337	N	-3	V
Vortum-Mullem								
903001	Sint Cornelisstraat	2024	-451	-194	-196	V	0	nvt
903002	Luinbeekweg	2025	-197	438	450	N	12	N
Wanroij								
903104	Kattenstraat	2025	-72	271	222	N	-48	V
Westerbeek								
903201	Koehardstraat - Den Eik	2025	-452	-553	-544	V	0	nvt
Wilbertoord								
903301	Moerboom III	2025	-1.020	-1.534	-1.485	V	0	nvt
II. Recreatie								
Linden								
911501	Dommelsvoort	2028	1.158	731	746	N	15	N
III. Bedrijventerrein								
Beugen								
950201	Sterckwijck	2035	18.030	0	-20	V	0	nvt
Beugen								
950301	Uitbreiding Saxe Gotha	2024	-845	-644	-654	V	0	nvt
Cuijk								
950401	Groot Heiligenberg	2026	2.294	79	57	N	-21	V
950402	Beijerd en 't Riet-West	2025	1.253	-1.392	-1.434	V	0	nvt
950403	Homburgterrein	2027	6.858	3.932	4.009	N	78	N
950404	Lange Linden	2027	92	-401	-403	V	0	nvt
Grave								
950701	Bedrijvenpark De Bons	2025	680	-622	-458	V	0	nvt
Mill								
951701	Mill-Zuid	2024	-1.294	-967	-926	V	0	nvt
Wanroij								
953101	Molenveld fase II - III	2028	-130	-1.186	-1.205	V	0	nvt
Totaal:			26.804	-8.821	-9.784		461	

Afgesloten grondexploitaties:

(N=Nadeel, V=Voordeel)

Bedragen x €1.000

Nr	Grondexploitatie	Eindjaar	Boekwaarde 1-1-2024	NCW JR 2022	NCW JR 2023	
I. Woningbouw						
Beers						
900104	CPO III Beers(Prinsental)	2023	37	18	37	N
Cuijk						
900402	Katwijkseweg	2023	-786	-785	-786	V
Katwijk						
901101	Liefkeshoek	2023	-222	-197	-222	V
Mill						
901706	Centrumplan Mill	2023	7.014	6.828	7.014	N
Totaal:			6.043	5.865	6.043	

Winstneming

In de Notitie Grondexploitaties 2016 is door de commissie BBV opgenomen dat, indien het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, tussentijdse winst dient te worden genomen. Het betreft een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. De regels met betrekking tot de winstneming zijn door de commissie BBV concreet geworden. De BBV commissie heeft de “percentage of completion” regel (PoC) opgenomen om gemeenten in staat te stellen om tussentijds tot winstneming over te gaan. In formule ziet dat er als volgt uit: % kostenrealisatie x % opbrengstrealisatie = % PoC (ingeval de kosten voor 50% zijn gerealiseerd en de gronden voor 50% zijn verkocht, dan is de PoC dus 25%). Bij de actualisatie voor de jaarrekening heeft dit geleid tot tussentijdse winstnemingen binnen de grondexploitaties van de gemeente Land van Cuijk. Dit leidt bij de jaarrekening tot een tussentijdse winstneming van € 2.077.000.

Voorzieningen

De voorzieningen worden conform de financiële verordening gevormd op basis van de Netto Contante Waarde (NCW). In totaal dient er voor de lopende grondexploitaties een voorziening gevormd te worden van € 24.631.000. Bij de jaarrekening 2022 bedroeg de voorziening € 24.171.000. Dit betekent dat er een extra voorziening dient te worden gevormd van € 461.000.

8. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

De gemeente maakt informatie uit eigen beweging openbaar. Daarnaast krijgt de organisatie ook verzoeken om informatie openbaar te maken. In onderstaande overzichten maken wij inzichtelijk:

- het aantal ontvangen Woo-verzoeken;
- hoeveel verzoeken zijn gehonoreerd (gevraagde documenten zijn, al dan niet deels, verstrekt);
- hoeveel verzoeken zijn afgewezen (omdat bijvoorbeeld de gevraagde informatie niet aanwezig was);
- hoeveel verzoeken om andere redenen anders zijn afgedaan (bijvoorbeeld omdat het geen Woo-verzoek was, maar een informatieverzoek of omdat de aanvrager zijn verzoek heeft ingetrokken);
- de ontwikkeling ten opzichte van het jaar 2022 (tot 1 mei 2022 ging het om Wob-verzoeken).

Woo-verzoeken en Wob Land van Cuijk 2023	Prognose 2023	Ontvangen 2023	Ontvangen 2022
Aantal Woo-/Wob-verzoeken ontvangen op jaarbasis	65	72	55
De verzoeken zijn:			
Toegekend	n.v.t.	48	27
Afgewezen	n.v.t.	12	9
Buiten behandeling gesteld (o.a. geen Woo-verzoek, maar informatieverzoek)	n.v.t.	12	19
Behandeld binnen de wettelijke termijn (incl. verdagingen en opschortingen)	n.v.t.	47	21
Behandeld buiten de wettelijke termijn	n.v.t.	16	18
Niet van toepassing (geen Woo-verzoek, ingetrokken, informeel afgedaan)	n.v.t.	9	16
Gem. behandelingstermijn (incl. opschortingen en verdagingen) in dagen	n.v.t.	42	56

Als een informatieverzoek binnenkomt en de informatie is al openbaar, dan krijgt de verzoeker deze zo snel mogelijk of hij wordt verwezen naar de vindplaats van de openbare informatie. Is de informatie nog niet openbaar, dan wordt de informatie via een Woo-beschikking geleverd, afhankelijk van het verzoek en de geldende uitzonderingsgronden. De inhoudelijk betrokken medewerker neemt in de meeste gevallen eerst contact op met de verzoeker. Een deel van de Woo-verzoeken wordt wel als zodanig ingediend en ingeboekt, maar blijkt in overleg met de verzoeker vaak ook informeel afgedaan te kunnen worden, zonder formele Woo-procedure. Deze aanpak leidt tot lagere afhandelingskosten, snellere doorlooptijden en grotere tevredenheid bij verzoeker en behandelend ambtenaar.

Informatiehuishouding op orde

De informatiehuishouding zorgt ervoor dat de gemeente weet waar welke documenten volgens de definitie uit de Woo (art. 2.1 en 2.2) te vinden zijn. Documenten kennen een voorgeschreven bewaartermijn waarop deze worden geselecteerd voor overbrenging naar de archiefbewaarplaats/e-depot of voor vernietiging. Door digitalisering is informatie er in diverse vormen (denk bv. aan tekstberichten, Geo-informatie etc.) en wordt informatie niet alleen in het centraal zaakstelsel, maar ook bv. in procesapplicaties opgeslagen. Dit zorgt ervoor dat er nieuwe opgaven ontstaan om die informatie volgens de wettelijke eisen duurzaam en digitaal toegankelijk te houden. Dit vraagt aanpassing van werkprocessen en rollen over de volle breedte van de organisatie.

Voor het inrichten en uitvoeren van informatiebeheer zijn goed opgeleide professionals nodig. Bij aanschaf van nieuwe applicaties worden vooraf maatregelen bepaald en uitgevoerd als onderdeel van de processen waarvoor de systemen worden gekocht, gemaakt

en ingericht (archivering by design). Zo zorgen we ervoor dat informatie makkelijker terug te vinden is als erom wordt gevraagd via bijvoorbeeld Woo verzoeken. Daarnaast helpt het gestructureerd bewaren van informatie om de actieve openbaarmaking in het kader van de Woo zoveel mogelijk te stroomlijnen en automatiseren.

Jaarrekening 2023

Balans

Toelichting balans

In de balans komt de verhouding tussen de bezittingen (activa) en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden) tot uitdrukking. De balans is het overzicht van de bezittingen en schulden van de gemeente op een bepaald tijdstip.

Balans per 31 december

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	67.123	8.681
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	859	855
Totaal Immateriële vaste activa	67.982	9.536
Materiële vaste activa		
In erfpacht uitgegeven	106	97
Investerings met een economisch nut	104.338	165.328
Investerings met een ec. nut, waarvoor ter bestr. van de kosten een heffing kan worden geheven	61.051	63.502
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	59.632	63.808
Totaal Materiële vaste activa	225.126	292.734
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen	7.901	7.901
Leningen	653	577
Overige langlopende leningen	10.275	14.421
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	2.071	2.071
Totaal Financiële vaste activa	20.899	24.969
Totaal Vaste activa	314.008	327.240
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	24.453	22.299
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overige vorderingen	19.102	11.762
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	431	1.299
Uitzettingen in de Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	24.786	30.572
Vorderingen op openbare lichamen	16.876	15.943
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	61.195	59.577
Liquide middelen		
Banksaldi	269	286
Kassaldi	0	0
Totaal Liquide middelen	269	286
Overlopende activa		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	507	4.044
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	6.769	6.895
Totaal Overlopende activa	7.275	10.939
Totaal Vlottende activa	93.192	93.101
Totaal Activa	407.200	420.341
Passiva		
Vaste passiva		

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Eigen vermogen		
Algemene reserve	51.606	66.802
Bestemmingsreserves	89.380	98.748
Gerealiseerd resultaat	34.546	23.450
Totaal Eigen vermogen	175.532	189.000
Vorzieningen		
Vorzieningen ter egalisering van kosten	0	870
Vorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.	19.382	24.046
Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	17.866	16.477
Totaal Voorzieningen	37.248	41.393
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhandse leningen	148.023	136.235
Waarborgsommen	108	66
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	148.131	136.301
Totaal Vaste passiva	360.912	366.694
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overige kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	12.411	20.689
Totaal Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	12.411	20.689
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	12.936	17.553
Overige verplichtingen en vooruitontvangen bedragen	20.941	15.405
Totaal Overlopende passiva	33.877	32.958
Totaal Vlottende passiva	46.288	53.647
Totaal Passiva	407.200	420.341

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (activa)

Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat (voormalige gemeenten LvC)	1 januari 2023	31 december 2023
Boxmeer	2.578	2.578
Grave	99	99
Sint Anthonis	1.589	1.589
Totaal	4.266	4.266

Borg- en garantstellingen (passiva)

Bedragen x €1.000

	1 januari 2023	31 december 2023

Borg- en garantstellingen	2.538	1.698

Overzicht van baten en lasten

Toelichting op baten en lasten

Tot 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid van de gemeente. Met ingang van 2023 geeft het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording af. De gemeenteraad heeft hiervoor regels vastgelegd in de financiële verordening Land van Cuijk 2023.

Overzicht van baten en lasten (voor en na bestemming)

Bedragen x €1.000

Programma	Begroting 2023 voor wijziging			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	1.088	-18.069	-16.981	1.813	-19.076	-17.263	2.109	-18.025	-15.916
2. Openbare ruimte	712	-21.113	-20.401	1.508	-23.261	-21.753	1.702	-22.904	-21.202
3. Economie, Recreatie en Toerisme	3.824	-7.819	-3.995	7.455	-9.678	-2.223	6.212	-8.329	-2.117
4. Onderwijs	1.547	-9.779	-8.232	3.446	-12.556	-9.110	3.459	-12.023	-8.564
5. Sport en Cultuur	921	-12.157	-11.236	3.273	-14.476	-11.203	2.755	-13.448	-10.693
6. Sociaal Domein	21.642	-108.301	-86.659	33.135	-130.770	-97.635	35.671	-127.596	-91.925
7. Milieu	22.829	-23.522	-693	24.431	-26.564	-2.133	25.170	-25.244	-74
8. VHROSV	10.397	-15.421	-5.024	28.004	-34.040	-6.036	29.086	-33.891	-4.805
Subtotaal Programma's	62.960	-216.181	-153.221	103.065	-270.421	-167.356	106.164	-261.460	-155.296
Algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale Heffingen	26.322	-1.541	24.781	24.838	-1.398	23.440	24.853	-1.289	23.564
Algemene uitkeringen	172.177	-35	172.142	181.669	-44	181.625	184.080	-41	184.039
Dividend	203	0	203	253	0	253	253	0	253
Saldo financieringsfunctie	5.405	-13.469	-8.064	3.824	-5.568	-1.744	3.877	-4.668	-791
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	204.107	-15.045	189.062	210.584	-7.010	203.574	213.063	-5.998	207.065
Overhead	212	-36.979	-36.767	724	-40.334	-39.610	881	-40.817	-39.936
Vennootschapsbelasting	0	-180	-180	0	1.635	1.635	0	1.634	1.634
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	267.279	-268.385	-1.106	314.373	-316.130	-1.757	320.108	-306.641	13.467
Toevoeging/onttrekking aan reserves:									

1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Openbare ruimte	1.537	-1.529	8	2.933	-5.145	-2.212	2.782	-5.145	-2.363
3. Economie, Recreatie en Toerisme	67	0	67	2.153	-467	1.686	1.838	-362	1.476
4. Onderwijs	6	0	6	2.263	0	2.263	344	0	344
5. Sport en Cultuur	0	0	0	613	42	655	634	0	634
6. Sociaal Domein	0	-413	-413	7.720	-3.245	4.475	7.439	-3.249	4.190
7. Milieu	94	0	94	339	0	339	259	0	259
8. VHRROSV	0	0	0	947	-132	815	950	-132	818
Algemene dekkingsmiddelen	-4.093	0	-4.093	66.685	-63.850	2.835	69.634	-65.333	4.301
Overhead	0	-383	-383	1.941	-383	1.558	742	-418	324
13 mutaties reserves	6.844	-3.143	3.701	0	0		0	0	0
Gerealiseerd resultaat	271.734	- 273.853	-2.119	399.967	-389.310	10.657	404.730	-381.280	23.450

**In de vastgestelde primaire begroting is dienstverlening per abuis opgenomen in programma 10 Overhead i.p.v. programma 1 Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid. In de primaire begroting in de jaarstukken 2023 is deze juist opgenomen. Hierdoor is in bovenstaande tabel bij de lasten in programma 1 (beleidsveld 1.1 Bestuur) € 100.000 hoger en op programma 10 € 100.000 lager dan was opgenomen in de vastgestelde primaire begroting.*

Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie, zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot het verwerken van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat de algemene uitkering in de jaarrekening wordt opgenomen conform de laatste in het jaar gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2022 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen op basis van de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat, vanwege het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en de volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het door het CAK laten vaststellen van de eigen bijdragen, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en de volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over de omvang en de hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen, als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals in het voorgaande is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak ervan niet bij de gemeente.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Diverse personele lasten blijven echter ook in 2023 toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals de ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en de overlopende vakantiegeldaanpakken.

Medewerkers kunnen op basis van de CAO onder andere vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. De uren die zijn gespaard onder het verlofsparen verjaren niet. Conform de door de commissie BBV gepubliceerde Vraag & Antwoord moeten gemeenten een voorziening vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.3 lid 3 van de CAO gemeenten zijn benoemd.

Rechtmatigheidsverantwoording

De verantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de Financiële verordening Land van Cuijk 2023 (artikel 11 t/m 14) en op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 .

De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van

baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.

De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de gemeenteraad is vastgesteld op 28 september 2023 (agendapunt 25).

- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in artikel 13, lid 4 van de Financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan gemeenteraad zijn gemeld. In artikel 6, lid 6 van de Financiële verordening is opgenomen dat alle onderschrijdingen en overschrijdingen op baten en lasten en investeringen die na de laatste tussentijdse rapportage worden geconstateerd worden opgenomen in de jaarrekening en in de rechtmatigheidsverklaring. Deze worden niet meegenomen in het oordeel van rechtmatigheid.

- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Grondslagen balans

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen zijn in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62, lid 2 BBV).

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

De afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de resterende looptijd van de betreffende geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving vangt aan bij ingebruikneming van het hieraan gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform raadsbesluit geactiveerd. De bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage, verminderd met afschrijvingen.

De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen: een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Conform artikel 15, lid 5 van de financiële verordening land van Cuijk 2023 wordt materiële activa kleiner dan € 25.000 niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het boekjaar.

Het startmoment van de afschrijvingen is vastgelegd in de door de raad op 18 december 2023 vastgestelde financiële verordening. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De volgende maximale afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de financiële verordening welke door de gemeenteraad is vastgesteld op 18 december 2023, zijn van toepassing:

	maximaal
<u>Immateriële vaste activa</u>	
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen exploitatie	Exploitatie
Saldo van agio en disagio	Exploitatie
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5
Automatisering (software)	10
Overige immateriële vaste activa	5
<u>Materiële vaste activa</u>	
Investerings met een economisch nut:	
Gebouwen (nieuwbouw/permanent)	40
Nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen en voorzieningen	10
Renovatie, restauratie en aankoop van woon- en kantoorruimten, school- en bedrijfsgebouwen	25
Technische installaties in en op bedrijfsgebouwen	15

Automatisering (hardware)	5
Inrichting en inventaris van gebouwen	10
<u>Vervoermiddelen</u>	
Auto's, tractoren, vrachtwagens, aanhangers en levensduur verlengende toebehoren vervoermiddelen	10
<u>Machines, apparaten en installaties</u>	
Ondersteunend materieel buitenruimte	10
Overige apparaten en installaties	20
<u>Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</u>	
Riolering betonbuizenstelsel	70
Renovatie / conventionele vervanging riolering	70
(Bouwkundig): Gemalen, drukriolering, berg- en bezinkbassins, randvoorzieningen en persleidingen	45
(Mechanisch): Gemalen, drukriolering, (berg-) bezinkbassins, randvoorzieningen	15
<u>Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut</u>	
Aanleg wegen en fietspaden, aanplant bomen en bossen, inclusief herplantplicht bomen	40
Aanleg pleinen, rotondes, tunnels, viaducten, bruggen en kunstwerken	40
Asfaltverhardingen wegen, fietspaden, voetpaden, grasbetonstenen	15
Verkeersregelinstallaties	15
Parkeervoorzieningen	25
Straatmeubilair, bewegwijzering, ondergrondse glascontainers	15
Speelvoorzieningen	18
(Openbare) verlichting: armaturen	25
(Openbare) verlichting: lichtmasten	50
Parken en groenvoorzieningen incl. renovatie	40
Sportvelden en banen	20
Renovatie sportvelden	15
Kunstgras: Zandonderlaag	40
Kunstgras: sporttechnische laag	20
Kunstgras: Toplaag	10

Kunstgras: hekwerk, verlichting, inrichting, beregening	20
Sportaccommodaties (gebouwen)	40
Overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	40

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is, waar nodig, rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Gronden die zijn verworven met het oog op concrete ontwikkeling door de gemeente, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, mogen, voor wat betreft de toepassing van artikel 65, lid 1 BBV, worden gewaardeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd.
- De gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen dat die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid.
- De visie/het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of het Rijk.
- Er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid.
- Het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet om gebiedsontwikkeling voor bedrijfsterreinen.
- Periodiek (minimaal eens in de twee jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan in het kader van riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere heffingen alsook voor rechten die op grond van artikel 229, lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Deze verplichting geldt met ingang van het begrotingsjaar 2017. Dit houdt in dat alle

investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan volgens de nieuwe methode moeten worden geactiveerd.

Door het invoeren van de nieuwe systematiek blijven er verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is hierop een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.

Van een deelneming is krachtens artikel 1, lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt er afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en de kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en in de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de 'percentage of completion'-methode: de baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat de (verwachte) winst niet pas aan het

eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting, die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Indien er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de 'percentage of completion'-methode leidt tot de conclusie dat er in eerdere jaren te veel winst is genomen, neemt de gemeente de eerder te veel genomen winst terug. Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen deel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is (toegepaste methode voor bepalen verliesvoorziening opnemen):

1. Gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorziening tegen de nominale waarde is gelijk aan het resultaat van de grondexploitatiebegroting op eindwaarde.
2. Gewaardeerd tegen de contante waarde. Het te verwachten verlies op eindwaarde wordt door middel van de disconteringsvoet contant gemaakt. De disconteringsvoet is in het BBV voorgeschreven en bedraagt 2%.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vooruitbetaling

Vooruitbetaalde bedragen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Vaste activa		
Financiële vaste activa	20.899	24.969
Immateriële vaste activa	67.982	9.536
Materiële vaste activa	225.126	292.734
Totaal Vaste activa	314.008	327.240

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	67.123	8.681
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	859	855
Totaal	67.982	9.536

Verloopoverzicht immateriële vaste activa

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Aanpassing i.v.m. verschuiving activa	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	67.123	-57.997	48	0	493	0	0	8.681
Kosten onderzoek en ontwikkeling	859	0	0	0	4	0	0	855
Totaal	67.982	-57.997	48	0	497	0	0	9.536

De mutatie wordt veroorzaakt door de wijze waarop wij activa moeten classificeren. Hierdoor heeft een verschuiving plaatsgevonden van immateriële vaste activa naar materiële vaste activa.

Belangrijkste investeringen immateriële vaste activa

Bedragen x €1.000

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Burgerinitiatief dorpsplan Langenboom	5.121	46	126
Inpassing Mannekino gemeenschapshuis	285	0	285
VV De Zwaluw	177	0	177
Totaal	5.583	46	588

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
In erfpacht uitgegeven	106	97
Investerings met een economisch nut	104.338	165.328
Investerings met een ec. nut, waarvoor ter bestr. van de kosten een heffing kan worden geheven	61.051	63.502
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	59.632	63.808
Totaal Materiële vaste activa	225.126	292.734

Materiële vaste activa met een economisch nut

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Bedrijfsgebouwen	79.630	135.585
Gronden en terreinen	13.044	17.251
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.713	1.951
Machines, apparaten en installaties	4.486	4.371
Overige materiële vaste activa	3.156	5.143
Vervoermiddelen	1.014	851
Woonruimten	1.295	175
Totaal	104.338	165.328

Verloopoverzicht materiële vaste activa met een economisch nut

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Aanpassing i.v.m. verschuiving activa	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	79.630	52.249	10.852	0	5.456	1.690	0	135.585
Gronden en terreinen	13.044	2.773	2.252	11	0	57	750	17.251
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.713	143	415	0	320	0	0	1.951
Machines, apparaten en installaties	4.486	397	1.805	0	1.024	686	607	4.371
Overige materiële vaste activa	3.156	2.363	414	0	790	0	0	5.143
Vervoermiddelen	1.014	0	0	0	163	0	0	851
Woonruimten	1.295	0	8.016	1.114	6	8.016	0	175
Totaal	104.338	57.925	23.754	1.125	7.759	10.449	1.357	165.328

Belangrijkste investeringen materiële vast activa met een economisch nut

Bedragen x €1.000

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Jenaplan Kindcentrum	3.084	836	1.046
Ver- en nieuwbouw Gemeentehuis	15.773	1.197	1.453

Verplaatsing bibliotheek naar Schouwborg	490	330	490
Totaal	19.347	2.363	2.989

Materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	61.051	63.502

Verloopoverzicht materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	61.051	4.020	0	1.569	0	0	63.502
Totaal	61.051	4.020	0	1.569	0	0	63.502

Belangrijkste investeringen materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Bedragen x €1.000

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Klimaatadaptief De Raam	1.000	908	908
Riolering Molen- en Dorpsstraat Beugen	485	242	242
Riolering Molenstraat centrum Cuijk	350	350	350
Totaal	1.835	1.500	1.500

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	52.535	55.684
Overige materiële vaste activa	7.097	8.124
Totaal	59.632	63.808

Verloopoverzicht materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Aanpassing i.v.m. verschuiving activa	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	52.535	72	4.971	0	1.749	145	0	55.684
Overige materiële vaste activa	7.097	0	1.603	0	576	0	0	8.124
Totaal	59.632	72	6.574	0	2.325	145	0	63.808

Belangrijkste investeringen materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Bedragen x €1.000

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Reconstructie wegenonderhoud levensduurverlengend	525	441	441
Fietsbrug Quayweg Landhorst	159	159	159
Vervanging komportalen Gemeente Land van Cuijk	480	256	480
Totaal	1.164	856	1.080

Financiële vaste activa

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Kapitaalverstrekkingen		
Deelnemingen	7.901	7.901
Leningen		
Deelnemingen	77	77
Woningbouwcorporaties	575	499
Totaal Leningen	653	577
Overige langlopende leningen		
Overige langlopende leningen	10.275	14.421
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	2.071	2.071
Totaal	20.899	24.969

Verloopoverzicht financiële vaste activa

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aflossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2023

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	7.901	0	0	0	0	0	7.901
Leningen aan deelnemingen	77	0	0	0	0	0	77
Leningen aan woningbouwcorporaties	575	0	0	0	76	0	499
Overige langlopende leningen	10.275	5.272	0	0	1.126	0	14.421
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	2.071	0	0	0	0	0	2.071
Totaal	20.899	5.272	0	0	1.202	0	24.969

Voorraden

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	24.453	22.299

Overzicht grondexploitaties

Bedragen x €1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde 1 januari 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31 december 2023	Winstneming	Voorziening verlieslatend complex	balans-verschuiving	Balanswaarde 31 december 2023	Nog te maken kosten	Nog te maken opbrengsten
I. Lopende grondexploitaties										
Bouwkavel De Wisse	-100	0	0	-100	26	0	0	-74		
CPO II Beers	-539	142	3	-400	469	0	0	69		
Lange Heggen West	545	184	556	173	0	578	405	0		
Bakelgeert	2.867	642	720	2.789	0	1.317	0	1.472		
Hoek Steenburg. Verkuijstraat	869	137	0	1.007	0	877	0	130		
Maasbroekse Blokken afr 1e fase	-1.341	32	11	-1.320	956	0	0	-364		

De Valuwe	3.153	165	0	3.317	0	4.231	914	0	
Heeswijkse Kampen, fase 3	-12.891	699	0	-12.192	5.425	0	0	-6.767	
Zicht op Parkbos	-418	96	0	-321	225	0	0	-96	
Grotestraat	4.910	654	1.750	3.814	0	338	0	3.476	
Merlet	513	426	1.391	-453	310	0	0	-143	
Mgr. Zwijsenstraat	217	31	1.341	-1.093	140	0	0	-953	
Robijnlaan	-1.444	9	0	-1.436	357	0	0	-1.079	
De Sprankel	298	12	0	310	0	0	0	310	
Achter de kapel	-126	107	0	-20	122	0	0	102	
De Schans	-737	6	180	-911	655	0	0	-256	
Beerseweg	771	85	1	856	0	647	0	209	
vm gemeentewerf Haps (CPO)	528	77	409	196	0	356	160	0	
Horstenweg	466	19	134	350	0	477	127	0	
Landhorst Oost	-1.676	15	0	-1.661	562	0	0	-1.099	
De Vlieger Landhorst	0	97	0	97	0	54	0	43	
Den Dries	-715	7	0	-708	307	0	0	-401	
Den Dries fase III	1.634	36	0	1.670	0	149	0	1.521	
Den Dries fase IV	24	9	0	33	0	0	0	33	
Achter de school	-365	29	84	-419	248	0	0	-171	
Havikstraat	-512	451	0	-61	6	0	0	-55	
Leeuwerik	-353	279	3	-77	60	0	0	-17	
t Kavelt	11	213	880	-656	242	0	0	-414	
Concertzaal	-0	10	0	10	0	71	61	0	
Tielemans	704	15	0	719	0	0	0	719	
Hogehoek	-97	10	136	-223	201	0	0	-22	
Brakels Eng	362	62	0	424	0	1.227	803	0	
Stevenbeekseweg	-968	-1	14	-983	707	0	0	-276	
Achter de Molen fase III	749	346	1.439	-344	81	0	0	-263	

Catharinaklooster	-980	40	156	-1.096	575	0	0	-521	
St. Agatha	393	13	0	406	0	619	213	0	
Sprenkel op de Beek	-568	110	0	-457	408	0	0	-49	
Lange loop - Drieskens fase II - III	1.530	30	0	1.560	3	0	0	1.563	
Hanenspoor	806	41	24	823	0	1.034	211	0	
Oelbroeck woningbouw	4.047	716	0	4.764	0	5.241	477	0	
Sint Anthonis Zuidzijde Breestraat	1.372	73	670	774	0	957	183	0	
Sint Anthonis Gemeentehuis e.o.	789	71	0	860	0	122	0	738	
Sint Anthonis Garage van de Weem	511	59	0	570	0	509	0	61	
Soetendaal	-163	7	70	-227	0	5	5	-227	
't Hulder	715	36	218	533	0	337	0	196	
Sint Cornelisstraat	-466	15	0	-451	175	0	0	-276	
Luinbeekweg	-202	4	-1	-197	0	450	450	-197	
Kattenstraat	-148	75	0	-72	0	222	222	-72	
Koehardstraat - Den Eik	-400	15	66	-452	441	0	0	-11	
Moerboom III	-902	437	554	-1.020	796	0	0	-224	
Dommelsvoort	934	224	0	1.158	0	746	0	412	
Sterckwijck	18.038	355	363	18.030	12	0	0	18.042	
Uitbreiding Saxe Gotha	-1.137	291	0	-845	649	0	0	-196	
Groot Heiligenberg	3.075	144	925	2.294	0	57	0	2.237	
Beijerd en 't Riet-West	1.710	46	503	1.253	904	0	0	2.157	
Homburgerterrein	6.687	171	0	6.858	0	4.009	0	2.849	
Lange Linden	76	17	0	92	0	0	0	92	
Bedrijvenpark De Bons	860	60	239	680	64	0	0	744	
Mill-Zuid	-1.081	21	234	-1.294	581	0	0	-713	

Molenveld fase II - III (bedrijventerreinen)	-1.100	970	0	-130	190	0	0	60		
Totaal:	30.737	9.141	13.076	26.801	15.896	24.631	4.230	22.299	90.128	127.851
II. Afgesloten grondexploitaties										
CPO III Beers(Prinsenst al)	-10	53	5	37	0	37	0	0		
Katwijkseweg	-841	55	0	-786	786	0	0	0		
Liefkeshoek	-251	29	0	-222	222	0	0	0		
Centrumplan Mill	6.157	857	0	7.014	0	7.014	0	0		
Totaal:	5.055	994	5	6.043	1.008	7.051	0	0	0	0
Totaal I +II:	35.792	10.135	13.081	32.844	16.904	31.682	4.230	22.299	90.128	127.851

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Vorderingen op openbare lichamen	16.876	15.943
Uitzettingen in de Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	24.786	30.572
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	431	1.299
Overige vorderingen	19.102	11.762
Totaal	61.195	59.577

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	5.435			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	144	185	158	136
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	5.291	5.249	5.277	5.299

(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	271.733			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	271.733			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	5.435			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	12.961	16.880	14.517	12.478
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	144	185	158	136

Liquide middelen

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Liquide middelen		
Banksaldi	269	286
Kassaldi	0	0
Totaal Liquide middelen	269	286

Overlopende activa

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Activa		
Overlopende activa		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	507	4.044
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	6.769	6.895
Totaal Overlopende activa	7.275	10.939

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door de voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Bedragen x € 1.000

Gemeente / Rijk	Omschrijving	Organisatie	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2023
Land van Cuijk	A16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Rijk	288	17.807	15.401	2.694
Land van Cuijk	A24 Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	Rijk	0	173	0	173
Land van Cuijk	B2 Spuk Brede ondersteuning KOT	Rijk	11	25	12	25
Land van Cuijk	C62 Spuk KOT Kwijtschelding	Rijk	19	1	14	6
Land van Cuijk	C75B / Project 2 Transformatie Centra middelgrote steden	Rijk	6	0	6	0
Land van Cuijk	G12 Spuk Kwijtschelding	Rijk	24	0	0	24
Cuijk	G3 Specifieke uitkering bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)	Rijk	4	-4	0	0
Land van Cuijk	H4 Spuk Sportstimulering	Rijk	61	398	366	94
Land van Cuijk	nto Sisa 2022 best. bedr. Kap	Rijk	24	0	16	8
Boxmeer	SDE subsidie Rijk	Rijk	70	-70	0	0
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	412	0	412
RIOZ	Regionale Inkooporganisatie Zorg	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	536	0	536

RTM	Regionale Tafel Mensenhandel	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	6	0	6
Boekel	Afval ophalen	Gemeente	0	66	0	66
Totaal			507	19.352	15.815	4.044

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

Bedragen x € 1.000

Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat (voormalige gemeenten LvC).	1 januari 2023	31 december 2023
Boxmeer	2.578	2.578
Grave	99	99
Sint Anthonis	1.589	1.589
Totaal	4.266	4.266

Eigen vermogen

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	51.606	66.802
Bestemmingsreserves	89.380	98.748
Gerealiseerd resultaat	34.546	23.450
Totaal Eigen vermogen	175.532	189.000

Verloopoverzicht algemene reserve

Bedragen x €1.000

Reserve	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve	51.606	30.064	49.414	34.546	66.802

Verloopoverzicht bestemmingsreserves

Bedragen x €1.000

Reserve	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023

BR AR Budgetoverheveling	0	12.384	0	0	0	12.384
BR Volkshuisvesting	415	0	0	0	0	415
BR Plankosten	60	0	0	0	0	60
BR Wegen	17	2.538	0	0	0	2.555
BR Toegankelijk maken accommodaties	400	0	0	0	0	400
BR Hoogkoor	782	0	0	0	0	782
BR Maasboulevard	369	0	0	0	0	369
BR Onvoorzienbare risico's bouwgrondexploitatie	1.060	0	0	0	0	1.060
BR Wonen en Leefbaarheid Cuijk	1.669	132	1.628	0	0	173
BR Onderhoud gebouwen	889	2.183	166	0	0	2.906
BR Egal. Uitv. Reg. Opvang,zorg en onderst. ps. kwets	418	2.966	75	0	0	3.309
BR extra invest. Duurzaamh., leefbaarheid en vrz.	632	0	0	0	0	632
BR Uitvoeringsprogramma SA	962	0	0	0	0	962
BR Uitvoeringsprogramma exploitatie SA	4.300	0	2.632	0	0	1.668
BR Stimulering Groenblauwe schoolpleinen	50	0	0	0	0	50
BR Onderzoekskosten GVVP	94	0	0	0	0	94
BR UP toekomstige loonkosten SA	401	0	0	0	0	401
BR Warmtetransitie	600	0	0	0	0	600
BR Reserve energiearmoede	2.972	0	786	0	0	2.186
BR Reserve Kansrijk Opgroeien	0	5.758	317	0	0	5.441
BR Openbare verlichting	0	147	0	0	0	147
BR Kunst	33	0	0	0	0	33
BR Reconstructie algemeen	200	0	164	0	0	36
BR Duurzaamheid	275	0	265	0	0	10
BR Afschrijvingsreserves	50.849	21.418	8.180	0	2.012	62.075
Vervallen bestemmingsreserves	21.933	870	22.803	0	0	0
Totaal	89.380	48.396	37.016	0	2.012	98.748

Toelichting reserves

Omschrijving reserve	Doel reserves
Algemene reserve	De reserve vormt een algemene buffer c.q. weerstandsvermogen.
BR AR Budgetoverheveling	De reserve Budgetoverheveling is gevormd om budgetten van het ene naar het andere jaar over te hevelen, zodat het beschikbaar budget ingezet kan worden voor voor het bestemde doel.
BR Volkshuisvesting	Deze reserve dient ter dekking van de exploitatiekosten die voortvloeien uit het Uitvoeringsprogramma van Sint Antonis

BR plankosten	Het dekken van niet-verhaalbare plankosten van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven
BR kunst	Deze reserve is bestemd voor het herdenkingsmonument/kunstwerk op de rotonde bij de Generaal de Bonskazerne
BR wegen	Betreft de voormalige voorziening wegen, welke bij de jaarrekening 2022 zal worden omgezet naar een bestemmingsreserve voor onderhoud aan wegen. Zodra er een onderhoudsplan is zal deze, indien nodig, worden toegevoegd aan de voorziening Civiele wegen
BR Hoogkooor	Ter dekking voor eventuele afrekening met exploitant Optisport voor restant afschrijvingslasten op investeringen Hoogkooor per einde contract 23-08-2024 conform het bepaalde in de overeenkomst en onderhoudskosten van de turnhal tot die tijd.
BR Maasboulevard	De reserve is bestemd voor definitieve afronding dijk aanpassing en conserverende maatregelen ter plaatse van bypass kade.
BR onvoorzienbare risico's bouwgrondexploitatie	De reserve is een extra buffer voor onvoorzienbare risico's binnen de bouwgrondexploitatie op basis van een risico-analysemodel.
BR Wonen en Leefbaarheid Cuijk	Conform de structuurvisie worden bijdragen die worden overeengekomen in anterieure/privaatrechtelijke overeenkomsten tussen de gemeente Cuijk en ontwikkelende partijen in deze reserve gestort. Het gaat o.a. om bouwvolumebijdragen, parkeerbijdragen en bijdragen aanpassingen openbare ruimte.
BR Reconstructie algemeen	Reserve wordt ingezet voor gemeentelijk aandeel in de kosten aanleg/onderhoud Ecologische verbindingzone (EVZ) via een bijdrage aan waterschap. Naar verwachting wordt dit in 2023 of 2024 aan het waterschap betaald.
BR onderhoud gebouwen	Betreft de voormalige voorziening onderhoud gebouwen die is omgezet in een bestemmingsreserve voor de uitgaven voor planmatig onderhoud aan de gemeentelijke panden. Zodra er een onderhoudsplan is zal deze, indien nodig, worden toegevoegd aan de voorziening onderhoud gebouwen
BR extra invest. Duurzaamh., leefbaarheid en vrz.	Bestemd voor inrichting van woon- werk, en leefomgeving, duurzame, en/of klimaat adaptieve inrichting en op vergroten van de sociale cohesie. Op basis van initiatieven komen vanuit dorps-wijkraden, (onderwijs) instellingen, organisaties en bedrijven tot een nog nader te noemen maximum en te bepalen spelregels. Bij de initiatieven is zelfwerkzaamheid van dorps- en wijkraden en/of betrokken bedrijven en organisaties een vereiste; na realisatie committeert de wijk, omgeving (of initiatiefnemer) of het dorp zich aan het onderhouden.
BR Uitvoeringsprogramma SA	Deze reserve dient ter dekking van de exploitatiekosten die voortvloeien uit het Uitvoeringsprogramma van Sint Anthonis
BR Uitvoeringsprogramma exploitatie SA	De bestemmingsreserve Uitvoeringsprogramma is tot 2022 gevoed door grondverkopen binnen de gemeente Sint Anthonis. Zodra er een meer concrete bestemming is van het Uitvoeringsprogramma, wordt vanuit deze reserve gelden overgeheveld ofwel naar de exploitatie of naar een reserve voor de dekking van de afschrijvingslasten.
BR Stimulering Groenblauwe schoolpleinen	Het stimuleren en ondersteunen van scholen om schoolpleinen te vergroenen op basis van nog nader te noemen maximum en te bepalen spelregels.
BR Onderzoekskosten GVVP	Voor dekking kosten onderzoek fietsenstalling busstation Sint Anthonis en onderzoek reductie overlast auto- en landbouwverkeer (o.a. in Hank en Stevensbeekseweg)
BR UP toekomstige loonkosten SA	De reserve is voor de dekking van kosten inhuur i.v.m. extra werkzaamheden transitie veehouderij bijvoorbeeld op gebied van vergunningverlening en ruimtelijke ordening voor Sint Anthonis.

BR warmtetransitie	Deze reserve is voor de dekking van de incidentele lasten van de uitvoering van de warmtetransitie
BR energiearmoede	Deze reserve is bestemd om inwoners, verenigingen, stichtingen en multifunctionele accommodaties te kunnen helpen in de energiecrisis
BR Kansrijk Opgroeien	De middelen voor jeugd (periode 2022-2026) die ontvangen zijn of worden via de algemene uitkering worden in deze reserve gestort. De middelen worden ingezet voor preventieve maatregelen op het gebied van jeugd, zoals het project steunouders. Het doel is om de kosten voor jeugd (curatieve deel) niet of minder te laten stijgen.
BR Civiele Objecten	Betreft de voormalige voorziening civiele objecten, welke bij de jaarrekening 2022 zal worden omgezet naar een bestemmingsreserve voor onderhoud aan civiele objecten. Zodra er een onderhoudsplan is zal deze, indien nodig, worden toegevoegd aan de voorziening Civiele objecten
BR Openbare verlichting	Betreft de voormalige voorziening openbare verlichting, welke bij de jaarrekening 2022 zal worden omgezet naar een bestemmingsreserve voor onderhoud aan openbare verlichting. Zodra er een onderhoudsplan is zal deze, indien nodig, worden toegevoegd aan de voorziening Openbare verlichting
Egal. Uitv. Reg. Opvang, zorg en onderst. ps. kwets	Jaarlijks ontvangt de gemeente van Oss van een bedrag voor dekking wmo en voor basis op orde. Daar tegenover staan uitgaven voor WMO-voorzieningen. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal. De overschotten c.q. tekorten verlopen via deze reserve. Zo blijven de middelen beschikbaar voor de doelgroep en zorgen we samen voor de regionale en lokale invulling van de opgave Beschermd Wonen.
BR duurzaamheid	De reserve is ter dekking van de uitgaven in het kader van duurzaamheid, gekoppeld aan het meerjarenplan duurzaamheid.

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Passiva		
Voorzieningen		
Voorzieningen ter egalisering van kosten	0	870
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.	19.382	24.046
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	17.866	16.477
Totaal Voorzieningen	37.248	41.393

Verloopoverzicht voorzieningen

Bedragen x €1.000

Omschrijving voorziening	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
Voorzieningen ter egalisering van kosten					
Civiltechnische kunstwerken	0	870	0	0	870

Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	0	870	0	0	870
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden					
Landschapsfonds	63	0	0	27	36
Bomenfonds	206	22	0	0	228
Ruimtelijke kwaliteit Sint Anthonis	519	1.077	0	531	1.065
Onderhoud fietsbrug Cuijk - Mook	542	0	0	35	507
Afvalinzameling	3.077	8	0	1.588	1.497
Riolering	14.975	3.181	0	0	18.156
Ruimtelijke kwaliteit Land van Cuijk	0	1.277	0	0	1.277
Kwaliteitsverbetering buitengebied Cuijk	0	246	0	0	246
Prinsenstal Grave bijdrage parkeren	0	418	0	0	418
Ruimtelijke kwaliteit - buitengebied Mill en Sint Hubert	0	282	0	39	243
Ruimtelijke kwaliteit - kernen Mill en Sint Hubert	0	373	0	0	373
Totaal van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	19.382	6.884	0	2.220	24.046
Voorzieningen Verplichtingen & risico's					
Grond- en opstalexpluaties	4.890	853	0	1.513	4.230
Milieuzaken Stevensbeek	8	0	0	0	8
Verontreinigde gronddepots	31	0	0	6	25
Voormalig personeel	235	0	34	131	70
Pensioenen wethouders	12.382	203	542	340	11.703
Wachtgeld wethouders	320	47	0	243	124
Verlofsparen	0	189	0	0	189
Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)	0	128	0	0	128
Totaal voorzieningen Verplichtingen & Risico's	17.866	1.420	576	2.233	16.477
Eindtotaal	37.248	9.174	576	4.453	41.393

Toelichting voorzieningen

Omschrijving voorziening	Soort voorziening	Doel voorziening

Voorziening afvalinzameling	Gelden van derden met specifieke bestemming	Het primaire doel van de voorziening is om alle lasten en baten m.b.t. afvalinzameling hierop af te wikkelen waardoor schoksgewijze tariefschommelingen kunnen worden voorkomen.
Voorziening Bomenfonds	Gelden van derden met specifieke bestemming	Als gemeentelijke of particulier verwijderde bomen niet op de huidige locatie niet herplant kunnen worden, wordt hiervoor ter compensatie een bijdrage gevraagd zodat de bomen op een andere locatie kunnen worden herplant. Deze bijdrage wordt gestort in het Bomenfonds.
Voorziening kwaliteitsverbetering buitengebied Cuijk	Gelden van derden met specifieke bestemming	Deze voorziening wordt ingezet om uitgaven in het kader van kwaliteitsverbetering in het buitengebied van gemeente Cuijk te dekken.
Voorziening landschapsfonds - Boxmeer	Gelden van derden met specifieke bestemming	Particulieren die in het buitengebied een ruimtelijke ontwikkeling willen realiseren dienen dit te doen door (delen) van de aangewezen projecten te realiseren. Lukt dit niet doordat de omvang van de te realiseren kwaliteitsverbetering te gering is, dan kan het te realiseren bedrag in de voorziening landschapsfonds gestort worden en neemt de gemeente deze verplichting over.
Voorziening onderhoud fietsbrug Cuijk-Mook	Gelden van derden met specifieke bestemming	Na realisatie van de fietsbrug is het project door de projectorganisatie FCM overgedragen aan de gemeenten en ProRail. Uit contractuele afspraken is overeengekomen dat de gemeente Land van Cuijk de komende 25 jaar verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de fietsbrug. Hiervoor is in 2022 een bijdrage ontvangen van € 552.000, welke gestort is in de voorziening "Onderhoud Fietsbrug Cuijk-Mook. Uit deze voorziening zullen de komende 25 jaar de beheer en onderhoudskosten gedekt worden.
Voorziening Prinsental Grave bijdrage parkeren	Gelden van derden met specifieke bestemming	De voorziening is gevormd door een bijdrage van € 5.000 per parkeerplaats en is bestemd voor de verplichting voor de uitvoering van de realisatie van parkeerplaatsen buiten het plangebied van locatie Prinsental.
Voorziening riolering	Gelden van derden met specifieke bestemming	Ter egalisatie van de lasten van jaarlijks terugkerende onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden van het rioolstelsel is een voorziening gevormd. De voorziening is in financiële zin een gesloten systeem, omdat de kostendekking plaatsvindt door het heffen van rioolheffing. De onderhouds- en exploitatielasten alsmede de kapitaallasten van reconstructie en renovatie worden ten laste van de voorziening gebracht.
Voorziening Ruimtelijke kwaliteit - buitengebied Mill en Sint Hubert	Gelden van derden met specifieke bestemming	Deze voorziening is gevoed door IRK-bijdragen (Investeringsregeling Ruimtelijke Kwaliteit) bij ruimtelijke plannen in de gemeente Mill en Sint Hubert. Deze voorziening wordt aangewend voor ruimtelijke kwaliteitsdoeleinden in het buitengebied van voormalige gemeente Mill en Sint Hubert.
Voorziening Ruimtelijke kwaliteit - kernen Mill en Sint Hubert	Gelden van derden met specifieke bestemming	Deze voorziening is gevoed door IRK-bijdragen (Investeringsregeling Ruimtelijke Kwaliteit) bij ruimtelijke plannen in de gemeente Mill en Sint Hubert. Deze voorziening wordt aangewend voor ruimtelijke kwaliteitsdoeleinden in de kernen van voormalige gemeente Mill en Sint Hubert.
Voorziening ruimtelijke kwaliteit - SA	Gelden van derden met specifieke bestemming	Deze voorziening wordt ingezet om uitgaven in het kader van kwaliteitsverbetering in het buitengebied van gemeente Sint Anthonis te dekken.

Voorziening verbetering Ruimtelijke kwaliteit LvC	Gelden van derden met specifieke bestemming	De middelen in deze voorziening beogen we zo breed mogelijk in te zetten, gericht op de verbetering van de kwaliteit van het landschap, de kwaliteit van de kernen en de leefbaarheid.
Voorziening Grondexploitaties	Voorz. Verplichtingen & risico's	Bij grondexploitaties die een negatieve balanswaarde hebben als gevolg van een voorziening, dient de balanswaarde tot nihil gepresenteerd te worden. Het meerdere wordt daartoe debet gepresenteerd als correctie op de boekwaarde, en wordt aan de creditzijde gepresenteerd onder de verliesvoorziening.
Voorziening milieuzaken Stevensbeek - SA	Voorz. Verplichtingen & risico's	Betreft een voorziening voor de verplichting van de sanering van een buitenzwembad en omgeving.
Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	Voorz. Verplichtingen & risico's	Deze voorziening is ter dekking van risico van afkoop van wethouderspensioenen.
Voorziening RVU	Voorz. Verplichtingen & risico's	Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de ex-medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, dient op 31 december een voorziening te worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Dat betekent voor alle jaren tot aan de AOW datum.
Voorziening verlofsparen	Voorz. Verplichtingen & risico's	Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.
Voorziening verontreinigde gronddepots	Voorz. Verplichtingen & risico's	Ter dekking van de kosten in verband met de sanering van de gronddepots van de voormalige gemeente Sint Anthonis, waarvan de verontreiniging in de periode tot en met 2017 is ontstaan.
Voorziening verplichtingen voormalig personeel	Voorz. Verplichtingen & risico's	Voor de wachtgeldverplichtingen aan voormalig personeel is een voorziening gevormd ter dekking van deze lasten
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	Voorz. Verplichtingen & risico's	Op grond van de rechtspositieregeling van wethouders hebben voormalige wethouders in voorkomende gevallen recht op wachtgeld. Voor deze wachtgeldverplichting is een voorziening gevormd.
Voorziening civieltechnische kunstwerken	Voorziening voor egalisatie	Deze voorziening is voor het onderhoud civieltechnische kunstwerken.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Passiva		
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhandse leningen		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	148.023	135.871
Binnenlandse bedrijven	0	364
Totaal Onderhandse leningen	148.023	136.235
Waarborgsommen		
Waarborgsommen	108	66
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	148.131	136.301

Verloopoverzicht vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Bedragen x €1.000

	Saldo 31-12-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2023
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	148.023	0	12.152	135.871
Binnenlandse bedrijven	0	390	26	364
Waarborgsommen	108	6	48	66
Totaal	148.131	396	12.226	136.301

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt € 2.842.413.

Vlottende passiva

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Passiva		
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	12.411	20.689
Overlopende passiva	33.877	32.958
Totaal Vlottende passiva	46.288	53.647

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overige kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	12.411	20.689
Totaal Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	12.411	20.689

Overlopende passiva

Bedragen x €1.000

Balans	31 december 2022	31 december 2023
Passiva		
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	12.936	17.553
Overige verplichtingen en vooruitontvangen bedragen	20.941	15.405
Totaal Overlopende passiva	33.877	32.958

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van de EU, het Rijk en de provincies voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Bedragen x € 1.000

Gemeente	Regeling	Organisatie	Saldo 31-12-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2023
Land van Cuijk	A13 Naleving controle coronatoegangsbewijzen	Rijk	282	0	282	0
Land van Cuijk	A15 Overlastgevende asielzoekers 2022 en 2023	Rijk	60	100	91	69
Land van Cuijk	A16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Rijk	0	0	0	0
BXM	A4 SPUK voor maatregelen ter vermindering overlast en criminaliteit asielzoekers (1 januari 2020 tm 31 mei 2021)	Rijk	171	0	0	171
Land van Cuijk	Algemene Uitkering	Rijk	0	267	0	267
Land van Cuijk	C209 Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA 2023)	Rijk	0	850	0	850
Land van Cuijk	C32 SUVIS	Rijk	1.995	0	1.815	180

Land van Cuijk	C43 Regeling reductie energiegebruik woningen	Rijk	263	0	0	263
Land van Cuijk	C55 Aanpak Energiearmoede	Rijk	1.684	589	118	2.155
Land van Cuijk	C56 Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Rijk	36	0	36	0
Grave	C68 Huisvesting vergunninghouders	Rijk	982	0	0	982
Land van Cuijk	C75B / Project 1 Leefbaarheid in de dorpen	Rijk	169	310	16	464
Land van Cuijk	C92 Regeling specifieke uitkering informatiepunten Digitale Overheid	Rijk	0	90	90	0
Land van Cuijk	C94 Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	Rijk	0	2.768	0	2.768
Land van Cuijk	C95SPUK Regionale structuur NPLW Noordoost Brabant	Rijk	0	519	0	519
Land van Cuijk	D14 inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Rijk	680	438	930	188
Land van Cuijk	D19 Specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Rijk	67	-13	54	0
Land van Cuijk	D22 Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	Rijk	0	45	0	45
Land van Cuijk	D8 OAB	Rijk	1.017	1.695	1.770	943
Land van Cuijk	DPRA procesgelden	Rijk		0	26	-26
Land van Cuijk	E20 Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Rijk	272	0	0	272
Land van Cuijk	E3 Geluid	Rijk	0	74	0	74
Land van Cuijk	E44 Tijdelijke Impulsregeling 2021-2027	Rijk	761	0	93	668
Land van Cuijk	E53 Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Rijk	0	143	0	143
Land van Cuijk	E84 Stimulering verkeersmaatregelen 2022-2023	Rijk	655	0	0	655
Land van Cuijk	F28 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	Rijk	0	1.512	15	1.497
BXM	F9 Extern Advies Warmtetransitie	Rijk	5	0	5	0
Land van Cuijk	G10 Wet inburgering 2021	Rijk	447	757	522	681
Land van Cuijk	G13 Onderwijsroute	Rijk	75	40	32	83

Land van Cuijk	G3 BBZ 2004 (uitsluiten kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2022	Rijk	18	0	0	18
BXM	G3 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ) 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) - gemeentedeel	Rijk	8	0	8	0
SA	G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel	Rijk	48	0	48	0
Land van Cuijk	G4 Tozo	Rijk	19	-19	0	0
Cuijk	Geluid Cuijk	Rijk	73	0	13	60
Grave	Geluid Grave	Rijk	38	0	5	34
Mill	Geluid Mill	Rijk	80	0	0	80
Land van Cuijk	Groenblauwe schoolpleinen	Rijk	143	0	0	143
Land van Cuijk	H12 Lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Rijk	24	70	53	41
Land van Cuijk	H16 SPUKIJZ ronde 1 en 2	Rijk	97	0	97	1
Land van Cuijk	H21 Cliëntondersteuning	Rijk	45	0	6	39
Land van Cuijk	H25 Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Rijk	0	263	263	0
Land van Cuijk	H30 Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Rijk	0	1.555	1.243	312
Land van Cuijk	H32 Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Rijk	0	876	876	0
Land van Cuijk	H35B Specifieke uitkering IZA-doelen 202-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Rijk	0	360	360	0
Land van Cuijk	H8 Sportakkoord 2020-2022	Rijk	108	0	108	0
Land van Cuijk	L6 Sanering varkenshouderijen	Rijk	261	0	179	82
RTM	Regionale Tafel Mensenhandel	Rijk		0	64	-64
Land van Cuijk	Subsidie Maatschappelijke Diensttijd	Rijk	0	227	0	227
Land van Cuijk	Bijdrage maatregelen Venrayseweg Overloon Land van Cuijk 22	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	38	0	38
Land van Cuijk	Bijdrage Hagelkruis-Wildsingel Cuijk.	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	165	0	165
Land van Cuijk	C41B Regeling flexibele inzet woningbouw	Overige Nederlandse overheidslichamen	143	0	115	28

Land van Cuijk	C75B / Project 9 Puzzelen met Ruimte	Overige Nederlandse overheidslichamen	100	46	100	46
Land van Cuijk	E63B Subsidie kademuren haven Cuijk	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	422	47	375
Land van Cuijk	E87B Klimaatadaptieve aanpak Villawijk	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	400	48	352
SA	Groenontwikkelfonds Brabant	Overige Nederlandse overheidslichamen	132	0	0	132
Land van Cuijk	Herstelplan Maasheggen	Overige Nederlandse overheidslichamen	19	0	0	19
BXM	Overwegproject Sint Anthonisweg/Spoorstraat te Boxmeer	Overige Nederlandse overheidslichamen	545	0	0	545
BXM	Sanering verkeershinder	Overige Nederlandse overheidslichamen	110	0	0	110
BXM	SIM	Overige Nederlandse overheidslichamen	141	9	0	150
Land van Cuijk	Subsidie inrichting Boscompensatie 't Zand	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	33	0	33
Land van Cuijk	Subsidie kwaliteitsverb. fietsnetwerk LVC	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	215	11	204
Land van Cuijk	Uitvoering Regionale Energiestrategie (RES)	Overige Nederlandse overheidslichamen	0	270	78	192
SA	Voorschot ruimte voor ruimte	Overige Nederlandse overheidslichamen	1.000	0	1.000	0
BXM	Wateroverlast Beugen, Dorpsstraat	Overige Nederlandse overheidslichamen	170	0	0	170
Land van Cuijk	C75B / Project 2 Transformatie Centra middelgrote steden	Gemeente	-7	0	-120	113
Totaal			12.936	15.113	10.496	17.553

Waarborgen en garanties

Borgstellingen

Bedragen x €1.000

Aard geldlening	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant 31-12-2022 (gemeentelijk deel)	Restant 31-12-2023 (gemeentelijk deel)
Geborgde geldleningen zorginstelling	3.765	100%	990	0
Geborgde geldleningen woningcorporatie	399	100%	73	73
Geborgde geldleningen personeel (vh Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel)	1.026	100%	855	838
Geborgde geldleningen sportverenigingen 100%	518	100%	178	308
Geborgde geldleningen sportverenigingen 50%	825	50%	278	338
Geborgde geldleningen museum	340	100%	164	141

Totaal	6.873	2.538	1.698

Garantstellingen

Er zijn geen lopende garantstellingen

Achtervang garantstellingen waarborgfonds sociale woningbouw

De geldleningen in het kader van de sociale woningbouw aan woningbouwcorporaties worden primair gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Sinds 1 augustus 2021 gelden nieuwe achtervangovereenkomsten. De wijzigingen die zijn doorgevoerd in de nieuwe overeenkomsten leidden tot een andere toerekening van de achtervangpositie aan gemeenten. Op basis van risicomodellen en stresstesten wordt het risico van achtervang zeer klein, zelfs theoretisch, geacht. Het WSW kent een triple A-rating en er is een aantal andere buffers voordat de gemeente in beeld komt. In het uiterste geval zou het gaan om het verstrekken van een renteloze lening van 25% in het geval dat de middelen van het WSW ontoereikend zouden zijn. De schuld die toerekenbaar is aan de gemeente Land van Cuijk per 31-12-2023 bedraagt €260 miljoen.

Betalingen inzake borg- en garantstellingen

Er zijn in 2023 geen betalingen inzake borg- en garantstellingen gedaan.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De opgenomen verplichtingen betreft leveranciers die essentieel zijn in de dagelijkse gemeentelijke activiteit/ uitvoering:

Opdracht	Beschrijving van de aanbesteding	Opdracht nemer	Datum aankondiging van de gegunde opdracht	Type opdracht (CPV code)	Type opdracht	Totale waarde van de opdracht (excl. Btw)	Looptijd contract	besteding 2022 (excl. Btw)	besteding 2023 (excl. Btw)
Diverse ICT diensten	ICT applicaties, waaronder Key2Financiën en Suite	Centric BV	Met name 2021	48700000 - Software voorzieningen	Leveringen	Jaarlijkse kosten ongeveer € 0,9 mln.	Verskillende looptijden	Ruim € 1,1 mln.	Ruim € 0,8 mln.
Gas en elektriciteit	Levering van duurzame Elektriciteit, aardgas en CO2-emissierechten	Greenchoice Zakelijk NV	22-2-2022	09120000 - Gasvormige brandstoffen, 09300000 - Elektriciteit	Leveringen	Jaarlijkse kosten zijn prijs en hoeveelheid afhankelijk	1-1-2023 31-12-2026, met de mogelijkheid tot verlengen	Start per 1-1-2023	Ruim € 3,2 mln.

Scheepswerf

Deze latente schadeclaim inzake de scheepswerf kan (potentieel) een financieel risico voor de gemeente opleveren. Hoe groot dit risico is, is helaas onduidelijk. De advocaat van de curator die het faillissement van de scheepswerf (de scheepswerf is al in 2011 failliet gegaan) heeft al meermaals aangekondigd een zg. schadestaatprocedure te starten. De gemeente moet hiertoe worden gedagvaard. Eerder is namelijk door de Hoge Raad geoordeeld dat de voormalige gemeente Grave aansprakelijk is voor het faillissement van de scheepswerf. In een aparte dagvaardingsprocedure (de schadestaatprocedure dus) moet vervolgens worden vastgesteld hoe veel de schade vervolgens bedraagt. Inmiddels is een opgave gedaan van de schade en vindt hierover overleg plaats met de curator. Een schadestaatsprocedure is nog niet gestart. Namens de gemeente is een advocaat van AKD als ondersteuning aangetrokken.

Mogelijke nabetalingsclaim

Bij de rechtbank Oost-Brabant loopt momenteel een gerechtelijke procedure tussen de gemeente Land van Cuijk en een private partij inzake de nabetalingsclaim verwerving gronden Dommelsvoort door de voormalige gemeente Cuijk. De uitkomst van deze gerechtelijke procedure staat nog niet vast. De rechtbank laat momenteel een deskundigenonderzoek uitvoeren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

EMU

EMU

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Bedrag
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	13.468
-/- Mutatie (im)materiële vaste activa	-449
+/- Mutatie voorzieningen	4.145
-/- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.100
-/- Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo	15.064

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023

Algemeen

Een toelichting op de afwijkingen per programma is opgenomen in het jaarverslag.

Voor de onderdelen salarissen en inhuur personeel is hieronder een algemene toelichting opgenomen.

Salarissen en inhuur personeel

Er is een onderschrijding op de budgetten voor salarissen en inhuur personeel. Dit heeft de volgende oorzaken:

1. De salarisbegroting is gebaseerd op de maximum van de salarisschaal. In de praktijk zijn niet alle ambtenaren in de maximum van de loonschaal gepositioneerd.
2. Niet alle vacatures zijn ingevuld i.v.m. krapte op de arbeidsmarkt.
3. De krapte op de arbeidsmarkt is deels opgevangen door inhuur. In de praktijk zijn niet alle begrote inhuurmiddelen besteedt.

Rechtmatigheidsverantwoording jaarrekening

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre deze criteria zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 28 september 2023 vastgestelde normenkader van relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording kent een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves (hoofdstuk 3, artikel 11, lid 2 van de financiële verordening) en is daarmee vastgesteld op € 11.438.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevindingen

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college van burgemeester en wethouders ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Mutaties onvoorzien

Mutatie onvoorzien 2023

De post onvoorzien is in 2023 niet aangewend.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
12. ONVOORZIEN					
12.1 ONVOORZIEN	-299	0	-299	0	299

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 28, lid c van het BBV dient in de toelichting een overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen te worden. Baten en lasten voortkomende uit eenmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorziene inkomsten en uitgaven alsmede (eenmalige) onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Conform de financiële verordening worden alleen incidentele baten en lasten > € 100.000 opgenomen (m.u.v. reservemutaties).

Incidentele baten

Bedragen x €1.000

Baten		Begroot	Realisatie	
Programma	Omschrijving	2023	2023	Toelichting
1	Flying Squad	254	264	Betreft continuering van het in de samenwerkende gemeenten flexibel inzetbare BOA-team (flying squad). Samenwerkende gemeenten Nijmegen, Venray en Land van Cuijk. Afgelopen jaar en tot en met mei 2022 werd hiervoor budget beschikbaar gesteld door het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Er is aanvraag ingediend voor de continuering van deze succesvolle aanpak.
2	Mutatie reserve TV Verkeer en vervoer	2.636	2.548	Dotaties aan diverse afschrijvingsreserves en overboeking reserve civiele kunstwerken naar een voorziening.

2	Mutatie reserve TV Economische havens	10	0	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.
3	Mutatie reserve TV Fysieke bedrijfsinfrastructuur	290	4	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023 en de dekking van de groundbank voor €4.000.
3	Verkoop (landbouw)grond	993	1.928	Betreft verkoop van stukken (landbouw)grond, welke eigendom zijn van de Gemeente Land van Cuijk.
4	Mutatie reserve TV Verkeer en vervoer	67	61	Dotatie aan afschrijvingsreserve t Akkertje.
4	SPUK Ontheemden onderwijs	67	54	SPUK-uitkering voor tijdelijke onderwijsuitkering. SPUK-regeling loopt tot en met juli 2023 (zie lasten).
4	Mutatie reserve TV Onderwijshuisvesting	1.622	0	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023 en herschikking reserve duurzaamheid voor €35.000.
4	SPUK Nationaal Programma Onderwijs	950	930	SPUK-uitkering voor het inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen. SPUK-regeling loopt tot en met mei 2023 (zie lasten).
4	Onttrekking reserve kansrijk opgroeien	518	237	Dekking voor pilots welzijn en zorgstructuur €318.000 en educatie €200.000.
5	SPUK Meerkosten Energie Openbare Zwembaden MEOZ	876	263	SPUK-uitkering voor meerkosten energie openbare zwembaden.
5	Mutatie reserve TV Sportaccommodaties	-14	7	Tegemoetkoming energielasten binnensportaccommodaties.
5	Mutatie reserve TV Cultuur	-16	3	Tegemoetkoming energielasten.
5	Mutatie reserve TV Musea	46	35	Onttrekking voorbereidingskrediet Roemeins verleden.
5	Mutatie reserve TV openb groen en openlucht recreatie	1.795	1.753	Onttrekking tbv afschrijvingsreserve Oploose Molenbeek en uitvoeringsprogramma exploitatie SA.
6	Mutatie Reserve TV Samenkracht en burgerparticipatie	6.490	6.253	Budgetoverheveling uitvoering expl SA €-/-629.000, reserve energiearmoede €25.000, reserve Ontheemden Oekraïne €4.090.000, reserve Dorpsplan Langenboom €1.847.000 en budgetoverheveling 2022 €991.000.
6	Mutatie reserve TV Wijkteams	56	79	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023.
6	Mutatie reserve TV Inkomensregelingen	857	749	Onttrekking reserve energiearmoede.
6	ontvangst gemeente Oss voor uitvoering regeling opvang zorg ondersteuning psychische kwetsbaren	71	71	Van gemeente Oss wordt een bijdrage ontvangen voor de uitvoering van de regeling opvang zorg en ondersteuning. Deze bijdragen worden in de reserve gestort ter egalisatie van deze kosten

6	Beschermd Wonen	902	905	Uit de reserve van de centrumgemeente Oss ontvangen wij in 2021-2022-2023 een bedrag voor werkagenda psychisch kwetsbaren.
6	Onttrekking uit reserve psychisch kwetsbaren	43	75	Ten behoeve van inhuur medewerker Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang
6	Opvang Vluchtelingen Oekraïne	8.612	10.075	Op basis van voorstel in de decemberrapportage worden de inkomsten ingezet ter dekking van de exploitatie en aanschaf van twee woonunits.
7	Mutatie reserve TV Riolering	5	0	Geraamde correctie onttrekking tbv afschrijvingsreserve N206
7	Onttrekking reserve duurzaamheid	305	230	Beschikking reserve duurzaamheid ivm duurzaamheidsplan 2022-2023 (RB 30-6-2023)
7	Impulsregeling Klimaatadaptatie	93	93	Een subsidie t.b.v. klimaatadaptieve maatregelen in 10 projecten, deze loopt door tot eind 2027. In 2023 zijn twee (van de 10) projecten afgerond.
8	Mutatie reserve TV Ruimtelijke ordening	884	887	Onttrekking tbc uitvoeringsprogramma exploitatie SA en ecologische verbindingzone Graafse Raam €164.000.
8	Mutatie reserve TV Wonen en bouwen	38	38	Onttrekking tbv inhuur projectleider.
8	Milieubeheer Klimaat en energiebeleid	29	15	Subsidieklimaat en energiebeleid loopt tot 2030.
8	Sanering verkeerslawaaï	0	17	Voor de sanering verkeerslawaaï zijn voor diverse projecten subsidies ontvangen. Projecten zijn in uitvoering bij ODBN.
8	RREW (Reg. Reductie Energiegebruik Woningen)	217	0	In 2022 is subsidie ontvangen waarmee huishoudens kleine energiebesparende maatregelen kunnen uitvoeren. Deze subsidie liep tot eind 2022, er is nog geen vaststellingsbeschikking ontvangen.
8	SPUK energiearmoede	49	74	De subsidie SPUK energiearmoede loopt tot en met 31 december 2023.
8	Nationaal Isolatieprogramma	0	0	Subsidie is in 2023 ontvangen
8	DPRA procesgelden	25	35	Subsidie procesgelden liep eind 2023 af.
8	Groenblauwe schoolpleinen	0	0	Subsidie is in 2018 ontvangen. Subsidie vaststelling wordt in 2024 aangevraagd bij Provincie Noord Brabant.
8	Stimulering Woningbouw	143	143	Subsidie is eind 2022 ontvangen, en in 2023 wordt deze volledig besteed.
8	Sanering Varkenshouderijen	176	210	Subsidie loopt meerdere jaren.

8	De Kuilen gebiedsontwikkeling	0	0	Er zijn geen uitgaven gedaan, derhalve ook geen onttrekking aan de voorziening ruimtelijke kwaliteit nodig.
8	Gebiedsproces Peelhorst-Molenstraat	60	60	Dit is 45 vanuit de regiodeel (50% van de 90), en de onttrekking aan de voorziening ruimtelijke kwaliteit.
8	Gebiedsproces - Landhorst	60	60	Betreft de onttrekking uit de reserve landelijke kwaliteit voor dit gebiedsproces
8	Gebiedsproces - Verloren Hoek Voortsestraat	60	60	Betreft de onttrekking uit de reserve landelijke kwaliteit voor dit gebiedsproces
8	Gebiedsproces - Oploo	60	60	Betreft de onttrekking uit de reserve landelijke kwaliteit voor dit gebiedsproces
8	Controle coronatoegangsbewijzen	282	283	Op basis van vaststellingsbeschikking is niet bestede subsidie terugbetaald.
9	Friciekostenvergoeding in algemene uitkering	4.093	4.127	In de algemene uitkering zit voor de jaren 2023 t/m 2025 een vergoeding voor frictiekosten. Volgens de laatste specificatie van 2023 (20-12-2023) ontvangen we hiervoor in 2023 een bedrag van € 4.127.000.
10	Mutatie reserve TV Beheer overige gebouwen	351	166	Dotatie aan reserve gebouwenbeheer obv raadsbesluit december 2018 van gemeente Grave en gemeente Cuijk. Is niet geboekt omdat de reserve opgeheven wordt bij besluit jaarrekening 2023.
10	Mutatie reserve TV Overhead	1.240	35	Dit betreft een foutief geraamde onttrekking die budgettair neutraal verloopt in de jaarrekening 2023.
10	Mutatie reserve TV Overige baten en lasten	20.005	20.005	Budgetoverheveling jaarrekening 2022.
10	Mutatie reserve TV Overige baten en lasten	982	982	Vrijval reserves naar voorzieningen.
10	Mutatie reserve TV Overige baten en lasten	2.538	2.538	Toevoeging aan de reserve wegen.
10	Mutatie reserve TV Overige baten en lasten	8.985	8.985	Dotatie aan afschrijvingsreserves Dorpsplan Langenboom €2.182.000, Maasover €3.464.000, Ontwikkeling Dorpsstraat €508.000, Dorpskern Haps €1.468.000 en Randweg Haps €1.362.000.
10	Mutatie reserve TV Overige baten en lasten	33.804	36.939	De effecten van de nota Reserves en Voorzieningen en diverse kleinere besluiten.
		101.609	102.336	

Incidentele lasten

Bedragen x €1.000

Lasten	Begroot	Realisatie

Programma	Omschrijving	2023	2023	Toelichting
1	Aanpak van de gemeentelijk grensoverschrijdende overlast en criminaliteit.	254	264	Betreft continuering van het in de samenwerkende gemeenten flexibel inzetbare BOA-team (flying squad). Samenwerkende gemeenten Nijmegen, Venray en Land van Cuijk. Er worden telkens subsidies beschikbaar gesteld voor bepaalde periodes, door het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Er is aanvraag ingediend voor een structurele vergoeding voor deze aanpak.
1	Camerabewaking bedrijventerreinen	0	0	Een eenmalige stimuleringsbijdrage (25% kosten) voor de Stichting Duurzaam Bedrijven Overleg voor de ondersteuning van de implementatie van camerabewaking op de bedrijventerreinen Saxe Gotha (Boxmeer), Haven Cuijk, alsmede de uitbreiding voor De Beierd en 't Riet, voor de beveiliging van gebouwen, terreinen en personen. Het betreft hier niet de plaatsing van camera's met als doel de openbare orde te handhaven.
1	Controle coronatoegangsbewijzen	282	282	Dit betreft de afronding van de subsidie controle coronatoegangsbewijzen. Op basis van de vaststellingsbeschikking is het restant subsidie terugbetaald.
2	Dotatie aan reserve civile objecten	570	570	Bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 is besloten om dit bedrag toe te voegen aan deze reserve
2	Dotatie aan reserve openbare verlichting	147	147	Bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 is besloten om dit bedrag toe te voegen aan deze reserve
2	Dotatie aan reserve wegen	2.538	2.538	Bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 is besloten om dit bedrag toe te voegen aan deze reserve
2	Dotatie aan reserve civiele objecten	300	300	Bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 is besloten om dit bedrag toe te voegen aan deze reserve tbv concervering keersluis
2	Dotatie aan algemene reserve ivm raadsbesluit wonen en leefbaarheid (Cuijk)	736	736	In de vergadering van de raad van 2 maart is besloten om een bedrag aan de algemene reserve toe te voegen tbv onderhoud en rente voor de projecten wonen en leefbaarheid
2	Dotatie aan reserve kapitaallasten wonen en leefbaarheid	793	793	Door de gemeenteraad is op 2 maart 2022 is besloten om een bedrag van €793.092 toe te voegen aan de reserve kapitaallasten ter dekking van de afschrijvingslast tbv wonen en leefbaarheid

2	Dotatie aan bestemmingsreserve afschrijvingslasten	61	61	Bij de zomerrapportage heeft de gemeenteraad besloten om een bedrag van €61.000 te storten in de bestemmingsreserve afschrijvingslasten tbv de afschrijvingen 't Akkertje.
2	Opstellen mobiliteitsvisie	46	30	Opstellen van een nieuwe integrale mobiliteitsvisie
2	Opstellen parkeerbeleid	23	18	Harmoniseren van het parkeerbeleid Land van Cuijk. Samenvoegen van vijf gemeenten.
3	Opstellen economische visie Land van Cuijk	30	37	De economische ontwikkeling van de gemeente Land van Cuijk is één van de prioritaire hoofdpunten in het herindelingsadvies. Het veelzijdige palet aan economische activiteiten in de gemeente Land van Cuijk draagt bij aan onze economische ontwikkeling. Daarbij is een visie nodig voor een goede sturing, prioritering en afbakening.
3	Transitie van centrumgebieden.	0	0	De verschillende midsize centra (waaronder Cuijk en Boxmeer) in de regio Noord Oost Brabant werken momenteel allemaal aan terugdringen van het aantal detailhandel- en horecameters, aan nieuwe afbakening van het centrumgebied om de leefbaarheid in stand te houden en een herinrichting van de openbare ruimte en routing. Daar horen praktische verplaatsingen bij maar ook het creëren van nieuwe woonmogelijkheden in oude winkelpanden door aanpassingen te maken. Vanuit de Regiodeal is het project "transitie van midsize centra opgezet om te komen tot voor het MKB in deze centra noodzakelijke vernieuwingen.
3	Opgave 'Toekomstbestendige Economie en Mobiliteit'	8	1	Opgave 'Toekomstbestendige Economie en Mobiliteit' (richtinggevende aanpak; communicatie, het organiseren van (participatie)bijeenkomsten, inrichten website, inschakelen deskundigheidsadvies en beperkt, het incidenteel bijdragen aan ontwikkelingen die deze opgave versterken (co-financiering).
3	Toeristische promotionele activiteiten Land van Cuijk	0	0	Activiteiten gericht om de gemeente Land van Cuijk toeristisch op de kaart te krijgen.
3	Opstellen toeristische visie	21	21	Het opstellen van een visiedocument om richting te geven aan uitvoering, om doelen te bereiken.
3	Samenwerking interregio projecten	0	0	Budget t.b.v. stimulering van samenwerking in de grensregio
3	Uitbreiding bedrijventerreinen	0	0	Onderzoek naar uitbreiding bedrijventerreinen

3	Ontwikkeling Health Campus	0	0	Onderzoek naar ontwikkeling Health campus Boxmeer
4	Belastingen voorgaande jaren onderwijshuisvesting	0	84	In 2023 zijn er diverse aanslagen met betrekking tot voorgaande jaren verantwoord
4	SPUK Ontheemden onderwijs	67	54	Uitgaven voor tijdelijke onderwijsuitkering. SPUK-regeling loopt tot en met juli 2023
4	SPUK Nationaal Programma Onderwijs	950	930	Uitgaven voor het inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen. SPUK -regeling loopt tot en met mei 2023 (zie baten)
4	Achterstallig groot onderhoud diverse kindcentra	246	246	In verband met gewijzigde regelgeving en de omvang van het planmatig onderhoud is de jaarlijkse bijdrage aan de penvoerder verhoogd
4	Haalbaarheidsonderzoeken verv nieuwbouw (VO)	180	0	Haalbaarheidsonderzoeken tbv Merlet, Metameer en Elzendaal
4	Tijdelijke huisvesting Nienekes	0	114	Vorbereidingskosten tbv tijdelijke huisv Nienekes
5	SPUK Meerkosten Energie Openbare Zwembaden MEOZ	876	263	Uitgaven voor meerkosten energie openbare zwembaden
5	Onderzoek sportpark Groenendijkse Kampen Cuijk	100	35	Onderzoek sportpark Groenendijkse Kampen Cuijk
5	Correctie afschrijvingsreserve	-42	0	Correctie op de onttrekking afschrijvingsreserve (controle dec-rapportage 23). Betreft budgettaire neutrale verschil door foutieve ramingen die niet geboekt zijn.
5	Archeologie - waardekaart en verwachtingenkaart ontsluiten.	50	28	De vijf voormalige gemeenten hebben ieder een eigen waardekaart en verwachtingenkaart ontwikkeld op het gebied van Archeologie. Het beleid moet op elkaar worden afgestemd en op archeologische waardekaart ontsloten worden. De Archeologische waardekaart maakt in één oogopslag duidelijk wat de beleidskeuzen van de gemeente zijn op het gebied van archeologie. De Archeologische waardekaart is een hulpmiddel om het beleid tot uitvoering te brengen.

5	Cultuurhistorie - opstellen waardenkaart	20	18	De vijf voormalige gemeenten hebben ieder eigen beleid ontwikkeld op het gebied van Cultuurhistorie. De te beschermen cultuurhistorische waarden en het nieuwe erfgoedbeleid worden ontsloten op een cultuurhistorische waardenkaart voor het land van Cuijk. De cultuurhistorische waardenkaart maakt in één oogopslag duidelijk wat de beleidskeuzen van de gemeente zijn op het gebied van cultuurhistorie. De cultuurhistorische waardenkaart is een hulpmiddel om het beleid tot uitvoering te brengen.
5	Romeins Verleden	35	30	Onderzoek naar romeins verleden en bouw Romeinse Tempel
5	Waterveiligheid/Zuidwaterlinie	38	2	Onderzoek naar Waterveiligheid en Waterlinie
5	Beachvolleybalveld Groenedijkse Kampen	35	0	Project aanleg beachvolleybalveld Groenedijkse Kampen
6	FUP Vitale kernen	34	35	Betreft voortzetting uitvoeringsplan Sint Anthonis, op basis van afspraken gemaakt bij de herindeling.
6	FUP Dorpsontwikkelingsplannen SA	256	269	Betreft voortzetting uitvoeringsplan Sint Anthonis, op basis van afspraken gemaakt bij de herindeling.
6	De Bungelaar	390	390	Verplichting voor vergoeding voor realisatie, instandhouding en beschikbaarstelling van de sociaal-maatschappelijke gedeelten van de Bungelaar.
6	Dotatie aan reserve kapitaallasten	1.847	1.847	Door de gemeenteraad van Mill en Sint Hubert is besloten om vanuit de algemene reserve een bedrag van 1.847.480 tot te voegen aan de reserve kapitaallasten afs. Dorpsplan Langenboom ter dekking van de gedeeltelijke afschrijvingslasten
6	Energietoeslag 120-130%	194	195	Enmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen aan huishoudens waarvan de inkomensgrens tussen 120 en 130% ligt
6	Dotatie aan reserve kansrijk opgroeien	496	496	Op 9 maart 2023 heeft de gemeenteraad besloten om een bedrag van € 496.000 te storten in de reserve kansrijk opgroeien vanuit sterke basis jeugd
6	Dotatie reserve psychisch kwetsbaren	901	906	Storting in de reserve psychisch kwetsbaren van de ontvangen middelen van gemeente Oss voor beschermd wonen (zie baten)
6	Kansrijk Opgroeien: talentontwikkeling	118	57	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023

6	Kansrijk Opgroeien: preventief aanbod	133	17	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023
6	Kansrijk Opgroeien: spec. Jeugdhulp	25	1	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023
6	Kansrijk Opgroeien: veilig opgroeien	25	1	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023
6	Kansrijk Opgroeien: monitoring en sturing	25	4	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023
6	Kansrijk opgroeien welzijn- en zorgstruct.	37	37	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023
6	Kansrijk Opgroeien: educatie	211	200	Project conform het raadsbesluit beleidsnota kansrijk opgroeien in het land van Cuijk van 9 maart 2023
6	Transformatiemiddelen Jeugd	72	95	Uitgaven ten laste van het regionaal transformatiefonds jeugd. In 2023 wordt het transformatiefonds opgeheven.
6	Energietoeslag 2023 tot 120%	4.000	4.480	Eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen aan huishoudens met een laag inkomen.
6	Opvang Vluchtelingen Oekraïne	4.090	675	Er is in 2023 minder uitgegeven voor de realisatie van woonunits voor de opvang van vluchtelingen Oekraïners. Het verschil € 3.414.000 wordt bij de resultaatbestemming 2023 voorgesteld om voor 2024 weer ingezet te worden. De raming betreft budgetoverheveling jaarrekening 2022 die bestemd is voor de realisatie woonunits.
6	Opvang Vluchtelingen Oekraïne	8.811	9.446	Op basis van voorstel in de decemberrapportage worden de inkomsten ingezet ter dekking van de exploitatie en aanschaf van twee woonunits.
7	Duurzaamheidsplan	413	158	Duurzaamheidsplan 2022-2023 (RB 30-6-2022)
7	Milieubeheer Klimaat en energiebeleid	29	0	In 2023 is de subsidie capaciteit decentrale overheden (CDOKE) van de Rijksoverheid ontvangen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van het Klimaatbeleid

7	Sanering verkeerslawaaï	0	18	Uitgaven sanering verkeerslawaaï deels op basis van subsidies. Project wordt uitgevoerd door de ODBN.
7	Schone Lucht Akkoord	0	0	Subsidie schone lucht akkoord, voor opzetten meetnetwerk en problematiek houtkachels
7	DPRA procesgelden	26	35	Procesgelden ondersteuning programma klimaatbestendig Land van Cuijk. Deze uitgaven zijn gelijk aan het werkelijke restant subsidie. De begroting is in 2023 niet meer bijgesteld.
7	Groenblauwe schoolpleinen	0	0	Subsidie groenblauwe schoolpleinen, subsidie wordt in 2024 ter vaststelling aangeboden aan de Provincie Noord Brabant.
7	Sanering Varkenshouderijen	17	51	Dit is een vrijwillige saneringsregeling waarbij onder andere varkenshouders in aanmerking komen voor een subsidieregeling om te stoppen met hun bedrijf.
7	Impulsregeling Klimaatadaptatie	93	93	Impulsregeling loopt tot 2027. In 2023 zijn twee (van de 10) projecten afgerond, subsidiegelden zijn doorgeboekt naar deze projecten.
8	Opgave Transitie Landelijk gebied	50	53	opzetten visie, faciliteren klankbordgroepen en onderzoeken tbv opgave transitie Landelijk gebied
8	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	20	9	Met ingang van 1 januari 2023 treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Door de invoering van deze wet worden een aantal bouwtechnische controles bij private partijen neergelegd. Dat houdt in, dat er bij de gemeente minder bouwtechnisch wordt getoetst en gecontroleerd. Anderzijds komen er andersoortige werkzaamheden voor in de plaats. Per 1 januari 2023 zal de "oude" werkvoorraad op de oude manier moeten worden getoetst en gecontroleerd terwijl de nieuwe manier voor nieuwe gevallen gaat gelden. Uit een impactanalyse (2021) van de invoering van de Wkb is becijferd dat de implementatiekosten € 270.000 zullen bedragen.
8	Woonvisie (wettelijk verplicht)	54	59	Opstellen van de woonvisie die wettelijk verplicht is.
8	Meerjarevisie natuur 2024 - 2030	129	134	Opstellen van een nieuwe natuurvisie voor het Land van Cuijk
8	Opstellen huisvestingsverordening	0	0	Budget voor opstellen verordening, is in 2023 niet uitgevoerd. Naar 2024 overgeheveld.

8	Transitie Landbouw	0	0	Budget voor transitie, overgeheveld naar 2024
8	RREW (Reg. Reductie Energiegebruik Woningen)	223	0	Subsidie is eind 2022 beëindigd.
8	SPUK energiearmoede	41	74	Subsidie voor bestrijding energie-armoede, t.b.v. investeren in besparen op energieverbruik.
8	Nationaal Isolatieprogramma	0	0	Subsidie voor bestrijding energie-armoede, investeren in isolatie.
8	Stimulering Woningbouw	143	143	Van de Rijksoverheid is een subsidie ontvangen voor versnelling woningbouw.
8	De Kuilen gebiedsontwikkeling	18	0	Gebiedsontwikkeling nabij Langenboom.
8	Gebiedsproces Peelhorst-Molenstraat	60	112	Dit zijn de directe kosten, excl. interne uren. De interne uren worden tevens ten laste gebracht van deze subsidie.
8	Gebiedsproces - Landhorst	60	56	Gebiedsproces Landhorst, welke worden gedekt uit de voorziening ruimtelijke kwaliteit
8	Gebiedsproces - Verloren Hoek Voortsestraat	60	48	Gebiedsproces Verloren Hoek-Voortsestraat, welke worden gedekt uit de voorziening ruimtelijke kwaliteit
8	Gebiedsproces - Oploo	60	24	Gebiedsproces Oploo, welke worden gedekt uit de voorziening ruimtelijke kwaliteit
8	Integraal bomenbeleidsplan (dit beleidsplan, wordt tevens onderdeel van de meerjarenvisie natuur)	30	50	Opstellen van een integraal bomenbeleidsplan
8	Implementatie omgevingswet	1.098	359	Invoering van de Omgevingswet per 1-1-2024 en opstellen omgevingsvisie.
8	Opstellen Omgevingsvisie	155	127	Het opstellen van een omgevingsvisie voor Land van Cuijk
9	Dotatie aan reserve gebouwenbeheer	105	0	Dotatie aan reserve gebouwenbeheer obv raadsbesluit december 2018 van gemeente Grave en gemeente Cuijk. Is niet geboekt omdat de reserve opgeheven wordt bij besluit jaarrekening 2023.
9	Dotatie aan reserve onderhoud gebouwen	362	362	Bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 is besloten om dit bedrag toe te voegen aan deze reserve
10	Data gedreven werken: bedrijfsvoering	250	0	In 2024 heeft o.a. de inspiratiesessie Data gedreven werken plaatsgevonden.

10	Wet open Overheid	96	0	In 2024 zal geïnvesteerd gaan worden in menskracht (projectleiding). Tevens zullen de relevante werkprocessen als gevolg van de wetgeving aangepast worden. De medewerkers worden getraind en werkprocedures worden opgesteld. Ook zal bij landelijke systemen aangesloten worden.
10	Dotatie aan reserve gemeentehuis nieuwbouw	383	418	Op basis van het raadsbesluit mbt de nieuwbouw van het gemeentehuis Boxmeer wordt er in de jaren 2023 en 2024 een bedrag van €383.000 toegevoegd aan de reserve gemeentehuis nieuwbouw en herschikking Reserve duurzaamheid voor €34.000.
10	Dotatie aan algemene reserve	4.093	4.093	Door de gemeenteraad is op 11 juli 2022 om de frictiekosten herindeling uit 2021 terug te storten in de algemene reserve in de jaren 2023, 2024 en 2025.
10	Dotatie aan algemene reserve	42.441	42.441	Door de gemeenteraad is op 6 april 2023 besloten om een groot aantal reserves vrij te laten vallen en dit voordelig effect te storten in de algemene reserve
10	Dotatie aan algemene reserve	1.947	1.947	Door de gemeenteraad is op 6 april 2023 besloten om het beleid van mbt reserves aan te passen en dit voordelig effect te storten in de algemene reserve
10	Dotatie aan reserve kansrijk opgroeien	5.262	5.262	Op 9 maart 2023 heeft de gemeenteraad besloten om een bedrag van € 5.262.000 te storten in de reserve kansrijk opgroeien vanuit stelpost jeugd
10	Correctie aansluiting bestemmingsreserves	1.816	-793	Correctie ivm aansluiting bestemmingsreserves (controle dec-rapportage 23). Betreft budgettair neutraal verschil door foutieve ramingen die niet geboekt zijn (onderwijs en Overhead).
10	Dotatie aan algemene reserve	12.384	12.384	In december 2023 is bij de decemberrapportage besloten om een netto-bedrag van € 12.383.500 over te hevelen naar 2024 en dit voordeel toe te voegen aan de algemene reserve.
10	Dotatie aan reserve wonen en leefbaarheid Cuijk	132	132	Bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 is besloten om dit bedrag toe te voegen aan deze reserve.
		102.080	94.600	

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan en van reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan en van reserves

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2023
Structurele toevoegingen aan reserves	
Niet van toepassing	0
Totaal	0
Structurele onttrekkingen aan reserves	
Afschrijvingsreserves - afschrijvingslasten	10.192
Totaal	10.192

Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	J.Postma	R.M. van der Weegen
Funcctiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.719	112.536
Beloningen betaalbaar op termijn	22.516	18.246
Subtotaal	160.236	130.782
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Bezoldiging	160.236	130.782
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	J.Postma	R.M van der Weegen
Funcctiegegevens	Secretaris	Griffier

Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01/31-12	03.01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.408	106.252
Beloningen betaalbaar op termijn	22.442	17.834
Subtotaal	159.850	124.086
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	214.816
Bezoldiging	159.850	124.086

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bijlage taakvelden

Taakvelden per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
Lasten					
0.1 Bestuur	-5.423	233	-5.189	-4.692	497
0.10 Mutaties reserves	-5.468	-67.710	-73.179	-74.640	-1.461
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-10.658	-10.658	-23.450	-12.792
0.2 Burgerzaken	-3.291	-762	-4.053	-3.839	215
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.919	1.148	-771	-713	59
0.4 Overhead	-36.979	-3.355	-40.334	-40.817	-483
0.5 Treasury	-3.496	369	-3.128	-3.054	73
0.61 OZB woningen	-508	-73	-582	-798	-216
0.62 OZB niet-woningen	-338	-45	-382	-336	46
0.64 Belastingen overig	-695	261	-434	-155	279
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-35	-8	-44	-41	3
0.8 Overige baten en lasten	-5.933	4.264	-1.669	-901	768
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-180	1.815	1.635	1.635	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-6.112	-12	-6.123	-6.083	41
1.2 Openbare orde en veiligheid	-3.244	-492	-3.736	-3.412	323
2.1 Verkeer en vervoer	-14.431	-81	-14.512	-14.107	405
2.2 Parkeren	-271	70	-201	-201	0
2.4 Economische havens en waterwegen	-353	101	-253	-168	85
3.1 Economische ontwikkeling	-1.035	-8	-1.043	-950	93
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.608	-1.822	-5.430	-4.373	1.057
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-239	-38	-278	-275	3
3.4 Economische promotie	-1.412	-292	-1.704	-1.478	226
4.1 Openbaar basisonderwijs	-70	1	-69	-64	4
4.2 Onderwijshuisvesting	-5.962	-1.138	-7.100	-6.593	507
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.747	-1.852	-5.599	-5.567	32
5.1 Sportbeleid en activering	-872	-29	-900	-766	134

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
5.2 Sportaccommodaties	-4.879	-981	-5.860	-5.326	534
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-3.347	-966	-4.314	-4.124	190
5.4 Musea	-321	-14	-336	-269	66
5.5 Cultureel erfgoed	-831	-74	-905	-829	76
5.6 Media	-1.906	-255	-2.162	-2.133	28
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-7.583	-1.937	-9.520	-9.683	-163
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-9.754	-15.314	-25.068	-22.003	3.065
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.166	-1.404	-2.571	-2.306	265
6.3 Inkomensregelingen	-23.500	-4.098	-27.598	-28.117	-519
6.4 WSW en beschut werk	-13.704	-1.769	-15.473	-15.460	13
6.5 Arbeidsparticipatie	-3.950	694	-3.256	-3.186	71
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-3.754	-519	-4.273	-4.208	65
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-21.373	21.373	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	-9.406	-9.406	-8.998	408
6.71B Begeleiding (WMO)	0	-7.724	-7.724	-7.744	-20
6.71C Dagbesteding (WMO)	0	-3.710	-3.710	-3.698	12
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-17.560	17.348	-212	-221	-9
6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	-4.299	-4.299	-4.880	-581
6.72B Jeugdhulp behandeling	0	-1.226	-1.226	-1.873	-646
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	0	-1.455	-1.455	-1.157	299
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	-2.230	-2.230	-1.966	264
6.73A Pleegzorg	0	-769	-769	-848	-79
6.73B Gezinsgericht	0	-1.813	-1.813	-2.210	-398
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	-4.644	-4.644	-3.355	1.289

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	-7.332	-7.332	-7.116	215
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-483	-483	-1.443	-960
6.74C Gesloten plaatsing	0	-812	-812	-639	173
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-391	391	0	0	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	-5	-5	-52	-47
6.81B Maatschappelijke en vrouwenopvang (WMO)	0	-144	-144	-133	11
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-9.591	9.591	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	0	-1.990	-1.990	-1.844	146
6.82B Jeugdreclassering	0	-81	-81	-169	-88
7.1 Volksgezondheid	-3.559	-402	-3.961	-3.772	189
7.2 Riolering	-7.777	255	-7.523	-7.355	167
7.3 Afval	-9.656	-1.258	-10.914	-10.927	-14
7.4 Milieubeheer	-5.698	-1.987	-7.685	-6.542	1.143
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-390	-53	-443	-420	24
8.1 Ruimte en leefomgeving	-4.244	-3.432	-7.676	-7.545	132
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-7.787	-13.907	-21.694	-21.937	-243
8.3 Wonen en bouwen	-3.390	-1.280	-4.670	-4.409	262
Totaal	-271.733	-128.235	-399.968	-404.730	-4.762
Baten					
0.1 Bestuur	126	174	300	271	-29
0.10 Mutaties reserves	4.455	81.140	85.595	84.622	-973
0.2 Burgerzaken	847	0	847	1.108	261
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	949	-572	376	905	529
0.4 Overhead	212	512	724	881	157
0.5 Treasury	4.253	-612	3.641	3.145	-496
0.61 OZB woningen	14.633	-564	14.069	14.045	-23
0.62 OZB niet-woningen	10.456	0	10.456	10.399	-57
0.63 Parkeerbelasting	0	30	30	16	-14
0.64 Belastingen overig	1.233	-950	283	392	109
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	172.177	9.493	181.669	184.080	2.411

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
0.8 Overige baten en lasten	406	-346	60	79	19
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	15	15
1.2 Openbare orde en veiligheid	114	552	666	715	49
2.1 Verkeer en vervoer	590	577	1.167	1.325	159
2.2 Parkeren	32	0	32	33	1
2.4 Economische havens en waterwegen	0	162	163	86	-77
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.571	2.872	6.443	5.403	-1.041
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	87	-27	60	31	-28
3.4 Economische promotie	116	781	896	754	-142
4.1 Openbaar basisonderwijs	1	-1	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	444	180	624	681	56
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.101	1.720	2.822	2.778	-43
5.1 Sportbeleid en activering	65	442	506	477	-30
5.2 Sportaccommodaties	612	881	1.494	1.006	-487
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	174	821	995	1.001	6
5.4 Musea	30	-30	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	12	60	72	62	-10
5.6 Media	28	178	206	209	3
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	141	62	203	283	80
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	632	9.170	9.801	11.827	2.026
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	350	350
6.3 Inkomensregelingen	19.114	1.870	20.984	20.914	-70
6.5 Arbeidsparticipatie	554	-47	508	799	292
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	30	0	30	41	11
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	397	-397	0	0	0

Exploitatie	Primaire Begroting 2023	Begrotingswijzigingen 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Saldo t.o.v. begroting
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	319	319	333	14
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	15	-15	0	0	0
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	71	71	81	11
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	902	-902	0	0	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	902	902	906	4
7.1 Volksgezondheid	0	522	522	420	-102
7.2 Riolering	10.420	-361	10.059	10.233	174
7.3 Afval	12.088	1.126	13.213	13.506	293
7.4 Milieubeheer	7	837	844	1.143	299
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	315	0	315	288	-27
8.1 Ruimte en leefomgeving	662	1.961	2.622	3.325	703
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	7.503	14.526	22.029	22.367	339
8.3 Wonen en bouwen	2.233	1.120	3.353	3.393	40
Totaal	271.733	128.235	399.968	404.730	4.762
Saldo	0	0	0	0	0

*In de vastgestelde primaire begroting hingen de mutaties in de reserves niet onder het juiste taakveld. In de jaarstukken staat deze in de kolom primaire begroting op de juiste plek. Hierdoor zitten er op een aantal taakvelden een verschil met de vastgestelde primaire begroting.

SiSa-bijlage bij de jaarrekening

SiSa

Zie de bijlagen.

Bijlage Verantwoording Friciekosten 2023

Verantwoording Friciekosten 2023

De gemeentelijke herindeling gaat gepaard met eenmalige (hogere) kosten voor de gemeente, de zogenaamde frictiekosten. De verdeelmaatstaf herindeling in het Gemeentefonds voorziet hierin. Het college van heeft op 26 april 2022 de notitie Friciekosten vastgesteld, welke voorziet in de procedure van aanvragen, monitoring van de uitgaven en verantwoording aan college en gemeenteraad. Tevens is besloten tot het inrichten van een projectadministratie voor de periode 2022-2025. In deze bijlage wordt verantwoording afgelegd over de frictiekosten in het dienstjaar 2023. Geconcludeerd kan worden dat de uitgaven frictiekosten 2023 passen binnen de frictiekostenbegroting 2023-2025 en de raming 2024-2025 past binnen de door het Rijk vastgestelde frictiekostenvergoeding in de Algemene Uitkering.

Toelichting

Conform de notitie Friciekosten wordt 3 maal per jaar inzicht verschaft in het verloop van de begroting en werkelijke uitgaven voor frictiekosten, namelijk in de bestuursrapportages en bij de jaarrekening. Onderstaand de verantwoording voor het jaar 2023.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Raming na Decemberrapportage 2023	Werkelijke kosten 2023	Mutatie raming n.a.v. 2023 werkelijk	Raming 2024-2025
Medezeggenschap	26	0	-26	0
Ontvlechtingskosten GR BSOB	87	85	-2	0
Team en leiderschapsontwikkeling	924	217	0	707
Griffie	183	73	0	110
Kernendemocratie	213	0	-213	0
Huisvesting en facilitair	930	37	0	893
Harmonisatie gemeentelijke regelgeving	961	474	0	487
Wachtgeld bestuurders	0	23	+23	0
Krachtenveldanalyse	15	2	-13	0
Inhuur organisatie	3.639	1.087	0	2.552
Teamkosten				
HRM en Managementondersteuning	806	359	0	447
Communicatie	60	7	0	53
Juridische zaken & Belastingen	43	0	0	43
Rechtmatigheid & Advies	62	17	0	45
ICT	198	66	0	132
Burgerzaken	117	106	0	11
Ruimtelijk Domein	478	153	0	325

Subtotaal	8.743	2.707	-232	5.804
Onvoorzien	1.655	0	+232	1.887
Totaal = Restant vergoeding Algemene Uitkering	10.398	2.707	0	7.691

Toelichting

1. Medezeggenschap: Geen kosten in 2023. Alle kosten zijn binnen de reguliere post medezeggenschap verantwoord. Restant aframen.
2. Ontvlechtingskosten GR BSOB: kosten 2023 ad € 85.000 betreft een nabetaling kosten afvloeien direct personeel. Restant aframen.
3. Team en leiderschapsontwikkeling: De kosten over 2023 bedragen € 217.000. Het betreft organisatieontwikkeling € 137.000, teamontwikkeling € 44.000 en leiderschapsontwikkeling € 36.000. Het restant handhaven voor de periode 2024-2025.
4. Griffie: De kosten over 2023 bedragen € 73.000 en betreffen met name afscheid burgemeester Hillenaar, installatie burgemeester Moorman en aanschaf ambtsketen. Restant handhaven voor de periode 2024-2025.
5. Kernendemocratie: Geen kosten in 2023. Alle kosten zijn binnen de reguliere post kernendemocratie verantwoord. Restant aframen.
6. Huisvesting en facilitair: De kosten over 2023 bedragen € 37.000 en betreffen met name locatieonderzoek gemeentewerven en aanpassingskosten diverse gemeentehuizen. Restant handhaven voor de periode 2024-2025.
7. Harmonisatie gemeentelijke regelgeving: De kosten over 2023 bedragen € 474.000 en betreffen met name harmonisatie subsidies € 94.000, sportaccommodaties € 85.000, wegenlegger € 51.000, IBOR € 40.000, overige fysiek domein € 63.000, Sociaal Domein € 36.000 en Zorg & Veiligheid € 33.000. Restant handhaven voor de periode 2024-2025.
8. Wachtgeld bestuurders: Afgesproken is dat de bijdrage vanuit de frictiekostenvergoeding aan de wachtgeldvoorziening voormalige bestuurders 50% is. Op basis van een herberekening van de voorziening per 31 december 2023 dient een bijstorting te gebeuren van € 46.000, waarvan 50% is € 23.000 ten laste van het frictiekostenbudget wordt gebracht.
9. Krachtenveldanalyse: De kosten over 2023 bedragen € 2.000 en betreft de afrekening van een krachtenveldanalyse ruimtelijk fysiek domein. Het restant aframen.
10. Inhuur personeel: De kosten over 2023 bedragen € 1.087.000. Van het restant ad € 2.552.000 is voor € 782.000 aan doorlopende contracten gereserveerd. Derhalve is nog toe te wijzen een bedrag van € 1.770.000.
11. HRM en Managementondersteuning: De kosten over 2023 bedragen € 359.000 en betreffen met name maatwerkvergoedingen herindeling € 184.000, km-vergoeding standplaatswijziging € 59.000, opleidingskosten i.v.m. herindeling € 63.000 en kosten plaatsing buitendienst € 49.000. Het restant handhaven voor de periode 2024-2025.
12. Communicatie: De kosten over 2023 bedragen € 7.000 en betreffen met name eenmalige fotografiekosten Intranet. Het restant handhaven voor de periode 2024-2025.
13. Juridische zaken & Belastingen: Geen kosten over 2023, het restant handhaven voor de periode 2024-2025.

-
-
14. Rechtmatigheid & Advies: De kosten over 2023 bedragen € 17.000 en betreffen kosten harmonisatie/implementatie rechtmatigheidsverantwoording. Het restant handhaven voor de periode 2024-2025.
 15. ICT: De kosten over 2023 bedragen € 66.000 en betreffen met name kosten in verband met raadplegen bestanden voormalige gemeenten, beveiliging en harmonisering bestanden riolering. Het restant handhaven voor de periode 2024-2025.
 16. Burgerzaken: De kosten over 2023 bedragen € 106.000 en betreffen de kosten digitalisering persoonskaarten. Het restant handhaven voor de periode 2024-2025.
 17. Ruimtelijk Domein: De kosten over 2023 bedragen € 153.000 en betreffen de kosten huisstijl voertuigen en lease auto's. Het restant handhaven voor de periode 2024-2025.

Het saldo ad. € 232.000 wordt toegevoegd aan de post Onvoorzien Friciekosten. Deze post bedraagt na deze mutaties € 1.886.000.

